

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018**

(Ν 3556/2007, άρθρο 4)

ΑΘΗΝΑ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Ελεγχμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις	04
1.1	Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου	04
1.2	Οικονομικές Καταστάσεις Μητρικής Εταιρείας	88
2.	Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	157
3.	Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και ενός Μέλους του ΔΣ για αληθινή απεικόνιση των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης	205
4.	Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ελεγκτή επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων	209
5.	Πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία απόφασης 7/448/11.10.07 ΔΣ Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς	222
5.1	Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν 3401/2005	223
5.2	Συνοπτικά Οικονομικά στοιχεία – Δημοσίευση στον τύπο	225
5.3	Διαδικτυακός τόπος	232

1. Ελεγμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

1.1 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)
όπως έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Γ.Ε.ΜΗ: 000296601000

ΑΡ.Μ.Α.Ε: 2443/06/Β/86/23

ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8Α, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Στοιχεία Επιχείρησης	8
Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.....	9
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων.....	10
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	11
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	12
Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων	13
1 Γενικές πληροφορίες.....	13
2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών.....	13
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	13
2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων.....	20
2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων.....	22
2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα.....	23
2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές.....	23
2.6 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.....	24
2.7 Ενσώματα πάγια	24
2.8 Κόστος δανεισμού.....	25
2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	25
2.10 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων.....	26
2.11 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.....	27
2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα - αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση.....	27
2.13 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	29
2.14 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	30
2.15 Αποθέματα.....	31
2.16 Εμπορικές απαιτήσεις.....	31
2.17 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις.....	31
2.18 Μετοχικό κεφάλαιο.....	31
2.19 Δανεισμός.....	31
2.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία.....	32
2.21 Παροχές στο προσωπικό.....	33
2.22 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....	34
2.23 Προβλέψεις.....	34
2.24 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις.....	34
2.25 Αναγνώριση εσόδων.....	35
2.26 Μισθώσεις.....	36
2.27 Διανομή μερισμάτων.....	36
2.28 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης.....	36
2.29 Αλληλαγές στις λογιστικές πολιτικές.....	37
2.30 Συγκριτικά στοιχεία	37

3	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	37
3.1	Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	37
3.2	Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου	42
3.3	Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών	42
4	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	44
5	Πληροφόρηση κατά τομέα	46
6	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	50
7	Ασώματες ακινητοποιήσεις	52
8	Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	53
9	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	59
10	Αποθέματα	60
11	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	60
12	Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	62
13	Μετοχικό κεφάλαιο	62
14	Αποθεματικά	63
15	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	65
16	Δανεισμός	66
17	Αναβαλλόμενη φορολογία	69
18	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	70
19	Προβλέψεις	73
20	Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	74
21	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	74
22	Ανάληψη εξόδων ανά είδος (φύση)	75
23	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	75
24	Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)	76
25	Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά	76
26	Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	76
27	Φόρος Εισοδήματος	77
28	Κέρδη ανά μετοχή	78
29	Μερίσματα	79
30	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	79
31	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	80
32	Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις	82
33	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	83
34	Κύριες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις	85
35	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	86

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ευστάθιος Τσοτσουρός - Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος
(Από 17/04/2018)

Ανδρέας Σιάμισις - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Γεώργιος Αλεξόπουλος - Μέλος

Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας - Μέλος

Γεώργιος Γρηγορίου - Μέλος

Γεώργιος Παπακωνσταντίνου - Μέλος (Από 06/06/2018)

Θεόδωρος Πανταλάκης - Μέλος

Σπυρίδων Παντελιάς - Μέλος

Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος - Μέλος

Δημήτριος Κοντοφάκας - Μέλος

Βασίλειος Κουνέλης - Μέλος

Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος - Μέλος (Από 17/04/2018)

Χρήστος Τσίτσικας - Μέλος (Από 29/11/2018)

ΑΛΛΑ ΜΕΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ

Γρηγόριος Στεργιούλης - Διευθύνων Σύμβουλος (Έως 17/04/2018)

Παναγιώτης Οφθαλμίδης - Μέλος (Έως 06/06/2018)

Ιωάννης Ψυχογιός - Μέλος (Έως 29/11/2018)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Χειμάρρας 8Α, 151 25 Μαρούσι, Ελλάδα

Γ.Ε.ΜΗ.

000296601000

Οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης η οποία είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.helpe.gr/investor-relations/quarterly-results/httpannualreport2017helpegrhomedefault.aspx/> και η οποία περιλαμβάνει την Έκθεση Ελέγχου των Ανεξάρτητων Ελεγκτών.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	6	3.268.928	3.311.893
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	105.617	105.684
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	8	390.091	701.635
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	64.109	71.355
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	634	1.857
Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	9	73.922	89.626
		3.903.301	4.282.050
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	10	993.031	1.056.393
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11	821.598	791.205
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση		3.133	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	-	11.514
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	12	1.276.366	1.018.913
		3.094.128	2.878.025
Σύνολο ενεργητικού		6.997.429	7.160.075
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	13	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	14	258.527	358.056
Αποτελέσματα εις νέον		1.052.164	930.522
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		2.330.772	2.308.659
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		63.959	62.915
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.394.731	2.371.574
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Έντοκα δάνεια	16	1.627.171	920.234
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	185.744	131.611
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	18	163.514	133.256
Προβλέψεις	19	42.038	6.371
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	20	28.852	28.700
		2.047.319	1.220.172
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	15	1.349.153	1.661.457
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	16.387	-
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος		80.171	5.883
Έντοκα δάνεια	16	1.108.785	1.900.269
Μερίσματα πληρωτέα		883	720
		2.555.379	3.568.329
Σύνολο υποχρεώσεων		4.602.698	4.788.501
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.997.429	7.160.075

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019.

Ευστάθιος Τσοτσόρος

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου &
Διευθύνων Σύμβουλος

Ανδρέας Σιάμισις

Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος &
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου

Στέφανος Παπαδημητρίου

Διευθυντής Λογιστικής

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	5	9.769.155	7.994.690
Κόστος πωληθέντων	22	(8.769.769)	(6.907.198)
Μεικτό κέρδος		999.386	1.087.492
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	22	(324.430)	(276.182)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	22	(150.518)	(133.427)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	23	(1.403)	(212)
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/(ζημιές) - καθαρά	24	(8.823)	(15.888)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		514.212	661.783
Χρηματοοικονομικά έσοδα	25	3.827	4.600
Χρηματοοικονομικά έξοδα	25	(149.532)	(169.653)
(Ζημιές) / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	26	2.194	(8.173)
Κέρδη / (Ζημιές) από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες	8	(1.771)	31.228
Κέρδη προ φόρων		368.930	519.785
Φόρος εισοδήματος	27	(154.218)	(135.862)
Καθαρά κέρδη έτους		214.712	383.923
Κέρδη / (ζημιές) αποδοτέα σε :			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		211.614	381.372
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		3.098	2.551
		214.712	383.923
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα / (Ζημιές)			
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων (μετά φόρων):			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών		(11.012)	(9.589)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	14	(695)	6
Μείωση αξίας γης	14	-	(1.669)
Λοιπά συνολικά έξοδα από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	14	(288)	-
		(11.995)	(11.252)
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων (μετά φόρων):			
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	(5.006)	(4.590)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	(14.920)	1.979
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις		(745)	752
		(20.671)	(1.859)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές) καθαρά από φορολογία		(32.666)	(13.111)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα έτους μετά από φόρους		182.046	370.812
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα) / έσοδα αποδοτέα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		178.958	368.989
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		3.088	1.823
		182.046	370.812
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	28	0,69	1,25

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ							
ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΑ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ							
	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017		1.020.081	469.788	549.891	2.039.760	101.875	2.141.635
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	14	-	1	-	1	5	6
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	14	-	718	-	718	34	752
Μείωση αξίας γης	14	-	(907)	-	(907)	(762)	(1.669)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(9.584)	-	(9.584)	(5)	(9.589)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(4.590)	-	(4.590)	-	(4.590)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών	14	-	1.979	-	1.979	-	1.979
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές)			(12.383)	-	(12.383)	(728)	(13.111)
Καθαρά κέρδη έτους			-	381.372	381.372	2.551	383.923
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές) για τη χρήση			- (12.383)	381.372	368.989	1.823	370.812
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	--	(653)	(9.061)	(9.714)	-	(9.714)
Αγορά ιδίων μετοχών	13	-	(10.245)	-	(10.245)	-	(10.245)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	13	-	9.714	-	9.714	-	9.714
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετ. κεφ. θυγατρικής			-	-	-	76	76
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νέον			-	8.797	(8.797)	-	-
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων			-	(136)	(136)	-	(136)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές			-	-	-	(2.561)	(2.561)
Μερίσματα			-	(106.962)	(106.962)	-	(106.962)
Εξαγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας			-	17.253	17.253	(38.298)	(21.045)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017 (δημοσιευμένο)		1.020.081	358.056	930.522	2.308.659	62.915	2.371.574
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	2.1.1	-	166	(3.469)	(3.303)	-	(3.303)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)		1.020.081	358.222	927.053	2.305.356	62.915	2.368.271
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	14	-	(700)	-	(700)	5	(695)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	14	-	(740)	-	(740)	(5)	(745)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(11.002)	-	(11.002)	(10)	(11.012)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(5.006)	-	(5.006)	-	(5.006)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	14	-	(288)	-	(288)	-	(288)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών	14	-	(14.920)	-	(14.920)	-	(14.920)
Λοιπά συνολικά έξοδα			- (32.656)	-	(32.656)	(10)	(32.666)
Καθαρά κέρδη έτους			-	211.614	211.614	3.098	214.712
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές) για τη χρήση			- (32.656)	211.614	178.958	3.088	182.046
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	-	(93)	(1.121)	(1.214)	-	(1.214)
Αγορά ιδίων μετοχών	14	-	(683)	-	(683)	-	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	14	-	1.214	-	1.214	-	1.214
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετ. κεφ. θυγατρικής			-	-	-	17	17

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νεον	14	-	(17.319)	17.319	-	-	-
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων χρήσης		-	-	(123)	(123)	-	(123)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-	-	-	-	(2.061)	(2.061)
Μερίσματα		-	(76.408)	(76.408)	(152.816)	-	(152.816)
Μεταφορά στο τακτικό αποθεματικό			26.170	(26.170)	-	-	-
Μεταφορά ηηφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό		-	80	-	80	-	80
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017		1.020.081	258.527	1.052.164	2.330.772	63.959	2.394.731

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	30	507.846	453.311
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(4.918)	(10.375)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		502.928	442.936
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,7	(156.713)	(208.732)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		277	30
Καταβολή τιμήματος εξαγοράς μη ελεγχουσών συμμετοχών θυγατρικής		(1.298)	-
Έσοδα από πώληση θυγατρικών, καθαρά από χρηματικά διαθέσιμα	34	(16.000)	-
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις		299	110
Εισπραχθέντες τόκοι	25	3.827	4.600
Μερίσματα εισπραχθέντα	8	307.735	19.346
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις - καθαρές	8	-	(147)
Εισπράξεις από πώληση επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους		265	8
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		138.392	(184.785)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Τόκοι καταβληθέντες		(140.755)	(160.830)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας		(148.767)	(104.115)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μειοψηφίας		(2.061)	(2.561)
Μεταβολή δεσμευμένων καταθέσεων	12	144.445	11.873
Απόκτηση ιδίων μετοχών		(683)	(10.245)
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής		17	76
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		409.694	288.000
Εξοφλήσεις δανείων		(506.358)	(322.622)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(244.468)	(300.424)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		396.852	(42.273)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους	12	873.261	924.055
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		5.046	(8.521)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		396.852	(42.273)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	12	1.275.159	873.261

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 91 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

1 Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (εφεξής καλούμενη «Εταιρεία» ή «Ελληνικά Πετρέλαια») είναι η μητρική εταιρεία του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια (εφεξής «Όμιλος»). Οι εταιρείες του Ομίλου δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας κυρίως στην Ελλάδα, τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Οι δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων και την έρευνα για υδρογονάνθρακες. Ο Όμιλος παρέχει επίσης μηχανολογικές υπηρεσίες, ενώ μέσω των συμμετοχών του στη ΔΕΠΑ και την Elpedison B.V., δραστηριοποιείται και στον τομέα εμπορίας φυσικού αερίου καθώς και στην παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας.

Η μητρική εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Χειμάρρας 8^Α, 151 25 Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου μέσω GDRs.

Οι ατομικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») και παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η Διοίκηση θεωρεί ότι η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση – αποτίμηση στη χαμηλότερη τιμή ανάμεσα στην τρέχουσα και την εύλογη αξία μείον τυχόν εξόδων που απαιτούνται για την πώληση

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών καθώς και την κρίση της Διοίκησης σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών. Σημαντικές παραδοχές από τη Διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων της Εταιρείας αναφέρονται στη σημείωση 4 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές». Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις στις οποίες προβαίνει η Διοίκηση αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμνείες

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμνείες που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Οι λογιστικές αρχές και οι υπολογισμοί βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017 και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, πλην των κάτωθι αναφερόμενων τροποποιήσεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο κατά την 1 Ιανουαρίου 2018.

Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες και το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα. Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών αναλύονται παρακάτω, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 8. Διάφορες άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά το 2018 αλλά δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018.

- *ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα*: Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο την 1 Ιανουαρίου 2018 χωρίς να αναπροσαρμόσει τη συγκριτική πληροφόρηση. Η επίπτωση από τις αναπροσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου προτύπου, αναγνωρίστηκαν απευθείας στα αποτελέσματα εις νέον την 1 Ιανουαρίου 2018.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή του ισολογισμού. Τυχόν κονδύλια τα οποία δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα. Οι αναπροσαρμογές αναλύονται με περισσότερη λεπτομέρεια παρακάτω.

Επίδραση στην κατάσταση οικονομικής θέσης (αύξηση/ (μείωση)) της 31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύτηκε:

Απόσπασμα από την κατάσταση οικονομικής θέσης	Αναπροσαρμογές	31 Δεκεμβρίου 2017 Όπως δημοσιεύτηκε	ΔΠΧΑ 9	1 Ιανουαρίου 2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9
Πάγιο ενεργητικό				
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	(β)	701.635	(1.750)	699.885
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	(β)	71.355	531	71.886
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	(α)	1.857	(1.857)	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	(α)	-	1.857	1.857
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	(β)	791.205	(2.084)	789.121
Ίδια κεφάλαια				
Αποθεματικά	(α)	358.056	166	358.222
Αποτελέσματα εις νέον	(α), (β)	930.522	(3.469)	927.053

(α) Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μετά την αρχική αναγνώριση θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η ταξινόμηση βασίζεται στα εξής δύο κριτήρια: το επιχειρηματικό μοντέλο που ακολουθεί ο Όμιλος για τη διαχείριση των συγκεκριμένων στοιχείων και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών τους ροών, δηλαδή εάν οι σχετικές ταμειακές ροές αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκους.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) τα οποία ο Όμιλος είχε χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΛΠ 39, πλέον ταξινομούνται ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Οι μεταβολές από την αποτίμηση των συμμετοχικών τίτλων περιλαμβάνονται στα "στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων". Το ΔΠΧΑ 9, επιτρέπει στις εταιρίες την αμετάκλητη επιλογή να επιμετρούν μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο ο οποίος δεν διακρατείται για διαπραγμάτευση στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Ως επακόλουθο της εφαρμογής του νέου προτύπου, ο Όμιλος μετέφερε ποσό ύψους € 0,2 εκατ. από τα αποτελέσματα εις νέον στα αποθεματικά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο βαθμό που δεν έχουν χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, συνεχίζουν να επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Η πολιτική του Ομίλου για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια με αυτή που ακολουθούνταν βάσει του ΔΛΠ 39.

Συνοψίζοντας κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος έκανε τις παρακάτω αναπροσαρμογές:

31 Δεκεμβρίου 2017 (ΔΛΠ 39)		Κατηγορίες επιμέτρησης βάσει ΔΠΧΑ 9		
		Στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων	Στο αποσβεσμένο κόστος	Στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων
Δάνεια και απαιτήσεις				
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	791.205	-	789.121	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.857	-	-	1.857

(β) Απομείωση

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής του Ομίλου για την αντιμετώπιση των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς αντικατέστησε το χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Αναφορικά με τους 'Πελάτες', ο Όμιλος εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολόγισε τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε πίνακας με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανακλά την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα, καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.

Για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για 12μηννη περίοδο. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη 12μηννη περίοδο είναι η αναλογία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από πιστωτικά γεγονότα που είναι πιθανόν να συμβούν σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού. Σε κάθε περίπτωση εάν υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η πρόβλεψη θα βασιστεί στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος θεωρεί πως η μη είσπραξη απαιτήσεων για περισσότερες από 90 ημέρες συνιστά πιστωτικό γεγονός. Παρόλα αυτά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ο Όμιλος μπορεί να αξιολογήσει για συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ότι υφίσταται πιστωτικό γεγονός όταν υπάρχει εσωτερική ή εξωτερική πληροφόρηση που υποδεικνύει ότι η είσπραξη των ποσών που έχουν οριστεί με βάση τη σχετική σύμβαση δεν είναι πιθανό να εισπραχθούν στο σύνολό τους.

Η επίδραση της αναπροσαρμογής αυτής στην κατάσταση οικονομικής θέσης κατά την 1 Ιανουαρίου 2018 ήταν μείωση €3,5 εκατ. στο λογαριασμό 'Αποτελέσματα εις νέον', μείωση ύψους € 2,1 εκατ. στο λογαριασμό 'Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις', αύξηση των Αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων κατά € 0,5 εκατ. και μείωση ύψους € 1,8 εκατ. στο λογαριασμό "Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες".

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία της πρόβλεψης απομείωσης βάσει του ΔΛΠ 39 με την αντίστοιχη πρόβλεψη όπως υπολογίστηκε βάσει του ΔΠΧΑ 9:

	Πρόβλεψη απομείωσης βάσει του ΔΛΠ 39 στις 31 Δεκεμβρίου 2017	Αναπροσαρμογή	Αναμενόμενη πιστωτική ζημία βάσει του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις βάσει του ΔΛΠ 39/Χρηματοοικονομικά στοιχεία που μετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος βάσει του ΔΠΧΑ 9	248.008	2.084	250.092

(γ) Λογιστική Αντιστάθμιση

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου προτύπου δεν είχε σημαντικό αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

- *ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες*: Το ΔΠΧΑ 15 καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από μια σύμβαση με έναν πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις),

ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο. Το πρότυπο εφαρμόζεται επιπλέον για την αναγνώριση και επιμέτρηση κερδών και ζημιών από την πώληση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν συγκαταλέγονται στις συνήθεις δραστηριότητες του Ομίλου (π.χ. πωλήσεις παγίων ή άυλων περιουσιακών στοιχείων).

Από 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση χωρίς να υπάρξει κάποια αναπροσαρμογή στη συγκριτική πληροφόρηση. Το νέο πρότυπο δεν είχε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κατά την εφαρμογή του, αφού δεν υπήρξαν σημαντικές διαφορές κατά την εφαρμογή των νέων λογιστικών πολιτικών. Συνεπώς η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 δεν είχε αντίκτυπο στα αποτελέσματα εις νέον ούτε χρειάστηκαν προσαρμογές για τη μετάβαση σε αυτό. Παρόλο που το ΔΠΧΑ 15 δεν εισάγει ουσιώδεις διαφορές από τις τρέχουσες λογιστικές πολιτικές του Ομίλου, η αντίστοιχη λογιστική πολιτική διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνεται μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού ή την παροχή υπηρεσίας (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού ή της υπηρεσίας περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένεται να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης. Τυχόν μεταβλητό αντίτιμο περιλαμβάνεται στο ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντιλογιστεί στο μέλλον.

Τα δικαιώματα για μελλοντικές εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από τον Όμιλο, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα ο Όμιλος αξιολογεί την πιθανότητα εξάσκησής τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου ο Όμιλος κατέληξε ότι οι μελλοντικές εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα για το οποίο θα πρέπει να γίνεται πρόβλεψη και να αναγνωρίζεται κατά το χρόνο άσκησης ή λήξης του. Ο Όμιλος παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογίζονται εντός του οικονομικού έτους και συνεπώς η εφαρμογή του νέου προτύπου έχει μηδενική επίδραση στις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Το έσοδο από συμβάσεις με πελάτες σύμφωνα με την εμπορική πολιτική του Ομίλου αναλύεται σε δύο κατηγορίες ανά επιχειρησιακό τομέα και ανά τύπο αγοράς στη Σημείωση 5. Επιπλέον ο Όμιλος κατέληξε πως η μεταφορά του ελέγχου των προϊόντων στον πελάτη πραγματοποιείται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, όταν ο πελάτης λάβει τα αγαθά, καθώς τότε είναι σε θέση να λάβει και τα οφέλη των συγκεκριμένων προϊόντων.

- *ΔΠΧΑ 15 (Αποσαφηνίσεις) Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες:* Στόχος είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, σχετικά με: το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του «μεμονωμένα αναγνωρίσιμο», των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του «ελέγχου» και των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων. Οι αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά η επιλέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση.
- *ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών:* Οι τροποποιήσεις παρέχουν απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δε συνιστούν κατοχύρωση, στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και το λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων όρων και προϋποθέσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που

διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους.

- *ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) Μεταφορές σε Επενδύσεις σε Ακίνητα*: Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πότε μία οντότητα μεταφέρει ένα ακίνητο, συμπεριλαμβανομένου ακινήτου υπό κατασκευή ή αξιοποίηση, σε ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι μεταβολή της χρήσης ενός ακινήτου πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και υπάρχει σαφής ένδειξη της μεταβολής αυτής. Απλά η αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου, δεν αποδεικνύει μεταβολή στη χρήση του.
- *ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 22*: Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές Η διερμηνεία διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία εξετάζει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπου η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματική υποχρέωση που προκύπτουν από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής, πριν από την αρχική αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Η διερμηνεία αναφέρει ότι η ημερομηνία συναλλαγής, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης ενός μη χρηματικού στοιχείου προκαταβολής ή ενός αναβαλλόμενου εσόδου. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολών, η οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει την ημερομηνία συναλλαγής για κάθε μία πληρωμή και είσπραξη προκαταβολής.
- Το ΣΔΛΠ εξέδωσε *νέο κύκλω ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014 -2016*, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ.
  - *ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες*: οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η επιλογή της επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μίας επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία που κατέχεται από οντότητα η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων ή παρόμοια οικονομική οντότητα, δύναται να διενεργείται χωριστά για κάθε επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία, κατά την αρχική αναγνώριση.

Πρότυπα που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και δεν έχουν υιοθετηθεί νωρίτερα

Ο Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει κάποιο από τα παρακάτω πρότυπα, διερμηνείες ή τροποποιήσεις τα οποία έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο. Επιπλέον ο Όμιλος αξιολόγησε όλα τα πρότυπα και τις διερμηνείες ή τροποποιήσεις που έχουν εκδοθεί αλλά δεν είχαν εφαρμογή στην παρούσα περίοδο και κατέληξε ότι με εξαίρεση το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αναλύεται στη συνέχεια, δεν θα υπάρξει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις από την εφαρμογή τους.

- *ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις*: Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφότερα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»).

Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων βάσει των ΔΛΠ 17 Μισθώσεις, ΕΔΔΠΧΑ 4 Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση, SIC 15 Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα και SIC 27 Αξιολόγηση συναλλαγών που έχουν τη νομική μορφή μίσθωσης.

Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Πιο συγκεκριμένα, το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο παρουσίασης όλων των μισθώσεων στον ισολογισμό των εταιριών. Ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει ένα δικαίωμα χρήσης που θα αντιπροσωπεύει το δικαίωμά του να χρησιμοποιεί το αντίστοιχο πάγιο αλλά και μία σχετική υποχρέωση που θα αντιπροσωπεύει την υποχρέωση του να πληρώνει τα σχετικά μισθώματα. Το πρότυπο παρέχει εξαιρέσεις για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Η λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων για τους εκμισθωτές παραμένει αντίστοιχη με αυτή του προϋπάρχοντος προτύπου δηλαδή οι εκμισθωτές θα συνεχίζουν να ταξινομούν τις μισθώσεις τους σε χρηματοοικονομικές και λειτουργικές.

Ο Όμιλος ανέθεσε σε ομάδα έργου την αξιολόγηση όλων των ενεργών συμβάσεων μίσθωσης υπό το πρίσμα των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 16, κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Το πρότυπο αναμένεται να επηρεάσει κατά κύριο λόγο το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Ο Όμιλος

έχει εκτιμήσει την επίδραση της αρχικής εφαρμογής του προτύπου στις ενοποιημένες οικονομικές του καταστάσεις. Συγκεκριμένα, γνωστοποίησε όλες τις πληροφορίες που είτε είχε σε γνώση του είτε μπορούσε να εκτιμήσει με σχετική ακρίβεια κατά το χρόνο σύνταξης τους σχετικά με την επίδραση που θα έχει η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές του καταστάσεις κατά την αρχική του εφαρμογή, όπως αναλύεται παρακάτω.

Η πραγματική επίδραση της υιοθέτησης του προτύπου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 μπορεί να είναι διαφορετική από την αρχική εκτίμηση λόγω των παρακάτω:

- Ο Όμιλος δεν έχει ολοκληρώσει την αξιολόγηση και τον έλεγχο των καινούριων μηχανογραφικών συστημάτων που θα χρησιμοποιηθούν
- Οι καινούριες λογιστικές πολιτικές και εκτιμήσεις, ενδέχεται να αλλιάξουν μέχρι ο όμιλος να παρουσιάσει τις οικονομικές καταστάσεις της πρώτης περιόδου που περιλαμβάνει την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής.

Μετάβαση στο νέο πρότυπο

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Βάσει αυτής της προσέγγισης, ο Όμιλος α) θα αναγνωρίσει μια υποχρέωση την οποία θα επιμετρά στην παρούσα αξία όπως προκύπτει από την προεξόφληση των μισθωμάτων που απομένουν να πληρωθούν με το επιπλέον επιτόκιο δανεισμού που ισχύει κατά την ημέρα της αρχικής εφαρμογής και β) θα αναγνωρίσει ένα δικαίωμα χρήσης παγίου επιμετρώντας το δικαίωμα αυτό σε ένα ποσό το οποίο θα ισούται με την αντίστοιχη υποχρέωση που θα αναγνωρισθεί.

Τυχόν επίδραση της εφαρμογής του προτύπου θα καταχωρηθεί σαν προσαρμογή στα αποτελέσματα εις νέον κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, χωρίς να υπάρξει τροποποίηση στη συγκριτική πληροφόρηση.

Ο Όμιλος επιπλέον θα χρησιμοποιήσει την εξαίρεση που παρέχεται από το πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως θα εφαρμοστούν οι απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σε όλες τις συμβάσεις που ήταν σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και είχαν αναγνωρισθεί ως μισθώσεις με βάση το ΔΛΠ 17 και την ΕΔΔΠΧΑ 4. Επιπλέον ο Όμιλος θα χρησιμοποιήσει τις εξαιρέσεις του προτύπου αναφορικά με τις μισθώσεις με εναπομένουσα διάρκεια μικρότερη των 12 μηνών κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του προτύπου και για τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Τέλος ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά (όπως μισθώσεις με αντίστοιχη διάρκεια, για παρόμοια πάγια και σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον).

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος έχει ρόλο μισθωτή

Ο Όμιλος θα αναγνωρίσει καινούρια πάγια και υποχρεώσεις για τις λειτουργικές μισθώσεις που αφορούν πρατήρια καυσίμων, κτίρια γραφείων, αυτοκίνητα και εξοπλισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος θα α) επιμετρά τα δικαιώματα χρήσης παγίων και θα τα αποσβένει με σταθερό ρυθμό καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης και β) θα επιμετρά την αντίστοιχη υποχρέωση, αυξάνοντας και μειώνοντας το ανοικτό υπόλοιπο με τρόπο που να αντικατοπτρίζει τον τόκο και τις πληρωμές μισθωμάτων αντίστοιχα.

Πριν την εφαρμογή του προτύπου ο Όμιλος αναγνώριζε έξοδα λειτουργικών μισθώσεων σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης και η αναγνώριση παγίων γινόταν μόνο στο βαθμό που η πραγματική πληρωμή του μισθώματος και η αναγνώριση του εξόδου απείχαν χρονικά.

Επιπλέον δεν θα γίνεται αναγνώριση πρόβλεψης για λειτουργικές μισθώσεις που αναμένεται να είναι επιζήμιες αλλά τα σχετικά ποσά θα περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις από μισθώσεις.

Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες και κατόπιν ολοκλήρωσης των προαναφερθέντων εργασιών υλοποίησης, ο Όμιλος εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει επιπλέον υποχρεώσεις από μισθώσεις ύψους μεταξύ € 160 εκατ. και € 180 εκατ. κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και αντίστοιχα δικαιώματα χρήσης παγίων ύψους μεταξύ € 160 εκατ. και € 180 εκατ.. Η εκτιμώμενη επίδραση στο EBITDA του Ομίλου αναμένεται να είναι μία αύξηση μεταξύ € 30 εκατ. και € 40 εκατ..

Ο Όμιλος δεν αναμένει επίδραση από την εφαρμογή του νέου προτύπου στην ικανότητα εξυπηρέτησης των όρων των δανείων του.

- ΔΠΧΑ 10 (Τροποποίηση) Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες -: Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του: Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη

ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *ΔΠΧΑ 9: (Τροποποίηση) Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση:* Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνοδικών εισοδημάτων.
- *ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες:* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΠ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 23: Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος:* Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις.
- *ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών:* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς:* Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθεια τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα

συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

- **ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις):** Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για συνενώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης αρχίζει την ή μετά την έναρξη της πρώτης ετήσιας λογιστικής περιόδου που αρχίζει την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που συμβαίνουν την ή μετά την έναρξη αυτής της περιόδου, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της σημαντικότητας (Τροποποιήσεις)** Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως «πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, που λαμβάνουν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα». Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017**, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι αναβαθμίσεις αυτές δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
  - **ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο:** οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
  - **ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμητέα κέρδη έχουν αναγνωρισθεί.
  - **ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές του Ομίλου είναι τα νομικά πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων των structured entities) στα οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω του ελέγχου που ασκεί.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά πόσον ασκεί έλεγχο επί των επενδύσεών του, σε περιπτώσεις που γεγονότα και καταστάσεις μαρτυρούν πως υπήρξε κάποια αλλαγή. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταβιβάζεται στον Όμιλο. Εξαιρούνται της ενοποίησης από την ημερομηνία που ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη που σχετίζονται με συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Επίσης μη πραγματοποιηθείσες ζημιές απαλείφονται, εκτός κι αν υπάρχουν αποδείξεις πως τα πάγια έχουν απομειωθεί. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιρειών τροποποιούνται όπου ήταν αναγκαίο για να συμφωνούν με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Δικαιώματα μειοψηφίας στα αποτελέσματα και τη καθαρή θέση θυγατρικών εταιρειών, εμφανίζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, στην ενοποιημένη κατάσταση συνοδικών εισοδημάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές, χωρίς ταυτόχρονη αλλαγή στον έλεγχο επί της θυγατρικής.

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στην θυγατρική εταιρεία, επιμετρούνται και καταχωρούνται σαν συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) - δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με τις συναλλαγές των κύριων μετόχων του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση θυγατρικών

Όταν ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο σε μία εταιρία, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επαναυπολογίζεται στην εύλογη αξία του, κατά την ημερομηνία παύσης του ελέγχου και τυχόν διαφορές που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνοδικά εισοδήματα σε σχέση με την θυγατρική υπολογίζονται όπως στην περίπτωση που ο Όμιλος θα είχε απευθείας πουλήσει τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Στην περίπτωση αυτή ενδέχεται να απαιτηθεί τα κονδύλια αυτά να μεταφερθούν από τα λοιπά συνοδικά εισοδήματα στα αποτελέσματα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις και μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης

Οι συγγενείς επιχειρήσεις είναι νομικά πρόσωπα στα οποία ο Όμιλος εξασκεί σημαντική επιρροή αλλά όχι έλεγχο που συνοδεύεται συνήθως από μετοχικά δικαιώματα μετά ψήφου από 20% - 50%. Η αξία της επένδυσης στις συγγενείς επιχειρήσεις υπολογίζεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, βάση της οποίας η επένδυση αρχικά αναγνωρίζεται στο κόστος, ενώ στις επόμενες χρήσεις αυξομειώνεται με το μερίδιο κέρδους ή ζημιάς καθώς και το μερίδιο των λοιπών συνοδικών εσόδων/ ζημιών που αναλογούν στον Όμιλο. Το κόστος επένδυσης του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που υπολογίζεται κατά την εξαγορά. Μερίσματα που έχουν εισπραχθεί ή που έχουν εγκριθεί προς διανομή από τις συγγενείς επιχειρήσεις ή τις κοινοπραξίες, μειώνουν το υπόλοιπο της επένδυσης στον ισολογισμό του Ομίλου.

Εάν η συμμετοχή σε μια συγγενή επιχείρηση, μειωθεί, αλλά η σημαντική επιρροή παραμένει, μόνο ένα μέρος του ποσού που είχε αναγνωρισθεί κατευθείαν στην καθαρή θέση, πρέπει να μεταφερθεί στο αποτέλεσμα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή ζημιές μετά την απόκτηση καταχωρείται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο της μεταβολής στα λοιπά συνοδικά έσοδα αναγνωρίζεται στα λοιπά συνοδικά αποτελέσματα του Ομίλου. Οι συνοδικές μεταβολές μετά την εξαγορά αντισταθμίζονται με το κόστος αγοράς. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημιές μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές εκτός αν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς επιχείρησης.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις. Εάν κάποια συμμετοχή πρέπει να απαξιωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απαξίωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της συμμετοχής στη συγγενή εταιρία και του υπολοίπου στα βιβλία του Ομίλου.

Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές "προς τα άνω" (upstream) και "προς τα κάτω" (downstream), μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, μόνο στο βαθμό του συμφέροντος μη-συσχετιζόμενων επενδυτών στη συγγενή επιχείρηση. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές δεν

αναγνωρίζονται, εκτός εάν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του στοιχείου που μεταφέρθηκε. Οι λογιστικές πολιτικές των συγγενών επιχειρήσεων είναι εναρμονισμένες με τις πολιτικές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σύμφωνα με την οποία το μερίδιο του Ομίλου στην κοινοπραξία αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος και στη συνέχεια προσαρμόζεται με το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές μετά την απόκτηση και με μεταβολές στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημιές μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές εκτός αν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη σχετιζόμενα με συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην κοινοπραξία. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές επίσης απαλείφονται εκτός αν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται. Οι λογιστικές αρχές των κοινοπρακτικών οντοτήτων τροποποιούνται όπου είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί συνάφεια με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Οι κοινές επιχειρήσεις προκύπτουν όπου ο Όμιλος έχει δικαιώματα στο ενεργητικό και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κοινές επιχειρήσεις. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιο του από τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα της κοινής επιχείρησης συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας εκείνων που διακρατώνται ή υφίστανται από κοινού, στους αντίστοιχους λογαριασμούς στις οικονομικές καταστάσεις.

Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, ο Όμιλος προσδιορίζει εάν είναι αναγκαίο να αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης στην επένδυσή του στην συγγενή επιχείρηση ή την κοινοπραξία. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά εάν υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που υποδεικνύουν ότι η επένδυση στη συγγενή επιχείρηση ή την κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοια στοιχεία, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης σαν τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία της επένδυσης και τη λογιστική της αξία και μετά αναγνωρίζει τη ζημιά στη γραμμή «Κέρδη σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο του τιμήματος που καταβλήθηκε, όπως μετράται από την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των μη ελεγχουσών συμμετοχών (πρωην δικαιώματα μειοψηφίας) του εξαγορασθέντος. Για κάθε ενοποίηση επιχειρήσεων, ο Όμιλος επιμετρά τις μη ελέγχουσες συμμετοχές του εξαγορασθέντος ως ποσοστό επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων. Τυχόν κόστη εξαγοράς εξοδοποιούνται.

Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται και των χρηματοοικονομικών προϊόντων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία ενδεχομένων απαιτήσεων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συναλλαγή. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε ένα επιχειρησιακό συνδυασμό αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Στη περίπτωση όπου η αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρους του τιμήματος θα γίνει μακροπρόθεσμα και θα πραγματοποιηθεί με μετρητά, το πληρωτέο ποσό θα πρέπει να προεξοφληθεί στη παρούσα αξία της μέρας κατά την οποία έγινε η εξαγορά. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί είναι το επιτόκιο στο οποίο θα μπορούσε η εταιρεία να δανειστεί από ανεξάρτητη πηγή κάτω από αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα πληρωτέο από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και κατηγοριοποιείται είτε στη καθαρή θέση είτε ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Ποσά που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομική υποχρέωση επαναξιολογούνται όσον αφορά την εύλογη αξία τους και τυχόν μεταβολές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, βάσει των σχετικών διεθνών λογιστικών προτύπων. Δεν γίνεται μεταγενέστερη επιμέτρηση για ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους απόκτησης πλέον του ποσού που είχε αναγνωριστεί για μη ελέγχουσες συμμετοχές και τυχόν συμμετοχές που προϋπήρχαν, και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν καταγράφεται σαν υπεραξία (σημ. 2.9). Εάν αυτή είναι μικρότερη από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, ο Όμιλος επανεκτιμά εάν έχει

γίνει ορθή εκτίμηση όλων των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν και ελέγχει την επιμέτρησή τους, πριν καταχωρηθεί η διαφορά τους στα αποτελέσματα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία μετράται στο κόστος μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία που προέκυψε κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων κατανέμεται από την ημερομηνία εξαγοράς σε κάθε μονάδα παραγωγής ταμειακών ροών του Ομίλου που αναμένεται να ωφεληθεί από την ενοποίηση, ανεξάρτητα από το κατά πόσον άλλα πάγια ή υποχρεώσεις του εξαγορασθέντος έχουν κατανεμηθεί στις συγκεκριμένες μονάδες.

2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και έξι Γενικούς Διευθυντές. Η Εκτελεστική Επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις του Ομίλου. Οι τομείς λειτουργικής δραστηριότητας του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 5.

2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα της μητρική εταιρείας και το νόμισμα αναφοράς του Ομίλου. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα του Ομίλου, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια Αμερικής. Οι εταιρείες του Ομίλου μετατρέπουν τις αξίες αυτές στα τοπικά τους νομίσματα (οι περισσότερες σε Ευρώ) με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Για συναλλαγές που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολών σε ξένο νόμισμα, η ημερομηνία της συναλλαγής για σκοπούς καθορισμού της συναλλαγματικής ισοτιμίας που θα χρησιμοποιηθεί, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης της μη χρηματικής προκαταβολής ή του αναβαλλόμενου εσόδου.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή (Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Τα αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική θέση όλων των θυγατρικών του Ομίλου που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως:

- i. Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του κάθε Ισολογισμού που παρουσιάζεται μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του Ισολογισμού.

- ii. Έσοδα και έξοδα για κάθε λογαριασμό αποτελεσμάτων μετατρέπονται με μέσες ισοτιμίες (εκτός αν οι μέσες τιμές δεν αποτελούν καλή προσέγγιση της συσσωρευτικής επίδρασης που προέρχεται από τις ισοτιμίες της ημέρας που γίνονται οι συναλλαγές στην οποία περίπτωση χρησιμοποιούνται οι συναλλαγές της ημερομηνίας που γίνεται η συναλλαγή).
- iii. Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστή κίνηση στην καθαρή θέση.

Στην ενοποίηση όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή του κόστους των επενδύσεων σε δραστηριότητες του εξωτερικού αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα/Έξοδα. Όταν μια δραστηριότητα του εξωτερικού πωληθεί συναλλαγματικές διαφορές που είχαν καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μεταφέρονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Υπεραξίες και μεταβολές της εύλογης αξίας που προέρχονται από την απόκτηση ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση.

2.6 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Ο Όμιλος ταξινομεί τα περιουσιακά του στοιχεία ως διαθέσιμα προς πώληση εάν η τρέχουσα αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί μέσω της πώλησής τους και όχι μέσω της συνεχούς χρήσης τους. Τα πάγια τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση μετρώνται στη χαμηλότερη αξία ανάμεσα στην τρέχουσα αξία και στην εύλογη αξία μείον τυχόν εξόδων που θα πρέπει να γίνουν για την πώληση. Τα κόστη αυτά είναι επιπλέον έξοδα τα οποία σχετίζονται εξ ολοκλήρου με την πώληση του παγίου.

Τα κριτήρια για ταξινόμηση ενός παγίου σαν διαθέσιμο προς πώληση πληρούνται όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο είναι άμεσα διαθέσιμο να πουληθεί στην τρέχουσα κατάστασή του. Οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει σημαντική πιθανότητα για αλλαγή στο πλάνο της πώλησης ή ότι η απόφαση πώλησης θα ανακληθεί. Η διοίκηση θα πρέπει επιπλέον να έχει δεσμευτεί στο πλάνο πώλησης του παγίου και η ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να αναμένεται εντός του επόμενου έτους από τη μέρα που το πάγιο χαρακτηρίστηκε ως διαθέσιμο προς πώληση.

Ενσώματα και ασώματα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση σταματούν να αποσβένονται.

Τα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις παρουσιάζονται ξεχωριστά στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

2.7 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικοπέδα, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό, πρατήρια καυσίμων, μεταφορικά μέσα και έπιπλα και εξαρτήματα. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων. Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των διυλιστηρίων το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση στο βαθμό που τα κόστη αυτά βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες διύλισης) και καταχωρούνται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής αμοιβές τρίτων και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικοπέδα δεν υπόκεινται σε απόσβεση, επίσης. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

• Κτίρια (περιλαμβάνονται τα πρατήρια καυσίμων)	13 – 40 έτη
• Μηχ/κός εξοπλισμός	
▪ Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10 – 35 έτη
▪ Αγωγοί	30 – 40 έτη
▪ Λοιπός εξοπλισμός	5 – 10 έτη
• Μεταφορικά μέσα	
▪ Βυτιοφόρα φορτηγά μεταφοράς LPG και λευκών προϊόντων	5 – 10 έτη
▪ Λοιπά Μεταφορικά Μέσα	4 – 10 έτη
▪ Πλοία	25 – 35 έτη
• Έπιπλα και εξαρτήματα	
▪ Υπολογιστές	3 – 5 έτη
▪ Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4 – 10 έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διυλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών, δεξαμενές καυσίμων και πρατήρια καυσίμων. Με βάση τις τεχνικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2013, η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των νέων μονάδων του διυλιστηρίου (διυλιστήριο Ελευσίνας) έχει εκτιμηθεί στα 35 έτη. Από την 1η Ιουλίου 2013 η υπολειπόμενη ωφέλιμη οικονομική ζωή των άλλων μονάδων διύλισης έχει αναθεωρηθεί και αναμορφωθεί και σε γενικές γραμμές δεν υπερβαίνει τα 25 έτη.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αναπροσαρμόζονται ανάλογα εάν κριθεί απαραίτητο.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. (Σημ. 2.11).

Το κόστος και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των παγίων που αποσύρονται ή πωλούνται αφαιρείται από τους σχετικούς λογαριασμούς κατά το χρόνο της πώλησης ή απόσυρσης τους και τυχόν κέρδη ή ζημίες, που καθορίζονται κατόπιν σύγκρισης των εσόδων από την πώληση με τη λογιστική αξία, περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων σαν μέρος των λοιπών εσόδων / (εξόδων).

2.8 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι τα πάγια να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το επιπλέον ποσό μεταξύ της αξίας εξαγοράς και της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του αγοραζόμενου κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κέρδη ή ζημίες από την πώληση μιας θυγατρικής περιλαμβάνουν το υπόλοιπο της υπεραξίας που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη προς πώληση θυγατρική. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία του μεριδίου της Εταιρείας στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας που εξαγοράζεται κατά την ημερομηνία της απόκτησης είναι μεγαλύτερη από το κόστος αγοράς, προκύπτει αρνητική υπεραξία η οποία και αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες παραγωγής ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) για έλεγχο απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις ομάδες των μονάδων που αναμένεται να ωφεληθούν από τους επιχειρηματικούς συνδυασμούς στους οποίους δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα. Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως, ή και συντομότερα εφόσον υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Η απομείωση της υπεραξίας

προσδιορίζεται με την εκτίμηση της ανακτήσιμης αξίας κάθε ΜΔΤΡ (ή ομάδας ΜΔΤΡ) στην οποία η υπεραξία έχει κατανεμηθεί. Όταν η ανακτήσιμη αξία (που ορίζεται ως μεγαλύτερη αξία μεταξύ αξίας χρήσεως και εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος) της ΜΔΤΡ είναι μικρότερη από την λογιστική της αξία συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης. Η απομείωση της υπεραξίας δεν μπορεί να αναστραφεί μεταγενέστερα.

(β) Δικαιώματα μισθώσεων πρατηρίων

Τα δικαιώματα μισθώσεων χώρων περιλαμβάνουν εφάπαξ καταβολές προς πρατηριούχους που δίδονται κατά την υπογραφή νέων συμβάσεων μίσθωσης για πρατήρια που αποκτούνται για πρώτη φορά για την εξασφάλιση της χρήσης και του ελέγχου των πρατηρίων. Οι πληρωμές αυτές αποτελούν κίνητρα που δίδονται για να εξασφαλίσουν την προώθηση σήματος και μελλοντικά έσοδα και επομένως κεφαλαιοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία». Η φήμη και πελατεία πρατηρίων αποσβένεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 5 και 25 ετών.

(γ) Δικαιώματα και άδειες

«Τα δικαιώματα και άδειες» έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταλείψει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 3 και 25 ετών.

Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται στην περίοδο της έρευνας σύμφωνα με τους όρους των εκάστοτε αδειών.

(δ) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (1 έως 5 χρόνια) με την σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.10 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων

(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται ως ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοίτασμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν χρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία παραγωγής πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη

στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαθβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές.

2.11 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος εκτιμά κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Ένα υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση ή εάν απαιτείται ετήσιος έλεγχος απομείωσης του παγίου, τότε υπολογίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από την υπεραξία, εκτιμάται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν είτε έχουν μειωθεί είτε δεν υφίστανται πλέον. Εάν υπάρξουν τέτοιες ενδείξεις, ο Όμιλος υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία του παγίου ή της ΜΔΤΡ. Ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν αντιστρέφονται μόνο εφόσον έχουν αλλιάξει οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά το χρόνο αναγνώρισης της ζημιάς. Η αντιστροφή της απομείωσης επιτρέπεται μέχρι το σημείο στο οποίο η λογιστική αξία του παγίου δεν υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ούτε την λογιστική αξία του παγίου μείον τις αποσβέσεις εάν αυτό δεν είχε απομειωθεί τα προηγούμενα χρόνια.

2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα - αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

2.12.1 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω άλλων συνοδικών εισοδημάτων (OCI) και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από τα συμβατικά χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση τους. Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται μέσω αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής. Οι εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες ο Όμιλος έχει

εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής που προσδιορίζεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15. Στη σημείωση 2.25 αναλύεται η λογιστική πολιτική για έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων, πρέπει από αυτά να προκύπτουν ταμειακές ροές οι οποίες να είναι «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI)» επί του αρχικού κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή αναφέρεται ως SPPI test και εξετάζεται σε επίπεδο χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Όμιλου για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τις οικονομικές του δυνατότητες προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει εάν οι ταμιακές ροές θα προκύψουν από τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο.

Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση περιουσιακών στοιχείων εντός χρονικού πλαισίου που καθορίζεται με κανονισμό ή σύμβαση στην αγορά αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής δηλαδή κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Για σκοπούς μεταγενέστερης επιμέτρησης, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος (χρεόγραφα)
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικά μέσα)

α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς εμπορία, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υποχρεωτικά θα πρέπει να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά τους στο εγγύς μέλλον. Παράγωγα περιλαμβανομένων των ενσωματωμένων παραγώγων επίσης ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς εμπορία, εκτός εάν ορίζονται ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμιακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Ο Όμιλος αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθοι όροι: α) Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται σε επιχειρηματικό μοντέλο με στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών και β) οι συμβατικές ρήτρες του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του υπολοίπου του αρχικού κεφαλαίου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται στη συνέχεια χρησιμοποιώντας την μέθοδο (EIR) και υπόκεινται σε απομείωση. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται, τροποποιηθεί ή απομειωθεί.

γ) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να ταξινομήσει αμετάκλητα τις συμμετοχικές επενδύσεις του ως συμμετοχικούς τίτλους που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων όταν πληρούν τον

ορισμό της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση, και δεν κατέχονται προς εμπορία. Η ταξινόμηση καθορίζεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα κέρδη και οι ζημιές από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα κέρδη ή τις ζημιές. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν ο Όμιλος επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης.

Ο Όμιλος επέλεξε να ταξινομήσει τις μη εισηγμένες μετοχές του στην κατηγορία αυτή.

2.12.2 Αποαναγώριση και απομείωση

Αποαναγώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνρίζεται κυρίως όταν:

- Τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ροών από το περιουσιακό στοιχείο έχουν λήξει, ή
- Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να λαμβάνει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει εξ ολοκλήρου τις λαμβανόμενες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση σε τρίτο μέρος βάσει συμφωνίας «pass-through» και είτε (α) ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου είτε (β) ο Όμιλος δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κρατήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις εκτιμήσεις του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από ένα περιουσιακό στοιχείο ή έχει συνάψει συμφωνία μεταβίβασης, αξιολογεί εάν και σε ποιο βαθμό κατέχει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα. Όταν ο Όμιλος δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κατέχει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου και ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό της συνεχιζόμενης εμπλοκής του. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει επίσης κάθε σχετική υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η σχετική υποχρέωση αποτιμώνται σε βάση τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ο Όμιλος κατέχει.

Απομείωση

Περαιτέρω γνωστοποιήσεις σχετικά με απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρέχονται επίσης στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Γνωστοποιήσεις για σημαντικές παραδοχές (Σημείωση 4)
- Απαιτήσεις από πελάτες (Σημείωση 11)

Για τις εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των πιστωτικών ζημιών ECL. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος δεν παρακολουθεί τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο, αλλά αναγνωρίζει ένα ποσοστό ζημιών που βασίζεται στην ECL σε όλη τη διάρκεια της ζωής σε κάθε περίοδο αναφοράς. Ο Όμιλος έχει καταρτίσει πίνακα προβλέψεων που βασίζεται στην ιστορική εμπειρία των πιστωτικών ζημιών, προσαρμοσμένη με μελλοντικούς παράγοντες κατάλληλους για τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

2.12.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά πάγια και οι υποχρεώσεις συμψηφίζονται και παρουσιάζονται καθαρά στην κατάσταση οικονομικής θέσης εάν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα να συμψηφιστούν τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί και επιπλέον υπάρχει πρόθεση να γίνει εκκαθάριση του καθαρού ποσού, δηλαδή πάγια και υποχρεώσεις να τακτοποιηθούν παράλληλα.

2.13 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλαγματος και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά

στην εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογη τους αξία. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά πάγια όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν είναι αρνητική. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα λοιπά έσοδα/ (ζημιές), ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τα παράγωγα :

- (α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια δεσμευτική υποχρέωση (fair value hedge) και
- (β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Ο Όμιλος καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου.

Επιπλέον ο Όμιλος καταγράφει, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, πως αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των αλλαγών στην εύλογη αξία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης. Αυτές οι συναλλαγές αντιστάθμισης αναμένεται να είναι αποτελεσματικές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης και εξετάζονται σε τακτική βάση προκειμένου να διαπιστωθεί πως πράγματι είναι κατά τη διάρκεια των περιόδων κατά τις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνουν χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.14 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στις «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Μεταγενέστερα, πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.15 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού, λοιπά άμεσα κόστος και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόστη δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης, σε περίπτωση που τέτοια έξοδα απαιτούνται. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο παρακολουθούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.16 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πίστωση συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Αναφορικά με τις μη επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανάκλα την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επισφαλείς απαιτήσεις του Ομίλου αξιολογούνται μια προς μία για τον υπολογισμό της σχετικής πρόβλεψης. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και περιλαμβάνεται «έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

2.17 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Οι δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν τραπεζικές καταθέσεις οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων.

2.18 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος και μειώνονται από το κόστος της έκδοσης.

Επαναγορές μετοχών της εταιρείας (ίδιες μετοχές) αναγνωρίζονται στο κόστος και παρουσιάζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση ιδίων μετοχών δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τυχόν διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στη λογιστική αξία και το τίμημα σε περίπτωση επανέκδοσης αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

2.19 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον

άλλο, και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου («covenants»).

2.20 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία ο Όμιλος, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές καθώς και οι επιπλέον φόροι προηγούμενων χρήσεων. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση συνολικών εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται στο ποσό το οποίο αναμένεται να ανακτηθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία Ισολογισμού στις χώρες όπου έχουν έδρα οι εταιρείες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού και μειώνονται σε περίπτωση που δεν κρίνεται πλέον πιθανόν ότι στις μελλοντικές χρήσεις θα υπάρξει το αναμενόμενο φορολογικό κέρδος προκειμένου να χρησιμοποιηθεί είτε το σύνολο είτε μέρος αυτών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.21 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Οι διάφορες εταιρείες του Ομίλου έχουν προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από έναν ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα κρατικό συνταξιοδοτικό ταμείο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζόμενους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Όπου προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, οι υπάλληλοι και οι εργάτες δικαιούνται κατά τη συνταξιοδότησή τους να λάβουν ποσό ύψους που καθορίζεται με βάση από τις αποδοχές τους και τη διάρκεια της εργασίας τους. Τα προγράμματα αυτά θεωρούνται προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον Ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, το οποίο αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου, αντιπροσωπεύει την αύξηση της σχετικής υποχρέωσης όπως αυτή προκύπτει από την απασχόληση των εργαζόμενων την τρέχουσα περίοδο, τις περικοπές των καθορισμένων παροχών και τους διακανονισμούς.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου καλύπτονται από ένα από τα πολλά συνταξιοδοτικά προγράμματα που επιχορηγούνται από το Ελληνικό Κράτος και αφορούν τον ιδιωτικό τομέα. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν συνταξιοδοτικές και φαρμακευτικές καλύψεις. Ο κάθε εργαζόμενος υποχρεούται να εισφέρει μέρος του μηνιαίου μισθού του στο πρόγραμμα ενώ παράλληλα και ο Όμιλος καταβάλλει ένα ποσό για τον εργαζόμενο. Κατά το χρόνο συνταξιοδότησης, το ταμείο έχει την υποχρέωση να καταβάλει στους εργαζόμενους τις συνταξιοδοτικές παροχές που τους αναλογούν δηλαδή ο Όμιλος δεν έχει κάποια σχετική υποχρέωση.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως ή όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Ο Όμιλος

καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου ενδέχεται να λάβουν παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους, βάσει προγραμμάτων αποδοχών βασισμένο σε μετοχικούς τίτλους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν.

Σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία μπορεί να προβεί στην έκδοση νέων μετοχών. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

(δ) Βραχυπρόθεσμες αποδοχές αδειών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει το αναμενόμενο κόστος των βραχυπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους με την μορφή πληρωμένων αδειών, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι έχουν θεμελιώσει το σχετικό δικαίωμά τους μέσω της παροχής των υπηρεσιών τους.

2.22 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι, παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.23 Προβλέψεις

Προβλέψεις για έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν ο Όμιλος έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν πρόστιμα λόγω τερματισμού συμβάσεων μισθώσεων και αμοιβές λόγω εξόδου από την υπηρεσία εργαζομένων. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

2.24 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων του. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς ο Όμιλος έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά του προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρους του Ομίλου να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου

δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί ο Όμιλος σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος: Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές του κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί ή αγοραστεί. Η πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί ο Όμιλος κατά την εξόφληση της υποχρέωσης, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα εκπομπών που ήδη έχουν αγοραστεί και ισούται με την αγοραία, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη ενδεχόμενου ελλείμματος εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.25 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα από συμβόλαια με πελάτες

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα από πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται έχουν μεταφερθεί στον πελάτη. Η μεταφορά του ελέγχου στον πελάτη γίνεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών αντίστοιχα. Το ύψος του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που ο Όμιλος αναμένει πως θα λάβει ως αντάλλαγμα για την παροχή αυτών των αγαθών ή υπηρεσιών. Οι όροι πληρωμής συνήθως διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος της πώλησης και εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα κανάλια διανομής αλλήλα και τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη.

Ο Όμιλος εκτιμά επιπλέον εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Η εκτίμηση του Ομίλου είναι πως στο σύνολο των συναλλαγών πώλησης στις οποίες προβαίνει έχει ρόλο εντολέα.

Οι ανταλλαγές προϊόντων για άλλα αντίστοιχες φύσης και αξίας δεν θεωρούνται πωλήσεις και συνεπώς δεν αναγνωρίζονται στα έσοδα από συμβόλαια με πελάτες. Το καθαρό αποτέλεσμα αυτό των συναλλαγών καταχωρείται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, στη γραμμή Κόστος Πωληθέντων.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική & λιανική αγορά

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνει μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένει να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, κατά τη διάρκεια της παροχής της υπηρεσίας στον πελάτη, σε σχέση πάντα και με το βαθμό ολοκλήρωσης της παροχής της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

Μεταβλητό αντίτιμο

Εάν το αντίτιμο που έχει συμφωνηθεί στα πλαίσια της σύμβασης περιλαμβάνει και μεταβλητό τμήμα, ο Όμιλος αναγνωρίζει το ποσό αυτό σαν έσοδο, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντιλογιστεί στο μέλλον.

Δικαιώματα εκπτώσεων

Ο Όμιλος παρέχει δικαιώματα εκπτώσεων στους πελάτες του βάσει όρων που προσδιορίζονται στις σχετικές συμβάσεις. Τα δικαιώματα για εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από τον Όμιλο, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα ο Όμιλος αξιολογεί την πιθανότητα εξάσκησης τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου ο Όμιλος κατέληξε ότι οι εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα το οποίο πρέπει να αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου μέχρι το σημείο που είτε θα εξασκηθεί είτε θα λήξει. Ο Όμιλος παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογιστικοποιούνται εντός του οικονομικού έτους.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτόκιου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.26 Μισθώσεις

Ο Όμιλος προσδιορίζει για κάθε σχετική συμφωνία στην οποία προβαίνει κατά πόσον είναι ή εμπειρικθίζει συμφωνία μίσθωσης αξιολογώντας την ουσία της. Μια συμφωνία είναι ή εμπειρικθίζει μίσθωση εάν παρέχει δικαίωμα χρήσης παγίου ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτό το πάγιο ή τα πάγια δεν προσδιορίζονται ξεκάθαρα σε αυτή.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής

Τα μισθώματα που εισπράττει ο Όμιλος αναγνωρίζονται σαν έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα αντίστοιχα μισθωμένα πάγια περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης βάσει της φύσης τους.

2.27 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της εταιρίας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία τα μερίσματα ανακοινώθηκαν και η διανομή εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας. Τα ενδιάμεσα μερίσματα τα οποία έχουν προταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζονται στις υποχρεώσεις κατά το χρόνο πρότασής τους.

2.28 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης

Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης του Ομίλου προβλέπουν την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου για ζημιά την οποία υπέστη σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του βάσει των συμφωνηθέντων όρων. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης αναγνωρίζονται αρχικά σαν υποχρέωση στην εύλογη αξία τους, η οποία προσαρμόζεται για τυχόν έξοδα συναλλαγών τα οποία συνδέονται άμεσα με τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Μεταγενέστερα, η επιμέτρηση της υποχρέωσης γίνεται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα στο ποσό της πρόβλεψης που υπολογίστηκε βάσει του ΔΛΠ 9 και του ποσού που είχε αρχικά αναγνωριστεί, μείον όπου απαιτείται του συνολικού εισοδήματος.

2.29 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 2.1.1 για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1^η Ιανουαρίου 2018.

2.30 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταμετρηθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Διύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και Εμπορίας πετρελαιοειδών και δευτερευόντως στους κλάδους της Έρευνας Υδρογονανθράκων και Παραγωγής και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία του Ομίλου, συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Μετά από μια παρατεταμένη περίοδο οικονομικής ύφεσης την περίοδο 2009-2016, κατά την οποία το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 26%, η ελληνική οικονομία επέστρεψε σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2017, με το ΑΕΠ να καταγράφει άνοδο κατά 1,4%. Βασικοί πυλώνες της μεγέθυνσης της οικονομίας αποτέλεσαν οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και οι επενδύσεις. Η ανοδική πορεία της οικονομίας συνεχίστηκε για έβδομο συνεχόμενο τρίμηνο (για πρώτη φορά μετά την περίοδο 2005-2006), με το πραγματικό ΑΕΠ των πρώτων εννέα μηνών του 2018 να παρουσιάζει αύξηση κατά 2,1% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017, βασιζόμενο κυρίως στις εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και την ιδιωτική κατανάλωση. Από την άλλη πλευρά, η μείωση στις επενδύσεις και η αύξηση στις εισαγωγές, περιόρισαν την ανοδική πορεία ανάπτυξης.

Η συνολική κατανάλωση καυσίμων για το 2018 μειώθηκε κατά 3,1% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης στη ζήτηση του πετρελαίου θέρμανσης λόγω των ηπιότερων καιρικών συνθηκών και των υψηλότερων τιμών των πετρελαιοειδών προϊόντων κατά τους τρεις πρώτους μήνες του έτους. Η ζήτηση καυσίμων κίνησης, ωστόσο, αυξήθηκε ελαφρώς κατά 0,3%, καθώς η υψηλότερη κατανάλωση πετρελαίου κίνησης σχεδόν εξισορροπήθηκε από τη μειωμένη ζήτηση βενζίνης.

Παρόλη την οικονομική ανάκαμψη που σημειώθηκε το 2017 και το 2018, καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος προσαρμογής και τα θετικά μέτρα ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους που αποφασίστηκαν από το Eurogroup τον Ιούνιο του 2018, η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, όπως το υψηλό δημόσιο χρέος, το μεγάλο απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την υψηλή ανεργία και την αδυναμία περαιτέρω επέκτασης της επενδυτικής βάσης της χώρας, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα και η αντιμετώπιση τους θα καθορίσει τις μελλοντικές αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας. Η Διοίκηση αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του στην Ελλάδα.

Έξοδος Μεγάλης Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση: Στο πλαίσιο βέλτιστης διαχείρισης των δανειακών του υποχρεώσεων, ο Όμιλος αντλεί κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές, μέσω ευρω-ομολόγων έκδοσης της θυγατρικής του εταιρείας HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc, που εδρεύει στο Λονδίνο, εισηγμένων στην αγορά του Λουξεμβούργου. Τυχόν αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικά εάν αυτή συμβεί χωρίς συμφωνία μεταξύ ΗΒ και ΕΕ, ενδέχεται να επηρεάσει τόσο τα υφιστάμενα ομόλογα που έχει εκδώσει η HPF, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης του Ομίλου από τις διεθνείς αγορές. Ο Όμιλος παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και εξετάζει εναλλακτικά σενάρια για την διατήρηση της δυνατότητας χρηματοδότησής του από τις διεθνείς αγορές ομολόγων.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαιοειδών τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών.

Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες του Ομίλου.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Κατά τους τελευταίους 18 μήνες, οι τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου άρχισαν να ανακάμπτουν, μετά από τριετή περίοδο συρρίκνωσης (Ιούνιος 2014 - Ιούνιος 2017), φτάνοντας τα \$68/bbl κατά μέσο όρο για το τέταρτο τρίμηνο του 2018 και τα \$72/bbl για ολόκληρο το έτος. Ωστόσο, το κόστος του αργού πετρελαίου, κυρίως των βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και των ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά του Ομίλου ΕΛΠΕ, συντηρείται σε λογικά επίπεδα, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Όσον αφορά στην απόφαση του προέδρου των ΗΠΑ για την εκ νέου επιβολή των κυρώσεων εναντίον του Ιράν, ο Όμιλος κατάφερε επιτυχώς να αντικαταστήσει το Ιρανικό πετρέλαιο που προμηθευόταν με άλλες εναλλακτικές στην περιοχή, χωρίς ιδιαίτερη επίπτωση στη συνέχεια και το κόστος της λειτουργίας των διυλιστηρίων (Σημ.15).

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων: Δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας από το 2011 έως και σήμερα, ο Όμιλος έχει εστιάσει στη διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, στη χρηματοδότηση του επενδυτικού του πλάνου καθώς και στη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Σύμφωνα με τις παραπάνω προτεραιότητες και το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης, ο Όμιλος έχει διατηρήσει μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπόψη την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου, τη διαχείριση των χρηματοροών, καθώς και εμπορικές παραμέτρους. Περίπου 70% του συνολικού δανεισμού, χρηματοδοτείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Τον Μάιο του 2016, ο Όμιλος αποπλήρωσε ευρωμόλογο \$400 εκατ. κατά την ημερομηνία λήξης του. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του ίδιου μήνα, η μητρική εταιρεία ολοκλήρωσε συμφωνία παροχής πιστωτικής γραμμής €400 εκατ., αποτελούμενης από δύο τμήματα, το πρώτο με δέσμευση εκταμίευσης ύψους €240 εκατ. δεσμευμένο και το δεύτερο ύψους €160 εκατ. χωρίς δέσμευση. Η πιστωτική γραμμή έχει διάρκεια 18 μηνών, με δυνατότητα παράτασης έξι μηνών, η οποία ασκήθηκε τον Ιούλιο του 2017 και στην οποία συναίεσαν όλες οι συμμετέχουσες τράπεζες. Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. αποπλήρωσε πλήρως το υπόλοιπο της πιστωτικής γραμμής, ύψους €240 εκ., κατά την ημερομηνία λήξης της, τον Μάιο του 2018.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές ευρωμόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%, εγγυημένου από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99,453 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Οι ομολογίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρέους, συμπεριλαμβανομένης της μερικής προπληρωμής του ευρωμολόγου €500 εκατ. που έληξε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2016 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ.. Τον Ιούλιο του 2017, ο Όμιλος εξέδωσε εγγυημένες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με λήξη στις 14 Οκτωβρίου 2021, οι οποίες ενοποιήθηκαν και αποτελούν μία ενιαία σειρά ομολογιών με το ευρωμόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος είχε ένα κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο ύψους €350 εκατ. με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2018 και ένα κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο ύψους €50 εκατ. αποτελούμενο από ένα τμήμα ύψους €40 εκατ. με λήξη τον Ιούλιο του 2016 και ένα τμήμα ύψους €10 εκατ. με λήξη τον Ιούλιο του 2018. Τον Ιούλιο του 2016 ο Όμιλος αποπλήρωσε μέρος του τμήματος που έληξε ύψους €20 εκατ., επεκτείνοντας την ημερομηνία λήξης του υπολοίπου των €20 εκατ. έως τον Ιούλιο του 2018. Τον Ιούνιο του 2018, ο Όμιλος αποπλήρωσε και τα δύο κοινοπρακτικά ομολογιακά δάνεια με συνολικό υπόλοιπο €380 εκατ. Τα δάνεια αναχρηματοδοτήθηκαν μέσω νέου πενταετούς κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου (revolving bond loan facility), ύψους €400 εκατ., το οποίο συνυπέγραψαν ελληνικές και διεθνείς τράπεζες.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ. έως τον Οκτώβριο του 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Τον Οκτώβριο του 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ αποπλήρωσε πλήρως το δάνειο στη λήξη του (το υπόλοιπο ανερχόταν σε €284,5 εκατ.). Το

δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Νοέμβριο του 2018, με την έκδοση νέου κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ., με διάρκεια δύο ετών και με δυνατότητα παράτασης ενός έτους.

Η Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ ολοκλήρωσε τον Ιανουάριο του 2015 την εξασφάλιση κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου με δέσμευση, ύψους €200 εκατ., με διάρκεια τριών ετών. Τον Ιανουάριο του 2018 η εταιρεία επέκτεινε την ημερομηνία λήξης του δανείου μέχρι τον Φεβρουάριο του 2018, οπότε και αποπληρώθηκε πλήρως. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018 για αυξημένο ποσό ύψους €300 εκατ. και διάρκεια τριών ετών.

Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) Κίνδυνος ρευστότητας όπως επίσης και στη Σημείωση 16.

Διαχείριση κεφαλαίων: Σημαντική προτεραιότητα του Ομίλου αποτελεί επίσης η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου ο Όμιλος απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €3,9 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 38% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο 62% χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Ο Όμιλος έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) Κίνδυνος αγοράς

i. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Όπως εξηγείται στη σημείωση 2.5 «Συναλλαγματικές μετατροπές», το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρείας και νόμισμα αναφοράς του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- **Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί ο Όμιλος αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκείμενη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων του Ομίλου προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαιοειδών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμή κτήσης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα αυξανόταν περίπου κατά €1 εκατ. κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθεσίμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.
- **Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος του Ομίλου σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο του Ομίλου καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- **Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου ο Όμιλος λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που συνδέεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό

ο Όμιλος προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για τον Όμιλο.

ii. Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα του Ομίλου, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβλέπει σε μείωση της έκθεσης στον κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη του Ομίλου. Ο Όμιλος, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwarddated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

(iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Περίπου το 30% των δανείων του Ομίλου είναι σε σταθερό επιτόκιο. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με μεταβλητό επιτόκιο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €10 εκατ..

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

i. Διαχείριση ρίσκου

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα. Οι πωλήσεις σε πελάτες λιανικής εξοφλούνται με μετρητά ή με χρήση πιστωτικών καρτών.

Πιστωτική φερεγγυότητα

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδύναμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τον οίκο αξιολόγησης S&P και Fitch, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί η επιτροπή πιστώσεων του Ομίλου, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους ολόκληρου του Ομίλου (Σημ.11).

Αξιολόγηση τραπεζών (σε εκ. €)	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
A	-	1
A-	17	15
BBB+	5	-
BBB	518	426
BBB-	1	4
BB+	4	-
B	-	-
CCC+	3	5
CCC	669	-
CCC-	39	531
Χωρίς αξιολόγηση	20	37
Σύνολο	1.276	1.019

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για τον Όμιλο, αλλιά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), ο Όμιλος προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2019, καθώς και οι σχετικές περίοδοι λήξης:

	1ο εξάμηνο 2019	2ο εξάμηνο 2019	2019	Δάνεια προς αποπληρωμή	Δάνεια προς αναχρηματοδότηση
Ευρω-ομόλογο €325 εκ.	-	320	320	320	-
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ETE)	22	22	44	44	-
Σύνολο	22	342	364	364	-

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της πώλησης του μεριδίου του Ομίλου στο μετοχικό κεφάλαιο της ΔΕΣΦΑ (Σημ. 8), ο Όμιλος σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει μέρος των εσόδων ύψους €284 εκατ. για περαιτέρω απομόχλευση.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, όπως αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 & 2 ετών	Μεταξύ 2 & 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2018				
Δανεισμός	1.225.186	327.961	1.431.439	-
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	906	798	1.379	607
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.307.482	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2017				
Δανεισμός	2.011.245	404.046	605.779	-
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	984	906	2.451	333

	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 & 2 ετών	Μεταξύ 2 & 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.622.988	-	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης οικονομικής θέσης, καθώς αφορούν συμβατικές (μη προεξοφλημένες) μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή του, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον, να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει ότι πληρούνται οι οικονομικοί όροι των δανειακών συμβάσεων.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μείρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Σύνολο δανεισμού (Σημ. 16)	2.735.957	2.820.504
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα, ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις (Σημ.12)	(1.276.366)	(1.018.913)
Μείον: Επενδύσεις σε συμμετοχικούς κύκλους (Σημ. 3.3)	(634)	(1.857)
Καθαρός δανεισμός	1.458.957	1.799.734
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.394.731	2.371.574
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	3.853.688	4.171.308
Συντελεστής μόχλευσης	38%	43%

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατηγοριοποιημένα στα διάφορα επίπεδα της ιεραρχίας εύλογων αξιών. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1)
- Τεχνικές αποτίμησης βασισμένες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).
- Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	634	-	-	634
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	3.133	-	-	3.133
	3.767	-	-	3.767
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	16.387	-	16.387
	-	16.387	-	16.387

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	11.514	-	11.514
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	1.857	-	-	1.857
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	-	-	-	-
	1.857	11.514	-	13.371
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες της αγοράς τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματοροών.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος κατά το έτος. Για τα έτη 2018 και 2017, δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Η εύλογη αξία των Ευρώ-ομολόγων σε ευρώ, την 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν €797 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €796 εκατ.) ενώ η λογιστική τους αξία ήταν €765 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €762 εκατ.). Η εύλογη αξία του υπόλοιπου δανεισμού, προσεγγίζει τη λογιστική του αξία καθώς η επίδραση της προεξόφλησης δεν είναι σημαντική. Η εύλογη αξία του δανεισμού ταξινομείται στο επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογων αξιών.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογή τους αξία, λόγω της βραχυπρόθεσμης διάρκειάς τους:

- Εμπορικές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμώνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος όπως αυτή προσαρμόζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

(1) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(α) Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε περιοδικούς ελέγχους από τις τοπικές φορολογικές αρχές των διαφόρων χωρών όπου δραστηριοποιείται. Η διαδικασία προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι πολύπλοκη και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό να γίνουν εκτιμήσεις και να ασκηθεί κρίση. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Σε περίπτωση που φορολογικά θέματα δεν έχουν διευθετηθεί με τις τοπικές αρχές, η διοίκηση του Ομίλου λαμβάνει υπόψη την εμπειρία του παρελθόντος και τη συμβουλή ειδικών σε φορολογικά και νομικά θέματα προκειμένου να αναλύσει τα συγκεκριμένα γεγονότα και συνθήκες, να ερμηνεύσει τη σχετική φορολογική νομοθεσία, να εκτιμήσει τη θέση των φορολογικών αρχών σε αντίστοιχες υποθέσεις και να αποφασίσει εάν χρειάζεται να αναγνωρίσει σχετικές προβλέψεις ή να γνωστοποιήσει ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Όταν ο Όμιλος πρέπει να προβεί σε πληρωμές ποσών προκειμένου να προσφύγει κατά των φορολογικών αρχών και εκτιμά πως είναι πιο πιθανό να κερδίσει στην προσφυγή αυτή από το ενδεχόμενο να χάσει, οι σχετικές πληρωμές καταγράφονται ως απαιτήσεις, αφού αυτές οι προκαταβολές θα χρησιμοποιηθούν για την εξόφληση της υπόθεσης σε περίπτωση αρνητικής έκβασης ή θα επιστραφούν στον Όμιλο σε περίπτωση θετικής έκβασης. Σε περίπτωση που ο Όμιλος εκτιμά ότι απαιτείται πρόβλεψη σχετικά με την έκβαση μιας αβέβαιης φορολογικής υπόθεσης, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί αφαιρούνται από την εν λόγω πρόβλεψη (Σημ. 11)

Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση κατά την περίοδο οριστικοποίησης του αποτελέσματος.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμψηφισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Ο Όμιλος κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της εκάστοτε εταιρείας του.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές του δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου, και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν τον Όμιλο να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύμφωνος με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές του υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις με τους τεχνικούς και νομικούς του συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και τη χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Ο Όμιλος δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές του καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό αξίας χρήσης

Τα ανακτήσιμα ποσά των Μονάδων Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤΡ) έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης υπολογισμένου προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με το συγκεκριμένο πάγιο. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς. Αυτοί οι προϋπολογισμοί και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΠΤΡ. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΠΤΡ ή παγίων και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στις σημειώσεις 6. για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, 7. για την υπεραξία και 8. για τις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες όπου και εξηγούνται περαιτέρω.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων, καθώς και ορισμένες επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Ο Όμιλος επιλέγει την κατά την κρίση του κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εμπορικών απαιτήσεων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του. Ο πίνακας αυτός βασίζεται στην εμπειρία του παρελθόντος αλλά προσαρμόζεται με τρόπο τέτοιο ώστε να αντανακλά προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών αλλά και του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, επικαιροποιούνται τα ιστορικά ποσοστά που χρησιμοποιούνται και αναλύονται οι εκτιμήσεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης.

Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών περιλαμβάνει σημαντικές εκτιμήσεις. Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και των προβλέψεων της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον η εμπειρία του παρελθόντος αλλά και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον.

(ζ) Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού του Ομίλου, βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής και το ποσοστό αύξησης της μισθοδοσίας. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρτίθεται στη Σημείωση 18.

(η) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις (Σημ. 31). Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψιν τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε ο Όμιλος προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται,

υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης (Σημ. 31).

(θ) Αποσβέσεις ενσώματων παγίων

Ο Όμιλος περιοδικά ελέγχει την ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων του προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία μπορεί να διαφοροποιείται λόγω διαφόρων παραγόντων όπως οι τεχνολογικές εξελίξεις και τα προγράμματα συντήρησης παγίων, ο Όμιλος, μπορεί να λαμβάνει τεχνικές μελέτες και να χρησιμοποιεί εξωτερικές πηγές.

(2) Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου

(i) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Ο Όμιλος ελέγχει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία (Σημ. 2.11) και τις επενδύσεις του σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες. Εάν υπάρξουν ενδείξεις, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία των παγίων του ή των μονάδων παραγωγής ταμειακών ρών. Για να προσδιοριστεί αν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις αλληλά και για να καθοριστούν οι μονάδες παραγωγής ταμειακών ρών απαιτείται η άσκηση κρίσης.

5. Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή του Ομίλου. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικοί τομείς του Ομίλου είναι:

α) Τομέας Διύλισης, Εφοδιασμού και Χονδρικής Εμπορίας (Διύλιση):

- **Δραστηριότητα στην Ελλάδα:** εστιάζεται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων του Ομίλου που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.
- **Δραστηριότητα στο εξωτερικό:** αφορά στις εγκαταστάσεις ΟΚΤΑ στα Σκόπια, που συνδέονται μέσω αγωγού με το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης για μεταφορά προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (πετρέλαιο κίνησης). Ο αγωγός δεν βρισκόταν σε λειτουργία κατά τη διάρκεια του 2018 και αναμένεται να ξεκινήσει να λειτουργεί το 2019.

β) Τομέας Λιανικής Εμπορίας:

- **Δραστηριότητα στην Ελλάδα:** Στην Ελλάδα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται με τη θυγατρική εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ και διαθέτει ένα εκτεταμένο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων με τα εμπορικά σήματα ΕΚΟ και ΒΡ το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 1.739 πρατήρια, εκ των οποίων 224 είναι ιδιολειτουργούμενα.
- **Δραστηριότητα στο εξωτερικό:** Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στο εξωτερικό μέσω των θυγατρικών του εταιρειών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και την ΠΓΔΜ. Συνολικά το δίκτυο πρατηρίων αριθμεί 306 πρατήρια.

γ) Τομέας Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται επίσης σε εν εξελίξει έργα που σχετίζονται με την έρευνα και την παραγωγή υδρογονανθράκων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, όπως στη θαλάσσια ερευνητική περιοχή της Θράκης στο Βόρειο Αιγαίο, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου (Δυτικά) οι δύο χερσαίες περιοχές «Άρτα – Πρέβεζα» και «ΒΔ Πελοπόννησος», και στην θαλάσσια περιοχή 2 (Block 2) δυτικά της Κέρκυρας. Προσφορές έχουν επίσης υποβληθεί για τις θαλάσσιες περιοχές της Δυτικής και Νοτιοδυτικής Κρήτης, της Δυτικής Ελλάδας στην περιοχή του Ιονίου πελάγους, του Κυπαρισσιακού κόλπου (Οικόπεδο 10) και της Βόρειας Κέρκυρας (Οικόπεδο 1).

δ) Τομέας Πετροχημικών:

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται κυρίως στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, ΒΟΡΡ φιλμ και διαλυτών. Επίσης, ο τομέας περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών προϊόντων. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλενίου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλένιο που παράγεται στο διυλιστήριο του ομίλου στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλενίου αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής ΒΟΡΡ φιλμ στην Κομοτηνή.

ε) Τομέας Φυσικού Αερίου και Ηλεκτρικής Ενέργειας

- **Φυσικό Αέριο:** Ο Όμιλος συμμετέχει στον τομέα του Φυσικού Αερίου μέσω της συγγενούς εταιρείας ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε, 65% ΤΑΙΠΕΔ). Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στην προμήθεια Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα (μέσω αγωγών και της εγκατάστασης αεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στη Ρεβυθούσα) και στην εμπορία Φυσικού Αερίου σε μεγάλους καταναλωτές όπως ηλεκτροπαραγωγοί και βιομηχανίες. Η ΔΕΠΑ συμμετέχει επίσης σε διασυνοριακά έργα μεταφοράς φυσικού αερίου.
- **Ηλεκτρική Ενέργεια:** Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Η Elpedison B.V. συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 75,78%. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας συμπληρώνεται από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ (22,74%) και τη ΧΑΛΚΟΡ (1,48%).

στ) Λοιπά

Η κατηγορία «Λοιπά» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των βασικών τομέων του Ομίλου, όπως περιγράφονται ανωτέρω, περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση του Ομίλου.

Πληροφορίες σχετικά με τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τις χρήσεις που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018							
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Μικτές Πωλήσεις	8.681.579	3.329.400	-	314.716	2.793	15.039	12.343.527
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.555.150)	(7.386)	(0)	(0)	(11)	(11.825)	(2.574.372)
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	6.126.429	3.322.014	(0)	314.716	2.782	3.214	9.769.155
ΕΒΙΤΔΑ	555.703	81.081	(8.155)	84.949	1.982	(4.164)	711.395
Αποσβέσεις	(144.560)	(45.305)	(1.240)	(4.482)	(817)	(779)	(197.183)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	411.143	35.776	(9.397)	80.467	1.165	(4.943)	514.212

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018							
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	2.149	49	(4)	-	-	-	2.194
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	3.731	(240)	-	-	(6.684)	1.422	(1.771)
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(92.694)	(17.765)	-	35	(173)	(35.108)	(145.705)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	324.329	17.821	(9.401)	80.502	(5.692)	(38.629)	368.930
Φόρος Εισοδήματος							(154.218)
Καθαρά κέρδη περιόδου							214.712
(Κέρδη) αποδοτέα σε μετόχους μειοψηφίας							(3.098)
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							211.614

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017							
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Μικτές Πωλήσεις	7.000.768	2.911.614	-	266.931	1.784	11.423	10.192.520
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.181.175)	(6.930)	(0)	(0)	(11)	(9.714)	(2.197.830)
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	4.819.593	2.904.684	(0)	266.931	1.773	1.709	7.994.690
ΕΒΙΤΔΑ	670.226	95.034	(4.643)	95.089	1.045	(5.692)	851.059
Αποσβέσεις	(142.718)	(39.048)	(273)	(4.238)	(469)	(2.530)	(189.276)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	527.508	55.986	(4.916)	90.851	576	(8.222)	661.783
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(8.138)	(47)	12	-	-	-	(8.173)
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	(10.241)	1.017	-	-	40.455	(3)	31.228
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(101.801)	(21.498)	-	13	1	(41.768)	(165.053)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	407.328	35.458	(4.904)	90.864	41.032	(49.993)	519.785
Φόρος Εισοδήματος							(135.862)
Καθαρά κέρδη περιόδου							383.923
Ζημιές αποδοτέες σε μετόχους μειοψηφίας							(2.551)
Καθαρά κέρδη αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							381.372

Οι πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων αφορούν κυρίως πωλήσεις από τον τομέα Διύλισης προς τους άλλους τομείς.

Δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στον ορισμό ή στη βάση μέτρησης του κέρδους ή ζημίας των τομέων σε σχέση με τις

ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται τα έσοδα του Ομίλου από συμβάσεις με πελάτες ανά τύπο αγοράς (εσωτερική αγορά, εξαγωγές, αεροπορία και ναυτιλία και διεθνείς δραστηριότητες) και ανά επιχειρησιακό τομέα:

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018						
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	Διύληση	Λιανική Εμπορία	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	1.161.580	1.639.422	118.391	2.782	2.690	2.924.865
Αεροπορία & Ναυτιλία	569.724	819.117	-	-	-	1.388.841
Εξαγωγές	3.949.874	27.098	196.325	-	524	4.173.821
Διεθνείς δραστηριότητες	445.251	836.377	-	-	-	1.281.628
Total	6.126.429	3.322.014	314.716	2.782	3.214	9.769.155

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017						
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	Διύληση	Λιανική Εμπορία	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά	1.151.640	1.486.494	106.006	1.773	1.045	2.746.958
Αεροπορία & Ναυτιλία	455.347	637.403	-	-	0	1.092.750
Εξαγωγές	2.837.500	23.194	160.925	-	85	3.021.704
Διεθνείς δραστηριότητες	375.106	757.593	-	-	579	1.133.278
Total	4.819.593	2.904.684	266.931	1.773	1.709	7.994.690

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

Σύνολο ενεργητικού	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Διύληση	5.072.907	5.100.986
Λιανική Εμπορία	1.174.368	1.262.001
Έρευνα & Παραγωγή	16.455	5.349
Χημικά	359.703	517.612
Αέριο & Ενέργεια	413.642	721.102
Λοιποί Τομείς	1.861.751	1.516.314
Ενδο-εταιρικά	(1.901.397)	(1.963.289)
Σύνολο	6.997.429	7.160.075

Σύνολο παθητικού	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Διύληση	3.090.505	3.412.030
Λιανική Εμπορία	593.052	618.744
Έρευνα & Παραγωγή	19.530	14.091
Χημικά	(310)	207.250
Αέριο & Ενέργεια	10.788	3.483
Λοιποί Τομείς	1.820.412	1.483.475
Ενδο-εταιρικά	(931.279)	(950.572)
Σύνολο	4.602.698	4.788.501

Η κατηγορία «Λοιποί τομείς» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές στον ορισμό των τομέων ή στην ανάλυση ανά τομέα των συνόλων ενεργητικού και παθητικού σε σχέση με τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

6. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	288.126	897.678	4.578.708	92.769	168.215	88.609	6.114.105
Προσθήκες	28.089	6.641	17.646	3.990	13.844	135.285	205.495
Κεφαλαιοποιημένα έργα	326	6.463	110.714	327	450	(118.280)	-
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	(2.689)	-	-	-	-	-	(2.689)
Πωλήσεις	(1.689)	(2.956)	(2.337)	(529)	(1.124)	(283)	(8.918)
Συναλλαγματικές διαφορές	882	1.406	369	(1)	3	51	2.710
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	(177)	177	3.633	-	-	(3.251)	382
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	312.868	909.409	4.708.733	96.556	181.388	102.131	6.311.085
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	-	439.270	2.179.967	60.625	143.437	-	2.823.299
Αποσβέσεις έτους	-	30.167	140.980	1.822	7.563	-	180.532
Πωλήσεις	-	(2.862)	(1.988)	(500)	(878)	-	(6.228)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	973	332	1	3	-	1.309
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	280	-	-	-	280
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	-	467.548	2.319.571	61.948	150.125	-	2.999.192
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	312.868	441.861	2.389.162	34.608	31.263	102.131	3.311.893

Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	312.868	909.409	4.708.733	96.556	181.388	102.131	6.311.085
Προσθήκες	1.049	3.129	20.679	2.117	11.100	111.061	149.135
Κεφαλαιοποιημένα έργα	2.151	15.584	98.513	159	1.178	(117.585)	-
Πωλήσεις	(71)	(3.069)	(9.792)	(6.560)	(1.025)	(10)	(20.527)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	(1.096)	(2.487)					
Συναλλαγματικές διαφορές	59	98	(8)	-	-	1	150
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(4.366)	3.538	123	1.225	(1.861)	(1.341)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	314.960	918.298	4.820.343	92.319	193.750	92.143	6.431.813
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	467.548	2.319.571	61.948	150.125	-	2.999.192
Αποσβέσεις έτους	-	29.207	141.306	7.783	8.821	-	187.117
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	(1.888)		(74)	(196)	-	(3.250)
Πωλήσεις	-	(3.050)	(9.746)	(6.558)	(1.018)	-	(20.372)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	9	31	-	1	-	41
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(2.275)	2.494	123	(185)	-	157
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	489.551	2.452.564	63.222	157.548	-	3.162.885
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	314.960	428.747	2.367.779	29.097	36.202	92.143	3.268.928

1. Ο Όμιλος δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση των δανειακών του υποχρεώσεων.
2. Κατά τη χρήση του 2018 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €2,5 εκατ. (2017: €2,4 εκατ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιο δανεισμού 5,11% (2017: 5,34%).

3. Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», περιλαμβάνουν την ανακατανομή ανταλλακτικών των μονάδων των διυλιστηρίων από τα αποθέματα στα πάγια, τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων στα άυλα περιουσιακά στοιχεία αθλή και τη μεταφορά καταλυτών που προηγουμένως χρησιμοποιούνταν στη διύλιση αργού πετρελαίου στα περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.
4. Η «Απομείωση αξίας» ύψους €2,7 εκατ., για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017 αφορά την μείωση της τρέχουσας αξίας έκταση γης στο Μαυροβούνιο στην ανακτήσιμη αξία, όπως προσδιορίστηκε από την εύλογη αξία της. Η έκταση αυτή αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, Jugorpetrol AD και περιλαμβάνεται στον τομέα της Λιανικής Εμπορίας. Η απομείωση συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά» των αποτελεσμάτων.
- Η γραμμή «Απομείωση αξίας/ Διαγραφές» περιλαμβάνει για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 διαγραφές παγίων από το κόστος και τις συσσωρευμένες αποσβέσεις καθώς και απομείωση ύψους €1,3 εκατ., η οποία αφορά τη μείωση της τρέχουσας αξίας εκτάσεων γης και κτιρίων στη Βουλγαρία στην ανακτήσιμη αξία τους, όπως προσδιορίστηκε βάσει της εύλογης αξίας αυτών. Η απομείωση της γης και των οικοπέδων περιλαμβάνεται στο κόστος στη γραμμή «Απομείωση αξίας/ Διαγραφές». Τα πάγια αυτά αποτελούν περιουσιακά στοιχεία της θυγατρικής του Ομίλου, EKO Bulgaria και περιλαμβάνονται στον τομέα της Λιανικής Εμπορίας. Η απομείωση συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά» των αποτελεσμάτων.
5. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την αξία ενός αγωγού που συνδέει την Θεσσαλονίκη με τα Σκόπια και αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε. Ο αγωγός δεν ήταν σε λειτουργία κατά το 2018 και αυτό θεωρήθηκε ως ένδειξη πιθανής απομείωσης. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος πραγματοποίησε έλεγχο απομείωσης, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 36. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») του παγίου μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 7,2% όπως ίσχυε στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία του παγίου είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.
- Εκτιμήθηκε ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν το WACC ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η ανακτήσιμη αξία του παγίου θα ήταν χαμηλότερη κατά 9%. Επιπλέον εάν ο ρυθμός αύξησης ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών ήταν χαμηλότερος κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η ανακτήσιμη αξία του παγίου θα ήταν χαμηλότερη κατά 7,6%. Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει κατά πολύ την λογιστική αξία.
6. Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €187,1 εκατ. (2017: €180,5 εκατ.) και ασώματων παγίων ύψους €10,1 εκατ. (2017: €8,7 εκατ.), κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της Ενοποιημένης Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων:
- Κόστος πωληθέντων €137,7 εκατ. (2017: €134,1 εκατ.),
  - Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €50,3 εκατ. (2017: €47 εκατ.),
  - Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €9,2 εκατ. (2017: €8,1 εκατ.).

7. Ασώματες ακινητοποιήσεις

	Υπεραξία	Δικαιώματα μισθώσεων χώρων	Λογισμικό	Δικαιώματα & άδειες	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	133.914	49.915	106.036	40.683	74.426	404.974
Προσθήκες	-	1.378	1.804	55	-	3.237
Πωλήσεις	-	(52)	(110)	(2.573)	-	(2.735)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	32	-	177	209
Λοιπές κινήσεις	-	-	3.765	(90)	-	3.675
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	133.914	51.241	111.527	38.075	74.603	409.360
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	71.829	32.022	96.559	32.106	64.164	296.680
Αποσβέσεις έτους	-	2.849	4.919	758	218	8.744
Πωλήσεις	-	(37)	(80)	(1.927)	-	(2.044)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	9	287	-	296
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	71.829	34.834	101.407	31.224	64.382	303.676
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	62.085	16.407	10.120	6.851	10.221	105.684

	Υπεραξία	Δικαιώματα μισθώσεων χώρων	Λογισμικό	Δικαιώματα & άδειες	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	133.914	51.241	111.527	38.075	74.603	409.360
Προσθήκες	-	2.723	2.309	3.691	123	8.846
Πωλήσεις	-	-	(3)	(241)	-	(244)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	3	-	10	13
Λοιπές κινήσεις	-	-	1.156	(1.064)	70	162
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	133.914	53.858	114.992	38.807	74.806	416.377
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	71.829	34.834	101.407	31.224	64.382	303.676
Αποσβέσεις έτους	-	2.973	5.815	1.252	26	10.066
Πωλήσεις	-	-	(3)	(241)	-	(244)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-
Λοιπές κινήσεις	-	-	(39)	(1.187)	(47)	(1.273)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	71.829	37.701	107.180	29.689	64.361	310.760
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	62.085	16.157	7.812	9.118	10.445	105.617

1. Η εναπομείνασα υπεραξία την 31 Δεκεμβρίου 2018 αφορά κυρίως την Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ που εξαγοράστηκε το 2003 και περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με την πολιτική που αναφέρεται στη σημ. 2.9. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 η σχετική υπεραξία εξετάστηκε για απομείωση με τη μέθοδο της αξίας χρήσεως (value-in-use). Για τον υπολογισμό αυτό χρησιμοποιήθηκαν προβλέψεις ταμειακών ροών βασιζόμενες στο εγκεκριμένο από την Διοίκηση πενταετές επιχειρηματικό πλάνο της Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ. Οι ταμειακές ροές μετά τα πρώτα πέντε έτη προέκυψαν με την χρησιμοποίηση ενός εκτιμώμενου ρυθμού ανάπτυξης 1% που αντικατοπτρίζει τις προβλέψεις της Διοίκησης, βάσει επίσημων προβλέψεων αύξησης του ΑΕΠ. Η Διοίκηση καθορίζει τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του όγκου πωλήσεων και τα μεικτά περιθώρια κέρδους με βάση αποδόσεις του παρελθόντος και προσδοκίες για την ανάπτυξη της αγοράς. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν 4,9% και αντικατοπτρίζει τους συγκεκριμένους κινδύνους της εταιρίας. Τα αποτελέσματα της μεθόδου αυτής καταδεικνύουν ότι η εκτίμηση υπερκαλύπτει σε σημαντικό βαθμό την υπεραξία αυτή, η οποία

ανέρχεται σε €62 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια και ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές) ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας και εκτιμήθηκε ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν ο ρυθμός αύξησης ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών της Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν χαμηλότερος κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της εταιρίας θα ήταν χαμηλότερη κατά 9,8%. Επιπλέον, εάν το μελλοντικό WACC ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Θέση της εταιρίας θα ήταν χαμηλότερη κατά 11,4%. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας ήταν ότι το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει κατά πολύ την λογιστική αξία.

2. Οι λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις περιλαμβάνουν πρωτίστως τα δικαιώματα χρήσης γης στη Σερβία και το Μαυροβούνιο στις περιπτώσεις όπου το τοπικό νομικό πλαίσιο δεν επιτρέπει την πλήρη κυριότητα της ακίνητης περιουσίας.
3. Οι «Λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων, το οποίο παγιοποιήθηκε μέσα στο 2018, από τις «Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα ασώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίηση τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση.

8. Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αρχή έτους	701.635	689.607
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής (ΔΠΧΑ 9)	(1.750)	-
Έσοδα από μερίσματα	(307.735)	(19.346)
Κέρδη/(Ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	(1.771)	31.228
Λοιπά συνοδικά έσοδα/ έξοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(288)	-
Αύξηση / (μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	-	147
Λοιπές κινήσεις	-	(1)
Τέλος έτους	390.091	701.635

α) Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Ο Όμιλος ενοποιεί την Elpedison B.V. χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και για αυτό το λόγο το μερίδιο (50%) του Ομίλου στα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζονται στη γραμμή "Κέρδη από επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες", ενώ το μερίδιο (50%) του Ομίλου στην καθαρή θέση του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζεται στη γραμμή "Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες".

Δεδομένης της σημαντικότητας του κλάδου αυτού για τον Όμιλο, ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου Elpedison B.V. (με βάση προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων), ο οποίος περιλαμβάνει τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 75,78%.

Όμιλος Elpedison B.V.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης		
Πάγιο Ενεργητικό	255.354	284.100
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	17.044	35.615
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	115.197	110.081
Σύνολο ενεργητικού	387.595	429.796
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	71.642	85.255

Όμιλος Elpedison B.V.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	197.950	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	28.303	30.004
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	8.416	224.264
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	81.284	90.273
Σύνολο υποχρεώσεων	315.953	344.541
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	387.595	429.796
Επένδυση του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. στην Elpedison BV	36.021	41.198

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κατάσταση συνολικών εσόδων		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	442.855	414.299
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ)	22.552	30.578
Αποσβέσεις	(27.968)	(28.068)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	(5.416)	2.510
Χρηματοοικονομικά έσοδα	389	402
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(12.065)	(14.484)
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων	(17.092)	(11.572)
Φόρος εισοδήματος	3.480	(707)
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη έτους	(13.612)	(12.279)
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ.	(5.177)	(5.917)

Τον Σεπτέμβριο του 2018, η Elpedison A.E. συμφώνησε με τους δανειστές της την τριετή επέκταση των δανείων της ύψους €213,9 εκατ. έως τον Σεπτέμβριο του 2021. Τα δάνεια είναι πλήρως εγγυημένα από τους τελικούς μετόχους της Elpedison A.E. ανάλογα με το ποσοστό του καθενός στην εταιρεία και προβλέπουν τριμηνιαίες αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους €3 εκατ. κατά μέσο όρο, καθώς και υποχρεωτικές αποπληρωμές κεφαλαίου από οποιοσδήποτε εισροές αφορούν σε ιστορικές οφειλές της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. προς την εταιρεία. Επιπρόσθετα, οι όροι των δανείων προβλέπουν την εφαρμογή cash sweep μηχανισμού, σύμφωνα με τον οποίο το 50% της περίσσειας των ταμειακών ροών της εταιρείας θα χρησιμοποιείται, σε εξαμηνιαία βάση, για την αποπληρωμή των δανείων αυτών. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε €207,9 εκατ.

Ο Όμιλος έχει δώσει εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις σε τράπεζες σχετικά με δάνεια που έχουν χορηγηθεί στην Elpedison B.V. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, το μερίδιο των εγγυήσεων που αναλογεί στον Όμιλο ανήλθε σε €83 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €88 εκατ.).

Απομείωση αξίας της επένδυσης στην Elpedison B.V.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύνανται να παράξει η εταιρεία. Οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά ή/και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών της στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison A.E. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 7,5% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Δεδομένου ότι η αβεβαιότητα και οι εξελίξεις στην αγορά και το ρυθμιστικό περιβάλλον παρέμειναν κατά τη διάρκεια του 2018, η Διοίκηση επικαιροποίησε τον έλεγχο απομείωσης της αξίας της επένδυσης του Ομίλου στην Elpedison B.V. στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 7,0% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε εκ νέου στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά, ιδιαίτερος σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Εκτιμάται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2018, εάν το WACC, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Elpedison BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 9,8%. Επιπλέον, αν το ύψος της μελλοντικής αποζημίωσης ευελιξίας ήταν χαμηλότερο κατά 10%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία της Elpedison BV θα ήταν χαμηλότερη κατά 13%. Σε αμφότερα τα σενάρια ανάλυσης ευαισθησίας, η λογιστική αξία της επένδυσης του Ομίλου στην Elpedison BV είναι ανακτήσιμη.

β) Συγγενείς Επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε άλλες εταιρείες με σημαντικό αλληλόχι καθοριστικό ποσοστό ελέγχου. Αυτές συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Όμιλος ΔΕΠΑ

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς, διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου. Το ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) κατέχει το 65% και η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. το 35% του μετοχικού κεφαλαίου.

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ ενοποιεί τις 100% θυγατρικές της εταιρείες ΔΕΔΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Δικτύου Μέσης και Χαμηλής Πίεσης Φυσικού Αερίου για τις περιοχές στις οποίες δεν δραστηριοποιούνται οι ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε.), ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. (Εταιρεία Διανομής Αερίου για την περιοχή της Αττικής) και ΕΠΑ Αττικής Α.Ε. (Εταιρεία Παροχής Αερίου για την περιοχή της Αττικής) με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης. Επίσης, η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει το 51% της ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε. (Εταιρεία Διανομής Αερίου για τις περιοχές τις Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας), την οποία ενοποιεί με τη μέθοδο καθαρής θέσης. Τέλος, η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει μερίδιο 50% στην ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ (κοινοπραξία μεταξύ της ΔΕΠΑ Α.Ε. και Edison S.p.A.), η οποία ασχολείται με την ανάπτυξη έργων υποδομής φυσικού αερίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Στις 20 Ιουλίου, η ΔΕΠΑ Α.Ε. πούλησε το 51% της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. ή «Ζενίθ» (Εταιρεία Παροχής Αερίου για τις περιοχές Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας) στην εταιρία Eni gas e luce S.p.A. (EGL) έναντι €57 εκατ. Τα αποτελέσματα της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. έως την ημερομηνία πώλησης, ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Επιπρόσθετα, στις 27 Νοεμβρίου, η ΔΕΠΑ Α.Ε. εξαγόρασε το 49% των εταιριών ΕΠΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. (πλέον κατέχει το 100% και στις δύο εταιρίες), από την εταιρία Attiki Gas, έναντι €39 εκατ. και €111 εκατ. αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα των δύο εταιριών έως την ημερομηνία εξαγοράς, ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Τέλος, όπως περιγράφεται παρακάτω, η πώληση του 100% της εταιρίας ΔΕΣΦΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Συστήματος Φυσικού Αερίου) ολοκληρώθηκε εντός του Δεκεμβρίου 2018. Τα αποτελέσματα της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. έως και την ημερομηνία πώλησης, ενοποιήθηκαν με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου ΔΕΠΑ:

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης		
Πάγιο Ενεργητικό	943.137	2.281.868
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	302.363	532.163
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	393.576	412.454
Σύνολο ενεργητικού	1.639.076	3.226.485

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	995.720	1.880.094
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-	197.021
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	379.550	877.013
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	14.170	25.801
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	249.636	246.556
Σύνολο υποχρεώσεων	643.356	1.346.391
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	1.639.076	3.226.485
Επένδυση του Ομίλου ΕΛ.ΠΕ. στον Όμιλο ΔΕΠΑ	348.498	658.773

Κατάσταση συνολικών εσόδων	31 Δεκεμβρίου 2018			31 Δεκεμβρίου 2017		
	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Διακοπείσες δραστηριότητες	Σύνολο	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Διακοπείσες δραστηριότητες	Σύνολο
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	931.317	180.872	-	914.084	228.410	-
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ)	150.205	50.007	-	109.235	182.694	-
Αποσβέσεις παγίων		(40.423)	-		(43.939)	-
Λειτουργικό Αποτέλεσμα	73.082	9.584	-	28.900	138.755	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	36.465	2.462	-	16.863	2.070	-
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(20.869)	(7.599)	-	(1.371)	(9.590)	-
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	88.678	4.447	-	44.393	131.235	-
Φόρος εισοδήματος	(7.961)	(89.468)	-	(5.448)	(40.304)	-
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) έτους	80.717	(85.021)	(4.304)	38.945	90.931	129.876
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα / (Ζημιές).			(824)			9
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛΠΕ			(1.507)			46.372
Λοιπές Συνολικές Ζημιές που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛΠΕ			(288)			0

Το 2018, ο Όμιλος έλαβε μερίσματα ύψους €23 εκατ. από τον Όμιλο ΔΕΠΑ (2017: €18,4 εκατ.). Επιπρόσθετα, το εισπραχθέν ποσό από την πώληση του ΔΕΣΦΑ, ύψους €284 εκατ. (βλ. παρακάτω), ενσωματώθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου ως διανομή μερίσματος από τον Όμιλο ΔΕΠΑ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, όπως αναλύεται παρακάτω στην ενότητα «Πώληση ΔΕΣΦΑ». Ταυτόχρονα, ο Όμιλος αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ύψους €48 εκατ., για τη διαφορά που προκύπτει ανάμεσα στη φορολογική και λογιστική βάση χειρισμού της εναπομένουσας επένδυσης του στη ΔΕΠΑ (Σημ. 17). Συνεπώς, τα συνολικά μερίσματα από τον Όμιλο ΔΕΠΑ εντός του 2018, ανήλθαν σε €307 εκατ.

Απομείωση αξίας της επένδυσης στον Όμιλο ΔΕΠΑ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η Διοίκηση του Ομίλου ΕΛΠΕ ανέθεσε σε ανεξάρτητο σύμβουλο, τη διενέργεια μελέτης απομείωσης της αξίας της επένδυσης του στον Όμιλο ΔΕΠΑ, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36. Η εκτεταμένη αναδιάρθρωση της δομής του Ομίλου ΔΕΠΑ κατόπιν της πώλησης του ΔΕΣΦΑ και της Ζενίθ, καθώς και της εξαγοράς του υπολοίπου μετοχικού κεφαλαίου στην ΕΔΑ ΑΤΤΙΚΗΣ και ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ, όπως περιγράφεται παραπάνω, θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης αξίας της επένδυσης, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών στοιχείων των εταιριών του Ομίλου ΔΕΠΑ.

Η αποτίμηση της αξίας της επένδυσης στον Όμιλο ΔΕΠΑ πραγματοποιήθηκε μέσω της «Sum of parts» μεθόδου, σύμφωνα με την οποία κάθε εταιρία του Ομίλου θεωρήθηκε ως ξεχωριστή Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η αξία του Ομίλου υπολογίστηκε στη συνέχεια αθροίζοντας τις αξίες των επιμέρους ΜΠΤ. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε είτε

προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ είτε, όπου κατέστη δυνατό, με αναφορά σε συγκρίσιμες συναλλαγές που έλαβαν χώρα εντός του 2018. Η μέθοδος του κόστους αντικατάστασης εφαρμόστηκε στην περίπτωση της κοινοπραξίας ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ, καθώς η εταιρία βρίσκεται ακόμη σε πρώιμη φάση ανάπτυξης.

Ειδικότερα, η προσέγγιση της αξίας χρήσης εφαρμόστηκε για τις ΔΕΠΑ ΑΕ και ΔΕΔΑ ΑΕ και πραγματοποιήθηκε μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ελεύθερων Ταμειακών Ροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν κατά την ανάλυση ήταν 9,3% για την ΔΕΠΑ ΑΕ και 8,2% για την ΔΕΔΑ ΑΕ και εκτιμήθηκαν ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) των εταιριών. Η αποτίμηση αξίας των ΕΔΑ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ και ΕΔΑ ΘΕΣΣ πραγματοποιήθηκε με αναφορά σε συγκρίσιμες συναλλαγές. Τέλος, για την αποτίμηση αξίας της ΥΑΦΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ ακολουθήθηκε η μέθοδος κόστους αντικατάστασης, καθώς η εταιρία βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης των έργων της και συνεπώς δεν μπορεί προς το παρόν να γίνει επαρκώς αξιόπιστη εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών της, ενώ επίσης δεν πραγματοποιήθηκαν συγκρίσιμες συναλλαγές μέσα στο έτος.

Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε απομείωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά, ιδιαίτερος σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα και μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι ο ρυθμός ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών των εταιριών (ΔΕΠΑ, ΔΕΔΑ) ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των εταιριών του Ομίλου.

Εκτιμάται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν ο ρυθμός αύξησης ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών της ΔΕΠΑ Α.Ε., ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης, ήταν χαμηλότερος κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Αξία του Ομίλου ΔΕΠΑ θα ήταν χαμηλότερη κατά 2,2%. Επιπλέον, εάν το μελλοντικό WACC της ΔΕΠΑ Α.Ε. ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η Καθαρή Θέση του Ομίλου ΔΕΠΑ θα ήταν χαμηλότερη κατά 2,6%. Σε αμφότερα τα σενάρια ανάπτυξης ευαισθησίας, η λογιστική αξία της επένδυσής του Ομίλου ΕΛΠΕ στον Όμιλο ΔΕΠΑ είναι ανακτήσιμη.

Πώληση ΔΕΣΦΑ

Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, η Εταιρεία και το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» (ΤΑΙΠΕΔ) (από κοινού οι «Πωλητές»), συμφώνησαν να ξεκινήσουν από κοινού διαδικασία πώλησης του ποσοστού τους στην εταιρεία ΔΕΠΑ, με στόχο να διαθέσουν το 100% των δραστηριοτήτων εφοδιασμού, εμπορίας και διανομής, καθώς και το 66% της συμμετοχής τους στο δίκτυο μεταφοράς υψηλής πίεσης (ΔΕΣΦΑ Α.Ε., 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε.).

Η διαδικασία πώλησης κατέληξε σε υποβολή δεσμευτικής προσφοράς από την εταιρεία SOCAR (Εθνική εταιρεία πετρελαίου και αερίου του Αζερμπαϊτζάν) για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ, έναντι €400 εκ., ενώ το τίμημα που αντιστοιχεί στο 35% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, το οποίο θα πωλούνταν από την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε ανερχόταν στα €212 εκ.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2013 υπεγράφη η συμφωνία πώλησης των μετοχών (Share Purchase Agreement), ενώ η ολοκλήρωση της συναλλαγής συμφωνήθηκε να τεθεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 παρήλθε η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρωση όλων των αναβλητικών αιρέσεων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, χωρίς κάτι τέτοιο να έχει επιτευχθεί.

Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥΣΟΙΠ) την 1η Μαρτίου 2017, το Ελληνικό Δημόσιο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την εκκίνηση νέας διαγωνιστικής διαδικασίας για διάθεση ποσοστού 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, ήτοι 31% από το ποσοστό 65% των μετοχών που κατέχει το ΤΑΙΠΕΔ, σε συνδυασμό με το 35% των μετοχών που κατέχει η Εταιρεία και τη λήξη της διαδικασίας πώλησης του ίδιου ποσοστού (66%) των μετοχών του ΔΕΣΦΑ που είχε εκκινήσει το 2012. Επιπροσθέτως, το άρθρο 103 του ν. 4472/2017 προβλέπει ότι μέχρι την 31.12.2017 το 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ που κατέχει η ΔΕΠΑ θα πωληθεί μέσω διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας που θα διενεργήσει το ΤΑΙΠΕΔ και το υπόλοιπο (34%) θα μεταβιβαστεί στο Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, το άρθρο 103 του ν. 4472/2017 προβλέπει ότι με το πέρας του διαγωνισμού ο ΔΕΣΦΑ θα πρέπει να αποτελεί διαχωρισμένο διαχειριστή συστήματος φυσικού αερίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 62 και 63 του ν. 4001/2011 όπως ισχύει, και να πιστοποιηθεί υπό τη μορφή αυτή κατά τα προβλεπόμενα στον ως άνω νόμο και τα άρθρα 9 και 10 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/73/ΕΚ (Full Ownership Unbundled System Operator – FOU).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, κατά τη συνεδρίασή του την 12 Ιουνίου 2017, αξιολόγησε τις στρατηγικές επιλογές του σχετικά με την μειοψηφική συμμετοχή στον ΔΕΣΦΑ και έκρινε πως είναι προς όφελος της Εταιρείας η από κοινού με το ΤΑΙΠΕΔ πώληση του 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ. Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε σχέδιο Μνημονίου

Συνεργασίας μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, του ΤΑΙΠΕΔ και της ΕΛΠΕ το οποίο έχει ως βάση το αντίστοιχο κείμενο του 2012. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την προαναφερθείσα συνεδρίασή του συγκάλεσε και την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας προκειμένου να λάβει ειδική άδεια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23α του Κ.Ν. 2190/1920 για τη σύναψη του ΜΣ μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, του ΤΑΙΠΕΔ και της Εταιρείας. Το Μνημόνιο Συνεργασίας υπεγράφη από τους τρεις συμβαλλόμενους στις 26 Ιουνίου 2017 και η ειδική άδεια της Γενικής Συνέλευσης παρασχέθηκε εκ των υστέρων στις 06 Ιουλίου 2017, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 23α παρ. 4 του κ.ν. 2190/1920. Στις 26 Ιουνίου 2017 δημοσιεύθηκε η Πρόσκληση για την Εκδήλωση Μη Δεσμευτικής Δήλωσης Ενδιαφέροντος. Τέσσερις φορείς εκδήλωσαν ενδιαφέρον και δύο εξ' αυτών ενημερώθηκαν από τους Πωλητές στις 22 Σεπτεμβρίου 2017 ότι προκρίθηκαν στην επόμενη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας (Φάση Δεσμευτικών Προσφορών) και αναγνωρίστηκαν ως Υποψήφιοι Φορείς. Οι δύο Υποψήφιοι Φορείς ήταν αφενός η κοινοπραξία που αποτελείται από τις εταιρείες SNAM S.p.A., FLUXYS S.A., Enagas Internacional S.L.U. και N.V. Nederlandse Gasunie και αφετέρου η εταιρεία Regasificadora del Noroeste S.A.

Οι Υποψήφιοι Φορείς υπέβαλαν τις δεσμευτικές προσφορές τους στις 16 Φεβρουαρίου 2018, σε συνέχεια της σχετικής Πρόσκλησης Υποβολής Δεσμευτικών Προσφορών της 10ης Οκτωβρίου 2017.

Στις 29 Μαρτίου 2018, οι δύο Υποψήφιοι Φορείς υπέβαλαν τις βελτιωμένες και οριστικές προσφορές τους. Η κοινοπραξία των SNAM S.p.A., FLUXYS S.A. και Enagas Internacional S.L.U. επιβεβαίωσε την βελτιωμένη και οριστική προσφορά της στις 19 Απριλίου 2018, προσφέροντας το ποσό των €535 εκ. για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ. Η ανωτέρω δεσμευτική προσφορά έγινε δεκτή δυνάμει του ψηφίσματος αρ. 1319 του Διοικητικού Συμβουλίου της 19ης Απριλίου 2018, καθώς και του ψηφίσματος της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας της στις 14ης Μαΐου 2018. Με την απόφαση αριθ. 235 της 25/6/2018, το Ελεγκτικό Συνέδριο ενέκρινε τη συναλλαγή, ενώ στις 13/7/2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε και αυτή την έγκρισή της βάσει του Κανονισμού Συγκεντρώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 20 Ιουλίου 2018, το ΤΑΙΠΕΔ και η ΕΛΠΕ ως πωλητές και η «SENFLUGA Energy Infrastructure Holdings S.A.» (εταιρία ειδικού σκοπού που συστάθηκε από την κοινοπραξία SNAM-Enagas-Fluxys) ως αγοραστής, υπέγραψαν τη Συμφωνία Πώλησης και Αγοράς Μετοχών. Την ίδια ημερομηνία υπεγράφη και η Συμφωνία Μετοχών για την πώληση του ΔΕΣΦΑ μεταξύ της SENFLUGA S.A. και της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Με την ικανοποίηση του συνόλου των προβλεπόμενων όρων της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Μετοχών, η παραπάνω συναλλαγή ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 20 Δεκεμβρίου 2018. Αμέσως πριν από την εκτέλεση της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Μετοχών, η ΔΕΠΑ Α.Ε. προχώρησε σε διανομή των μετοχών της στον ΔΕΣΦΑ (σε εύλογη αξία) στους μετόχους της, μέσω μείωσης του μετοχικού της κεφαλαίου. Η αξία του μεριδίου της ΕΛΠΕ Α.Ε. στον ΔΕΣΦΑ ανήλθε σε €284 εκατ. και ήταν ίση με την αξία πώλησης των μετοχών. Με βάση αυτό το ποσό, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €46 εκατ., μέσω μεριδίου των κερδών/ ζημιών από την επένδυση στη ΔΕΠΑ. Επιπρόσθετα, το εισπραχθέν ποσό των €284 εκατ., ενσωματώθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου ως διανομή μερίσματος από τον Όμιλο ΔΕΠΑ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ο Όμιλος ενοποιεί τον Όμιλο της ΔΕΠΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και η αξία της συμμετοχής στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του έτους που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, η οποία αντικατοπτρίζει το 35% στον Όμιλο ΔΕΠΑ, ανέρχεται στα €348 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €659 εκατ.). Επιπρόσθετα, η ιστορική αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., ανέρχεται στα €237 εκατ.

Άλλες Συγγενείς Επιχειρήσεις

Το 2011 ο Όμιλος συμμετείχε με 48%, μέσω της θυγατρικής του Hellenic Petroleum International A.G. στη σύσταση μίας νέας εταιρείας της DMEP HoldCo Ltd, με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 100% των μετοχών της «OTSM», Ανώνυμη Εταιρεία Διατήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας και Εμπορίας Αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών. Η OTSM ιδρύθηκε βάσει του Ελληνικού δικαίου με πλήρη άδεια για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και τήρησης αποθεμάτων αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων. Ο Όμιλος μεταβίβασε μέρος της υποχρέωσής του για την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας 90 ημερών στην OTSM, μειώνοντας έτσι το ύψος του τελικού της αποθέματος κατά περίπου 114 χιλιάδες MT (31 Δεκεμβρίου 2017: 246 χιλιάδες MT), με αντίτιμο καθοριζόμενο στο πλαίσιο του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

Το 2018, η DMEP HoldCo μείωσε τα δάνειά της από €80 εκατ. σε €50 εκατ., με αντίστοιχη μείωση των αποθεμάτων.

Τα βασικά μεγέθη και αποτελέσματα των κυριότερων συγγενών επιχειρήσεων του Ομίλου έχουν ως εξής:

	% συμμετοχής	31 Δεκεμβρίου 2018			
		Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Καθαρά κέρδη μετά φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	5.987	4.683	7.718	2.526
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	7	16	-	(13)
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	13.812	3.605	4.409	1.482
DMEP Holdco	48%	85.183	85.925	52.971	415
		31 Δεκεμβρίου 2017			
		Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Καθαρά κέρδη μετά φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	4.685	2.653	6.819	1.876
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	14	10	-	(14)
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	13.197	3.794	3.769	1.256
DMEP Holdco	48%	126.059	130.987	33.444	(23.039)

Δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις ως προς τις παραπάνω συμμετοχές του Ομίλου.

γ) Κοινές επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό:

- Edison International SpA (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος)
- Calfrac well services (Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος)
- Total E&P Greece B.V., Edison International S.p.A (Ελλάδα, Οικόπεδο 2).

9. Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Δάνεια και προκαταβολές	38.668	52.144
Άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	35.254	37.482
Σύνολο	73.922	89.626

Τα δάνεια και οι προκαταβολές αφορούν κυρίως μη τοκοφόρες προκαταβολές ενοικίων για εξασφάλιση πρατηρίων και αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή των αντίστοιχων συμβολαίων των πρατηρίων αυτών. Επιπλέον συμπεριλαμβάνουν και άλλες μακροπρόθεσμες μη τοκοφόρες προκαταβολές.

Οι άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις συμπεριλαμβάνουν άτοκες εμπορευματικές πιστώσεις προς τρίτους για οφειλές που προκύπτουν από εφοδιασμό πρατηρίων. Περιλαμβάνουν επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών.

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στις ως άνω κατηγορίες στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και σχετίζονται με εμπορικές πιστώσεις και άτοκους διακανονισμούς, έχουν προεξοφληθεί με μεσοσταθμικό επιτόκιο 6% (2017: 6%) για τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

10. Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αργό πετρέλαιο	328.482	331.353
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	572.461	640.142
Πετροχημικά	24.400	21.670
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές α ύλης	97.518	91.277
- Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές α ύλης	(29.830)	(28.049)
Σύνολο	993.031	1.056.393

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλιέται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2018 ανέρχεται σε €7,8 δις (2017: €6,1 δις). Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €32,4 εκατ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων του στην καθαρή ρευστοποιήσιμη τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (31 Δεκεμβρίου 2017: €0,04 εκατ. ζημιά). Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2018 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφόρων μεταβολών των τιμών του αργού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €48 εκατ. (2017: θετική επίδραση €59 εκατ.).

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ανταλλακτικά των μονάδων των διυλιστηρίων αξίας €5,2 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €3,0 εκ.) έχουν μεταφερθεί από τα αποθέματα στα πάγια (Σημ 6).

11. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Πελάτες	756.135	734.038
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(258.333)	(248.008)
Καθαρό υπόλοιπο πελατών	497.802	486.030
Λοιπές απαιτήσεις	337.650	327.203
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(42.304)	(47.566)
Καθαρό υπόλοιπο λοιπών απαιτήσεων	295.346	279.637
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	28.450	25.538
Σύνολο	821.598	791.205

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης ο Όμιλος χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες του στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά προκαταβολών σε προμηθευτές και σε εργαζομένους, απαιτήσεων από ΦΠΑ, παρακρατούμενων φόρων, καθώς και φόρων που έχουν καταλογιστεί ως αποτέλεσμα ελέγχων από τις φορολογικές αρχές κατά τα προηγούμενα έτη τα οποία η Εταιρία αμφισβητεί και για τα οποία έχει ασκήσει ένδικα μέσα. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των ως άνω ένδικων μέσων δεν δύναται να προβλεφθεί και ο Όμιλος έχει κατατάξει τα σχετικά ποσά στο κυκλοφορούν ενεργητικό. Επίσης, για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, συμπεριλαμβάνονται και €54 εκατ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (31 Δεκεμβρίου 2017: €54 εκατ.) που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών. Σε απάντηση αυτής της ενέργειας, ο Όμιλος έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ. 31).

Οι λογιστικές αξίες των πελατών αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται το σύνολο των απαιτήσεων από πελάτες:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μη ληξιπρόθεμα υπόλοιπα	345.026	333.427
Ληξιπρόθεμα υπόλοιπα	411.109	400.611
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	756.135	734.038

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν ληξιπρόθεσμες, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Εως 30 ημέρες	83.859	80.951
30 - 90 ημέρες	18.526	15.006
Πάνω 90 ημέρες	308.724	304.654
Σύνολο	411.109	400.611

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΛΠ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος διενεργεί έλεγχο απομείωσης των απαιτήσεων χρησιμοποιώντας πίνακα με βάση τον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσημειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πληροφόρηση σχετικά με την έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο:

	< 30 ημέρες	31 - 90 ημέρες	> 91 ημέρες	Σύνολο
Αναμενόμενο ποσοστό πιστωτικής ζημιάς	0,03%	0,25%	83,61%	34,16%
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	428.885	18.526	308.724	756.135
Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά	149	47	258.136	258.332

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	248.008	235.636
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	2.084	-
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Συναλλαγματικές διαφορές	136	-
- Προσθήκες	15.441	14.380
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(2.936)	(1.521)
Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως μη εισπραξιμές	(4.640)	(386)
Λοιπές κινήσεις	240	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	258.333	248.008

Η κίνηση στην πρόβλεψη για ενδεχόμενες επισφάλειες έχει καταχωρηθεί στα αποτελέσματα στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	47.566	41.325
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Προσθήκες	4.662	8.317
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(3.795)	(116)
- Κατανομή του χρηματοοικονομικού κόστους	(12)	-
Μεταφορές σε προβλέψεις επίδικων υποθέσεων	(6.000)	-
Λοιπές κινήσεις	(117)	-
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	-	(1.960)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	42.304	47.566

12. Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	1.275.159	873.261
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.275.159	873.261
Δεσμευμένες καταθέσεις	1.207	145.652
Σύνολο ρευστών διαθεσίμων	1.276.366	1.018.913

Οι δεσμευμένες καταθέσεις για το 2017, σχετίζονται κυρίως με τραπεζικές καταθέσεις ύψους €144εκατ. οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση ισόποσης δανειακής συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς, σχετικά με τη δανειακή Διευκόλυνση Β που έχει συναφθεί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Σημ. 16). Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, το ανεξόφλητο υπόλοιπο της δανειακής διευκόλυνσης Β, ανήλθε στα €100 εκατ., ενώ το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου με την Τράπεζα Πειραιώς στα €144 εκατ.. Τον Φεβρουάριο του 2018, ο Όμιλος τροποποίησε τη δανειακή διευκόλυνση Β η οποία πλέον δεν απαιτούσε εγγυήσεις. Σαν συνέπεια το δάνειο της τράπεζας Πειραιώς αποπληρώθηκε, η δεσμευμένη τραπεζική κατάθεση αποδεσμεύτηκε και η σχετική σύμβαση τραπεζικής εγγύησης ακυρώθηκε.

Για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες», ανερχόταν σε \$891 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €779 εκ). Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο 31 Δεκεμβρίου 2017, ανερχόταν σε \$555 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €463 εκατ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Euro	0,03%	0,08%
USD	0,09%	0,10%

13. Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου 2017	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2018	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2017: €2,18).

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 2005, ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, με σκοπό τη σύνδεση του αριθμού μετοχών, για τις οποίες παραχωρείται δικαίωμα προαίρεσης σε ανώτατα και ανώτερα στελέχη της Εταιρείας, με την επίτευξη εταιρικών και ατομικών στόχων άμεσα εξαρτώμενων από τα αποτελέσματα της Εταιρείας. Μεταγενέστερες Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις ενέκριναν την παραχώρηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών της Εταιρείας (stock options). Οι Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2014 και το 2015, ενέκριναν αλλαγές στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, ενσωματώνοντας πρόσφατες νομικές και φορολογικές αλλαγές, χωρίς να μεταβάλλεται η επίδραση στα αποτελέσματα ή το όφελος στους συμμετέχοντες.

Δεν υπήρχαν αδιάθετα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Έτος Παραχώρησης	Περίοδος Άσκησης Δικαιωμάτων	Ημερομηνία Λήξεως	Τιμή εξάσκησης	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
				31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
2012	2014-18	2018	4,52	-	185.633
Σύνολο					185.633

Η κίνηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών και η αναλογούσα μέση σταθμική τιμή εξάσκησης κατά την διάρκεια του 2018 είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2018		31 Δεκεμβρίου 2017	
	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα
Αρχή περιόδου (1η Ιανουαρίου)	4,52	185.633	4,52	1.479.933
Ασκηθέντα	4,52	(172.383)	4,52	(1.294.300)
Έληξαν	4,52	(13.250)	-	-
Τέλος περιόδου (31η Δεκεμβρίου)	4,52	-	4,52	185.633

Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν €0 (2017: €0).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, για την εξάσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης ο Όμιλος απέκτησε και στη συνέχεια διέθεσε στους συμμετέχοντες του προγράμματος ίδιες μετοχές συνολικής αξίας €1,2 εκατ. (Σημ. 14).

14. Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχ. τίτλους	Αφορολόγητα αποθεματικά & αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων	Λοιπά αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	118.668	98.420	13.268	747	263.047	(24.362)	-	469.788
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	-	-	-	-	-	1	-	1
Μείωση αξίας γης	-	-	-	-	-	(907)	-	(907)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	718	-	718
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	1.979	-	-	-	-	1.979
Κέρδη από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	(4.590)	-	-	-	-	(4.590)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(9.584)	-	(9.584)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Σημ. 13)	-	-	-	(653)	-	-	-	(653)
Αγορά ιδίων μετοχών	-	-	-	-	-	-	(10.245)	(10.245)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	9.714	9.714
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νεον	-	-	-	-	8.797	-	-	8.797
Μεταφορές	-	(11.925)	(2.482)	-	100	14.307	-	-
Μερίσματα	-	-	-	-	(106.962)	-	-	(106.962)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017 (δημοσιευμένο)	118.668	86.495	8.175	94	164.982	(19.827)	(531)	358.056
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	-	-	-	-	166	-	166
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018 (αναπροσαρμοσμένο)	118.668	86.495	8.175	94	164.982	(19.661)	(531)	358.222
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	-	-	-	-	-	(700)	-	(700)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	(740)	-	(740)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχικ. τίτλους	Αφορολόγητα αποθεματικά & αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων	Λοιπά αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	(14.920)	-	-	-	-	(14.920)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	(5.006)	-	-	-	-	(5.006)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(11.002)	-	(11.002)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Σημ. 13)	-	-	-	(93)	-	-	-	(93)
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	(288)	-	(288)
Αγορά ιδίων μετοχών (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	(683)	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	1.214	1.214
Μεταφορά φόρου λόγω διανομής αποθεματικών στα κέρδη εις νέον	-	-	-	-	(17.319)	-	-	(17.319)
Μερίσματα	-	-	-	-	(76.408)	-	-	(76.408)
Μεταφορά στο τακτικό αποθεματικό	26.170	-	-	-	-	-	-	26.170
Μεταφορά ηλφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	-	-	-	-	80	-	-	80
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	144.838	86.495	(11.751)	1	71.335	(32.391)	1	258.527

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διαγραφή ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις προηγούμενων χρήσεων.

Αφορολόγητα Αποθεματικά και Αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα όπως περιγράφεται στη Σημείωση 24. Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κατά κύριο λόγο από αναλογιστικές ζημιές συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Η κατηγορία λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνει:

1. Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.
2. Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.
3. Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβάσουν.

Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές διακρατώνται για το πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών. Κατά το 2018, αγοράστηκαν 87.793 μετοχές με συνολικό κόστος €0,7 εκατ., ενώ 157.953 από αυτές δόθηκαν σε υπαλλήλους, οι οποίοι εξάσκησαν τα δικαιώματα που είχαν στην κατοχή τους. Οι μετοχές που εκδίδονται στους συμμετέχοντες του προγράμματος, αναγνωρίζονται με τη μέθοδο FIFO (first in first out). (Σημ. 13)

15. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Προμηθευτές	1.137.603	1.474.336
Δεδουλευμένα έσοδα	138.022	100.810
Λοιπές υποχρεώσεις	73.528	86.311
Σύνολο	1.349.153	1.661.457

Η γραμμή "Προμηθευτές" αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊόντα και υπηρεσίες.

Το υπόλοιπο των "Προμηθευτών", στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και στις 31 Δεκεμβρίου 2017, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργού πετρελαίου από το Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την ΝΙΟC. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες του Ομίλου να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω της μη αποδοχής πληρωμών από το διεθνές τραπεζικό σύστημα, προς Ιρανικές τράπεζες και κυβερνητικές εταιρείες, λόγω επιβολής ρητών ή σιωπηρών διεθνών κυρώσεων. Μετά τις 30 Ιουνίου 2012, οι κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά του Ιράν κατέστησαν αδύνατη την πραγματοποίηση πληρωμών προς τη ΝΙΟC (Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 267/2012 της 23 Μαρτίου 2012). Ο Όμιλος είχε ενημερώσει τον προμηθευτή του για τη σχετική καθυστέρηση η οποία οφειλόταν στις ανωτέρω διεθνείς κυρώσεις.

Στις 18 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αποφάσισε (Απόφαση ΚΕΠΠΑ 2015/1863) την άρση των περισσότερων περιορισμών της ΕΕ απέναντι στο Ιράν, λαμβάνοντας υπόψη την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας Ηνωμένων Εθνών (ΑΣΑΗΕ) 2231 (2015) και το Παράρτημα Β της ΑΣΑΗΕ 2231 (2015), καθώς επίσης και την επικύρωση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας του ΟΗΕ αναφορικά με την ορθή υλοποίηση των συμφωνημένων μέτρων σε σχέση με το πυρηνικό ζήτημα. Στις 16 Ιανουαρίου 2016 («Ημέρα Εφαρμογής»), το Συμβούλιο της ΕΕ αποφάσισε (απόφαση ΚΕΠΠΑ 2016/37) την εφαρμογή της απόφασης ΚΕΠΠΑ 2015/1863 με ισχύ από την 16η Ιανουαρίου 2016. Την ίδια ημέρα επήλθε επίσης μερική άρση των περιοριστικών μέτρων που είχαν τεθεί σε εφαρμογή από τις ΗΠΑ αλλήλα και διεθνώς. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εξελίξεων, στις 22 Ιανουαρίου 2016 τα Ελληνικά Πετρέλαια και η ΝΙΟC κατέληξαν σε συμφωνία-πλαίσιο για την επανέναρξη των εμπορικών τους σχέσεων σχετικά με την προμήθεια αργού, καθώς και για τη διευθέτηση των οφειλών.

Στις 8 Μαΐου 2018, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ (ο Πρόεδρος) ανακοίνωσε την απόφασή του να παύσει τη συμμετοχή των Ηνωμένων Πολιτειών στο Κοινό Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης (JCROA) και να ξεκινήσει εκ νέου την επιβολή, ύστερα από μια περίοδο διακοπής, των αμερικανικών κυρώσεων που σχετίζονται με την πυρηνική ενέργεια και οι οποίες είχαν αρθεί στο πλαίσιο του JCROA σχετικά με τη σταδιακή ανακούφιση των κυρώσεων προς το Ιράν. Σε συνδυασμό με αυτήν την ανακοίνωση, ο Πρόεδρος εξέδωσε ένα Προεδρικό Μνημόνιο Εθνικής Ασφάλειας (NSPM), με το οποίο

έδωσε εντολή στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών να προετοιμάσουν άμεσα την εκ νέου επιβολή όλων των αμερικανικών κυρώσεων που είχαν αρθεί σε σχέση με το JCPOA και σε καμία περίπτωση μετά από 180 ημέρες από την ημερομηνία του NSPM. Κατά συνέπεια καμιά παραλαβή φορτίων αργού πετρελαίου από το Ιράν ή πληρωμή προς αυτό δεν πραγματοποιήθηκε μετά τις 8 Μαΐου 2018.

Τα δεδουλευμένα έξοδα περιλαμβάνουν κυρίως τόκους, δεδουλευμένα έξοδα μισθοδοσίας και προβλέψεις μη τιμολογημένων εξόδων. Τα δεδουλευμένα έξοδα, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε €54 εκατ. (2017: €19 εκατ.).

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη.

16. Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	1.178.075	155.556
Ευρώ-ομόλογα	446.715	761.607
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	2.381	3.071
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.627.171	920.234
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	745.278	1.855.170
Ευρώ-ομόλογα	318.386	-
Τρέχον υπόλοιπο μακροπρόθεσμων δανείων	44.444	44.444
Τρέχον υπόλοιπο χρηματοδοτικών μισθώσεων	677	655
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	1.108.785	1.900.269
Σύνολο δανείων	2.735.956	2.820.503

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μεταξύ 1 και 2 ετών	267.038	360.258
Μεταξύ 2 και 5 ετών	1.360.133	559.976
Σύνολο	1.627.171	920.234

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Τραπεζικός Δανεισμός	Νόμισμα	Υπόλοιπο στις	
		31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	5,18%	4,88%
- Μεταβλητό Libor + Περιθώριο	Δολλάριο Αμερικής	6,88%	5,88%
- Μεταβλητό Belibor + περιθώριο	Δηνάριο Σερβίας	4,20%	5,55%
- Μεταβλητό Επιτόκιο αναφοράς + περιθώριο	Λεβ Βουλγαρίας	1,98%	4,90%
- Κεντρικό Τραπεζικό Επιτόκιο + περιθώριο	Δηνάριο FYROM	-	4,73%
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	5,25%	-
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + Περιθώριο	Ευρώ	2,77%	0,78%
- Μεταβλητό Libor + Περιθώριο	Δολλάριο Αμερικής	5,42%	-
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	4,88%	5,04%

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ευρώ	2.529.086	2.772.059
Δολλάριο Αμερικής	155.060	-
Δηνάριο Σερβίας	15.098	14.454
Λεβ Βουλγαρίας	36.712	33.990
Σύνολο δανεισμού	2.735.956	2.820.503

Ο Όμιλος διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές του δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιρειών του. Στο πλαίσιο αυτό, η Hellenic Petroleum Finance Plc (HPF) ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

Τα δάνεια του Ομίλου, στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκατ.):

	Εταιρεία	Λήξη	Υπόλοιπο στις	
			31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
1α. Κοινοπρακτικό δάνειο €20 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2018	-	20
1β. Κοινοπρακτικό δάνειο €10 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2018	-	10
1γ. Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €350 εκ	HP SA	Ιουλ. 2018	-	348
1δ. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Ιούν. 2023	392	-
2. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Νοε 2020	223	284
3. Ομολογιακό δάνειο €300 εκ	HP SA	Φεβ. 2021	297	200
4. Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Μάιος 2018	-	239
5. Ομολογιακό δάνειο \$250 εκ.	HP SA	Ιουν. 2021	155	-
6. Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ("ΕΤΕ")	HP SA	Ιουν. 2022	156	200
7. Ευρώ-ομόλογο €325 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2019	318	316
8. Ευρώ-ομόλογο €450 εκ.	HPF plc	Οκτ. 2021	447	446
9. Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	Διάφορες	745	754
10. Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Διάφορες	Διάφορες	3	4
Σύνολο			2.736	2.821

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2019 περιλαμβάνονται στη Σημείωση 3 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως.

1. Κοινοπρακτικά Δάνεια

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος σύναψε δύο νέες δανειακές συμβάσεις με ελληνικά και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες διέπονταν από πανομοιότυπους όρους και προϋποθέσεις ως ακολούθως:

(1α-1β) Η HPF σύναψε κοινοπρακτικό δάνειο, ύψους €50 εκατ. με την εγγύηση της Εταιρίας, αποτελούμενο από δύο δανειακές συμβάσεις, ύψους €40 εκατ. και €10 εκατ. με ημερομηνίες λήξης τον Ιούλιο του 2016 και τον Ιούλιο του 2018 αντίστοιχα. Τον Ιούλιο 2016, κατά την ημερομηνία λήξης της δανειακής σύμβαση ύψους €40 εκατ., ο Όμιλος προχώρησε σε σταδιακή αποπληρωμή των €20 εκατ. και παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του υπόλοιπου ποσού (€20 εκατ.) για τον Ιούλιο 2018. Τα δάνεια αυτά αποπληρώθηκαν εντός του 2018 με την λήψη του κοινοπρακτικού δανείου (1δ).

(1γ) Η Εταιρία, σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο, ύψους €350 εκατ. με την εγγύηση της HPF και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2018, το δάνειο αυτό αποπληρώθηκε με την λήψη του κοινοπρακτικού δανείου (1δ).

(16) Τον Ιούνιο 2018 ο Όμιλος αποπλήρωσε τα ως άνω κοινοπρακτικά δάνεια (1α,1β και 1γ) τα οποία είχαν συνολικό οφειλόμενο υπόλοιπο ύψους €380 εκατ., λαμβάνοντας ένα πενταετές αναχρηματοδοτούμενο κοινοπρακτικό δάνειο ύψους €400 εκατ. που εκδόθηκε από την Εταιρία με τη συμμετοχή ελληνικών και διεθνών τραπεζών.

2. Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.

Τον Σεπτέμβριο 2015, ο Όμιλος παρέτεινε αρχικά την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ. από τον Δεκέμβριο 2015, τον Ιούνιο 2016 και στη συνέχεια τον Οκτώβριο 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Τον Απρίλιο 2018 ο Όμιλος παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού δανείου μέχρι τον Οκτώβριο 2018 οπότε και αποπλήρωσε το υπόλοιπο του δανείου ύψους €284,5 εκατ.. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Νοέμβριο του 2018, με την έκδοση νέου ομολογιακού δανείου ύψους μέχρι €400 εκατ. και διάρκειας 2 ετών με δυνατότητα επέκτασης για έναν επιπλέον χρόνο. Το υπόλοιπο του δανείου στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν €223 εκατ..

3. Ομολογιακό δάνειο €300 εκατ.

Τον Ιανουάριο 2015 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκατ., διάρκειας 3 ετών. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε τον Φεβρουάριο του 2018, με δάνειο ύψους €300 εκατ. και διάρκεια 3 έτη.

4. Κοινοπρακτικό Ομολογιακό δάνειο € 400 εκατ.

Τον Μάιο 2016, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο συνολικού ορίου € 400 εκατ., διάρκειας 18 μηνών και με δυνατότητα επιπλέον επέκτασης 6 μηνών. Το δάνειο αποτελείται από 2 μέρη, ένα με δεσμευμένη εκταμίευση ύψους €240 εκατ. και το δεύτερο ύψους €160 εκ, χωρίς δέσμευση. Τον Μάιο 2017, η Ελληνικά Πετρέλαια προχώρησε στην εκταμίευση €167 εκατ. από το δεσμευμένο μέρος του δανείου. Τον Οκτώβριο 2017, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του δανείου για τον Μάιο 2018. Τον Μάιο του 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. αποπλήρωσε το συνολικό οφειλόμενο υπόλοιπο του δανείου ύψους € 240 εκατ..

5. Ομολογιακό δάνειο \$250 εκατ.

Τον Ιούνιο 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε ένα νέο δάνειο ύψους \$250 εκατ. διάρκειας 3 ετών προκειμένου να χρηματοδοτήσει γενικές ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης.

6. Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκατ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκατ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ). Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περίοδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιωνόταν πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας, μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ΕΤΕ ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2018, πραγματοποιήθηκαν συνολικές αποπληρωμές ύψους €244 εκατ. (€44 εκατ. πληρώθηκαν κατά το 2018). Μέχρι τον Φεβρουάριο 2018 η Δανειακή Διευκόλυνση Β περιελάμβανε χρηματοοικονομικούς όρους μεταξύ των οποίων και δείκτες κάλυψης τόκων και μόχλευσης. Τον Φεβρουάριο 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. τροποποίησε τους όρους αυτής της σύμβασης με στόχο να εναρμονίσει τους ορισμούς των χρηματοοικονομικών όρων της σύμβασης και τους σχετικούς δείκτες με αυτούς των υπόλοιπων δανείων της που προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και των Ευρω-ομολόγων.

7. Ευρώ-ομόλογο €325 εκατ.

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκατ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες, οι οποίες εκδόθηκαν από την Hellenic Petroleum Finance Plc με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου.

8. Ευρώ-ομόλογο €450εκατ.

Τον Οκτώβριο 2016, η ΗΡΡF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκατ. το οποίο έληγε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτωβρίου 2016, με ομολογίες

ονομαστικής αξίας €225 εκατ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Τον Ιούλιο 2017, η ΗΡΡF εξέδωσε νέες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με σκοπό να ενοποιηθούν και να αποτελέσουν μια ενιαία σειρά με τις ήδη υπάρχουσες ομολογίες της Hellenic Petroleum Finance Plc οι οποίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021.

9. Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Η πλειοψηφία των δανειακών γραμμών αφορά σε βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η μητρική εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

10. Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μισθώνει πρατήρια στο πλαίσιο συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης. Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις στο μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις		
Εντός ενός έτους	677	667
Μεταξύ 1 και 2 ετών	639	677
Μεταξύ 2 και 5 ετών	1.175	2.061
Πάνω από 5 έτη	567	321
Σύνολο	3.058	3.726

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες του Ομίλου περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών ως ακολούθως: "Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Ενοποιημένα Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων", " Ενοποιημένα Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων/ Ενοποιημένοι Καθαροί Τόκοι" και " Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Ενοποιημένη Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων". Η διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

17. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Τα συμψηφισμένα ποσά είναι τα παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αναβαλλόμενη φορολογία ενεργητικού:		
Αναβαλλόμενη φορολογία ενεργητικού	64.109	71.355
	64.109	71.355
Αναβαλλόμενη φορολογία παθητικού:		
Αναβαλλόμενη φορολογία παθητικού	(185.744)	(131.611)
	(185.744)	(131.611)
	(121.635)	(60.256)

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης / υποχρέωσης είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο αρχής έτους	(60.256)	58.237
Αποτελέσματα χρήσης	(72.957)	(125.096)
Κινήσεις στην καθαρή θέση	10.911	4.777
Αναπροσαρμογή καθαρής θέσης	531	-
Λοιπές κινήσεις	136	1.826
Υπόλοιπο τέλους έτους	(121.635)	(60.256)

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναφέρεται στις παρακάτω κατηγορίες:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(213.073)	(228.980)
Αποτίμηση αποθεμάτων	11.385	12.068
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	(3.387)	4.364
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	42.359	42.592
Προβλέψεις επισφαλών υπολοίπων πελατών	39.318	42.610
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	4.002	(3.339)
Δαπάνη τόκων εκπεστέα στις επόμενες χρήσεις (υποκεφαλαιοδότηση)	3.997	42.860
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	5.479	6.927
Προβλέψεις για περιβαντολλογικές δαπάνες	18.311	5.421
Απαξίωση συμμετοχών	7.737	9.363
Μη πραγματοποιημένα διεταιρικά κέρδη στα αποθέματα του Ομίλου	2.129	2.642
Λοιπές μεταβολές σε σχέση με προβλέψεις και δεδουλευμένα έξοδα	8.604	3.216
Αναβαλλόμενη φορολογία στη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από τη ΔΕΠΑ	(48.496)	0
Υπόλοιπο τέλους έτους	(121.635)	(60.256)

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφιστούν με μελλοντικά φορολογικά κέρδη. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €5 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου του 2018 (31 Δεκεμβρίου 2017: €7 εκατ.), καθώς με βάση το εγκεκριμένο επιχειρηματικό πλάνο, ο Όμιλος κρίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογικά κέρδη.

Το 2014, οι διατάξεις του αρ. 49 του Ν. 4172 περί υποκεφαλαιοδότησης εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται ως προς συγκεκριμένο ποσοστό επί του φορολογικού EBITDA της εκάστοτε εταιρείας (60% το 2014, 50% το 2015, 40% το 2016 και 30% τα επόμενα έτη). Η επίδραση στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου, ήταν €4 εκατ. (απαίτηση) στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (31 Δεκεμβρίου 2017: €43 εκατ.). Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογικά κέρδη, χωρίς χρονικό περιορισμό.

18. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πως τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές του Ομίλου, έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	163.514	133.256
Σύνολο	163.514	133.256
Έτος που έληξε		
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	22.201	10.566
Σύνολο	22.201	10.566
Χρεώσεις στα λοιπά συνολικά έσοδα:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	13.750	13.299
Σύνολο	13.750	13.299

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	21.663	22.226
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(10.108)	(9.530)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	11.555	12.696
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	151.959	120.560
Υποχρέωση στη κατάσταση οικονομικής θέσης	163.514	133.256

Ο Όμιλος λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους εργαζομένους στην Ελλάδα, την Βουλγαρία, τη Σερβία, την ΠΓΔΜ, το Μαυροβούνιο και τη Κύπρο. Όλα τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου. Η πλειοψηφία των προγραμμάτων δεν έχει περιουσιακά στοιχεία, ενώ κάποια προγράμματα στην Ελλάδα και την Κύπρο έχουν.

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	119.282	(8.370)	110.912
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	6.296	-	6.296
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	3.095	(147)	2.948
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις	1.322	-	1.322
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	10.713	(147)	10.566
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	-	(161)	(161)
- Κέρδη από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	264	-	264
- Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	7.920	-	7.920
- Κέρδη από εμπειρικές προσαρμογές	5.276	-	5.276
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	13.460	(161)	13.299
Διάφορες κινήσεις/ Ανακατανομές	2.000	0	2.000
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(2.224)	(1.297)	(3.521)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(445)	445	-
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τα στοιχεία ενεργητικού	0	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	142.786	(9.530)	133.256

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	142.786	(9.530)	133.256
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	7.243	-	7.243
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.950	(158)	2.792
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημιές από τακτοποιήσεις	12.166	-	12.166
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	22.359	(158)	22.201
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έσοδα	-	322	322
- Ζημιές από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	(6)	-	(6)
- Ζημιές από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	10.852	-	10.852
- Κέρδη από εμπειρικές προσαρμογές	2.582	-	2.582
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	13.428	322	13.750
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(3.881)	(1.322)	(5.203)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(1.074)	595	(479)
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τους εργαζομένους	17	(17)	-
Πληρωμές για τακτοποιήσεις από τα στοιχεία ενεργητικού	(12)	0	(12)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	173.623	(10.109)	163.514

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	Μέχρι ενός έτους	Μεταξύ ενός και δύο ετών	Μεταξύ δύο και πέντε ετών	Πάνω από πέντε έτη	Σύνολο
Συνταξιοδοτικές παροχές	5.037	6.299	34.076	291.709	337.121

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	2018				2017			
	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	1.973	-	1.973	20%	2.231	-	2.231	23%
Ομόλογα								
- Κρατικά ομόλογα	1.228	-	1.228	12%	1.096	-	1.096	12%
- Εταιρικά ομόλογα	2.961	-	2.961	29%	3.202	-	3.202	34%
Επενδυτικά κεφάλαια	2.139	-	2.139	21%	1.054	-	1.054	11%
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.421	-	1.421	14%	1.524	-	1.524	16%
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	196	191	387	4%	205	218	423	4%
Σύνολο	9.918	191	10.109	100%	9.312	218	9.530	100%

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,05%	2,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,10% - 1,50%	0,50%

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Πληθωρισμός	1,10%	0,60%
Μέσος όρος εναπομείνουσας μελλοντικής εργοδοσίας (έτη)	16,18	16,87

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλλαγές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή της παραδοχής	Αύξηση στην υποχρέωση	Μείωση στην υποχρέωση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,5%	-5,05%	5,16%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,5%	4,27%	Δεν εφαρμόζεται

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα αυτό να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method)).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €0,9 εκατ. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 16 χρόνια.

19. Προβλέψεις

Η κίνηση των προβλέψεων για το 2018 και το 2017 έχει ως εξής:

	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα
1 Ιανουαρίου 2017	9.306
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
- Προσθήκες	929
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(1.212)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(652)
Διάφορες κινήσεις / Ανακατανομές	(2.000)
31 Δεκεμβρίου 2017	6.371
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
- Προσθήκες	30.895
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(2.511)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(3.705)
Μεταφορά από τη σημείωση 11	6.000
Διάφορες κινήσεις/ Ανακατανομές	4.988
31 Δεκεμβρίου 2018	42.038

Οι «Διάφορες κινήσεις/ Ανακατανομές» για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, περιλαμβάνουν ποσό €2 εκατ. που αφορούν μεταφορά στις Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Τα ποσά που συμπεριλαμβάνονται στην συγκεκριμένη κατηγορία αφορούν κυρίως προβλέψεις για εκκρεμείς νομικές υποθέσεις και για περιβαλλοντική αποκατάσταση. Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος καταχώρισε πρόβλεψη ύψους €15 εκατ. βάσει του εκτιμώμενου κόστους παροπλισμού εργοστασίου καυστικής σόδας στη βιομηχανική ζώνη της Θεσσαλονίκης το οποίο δεν βρίσκεται πλέον σε λειτουργία και στην αποκατάσταση εδάφους που θα ακολουθήσει. Το υπόλοιπο ποσό των προβλέψεων για το 2018, αφορά κυρίως διάφορες προβλέψεις για νομικές υποθέσεις.

20. Προμηθευτές και Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Επιχορηγήσεις	10.939	11.685
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	17.913	17.015
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	28.852	28.700

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στον Όμιλο αφορούν επιχορηγήσεις για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2018 ανέρχεται σε €1,0 εκατ. (2017: €0,9 εκατ.).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται ποσά από εμπόρους/διαχειριστές πρατηρίων, που λειτουργούν ως χρηματικές εγγυήσεις για την πιστή τήρηση των όρων της συμφωνίας.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2018				31 Δεκεμβρίου 2017			
	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
	ΜΤ'000	Βερέλια χιλ.	€	€	ΜΤ'000	Βερέλια χιλ.	€	€
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	-	846	-	16.387	-	1.848	11.514	-
	-	846	-	16.387	-	1.848	11.514	-
Σύνολο	-	846	-	16.387	-	1.848	11.514	-

	31 Δεκεμβρίου 2018		31 Δεκεμβρίου 2017	
	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
Μη κυκλοφορούν ενεργητικού				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	16.387	11.514	-
		16.387	11.514	-
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων		16.387	11.514	-

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερα των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημία σχετική με συμβόλαια τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους, ύψους €14,920 κέρδη μετά φόρων (31 Δεκεμβρίου 2017: ζημία €1,979 μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι θα είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή

στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε ζημιά μετά φόρων €5,006 (31 Δεκεμβρίου 2017: €4,590 ζημιά μετά φόρων) και συμπεριλαμβάνεται στα «Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου». (Σημ. 14).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών, όπως απεικονίζεται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

22. Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	7.832.405	6.064.349
Παροχές σε εργαζομένους	279.943	268.617
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	187.117	180.532
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	10.066	8.744
Λοιπά έξοδα	935.186	794.565
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης, πωλήσεων και διάθεσης	9.244.717	7.316.807

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, στα λοιπά έξοδα, περιλαμβάνονται αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ύψους €0,04 εκατ. που αφορούν μη ελεγκτικές υπηρεσίες (εξαιρουμένων υπηρεσιών τακτικού ελέγχου και έκδοσης φορολογικών πιστοποιητικών).

Έξοδα μισθοδοσίας

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μισθοδοσία	186.943	189.140
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	45.412	44.212
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων	22.201	10.625
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	25.387	24.640
Σύνολο	279.943	268.617

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής.

23. Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του Ομίλου εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίηση τους (2018: €1,4 εκατ. και το 2017: €0,2 εκατ.) και αφορούν κυρίως σε εργασίες έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και γεωλογικών μελετών, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου, τη χερσαία περιοχή Άρτας-Πρέβεζας, τη χερσαία περιοχή της ΒΔ Πελοποννήσου και στο οικόπεδο 2.

Δαπάνες αναφορικά με παραχώρηση αδειών έρευνας για τον Κόλπο του Πατραϊκού, τη χερσαία περιοχή Άρτας-Πρέβεζας, τη χερσαία περιοχή της ΒΔ Πελοποννήσου και το οικόπεδο 2 (2018: €2,2 εκατ. και 2017: €0,07 εκατ.), κεφαλαιοποιήθηκαν στις ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της περιόδου που διαρκούν οι εργασίες έρευνας.

24. Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)

	ΣΗΜ.	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
		31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Λοιπά λειτουργικά έσοδα			
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων	30	965	878
Έσοδα από υπηρεσίες προς τρίτους-καθαρά		5.067	3.873
Έσοδα από ενοίκια-καθαρά		7.768	8.105
Έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων		1.836	926
Συνολικά λοιπά λειτουργικά έσοδα		15.636	13.782
Λοιπά κέρδη/ (ζημιές)			
(Ζημιές)/ κέρδη από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων - καθαρά		246	(252)
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων		(454)	(6.272)
Κόστος εθελοουσίας εξόδου		(596)	(942)
Απομείωση παγίων	6	(3.734)	(2.689)
Νομικά έξοδα κατόπιν απόφασης Διαιτησίας		-	(13.679)
Προβλέψεις για περιβαλλοντική αποκατάσταση	19	(15.000)	-
Λοιπά λειτουργικά έξοδα		(4.921)	(5.836)
Συνολικά λοιπά κέρδη/ (ζημιές)		(24.459)	(29.670)
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά		(8.823)	(15.888)

Τα έσοδα από ενοίκια αφορούν πρατήρια που έχουν ενοικιαστεί σε εμπόρους. Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) αφορούν σε έσοδα ή έξοδα που δε συνδέονται με την εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου.

25. Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έσοδα από τόκους	3.827	4.600
Έξοδα τόκων	(125.907)	(136.403)
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(23.625)	(33.250)
Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) - καθαρά	(145.705)	(165.053)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, τόκοι ύψους €2,5 εκατ. (2017: €2,4 εκατ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί.

26. Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Τα κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €2 εκατ. για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, προέρχονται κατά κύριο λόγο από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (κυρίως Δολάρια ΗΠΑ). Οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €8 εκατ. για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, προέρχονται επίσης κατά κύριο λόγο από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (κυρίως Δολάρια ΗΠΑ).

27. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος που αναλογεί στα αποτελέσματα της χρήσης είναι:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Φόρος τρέχουσας χρήσης	(72.025)	(7.245)
Φόρος σε διανεμηθέντα μερίσματα	(13.490)	-
Φόρος προηγούμενων χρήσεων	4.254	(3.520)
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 17)	(72.957)	(125.097)
Φόροι	(154.218)	(135.862)

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2018			31 Δεκεμβρίου 2017		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Μείωση αξίας γης	-	-	-	(1.669)	-	(1.669)
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(288)	-	(288)	-	-	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	(959)	264	(695)	6	-	6
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(27.835)	7.909	(19.926)	(3.678)	1.063	(2.615)
Συναλλαγματικές διαφορές	(745)	-	(745)	752	-	752
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(13.750)	2.738	(11.012)	(13.299)	3.714	(9.585)
Λοιπά συνολικά έσοδα	(43.577)	10.911	(32.666)	(17.888)	4.777	(13.111)

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής για τις Ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα για τη διαχειριστική χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε 29% (2017: 29%). Σύμφωνα με το άρθρο 23 του πρόσφατου Νόμου 4579, που ψηφίσθηκε το Δεκέμβριο του 2018, οι φορολογικοί συντελεστές των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ανά έτος, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η επίπτωση της μεταβολής των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών στα λοιπά συνολικά έσοδα του Ομίλου, ανέρχεται σε €1,9 εκατ. ζημιά.

Σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις, οι έλεγχοι στις εταιρείες διενεργούνται ως εξής:

α. Έλεγχοι από τους Ορκωτούς Ελεγκτές – Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να λάβουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και τον Νόμο 4174/2013, Άρθρο 65Α, από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Η έκδοση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης υποκαθιστά, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, τον έλεγχο από τη Δημόσια Αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση.

Όλες οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχουν λάβει Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2017. Για τη χρήση 2018, ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη και η σχετική Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης αναμένεται να χορηγηθεί εντός του 4ου τριμήνου του 2019. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η Έκθεση θα είναι με γνώμη χωρίς επιφύλαξη.

β. Έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές

Οι χρήσεις που έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τη μητρική εταιρεία και τις σημαντικότερες θυγατρικές έχουν ολοκληρωθεί ως ακολούθως:

Όνομασία εταιρίας	Οικονομικές χρήσεις που έληξαν έως και
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	2011
ΕΚΟ ΑΒΕΕ	2010
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ (ηρώων ΕΚ)	2011

Όπως εξηγείται και στη Σημείωση 31, και ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγχμένων φορολογικών χρήσεων, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη διαχειριστική χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Συμφωνία φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους του Ομίλου και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	368.930	519.785
Φόρος βάσει ισχύοντος ελληνικού φορολογικού συντελεστή 29% (2016 - 29%)	(106.990)	(150.738)
Μεταβολή λόγω διαφορετικών φορολογικών συντελεστών στις θυγατρικές εξωτερικού	5.688	7.371
Κέρδη/(ζημίες) Ναυτικών Εταιρειών που δεν υπόκεινται σε φόρο	555	2.625
Αναβαλλόμενος φόρος αναφορικά με τη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από την ΔΕΠΑ	(48.494)	-
Εξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(9.457)	(12.836)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή (εκτός ΔΕΣΦΑ)	17.164	-
Αναγνώριση φορολογικών ζημιών προηγούμενων ετών	449	898
Φορολογικές ζημίες για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(50)	(160)
Μεταβολές στον αναβαλλόμενο φόρο προηγούμενων ετών	(536)	11.553
Προσαρμογή λόγω φορολογίας σε διανεμηθέντα μερίσματα	(13.490)	-
Μεταβολή λόγω εισοδήματος από συνδεδεμένες επιχειρήσεις που δεν υπόκειται σε φορολογία	513	6.465
Λοιπά	430	(1.040)
Φόροι	(154.218)	(135.862)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	41,8%	26,1%

28. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών. (Σημ. 13) Τα αναπροσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή δεν διαφέρουν σημαντικά από τα βασικά κέρδη ανά μετοχή.

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	0,69	1,25
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	211.614	381.372
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.628.663	305.559.147

29. Μερίσματα

Το διοικητικό συμβούλιο της Εταιρείας στις 22 Φεβρουαρίου 2018 αποφάσισε όπως προτείνει, προς τη γενική συνέλευση, τελικό μέρισμα €0,25 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13). Η γενική συνέλευση των μετόχων στις 6 Ιουνίου 2018 ενέκρινε την ως άνω διανομή. Το συνολικό ποσό του μερίσματος ανέρχεται σε €76,408 εκατ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρίαση του στις 8 Νοεμβρίου 2018, αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2017, ποσού €0,25 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13). Το συνολικό προμέρισμα ανέρχεται σε €76,408 εκ.

Το ποσό του προμερίσματος για τη χρήση 2018 και του τελικού μερίσματος της χρήσης 2017 (συνολικού ύψους €152,816 εκατ.) συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,50 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13) εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Στο τελικό μέρισμα συμπεριλαμβάνεται έκτακτο μέρισμα €0,25 ανά μετοχή το οποίο αφορά σε διανομή μέρους των εσόδων από την πώληση του μεριδίου του Ομίλου στον ΔΕΣΦΑ (Σημ. 8). Το ποσό του τελικού μερίσματος ανέρχεται σε €152,814 εκατ. και δεν συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις καθώς δεν έχει εγκριθεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων του Ομίλου στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος ή επιπρόσθετου ειδικού μερίσματος εντός του 2019.

30. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	ΣΗΜ.	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
		31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων		368.930	519.785
Προσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,7	197.183	189.276
Απομείωση αξίας παγίων	6	3.734	2.689
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων πάγιου ενεργητικού	20	(965)	(878)
Χρηματοοικονομικά (έσοδα) / έξοδα	25	145.704	165.053
Κέρδη από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	8	1.771	(31.228)
Προβλέψεις & διαφορές αποτιμήσεων		89.103	55.594
Συναλλαγματικά (κέρδη) / ζημιές	26	(2.194)	8.173
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	24	454	6.272
Ζημιές / (Κέρδη) από εκποίηση παγίων		(246)	1.685
		803.474	916.421
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης			
Μείωση / (Αύξηση) αποθεμάτων		61.582	(116.523)
(Αύξηση) / Μείωση απαιτήσεων		(17.694)	62.948
Μείωση υποχρεώσεων		(339.516)	(409.535)
		(295.628)	(463.110)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		507.846	453.311

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών του συναλλαγών. Τα πιο σημαντικά ζητήματα παρουσιάζονται στη συνέχεια:

1. Επιχειρηματικά θέματα

α) Εκκρεμείς υποθέσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνήθεις δραστηριότητές του. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα του Ομίλου ή στην χρηματοοικονομική του θέση, πέραν αυτών που αναφέρονται στις προβλέψεις για νομικές υποθέσεις.

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας Ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ουσίας ή του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) εκκρεμούν ή έχουν εκδοθεί οριστικές αποφάσεις επί αυτών για διάφορες υποθέσεις συμψηφιστικών ατελειών αναφορικά με περιπτώσεις εικονικών ανεφοδιασμών πετρελαιοειδών προϊόντος από πρατηριούχους. Επίσης έχουν εκδοθεί και κάποιες αποφάσεις του ΣΤΕ επί παρομοίων υποθέσεων οι οποίες είτε απορρίπτονται αναιρέσεις της εταιρείας ΕΚΟ, είτε κάνουν δεκτές τις αναιρέσεις του Δημοσίου και αναπέμπουν στο Διοικητικό Εφετείο για νέα κρίση επί της ουσίας και οι οποίες είτε βρίσκονται σε φάση αναίρεσης ή αναίρεσης μετ' αναπομπής από την εταιρεία ΕΚΟ, είτε σε φάση αναίρεσης από το Ελληνικό Δημόσιο. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €13,9 εκατ., ενώ ποσό ύψους €11,7 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στις οικονομικές καταστάσεις.

Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές η εταιρεία ΕΚΟ θα προχωρήσει άμεσα σε προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («ΕΔΔΑ») ενώ θα επιδιώξει την αποστολή προδικαστικού ερωτήματος προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), καθώς η Εταιρεία φρονεί ότι οι εν λόγω εις βάρος της αποφάσεις του ΣΤΕ αντίκεινται στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), αλλήλ και στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε οι εν λόγω υποθέσεις να κριθούν επί της ουσίας.

Στα πλαίσια αυτό, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι πιθανότητες ευνοϊκής κρίσης για την ΕΚΟ από τα υπερεθνικά Δικαστήρια είναι σημαντικές, κάτι το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα την ευνοϊκή μεταβολή της διαμορφωθείσας νομολογίας του ΣΤΕ και υπό αυτήν την έννοια, ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση επί των ανωτέρω υποθέσεων και για το λόγο αυτό δεν έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και των προηγούμενων χρήσεων καταλογίστηκαν στις εταιρείες του Ομίλου τέλη και πρόστιμα χρήσης υπεδάφους για τη διέλευση αγωγών από τους εκάστοτε Δήμους. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €26,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ενώ ποσό ύψους €6,4 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στην κατάσταση οικονομικής θέσης στο κονδύλι «Λοιπές Απαιτήσεις» όπως απαιτείται προκειμένου ο Όμιλος να προσφύγει κατά των ανωτέρω καταλογισμών.

Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές ο Όμιλος έχει ασκήσει όλα τα ένδικο μέσα και εκτιμά ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση για το σύνολο των υποθέσεων αυτών και για τον λόγο αυτό δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

β) Εγγυητικές επιστολές

Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται στο ισόποσο των €969 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €1.016 εκ.). Εξ αυτών, ποσό €886 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €928 εκ.) έχει συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και εμφανίζεται στα αντίστοιχα κονδύλια των συνοπτικών ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

γ) Διεθνείς δραστηριότητες

Παρόλο που δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις, οι θυγατρικές του εξωτερικού αντιμετωπίζουν μία σειρά από νομικές υποθέσεις σχετικές με φορολογικές ρυθμίσεις και μεταβολές στις τοπικές αδειοδοτήσεις. Τέτοιες περιπτώσεις είναι και η υπόθεση σχετικά με τις εγκαταστάσεις δεξαμενών της Jugorpetrol A.D. στο Μαυροβούνιο, καθώς και η απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου να ξεκινήσει εκ νέου έρευνα για τις πετρελαιοειδών εμπορίας (χονδρικής) στην Κύπρο για την περίοδο 1 Οκτωβρίου 2004 ως 22 Δεκεμβρίου 2006. Στις 15 Νοεμβρίου 2017, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου επέβαλλε πρόστιμο ύψους €5 εκατ. στην Εταιρεία. Στις 30 Δεκεμβρίου 2017 ξεκίνησαν σχετικές νομικές ενέργειες οι οποίες είναι σε εξέλιξη. Η πιθανότητα να υπάρξει για την υπόθεση αυτή εκταμίευση πόρων αξιολογείται ως περιορισμένη. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες υποχρεώσεις

ως αποτέλεσμα των προαναφερθέντων υποθέσεων πέραν των προβλέψεων που ήδη συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2. Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

Το φορολογικό πλαίσιο και οι φορολογικές πρακτικές στην Ελλάδα, οι οποίες καθορίζουν τη φορολογική βάση για τις συναλλαγές των σημαντικότερων εταιρειών του Ομίλου, ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγγενείς αβεβαιότητες, λόγω της πολυπλοκότητάς τους, καθώς και του γεγονότος ότι υπόκεινται σε μεταβολές και εναλλακτικές ερμηνείες από τις αρμόδιες Αρχές σε διαφορετικές χρονικές στιγμές αλλά και μεταξύ διαφορετικών εταιρειών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρξουν κατηγορίες δαπανών ή χειρισμών διαφόρων ζητημάτων, για τις οποίες μία εταιρεία μπορεί να αξιολογηθεί σε διαφορετική βάση από εκείνη που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια προετοιμασίας των φορολογικών δηλώσεων ή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος, οι φορολογικοί έλεγχοι διενεργούνται από τις Φορολογικές Αρχές, κατά μέσο όρο 5-7 χρόνια μετά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Επιπλέον, στις περιπτώσεις όπου ένας φορολογικός έλεγχος οδηγεί σε διαφορετική εκτίμηση από αυτή της εταιρείας του Ομίλου και ο Όμιλος μετά από εξέταση δεν συμφωνεί με την εκτίμηση του ελέγχου, η διαδικασία επίλυσης του ζητήματος ακολουθεί συνήθως τη δικαστική οδό, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει διάφορες φάσεις και ενδέχεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια προκειμένου να καταλήξει σε οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Μία εταιρεία του Ομίλου δύναται να εμπλακεί σε αυτή τη δικαστική διαδικασία εάν και εφόσον καταβάλει προκαταβολικά το 50% του συνολικού φόρου και των χρηματικών προστίμων που έχουν εκτιμηθεί από το φορολογικό έλεγχο.

Όλα τα ανωτέρω οδηγούν σε εγγενείς δυσκολίες αναφορικά με τον προσδιορισμό και τη λογιστική αντιμετώπιση των φορολογικών υποχρεώσεων. Ως αποτέλεσμα, η διοίκηση στοχεύει στον καθορισμό της πολιτικής της βάσει ειδικής νομοθεσίας διαθέσιμης κατά τη στιγμή της λογιστικής αντιμετώπισης μιας συναλλαγής, μέσω λήψης εξειδικευμένων νομικών και φορολογικών συμβουλών σε μεμονωμένες περιπτώσεις, καθώς και αξιοποιώντας την εμπειρία από αποφάσεις προηγούμενων φορολογικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δικαστικών αποφάσεων. Αυτή η διαδικασία θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις αντανακλούν όλες τις σημαντικές φορολογικές και τελωνειακές υποχρεώσεις, όσο το δυνατόν ακριβέστερα και πληρέστερα.

α) Ανέλεγκτες χρήσεις - Επίδικες φορολογικές υποθέσεις

Όπως εξηγείται και στη Σημείωση 27, στις σημαντικότερες ελληνικές εταιρείες του Ομίλου, έχουν ολοκληρωθεί έλεγχοι από τις Φορολογικές Αρχές, ως εξής:

Για την εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011. Οι Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και 31 Δεκεμβρίου 2011, ελήφθησαν τον Δεκέμβριο του 2017 και υπόκεινται σε νομική αμφισβήτηση από την εταιρεία. Συνοπτικά, οι εκθέσεις αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €22,5 εκατ. και πρόστιμα €23,5 εκατ. για κονδύλια που αφορούν σε τέλος χαρτοσήμου, διάφορες μη εκπιπτόμενες δαπάνες και άλλες προσαρμογές φόρου εισοδήματος. Η εταιρεία, αφού μελέτησε τις εκθέσεις των φορολογικών ελέγχων, αμφισβητεί τους επιβληθέντες επιπρόσθετους φόρους και πρόστιμα (οι οποίοι υπερβαίνουν τα ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις κανονικές φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας) και έχει προχωρήσει σε όλες τις προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις ενέργειες και ένδικα μέσα προσφυγής κατά αυτών των ποσών.

Παρά το γεγονός ότι η εταιρεία αμφισβητεί την επιβλητή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούται να καταβάλει το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένδικα μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά συμψηφίσθηκαν από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους, εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών, εμφανίζεται σε λογαριασμούς Απαιτήσεων, καθώς η Εταιρεία εκτιμά ότι είναι πιθανό πως θα επιτύχει στις προσφυγές της.

Όσον αφορά τα πρόστιμα, η έκθεση αξιώνει ποσό ίσο με το 120% του αρχικού φόρου, αντί του προβλεπόμενου 50%. Το ποσό αυτό αμφισβητείται επίσης νομικά από την εταιρεία.

Επί του παρόντος, βρίσκεται σε εξέλιξη φορολογικός έλεγχος για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Ομοίως, οι δύο κύριες θυγατρικές λιανικής εμπορίας στην Ελλάδα, οι οποίες κατά τη διάρκεια του 2016 συγχωνεύθηκαν, έχουν ελεγχθεί ως εξής:

- i. Η εταιρεία Ελληνικά Καύσιμα ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται έλεγχοι για τις επόμενες χρήσεις έως και εκείνη που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2010 και το 2011 παραδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2017 και αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €1,6 εκατ. και πρόστιμα ύψους €1,9 εκατ. για παρόμοιους λόγους με την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., όπως αναφέρονται ανωτέρω. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται

παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η θυγατρική έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

- ii. Η εταιρεία ΕΚΟ ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται έλεγχος για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2008, το 2009 και το 2010 παραδόθηκαν το Φεβρουάριο του 2018 και αξιώνουν πρόσθετα τέλη χαρτοσήμου ύψους €4,1 εκατ. και πρόστιμα ύψους €3,5 εκατ. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η θυγατρική έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

Παρά το γεγονός ότι οι εταιρείες αμφισβητούν την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούνται να καταβάλουν το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν ένδικο μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά έχουν συμψηφισθεί από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών που πληρώθηκαν ή συμψηφίσθηκαν, εμφανίζεται σε λογαριασμούς Απαιτήσεων, καθώς η Εταιρεία εκτιμά ότι θα επιτύχει στις προσφυγές της.

Η Διοίκηση πιστεύει ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις είτε από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους είτε από την έκβαση των επίδικων υποθέσεων, πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει οποιοσδήποτε προκαταβολές σχετικές με φόρους και πρόστιμα, που αφορούν σε παλαιότερες διαφορές με τις φορολογικές αρχές, στις λοιπές απαιτήσεις (Σημείωση 11), στον βαθμό που εκτιμά ότι τα ποσά αυτά θα είναι τελικά ανακτήσιμα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, για τις χρήσεις 2011 έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017, οι Ελληνικές εταιρείες του Ομίλου έλαβαν από τους τακτικούς τους Ορκωτούς Ελεγκτές-Λογιστές «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και το Νόμο 4174/2013, άρθρο 65Α.

β) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων

Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκατ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ακροαματική διαδικασία.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκατ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημείωση 11). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη. Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορεί να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

32. Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

(α) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού €21,7 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €20 εκατ.), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διυλιστηρίων.

(β) Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μισθώνει γραφεία, πρατήρια, εκτάσεις γης, μηχανήματα, εξοπλισμό και οχήματα στο πλαίσιο συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης.

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών μισθωμάτων στο πλαίσιο των προαναφερθέντων συμβάσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Εντός του επόμενου έτους	34.020	33.482
Μετά 1 έτος και έως 5 έτη	102.489	105.961
Μετά 5 ετών	112.833	106.285
Σύνολο	249.342	245.728

(γ) Ενέγγυες πιστώσεις

Ο Όμιλος είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, ο Όμιλος δεν είναι υπόχρεος να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

33. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στη Ενοποιημένη Κατάσταση Συνοδικών Εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές των αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας του Ομίλου.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συγγενείς εταιρείες:

α) Συγγενείς Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- Elpedison B.V.
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P. HOLDCO

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	597.852	780.852
Κοινοπραξίες	754	6.532
Σύνολο	598.606	787.384
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	764.979	842.978
Κοινοπραξίες	18.813	13.062
Σύνολο	783.792	856.040
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	11.912	3.182
Κοινοπραξίες	1.387	1.886
Σύνολο	13.299	5.068
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	36.041	37.133
Κοινοπραξίες	150	101
Σύνολο	36.191	37.234

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elpedison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχόταν στο ισόποσο των €83 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €88 εκατ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου και παρουσιάζουν σημαντικές συναλλαγές με τον Όμιλο:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €350 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €417 εκατ.)
- Αγορές του Ομίλου €51 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €43 εκατ.)
- Απαιτήσεις €41 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €61 εκατ.)
- Υποχρεώσεις €11 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €5 εκατ.)

γ) Ο Όμιλος διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αμοιβές	4.522	4.131
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	67	92
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	1.661	0
Σύνολο	6.250	4.223

Οι καταληκτικές ημερομηνίες άσκησης καθώς και οι αντίστοιχες τιμές εξάσκησης για τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών που διακρατώνται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τους Γενικούς Διευθυντές αναλύονται παρακάτω:

Έτος Παραχώρησης	Ημερομηνία Λήξεως	Τιμή εξάσκησης €/ΜΤΧ	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
			31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
2012	2018	4,52		166.948
Σύνολο				166.948

34. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΔΡΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	49,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ Μ.Ε.Π.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ Ν.Ε	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΔΗΜΗΡΑ Ν.Ε	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΗΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ Ν.Ε	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΕΑΔ	Εμπορική	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΣΕΡΒΙΑ AD	Εμπορική	ΣΕΡΒΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL S.A.	Μητρική υποομίλου	ΑΥΣΤΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ LTD	Εμπορική	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
R.A.M. OIL ΚΥΠΡΟΣ LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
YUGEN LTD	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
JUGOPETROL AD	Εμπορική	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	54,35%	ΠΛΗΡΗΣ
GLOBAL ALBANIA A.E	Εμπορική	ΑΛΒΑΝΙΑ	99,96%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Μητρική υποομίλου	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	80,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY A.D	Διύλιση	ΣΚΟΠΙΑ	81,51%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	Μηχανολογική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.	Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΠΟΣΕΙΔΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΠΟΛΛΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Διύλιση	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM FINANCE PLC	Χρηματοοικον. Υπηρεσίες	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΤΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΡΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑ ΑΕ	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΔΡΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ UPSTREAM Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
SUPERLUBE LTD	Λιπαντικά	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ELPEDIISON B.V.	Ενέργεια	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
SAFCO ΑΕ	Εφοδιασμός Αεροδρομίου	ΕΛΛΑΔΑ	33,33%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΔΕΠΑ Α.Ε..	Φυσικό Αέριο	ΕΛΛΑΔΑ	35,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Ε.Α.Κ.Α.Α Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	25,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Δ.Μ.Ε.Π. HoldCo LTD	Εμπορία Πετρελαιοειδών	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	48,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

- Στις 24 Νοεμβρίου 2017, η μητρική εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. εξαγόρασε το υπόλοιπο 37% των μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εταιρεία ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε. και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς αποτελείται από αρχικό ποσό ύψους €16 εκατ., το οποίο πληρώθηκε το 2018 και από αναβαλλόμενο ποσό ύψους €5 εκατ. πληρωτέο εντός περιόδου έως πέντε έτη από την ημερομηνία της απόκτησης των μετοχών.
- Στις 28 Μαρτίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε. εξαγόρασε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΑΤΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς ανήλθε σε €1,3 εκατ..
- Στις 24 Μαΐου 2018, η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €20 εκατ.
- Στις 2 Ιουλίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ ΑΡΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑ ΑΕ (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €4 εκατ.
- Στις 2 Ιουλίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΑΕ (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €2 εκατ.
- Στις 2 Ιουλίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ ΑΕ (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €3 εκατ.
- Στις 8 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. προέβη στη σύσταση της εταιρίας ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ ΑΕ (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρίας ανέρχεται σε €0,1 εκατ.
- Στις 14 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. μεταβίβασε το 100% των μετοχών της ΕΛΠΕ UPSTREAM ΑΕ στην ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. έναντι τιμήματος €0,923 εκατ. Από τη συναλλαγή προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος €0,123 εκατ., το οποίο απαλείφθηκε για σκοπούς ενοποίησης.
- Στις 27 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. μεταβίβασε το 100% των μετοχών της ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ ΑΕ στην ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. έναντι τιμήματος €6,2 εκατ. Από τη συναλλαγή δεν προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος ή ζημία.
- Στις 29 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία Hellenic Petroleum International S.A. μεταβίβασε το σύνολο του μεριδίου της στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ (64,41%) στην ΕΛΠΕ Α.Ε., η οποία πλέον κατέχει το 100% των μετοχών της εταιρίας, έναντι τιμήματος €350 εκατ. Από τη συναλλαγή προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος €2,270 εκατ., το οποίο απαλείφθηκε για σκοπούς ενοποίησης.

35. Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού και πριν τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων.

1.2 Οικονομικές Καταστάσεις Μητρικής Εταιρείας

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Οικονομικές καταστάσεις
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)
όπως έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Γ.Ε.ΜΗ.: 000296601000

ΑΡ.Μ.Α.Ε.: 2443/06/Β/86/23

ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8^Α 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Στοιχεία Επιχείρησης	92
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	93
Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	94
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	95
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	96
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.....	97
1. Γενικές πληροφορίες.....	97
2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών.....	97
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	97
2.2 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	104
2.3 Πληροφόρηση κατά τομέα.....	105
2.4 Συναλλαγματικές μετατροπές	105
2.5 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	105
2.6 Ενσώματα πάγια	106
2.7 Κόστος δανεισμού	106
2.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	107
2.9 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων	107
2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.....	108
2.11 Χρηματοοικονομικά μέσα – αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση	108
2.12 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	110
2.13 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	111
2.14 Αποθέματα.....	111
2.15 Εμπορικές απαιτήσεις.....	112
2.16 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις.....	112
2.17 Μετοχικό κεφάλαιο.....	112
2.18 Δανεισμός.....	112
2.19 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία.....	113
2.20 Παροχές στο προσωπικό.....	113
2.21 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....	115
2.22 Προβλέψεις.....	115
2.23 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις	115
2.24 Αναγνώριση εσόδων	116
2.25 Μισθώσεις.....	117
2.26 Διανομή μερισμάτων.....	117
2.27 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης.....	117
2.28 Αλληλαγές στις λογιστικές πολιτικές.....	117
2.29 Συγκριτικά στοιχεία	117

3.	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	118
3.1	Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	118
3.2	Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου.....	122
3.3	Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών.....	122
4.	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	124
5.	Πληροφόρηση κατά τομέα	126
6.	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	128
7.	Ασώματες ακινητοποιήσεις.....	129
8.	Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	130
9.	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.....	133
10.	Αποθέματα	134
11.	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις.....	134
12.	Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις.....	136
13.	Μετοχικό κεφάλαιο.....	136
14.	Αποθεματικά.....	137
15.	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	139
16.	Δανεισμός.....	140
17.	Αναβαλλόμενη φορολογία	143
18.	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	143
19.	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	146
20.	Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	146
21.	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.....	146
22.	Ανάληψη εξόδων ανά είδος (φύση)	147
23.	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης.....	148
24.	Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)	148
25.	Χρηματοοικονομικά (έξοδα) / έσοδα – καθαρά.....	149
26.	Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	149
27.	Φόρος Εισοδήματος	149
28.	Κέρδη ανά μετοχή	150
29.	Μερίσματα.....	151
30.	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.....	151
31.	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	152
32.	Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις.....	153
33.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	154
34.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού.....	155

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ευστάθιος Τσοτσουρός - Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος
(Από 17/04/2018)

Ανδρέας Σιάμισις - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Γεώργιος Αηεξόπουλος - Μέλος

Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας - Μέλος

Γεώργιος Γρηγορίου - Μέλος

Γεώργιος Παπακωνσταντίνου - Μέλος (Από 06/06/2018)

Θεόδωρος Πανταλάκης - Μέλος

Σπυρίδων Παντελιάς - Μέλος

Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος - Μέλος

Δημήτριος Κοντοφάκας - Μέλος

Βασίλειος Κουνέλης - Μέλος

Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος - Μέλος (Από 17/04/2018)

Χρήστος Τσίτσικας - Μέλος (Από 29/11/2018)

ΑΛΛΑ ΜΕΛΗ του ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ

Γρηγόριος Στεργιούλης - Διευθύνων Σύμβουλος (Έως 17/04/2018)

Παναγιώτης Οφθαλμίδης - Μέλος (Έως 06/06/2018)

Ιωάννης Ψυχογιός - Μέλος (Έως 29/11/2018)

ΕΛΕΓΚΤΕΣ

ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ)

Ορκωτοί Ελεγκτές - Λογιστές Α.Ε.

Χειμάρas 8B

151 25 Μαρούσι

Ελλάδα

Οι οικονομικές καταστάσεις αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης η οποία είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.helpe.gr/>, και η οποία περιλαμβάνει την Έκθεση Ελέγχου των Ανεξάρτητων Ελεγκτών.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Πάγιο Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	6	2.684.237	2.719.172
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	4.799	7.042
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	8	1.032.372	671.622
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	3	318	1.252
Δάνεια, προκαταβολές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9	8.887	19.686
		3.730.613	3.418.774
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	10	893.859	963.746
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11	680.347	989.901
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	-	11.514
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	12	1.071.585	813.251
		2.645.791	2.778.412
Σύνολο ενεργητικού		6.376.404	6.197.186
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	13	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	14	262.263	360.694
Αποτελέσματα εις νέον		864.333	428.448
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.146.677	1.809.223
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	16	1.657.598	909.579
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	151.873	89.959
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	18	132.539	104.331
Προβλέψεις	19	37.858	6.058
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	20	14.810	15.569
		1.994.678	1.125.496
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	15	1.226.107	1.554.027
Βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	16.387	-
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος		76.322	2.769
Δάνεια	16	915.350	1.704.951
Μερίσματα πληρωτέα		883	720
		2.235.049	3.262.467
Σύνολο υποχρεώσεων		4.229.727	4.387.963
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.376.404	6.197.186

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019.

Ευστάθιος Τσασσορός
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου &
Διευθύνων Σύμβουλος

Ανδρέας Σιάμισις
Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος &
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου

Στέφανος Παπαδημητρίου
Διευθυντής Λογιστικής

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ	5	8.967.702	7.233.600
Κόστος πωληθέντων		(8.287.696)	(6.475.455)
Μεικτό κέρδος		680.006	758.145
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης	22	(99.248)	(59.045)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	22	(95.795)	(81.825)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	23	(875)	(119)
Λοιπά (έξοδα) / έσοδα και λοιπά κέρδη / (ζημιές) - καθαρά	24	(8.356)	(19.735)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		475.732	597.421
Χρηματοοικονομικά έσοδα	25	9.442	12.834
Χρηματοοικονομικά έξοδα	25	(136.636)	(153.105)
Χρηματοοικονομικά (έξοδα) / έσοδα - καθαρά	25	(127.194)	(140.271)
Έσοδα συμμετοχών	29	318.795	33.724
Κέρδη / (Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	26	2.244	(8.483)
Κέρδη προ φόρων		669.577	482.391
Φόρος εισοδήματος	27	(146.187)	(136.400)
Καθαρά κέρδη χρήσης		523.390	345.991
Λοιπά Συνοδικά Εισοδήματα / (ζημιές). Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	(10.878)	(7.100)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	14	(675)	-
		(11.553)	(7.100)
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	(5.006)	(4.590)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνοδικών εισοδημάτων	14	(14.920)	1.979
Λοιπά συνοδικά εισοδήματα / (ζημιές) καθαρά από φορολογία		(31.479)	(9.711)
Συγκεντρωτικά συνοδικά εισοδήματα μετά από φόρους		491.911	336.280
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	28	1,71	1,13

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					
	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελ. εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017		1.020.081	469.754	100.315	1.590.150
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(7.100)	-	(7.100)
Απραγματοποίητα κέρδη / (ζημιές) στην αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(4.590)	-	(4.590)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	-	1.979	-	1.979
Λοιπά συνολικά εισοδήματα		-	(9.711)	-	(9.711)
Καθαρά κέρδη / έτους		-	-	345.991	345.991
Συνολικά εισοδήματα για το έτος		-	(9.711)	345.991	336.280
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	-	(653)	(9.061)	(9.714)
Αγορά ιδίων μετοχών	13	-	(10.245)	-	(10.245)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	13	-	9.714	-	9.714
Μεταφορά σε / από αποθεματικά	14	-	8.797	(8.797)	-
Μερίσματα	29	-	(106.962)	-	(106.962)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017		1.020.081	360.694	428.448	1.809.223
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (δημοσιευμένο)		1.020.081	360.694	428.448	1.809.223
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	2	-	166	(1.124)	(958)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018		1.020.081	360.860	427.324	1.808.265
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(10.878)	-	(10.878)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	14	-	(675)	-	(675)
Απραγματοποίητα κέρδη / (ζημιές) στην αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(5.006)	-	(5.006)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	-	(14.920)	-	(14.920)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές)		-	(31.479)	-	(31.479)
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) έτους		-	-	523.390	523.390
Συνολικά εισοδήματα για το έτος		-	(31.479)	523.390	491.911
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	14	-	(93)	(1.121)	(1.214)
Αγορά ιδίων μετοχών	14	-	(683)	-	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	14	-	1.214	-	1.214
Μεταφορά σε τακτικό αποθεματικό	14	-	26.170	(26.170)	-
Μερίσματα	29	-	(76.408)	(76.408)	(152.816)
Μεταφορά από αποθεματικά	14	-	(17.318)	17.318	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018		1.020.081	262.263	864.333	2.146.677

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	30	412.752	307.783
Εισπραχθείς / (Καταβληθείς) φόρος εισοδήματος		2.224	(20)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		414.976	307.763
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,7	(101.318)	(149.930)
Μερίσματα εισπραχθέντα		318.795	33.724
Τόκοι Έσοδα	25	9.442	12.834
Καθαρή συμμετοχή σε αύξηση κεφαλαίου συνδεδ. επιχειρήσεων		(21.054)	1.584
Καταβολή τιμήματος εξαγοράς δικαιωμάτων μειοψηφίας θυγατρικής	8	(39.000)	-
Πώληση θυγατρικών σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις		7.000	-
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		173.865	(101.788)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Τόκοι καταβληθέντες		(131.965)	(162.494)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας		(148.767)	(104.116)
Δάνεια προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις		(3.600)	-
Μείωση στις δεσμευμένες καταθέσεις	12	144.445	11.873
Αγορά ιδίων μετοχών	13	(683)	(10.245)
Εξοφλήσεις δανείων		(491.303)	(279.775)
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		440.748	283.606
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(191.125)	(261.151)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		397.716	(55.176)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους	12	667.599	731.258
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		5.063	(8.483)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		397.716	(55.176)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	12	1.070.378	667.599

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (η «Εταιρεία») δραστηριοποιείται στον τομέα της ενέργειας στην Ελλάδα. Οι δραστηριότητες της Εταιρείας περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία των προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων καθώς και την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων.

Η εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Χειμάρρας 8^Α 15125 στο Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου, μέσω GDRs.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις οικονομικές καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») και παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η Διοίκηση θεωρεί ότι η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία
- Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση – αποτίμηση στη χαμηλότερη τιμή ανάμεσα στη λογιστική αξία και την εύλογη αξία μείον τυχόν έξοδα που απαιτούνται για την πώληση

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών, καθώς και την κρίση της Διοίκησης σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών. Σημαντικές παραδοχές από τη Διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων της Εταιρείας αναφέρονται στη Σημ. 4. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις στις οποίες προβαίνει η Διοίκηση αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμηνείες

(α) Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν υιοθετηθεί από την Εταιρεία.

Οι λογιστικές αρχές και οι υπολογισμοί βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, πλην των κάτωθι αναφερόμενων τροποποιήσεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία κατά την 1 Ιανουαρίου 2018.

Η Εταιρεία εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα. Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών αναλύονται παρακάτω, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 8. Διάφορες άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά το 2018 αλλά δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018.

- ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα. Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμισης.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

- Η Εταιρεία υιοθέτησε το νέο πρότυπο την 1 Ιανουαρίου 2018 χωρίς να αναπροσαρμόσει τη συγκριτική πληροφόρηση. Η επίπτωση από τις αναπροσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου προτύπου, αναγνωρίστηκαν απευθείας στα αποτελέσματα εις νέον την 1 Ιανουαρίου 2018.
- Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή του ισολογισμού. Τυχόν κονδύλια τα οποία δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα. Οι αναπροσαρμογές αναλύονται με περισσότερη λεπτομέρεια παρακάτω.
- Επίδραση στην κατάσταση οικονομικής θέσης – αύξηση/ (μείωση) – στις 31 Δεκεμβρίου 2017:

Απόσπασμα Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	Αναπροσαρμογή	31 Δεκεμβρίου 2017 Δημοσιευμένο	ΔΠΧΑ 9	1 Ιανουαρίου 2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	(α)	1.252	(1.252)	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	(α)	-	1.252	1.252
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	(α)	989.901	(1.277)	988.624
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
Αποθεματικά	(α)	360.694	166	360.860
Αποτελέσματα εις νέον	(α), (β)	428.448	(1.124)	427.324
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(β)	89.959	(319)	89.640

(α) Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μετά την αρχική αναγνώριση θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνοδικών εισοδημάτων. Η ταξινόμηση βασίζεται στα εξής δύο κριτήρια: το επιχειρηματικό μοντέλο που ακολουθεί η Εταιρεία για τη διαχείριση των συγκεκριμένων στοιχείων και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών τους ροών, δηλαδή εάν οι σχετικές ταμειακές ροές αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκους.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) τα οποία η Εταιρεία είχε χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΛΠ 39, πλέον ταξινομούνται ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης λοιπών συνοδικών εισοδημάτων. Οι μεταβολές από την αποτίμηση των συμμετοχικών τίτλων περιλαμβάνονται στα "στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων". Το ΔΠΧΑ 9 επιτρέπει στις εταιρείες την αμετάκλητη επιλογή να επιμετρούν μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν διακρατείται για διαπραγμάτευση, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνοδικών εσόδων.

Ως επακόλουθο της εφαρμογής του νέου προτύπου, η Εταιρεία μετέφερε ποσό ύψους € 0,2 εκατ. από τα αποτελέσματα εις νέον στα αποθεματικά όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο βαθμό που δεν έχουν χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνου, συνεχίζουν να επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Η πολιτική της Εταιρείας για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια με αυτή που ακολουθούνταν βάσει του ΔΛΠ 39.

Συνοψίζοντας κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, η Εταιρεία έκανε τις παρακάτω αναπροσαρμογές:

31 Δεκεμβρίου 2017 (ΔΛΠ 39)		Κατηγορίες επιμέτρησης βάσει ΔΠΧΑ 9		
	1 Ιανουαρίου 2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9	Στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων	Στο αποσβεσμένο κόστος	Στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων
Δάνεια και απαιτήσεις				
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	988.624	-	988.624	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	1.252	-	-	1.252

(β) Απομείωση

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής για την αντιμετώπιση των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς αντικατέστησε το χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθεισών ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Αναφορικά με τους 'Πελάτες', η Εταιρεία εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολόγισε τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε πίνακας με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανakλά την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.

Για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων των ενδο-ομιλικών δανείων προς θυγατρικές εταιρείες) οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για 12μηνη περίοδο. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη 12μηνη περίοδο είναι η αναλογία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από πιστωτικά γεγονότα που είναι πιθανόν να συμβούν σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού. Σε κάθε περίπτωση εάν υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η πρόβλεψη θα βασιστεί στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Η Εταιρεία θεωρεί πως η μη είσπραξη απαιτήσεων για περισσότερες από 90 ημέρες συνιστά πιστωτικό γεγονός. Παρόλα αυτά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις η Εταιρεία μπορεί να αξιολογήσει για συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ότι υφίσταται πιστωτικό γεγονός, όταν υπάρχει εσωτερική ή εξωτερική πληροφόρηση που υποδεικνύει ότι τα απαιτούμενα ποσά, που έχουν οριστεί με βάση τη σχετική σύμβαση, δεν είναι πιθανό να εισπραχθούν στο σύνολό τους.

Η επίδραση της αναπροσαρμογής αυτής στην κατάσταση οικονομικής θέσης κατά την 1 Ιανουαρίου 2018 ήταν μείωση €1,0 εκατ. στα ίδια κεφάλαια, μείωση ύψους €1,3 εκατ. στο λογαριασμό 'Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις' και αύξηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων κατά € 0,3 εκατ.

Η πολιτική της Εταιρείας για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια με αυτή που ακολουθούνταν βάσει του ΔΛΠ 39

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία της πρόβλεψης απομείωσης βάσει του ΔΛΠ 39 με την αντίστοιχη πρόβλεψη όπως υπολογίστηκε βάσει του ΔΠΧΑ 9:

	Πρόβλεψη απομείωσης βάσει του ΔΛΠ 39 στις 31 Δεκεμβρίου 2017	Αναπροσαρμογή	Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά βάσει του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις βάσει του ΔΛΠ 39/Χρηματοοικονομικά στοιχεία που μετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος βάσει του ΔΠΧΑ 9	117.305	1.277	118.582

(γ) Λογιστική Αντιστάθμισης

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης της Εταιρείας μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου προτύπου δεν είχε σημαντικό αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές της Εταιρείας για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες».** Το ΔΠΧΑ 15 καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από μια σύμβαση με έναν πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις), ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο. Το πρότυπο εφαρμόζεται επιπλέον για την αναγνώριση και επιμέτρηση κερδών και ζημιών από την πώληση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν συγκαταλέγονται στις συνήθεις δραστηριότητες της εταιρείας (π.χ. πωλήσεις παγίων ή άυλων περιουσιακών στοιχείων).

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, η Εταιρεία υιοθέτησε το καινούριο πρότυπο εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση, χωρίς να υπάρξει κάποια αναπροσαρμογή στη συγκριτική πληροφόρηση. Το νέο πρότυπο δεν είχε σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις κατά την εφαρμογή του, αφού δεν υπήρξαν σημαντικές διαφορές κατά την εφαρμογή των νέων λογιστικών πολιτικών. Συνεπώς η εφαρμογή του δεν είχε αντίκτυπο στα αποτελέσματα εις νέον ούτε χρειάστηκαν προσαρμογές για τη μετάβαση σε αυτό. Παρόλο που το ΔΠΧΑ 15 δεν εισάγει ουσιώδεις διαφορές από τις τρέχουσες λογιστικές πολιτικές της Εταιρείας, η αντίστοιχη λογιστική πολιτική διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Η Εταιρεία αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνεται μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού ή την παροχή υπηρεσίας (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού ή της υπηρεσίας περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μία συμβατικές υποχρεώσεις, η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένεται να λάβει η Εταιρεία σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης. Τυχόν μεταβλητό αντίτιμο περιλαμβάνεται στο ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντίλογιστεί στο μέλλον.

Τα δικαιώματα για μελλοντικές εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από την Εταιρεία, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα η Εταιρεία αξιολογεί την πιθανότητα εξάσκησης τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου η Εταιρεία κατέληξε ότι οι μελλοντικές εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα για το οποίο θα πρέπει να γίνεται πρόβλεψη και να αναγνωρίζεται κατά το χρόνο άσκησης ή λήξης του. Η Εταιρεία παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογίζονται εντός του οικονομικού έτους και συνεπώς η εφαρμογή του νέου προτύπου έχει μηδενική επίδραση στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

Το έσοδο από συμβάσεις με πελάτες σύμφωνα με την εμπορική πολιτική της Εταιρείας αναλύεται σε δύο κατηγορίες ανά επιχειρησιακό τομέα και ανά τύπο αγοράς στη Σημ. 5. Επιπλέον η Εταιρεία κατέληξε πως η μεταφορά του ελέγχου των προϊόντων στον πελάτη πραγματοποιείται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, όταν ο πελάτης λάβει τα αγαθά, καθώς τότε είναι σε θέση να λάβει και τα οφέλη των συγκεκριμένων προϊόντων.

- **ΔΠΧΑ 15 (Αποσαφηνίσεις) «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες.** Στόχος είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες», σχετικά με το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του «μεμονωμένα αναγνωρίσιμο», των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του «ελέγχου» και των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων. Οι αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά ή επιθέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση.
- **ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) «Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών».** Οι τροποποιήσεις παρουσιάζουν τις απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δε συνιστούν κατοχύρωση στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και το λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων όρων και προϋποθέσεων παροχών που εξαρτώνται από την

αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους.

- *ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) «Μεταφορές σε επενδύσεις σε ακίνητα».* Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πότε μία οντότητα μεταφέρει ένα ακίνητο, συμπεριλαμβανομένου ακινήτου υπό κατασκευή ή αξιοποίηση, σε ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι μεταβολή της χρήσης ενός ακινήτου πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και υπάρχει σαφής ένδειξη της μεταβολής αυτής. Απλή αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου, δεν αποδεικνύει μεταβολή στη χρήση του.
- *Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 22 “Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές”.* Η διερμηνεία διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία εξετάζει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπου η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματική υποχρέωση που προκύπτουν από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής, πριν από την αρχική αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Η διερμηνεία αναφέρει ότι η ημερομηνία συναλλαγής, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης ενός μη χρηματικού στοιχείου προκαταβολής ή ενός αναβαλλόμενου εσόδου. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολών, η οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει την ημερομηνία συναλλαγής για κάθε μία πληρωμή και είσπραξη προκαταβολής.
- Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετησίων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014 – 2016, που είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ.
  - *ΔΛΠ 28 “Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες”:* Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η επιλογή της επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μίας επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία που κατέχεται από οντότητα η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων ή παρόμοια οικονομική οντότητα, δύναται να διενεργείται χωριστά για κάθε επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία, κατά την αρχική αναγνώριση.

(β) Πρότυπα που έχουν εκδοθεί, αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και δεν έχουν υιοθετηθεί νωρίτερα

Η Εταιρεία δεν έχει υιοθετήσει κάποιο από τα παρακάτω πρότυπα, διερμηνείες ή τροποποιήσεις τα οποία έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο. Επιπλέον η Εταιρεία αξιολόγησε όλα τα πρότυπα και τις διερμηνείες ή τροποποιήσεις που έχουν εκδοθεί αλλά δεν είχαν εφαρμογή στην παρούσα περίοδο και κατέληξε ότι με εξαίρεση το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αναλύεται στη συνέχεια, δεν θα υπάρξει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις από την εφαρμογή τους.

- *ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις».* Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφότερα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»).

Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων βάσει των ΔΛΠ 17 Μισθώσεις, ΕΔΔΠΧΑ 4 Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση, SIC 15 Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα και SIC 27 Αξιολόγηση συναλλαγών που έχουν τη νομική μορφή μίσθωσης.

Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Πιο συγκεκριμένα, το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο παρουσίασης όλων των μισθώσεων στον ισολογισμό των εταιρειών. Ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει ένα δικαίωμα χρήσης που θα αντιπροσωπεύει το δικαίωμά του να χρησιμοποιεί το αντίστοιχο πάγιο αλλά και μία σχετική υποχρέωση που θα αντιπροσωπεύει την υποχρέωση του να πληρώνει τα σχετικά μισθώματα. Το πρότυπο παρέχει εξαιρέσεις για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Η λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων για τους εκμισθωτές παραμένει αντίστοιχη με αυτή του προϋπάρχοντος προτύπου δηλαδή οι εκμισθωτές θα συνεχίζουν να ταξινομούν τις μισθώσεις τους σε χρηματοοικονομικές και λειτουργικές.

Η Εταιρεία ανέθεσε σε ομάδα έργου την αξιολόγηση όλων των ενεργών συμβάσεων μίσθωσης υπό το

πρίσμα των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 16, κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Το πρότυπο αναμένεται να επηρεάσει κατά κύριο λόγο το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων της Εταιρείας. Η Εταιρεία έχει εκτιμήσει την επίδραση της αρχικής εφαρμογής του προτύπου στις οικονομικές της καταστάσεις. Συγκεκριμένα, γνωστοποίησε όλες τις πληροφορίες που είτε είχε σε γνώση της είτε μπορούσε να εκτιμήσει με σχετική ακρίβεια κατά το χρόνο σύνταξής τους, σχετικά με την επίδραση που θα έχει η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές καταστάσεις κατά την αρχική του εφαρμογή, όπως αναλύεται παρακάτω.

Η πραγματική επίδραση της υιοθέτησης του προτύπου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 μπορεί να είναι διαφορετική από την αρχική εκτίμηση, για τους εξής λόγους:

- Η Εταιρεία δεν έχει ολοκληρώσει την αξιολόγηση και τον έλεγχο των καινούριων μηχανογραφικών συστημάτων που θα χρησιμοποιηθούν
- Οι καινούριες λογιστικές πολιτικές και εκτιμήσεις ενδέχεται να αλλάξουν μέχρι η Εταιρεία να παρουσιάσει τις οικονομικές καταστάσεις της πρώτης περιόδου που περιλαμβάνει την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής.

Μετάβαση στο νέο πρότυπο

Η Εταιρεία θα εφαρμόσει για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Βάσει αυτής της προσέγγισης, η Εταιρεία α) θα αναγνωρίσει μια υποχρέωση την οποία θα επιμετρά στην παρούσα αξία όπως προκύπτει από την προεξόφληση των μισθωμάτων που απομένουν να πληρωθούν με το επιπλέον επιτόκιο δανεισμού που ισχύει κατά την ημέρα της αρχικής εφαρμογής και β) θα αναγνωρίσει ένα δικαίωμα χρήσης παγίου επιμετρώντας το δικαίωμα αυτό σε ένα ποσό το οποίο θα ισούται με την αντίστοιχη υποχρέωση που θα αναγνωρισθεί.

Τυχόν επίδραση της εφαρμογής του προτύπου θα καταχωρηθεί σαν προσαρμογή στα αποτελέσματα εις νέον κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, χωρίς να υπάρξει τροποποίηση στη συγκριτική πληροφόρηση.

Η Εταιρεία επιπλέον θα χρησιμοποιήσει την εξαίρεση που παρέχεται από το πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως θα εφαρμοστούν οι απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σε όλες τις συμβάσεις που ήταν σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και είχαν αναγνωρισθεί ως μισθώσεις με βάση το ΔΛΠ 17 και την ΕΔΔΠΧΑ 4. Επιπλέον η Εταιρεία θα χρησιμοποιήσει τις εξαιρέσεις του προτύπου αναφορικά με τις μισθώσεις με εναπομένουσα διάρκεια μικρότερη των 12 μηνών κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του προτύπου και για τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Τέλος η Εταιρεία αποφάσισε να εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά (όπως μισθώσεις με αντίστοιχη διάρκεια, για παρόμοια πάγια και σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον).

Μισθώσεις στις οποίες η Εταιρεία έχει ρόλο μισθωτή

Η Εταιρεία θα αναγνωρίσει καινούρια πάγια και υποχρεώσεις για τις λειτουργικές μισθώσεις που αφορούν πρατήρια καυσίμων, κτίρια γραφείων, αυτοκίνητα και εξοπλισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, η Εταιρεία α) θα επιμετρά τα δικαιώματα χρήσης παγίων και θα τα αποσβένει με σταθερό ρυθμό καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης και β) θα επιμετρά την αντίστοιχη υποχρέωση, αυξάνοντας και μειώνοντας το ανοικτό υπόλοιπο με τρόπο που να αντικατοπτρίζει τον τόκο και τις πληρωμές μισθωμάτων αντίστοιχα.

Πριν την εφαρμογή του προτύπου η Εταιρεία αναγνώριζε έξοδα λειτουργικών μισθώσεων σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης και η αναγνώριση παγίων γινόταν μόνο στο βαθμό που η πραγματική πληρωμή του μισθώματος και η αναγνώριση του εξόδου απείχαν χρονικά.

Επιπλέον δεν θα γίνεται αναγνώριση πρόβλεψης για λειτουργικές μισθώσεις που αναμένεται να είναι επιζήμιες αλλά τα σχετικά ποσά θα περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις από μισθώσεις.

Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες και κατόπιν της ολοκλήρωσης των προαναφερθέντων εργασιών υλοποίησης, η Εταιρεία εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει επιπλέον υποχρεώσεις από μισθώσεις ύψους περίπου €25 εκατ., κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και αντίστοιχα δικαιώματα χρήσης παγίων ύψους περίπου €25 εκατ. Η εκτιμώμενη αύξηση στο EBITDA της Εταιρείας αναμένεται να είναι περίπου €7 εκατ.

Η Εταιρεία δεν αναμένει επίδραση από την εφαρμογή του νέου προτύπου στην ικανότητα εξυπηρέτησης των όρων των δανείων της.

- ΔΠΧΑ 10 (Τροποποίηση) «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις» και ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες: Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της

συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του». Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) «Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση».** Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνοδικών εισοδημάτων.
- **ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες».** Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΠ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τις θεωρήσεις φόρου εισοδήματος».** Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θέωσης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις.
- **ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών».** Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **«Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς».** Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών

για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθεια τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

- *ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις)*: Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για συνενώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης αρχίζει την ή μετά την έναρξη της πρώτης ετήσιας λογιστικής περιόδου που αρχίζει την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που συμβαίνουν την ή μετά την έναρξη αυτής της περιόδου, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της σημαντικότητας (Τροποποιήσεις)*: Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως «πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, που λαμβάνουν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα». Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017*, ο οποίος είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι αναβαθμίσεις αυτές δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
  - *ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο»*. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
  - *ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»*. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμητέα κέρδη έχουν αναγνωρισθεί.
  - *ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»*. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

2.2 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Οι επενδύσεις στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις παρουσιάζονται στο κόστος κτήσης της αποκτηθείσας συμμετοχής στις θυγατρικές εταιρείες, στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις και στις κοινοπραξίες μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης.

2.3 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και τους Γενικούς Διευθυντές της Εταιρείας. Η Εκτελεστική Επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις της Εταιρείας. Οι τομείς λειτουργικής δραστηριότητας της Εταιρείας παρουσιάζονται στη Σημ. 5.

2.4 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας καταχωρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα αναφοράς της Εταιρείας. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια Αμερικής. Η Εταιρεία μετατρέπει τις αξίες αυτές σε ευρώ με βάση την ισχύουσα ισοτιμία της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένο νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Για συναλλαγές που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολών σε ξένο νόμισμα, η ημερομηνία της συναλλαγής για σκοπούς καθορισμού της συναλλαγματικής ισοτιμίας που θα χρησιμοποιηθεί, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης της μη χρηματικής προκαταβολής ή του αναβαλλόμενου εσόδου.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή («Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές»).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία.

2.5 Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Η Εταιρεία ταξινομεί τα περιουσιακά του στοιχεία ως διαθέσιμα προς πώληση εάν η τρέχουσα αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί μέσω της πώλησής τους και όχι μέσω της συνεχούς χρήσης τους. Τα πάγια τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση μετρώνται στη χαμηλότερη αξία ανάμεσα στην τρέχουσα αξία και στην εύλογη αξία μείον τυχόν έξοδα που θα πρέπει να γίνουν για την πώληση και τα οποία σχετίζονται εξ ολοκλήρου με την πώληση του παγίου.

Τα κριτήρια για ταξινόμηση ενός παγίου σαν διαθέσιμο προς πώληση πληρούνται όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο είναι άμεσα διαθέσιμο να πουληθεί στην τρέχουσα κατάστασή του. Οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει σημαντική πιθανότητα για αλλαγές στο πλάνο της πώλησης ή ότι η απόφαση πώλησης θα ανακληθεί. Η διοίκηση θα πρέπει επιπλέον να έχει δεσμευτεί στο πλάνο πώλησης του παγίου και η ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να αναμένεται εντός του επόμενου έτους από τη μέρα που το πάγιο χαρακτηρίστηκε ως διαθέσιμο προς πώληση.

Ενσώματα και ασώματα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση σταματούν να αποσβένονται.

Τα πάγια που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις παρουσιάζονται ξεχωριστά στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

2.6 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα και έπιπλα και εξαρτήματα. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στην Εταιρεία και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των διυλιστηρίων, το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση, στο βαθμό που οι δαπάνες αυτές βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες διύλισης) και καταχωρούνται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής, αμοιβές τρίτων και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικόπεδα επίσης δεν υπόκεινται σε απόσβεση. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

• Κτίρια	13 – 40 έτη
• Μηχ/κός εξοπλισμός	
▪ Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10 – 35 έτη
▪ Αγωγοί	30 – 40 έτη
▪ Λοιπός εξοπλισμός	5 – 10 έτη
• Οχήματα και Μέσα μεταφοράς	5 – 25 έτη
• Έπιπλα και εξαρτήματα	
▪ Υπολογιστές	3 – 5 έτη
▪ Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4 – 10 έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διυλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών και δεξαμενές καυσίμων. Με βάση τις τεχνικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν το 2013, η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των νέων μονάδων του διυλιστηρίου (διυλιστήριο Ελευσίνας) έχει εκτιμηθεί στα 35 έτη. Από την 1η Ιουλίου 2013 η υπολειπόμενη ωφέλιμη οικονομική ζωή των άλλων μονάδων διύλισης έχει αναθεωρηθεί και αναμορφωθεί και σε γενικές γραμμές δεν υπερβαίνει τα 25 έτη.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αναπροσαρμόζονται, εάν κριθεί απαραίτητο.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (Σημ. 2.9).

Το κόστος και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των παγίων που αποσύρονται ή πωλούνται αφαιρείται από τους σχετικούς λογαριασμούς κατά το χρόνο της πώλησης ή απόσυρσης τους και τυχόν κέρδη ή ζημιές, που καθορίζονται κατόπιν σύγκρισης των εσόδων από την πώληση με τη λογιστική αξία, περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, σαν μέρος των λοιπών εσόδων/ (εξόδων).

2.7 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι τα πάγια να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Δικαιώματα και άδειες

Τα δικαιώματα και άδειες έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταλείψει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 3 και 25 ετών.

Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται στην περίοδο της έρευνας σύμφωνα με τους όρους των εκάστοτε αδειών.

(β) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (2 έως 5 χρόνια) με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.9 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων

(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται ως ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοίτασμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν χρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία παραγωγής πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαλβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς του ελέγχου της απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο

ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογής του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές.

2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, η Εταιρεία εκτιμά κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Εάν υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση ή εάν απαιτείται ετήσιος έλεγχος απομείωσης του παγίου, τότε υπολογίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από την υπεραξία, εκτιμάται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν είτε έχουν μειωθεί είτε δεν υφίστανται πλέον. Εάν υπάρξουν τέτοιες ενδείξεις, η Εταιρεία υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία του παγίου ή της ΜΔΤΡ. Ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν αντιστρέφονται μόνο εφόσον έχουν αλλιάξει οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά το χρόνο αναγνώρισης της ζημιάς. Η αντιστροφή της απομείωσης επιτρέπεται μέχρι το σημείο στο οποίο η λογιστική αξία του παγίου δεν υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ούτε την λογιστική αξία του παγίου μείον τις αποσβέσεις εάν αυτό δεν είχε απομειωθεί τα προηγούμενα χρόνια.

2.11 Χρηματοοικονομικά μέσα – αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

2.11.1 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται, κατά την αρχική αναγνώριση, και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω άλλων συνοδικών εισοδημάτων (OCI) και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από τα συμβατικά χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και το επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρείας για τη διαχείρισή τους με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες έχει εφαρμοστεί την πρακτική σκοπιμότητας, η Εταιρεία αρχικά αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται μέσω αποτελεσμάτων, του κόστους συναλλαγής. Οι εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα ή για τις οποίες η Εταιρεία έχει εφαρμόσει την πρακτική σκοπιμότητας, αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής που προσδιορίζεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15. Στη Σημ. 2.24 αναλύεται η λογιστική πολιτική για έσοδα από συμβάσεις με πελάτες.

Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των συνοδικών εισοδημάτων, πρέπει από αυτά να προκύπτουν ταμειακές ροές οι οποίες να είναι «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI)» επί του αρχικού κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή αναφέρεται ως SPPI test και εξετάζεται σε επίπεδο χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Το επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρείας για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τις οικονομικές της δυνατότητες προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν από τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο.

Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση περιουσιακών στοιχείων εντός χρονικού πλαισίου που καθορίζεται με κανονισμό ή σύμβαση στην αγορά αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής δηλαδή κατά την ημερομηνία κατά την οποία η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Για σκοπούς μεταγενέστερης επιμέτρησης, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος (χρεόγραφα)
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικά μέσα)

(α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς εμπορία, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υποχρεωτικά θα πρέπει να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά τους στο εγγύς μέλλον. Παράγωγα περιλαμβανόμενων των ενσωματωμένων παραγώγων επίσης ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς εμπορία, εκτός εάν ορίζονται ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμειακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

(β) Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Η Εταιρεία αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθοι όροι: α) Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται σε επιχειρηματικό μοντέλο με στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ρών και β) οι συμβατικές ρήτρες του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του υπολοίπου του αρχικού κεφαλαίου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται στη συνέχεια χρησιμοποιώντας την μέθοδο (EIR) και υπόκεινται σε απομείωση. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται, τροποποιηθεί ή απομειωθεί.

(γ) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)

Κατά την αρχική αναγνώριση, η Εταιρεία μπορεί να επιλέξει να ταξινομήσει αμετάκλητα τις συμμετοχικές επενδύσεις της ως συμμετοχικούς τίτλους που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων όταν πληρούν τον ορισμό της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση, και δεν κατέχονται προς εμπορία. Η ταξινόμηση καθορίζεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα κέρδη και οι ζημιές από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα κέρδη ή τις ζημιές. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν η Εταιρεία επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης.

Η Εταιρεία επέλεξε να ταξινομήσει τις μη εισηγμένες μετοχές της στην κατηγορία αυτή.

2.11.2 Αποαναγνώριση και απομείωση

Αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται κυρίως όταν:

- Τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ρών από το περιουσιακό στοιχείο έχουν λήξει, ή

- Η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά της να λαμβάνει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει εξ ολοκλήρου τις λαμβανόμενες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση σε τρίτο μέρος βάσει συμφωνίας «pass-through» και είτε (α) η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου είτε (β) η Εταιρεία δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κρατήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις εκτιμήσεις του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα να εισπράξει ταμειακές ροές από ένα περιουσιακό στοιχείο ή έχει συνάψει συμφωνία μεταβίβασης, αξιολογεί εάν και σε ποιο βαθμό κατέχει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα. Όταν η Εταιρεία δεν έχει μεταβιβάσει ούτε κατέχει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου και ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, συνεχίζει να αναγνωρίζει το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο στο βαθμό της συνεχιζόμενης εμπλοκής της. Στην περίπτωση αυτή, η Εταιρεία αναγνωρίζει επίσης κάθε σχετική υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η σχετική υποχρέωση αποτιμώνται σε βάση τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που η Εταιρεία κατέχει.

Απομείωση

Περαιτέρω γνωστοποιήσεις σχετικά με απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρέχονται επίσης στις ακόλουθες σημειώσεις:

- Γνωστοποιήσεις για σημαντικές παραδοχές (Σημείωση 4)
- Απαιτήσεις από πελάτες (Σημείωση 11)

Για τις εμπορικές απαιτήσεις, η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των πιστωτικών ζημιών ECL. Ως εκ τούτου δεν παρακολουθεί τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο, αλλά αναγνωρίζει ένα ποσοστό ζημιών που βασίζεται στην ECL σε όλη τη διάρκεια της ζωής σε κάθε περίοδο αναφοράς. Η Εταιρεία έχει καταρτίσει πίνακα προβλέψεων που βασίζεται στην ιστορική εμπειρία των πιστωτικών ζημιών, προσαρμοσμένη με μελλοντικούς παράγοντες κατάλληλους για τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον.

2.11.3 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά πάγια και οι υποχρεώσεις συμψηφίζονται και παρουσιάζονται καθαρά στην κατάσταση οικονομικής θέσης εάν υπάρχει νόμιμο δικαίωμα να συμψηφιστούν τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί και επιπλέον υπάρχει πρόθεση να γίνει εκκαθάριση του καθαρού ποσού, δηλαδή πάγια και υποχρεώσεις να τακτοποιηθούν παράλληλα.

2.12 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλαγματός και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογή τους αξία. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνονται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν είναι αρνητική. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα λοιπά εισοδήματα / (ζημίες), ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Η Εταιρεία κατηγοριοποιεί τα παράγωγα:

- (α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια δεσμευτική υποχρέωση (fair value hedge) και
- (β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Η Εταιρεία καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου.

Επιπλέον η Εταιρεία καταγράφει, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, πώς

αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των αλλαγών στην εύλογη αξία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης. Αυτές οι συναλλαγές αντιστάθμισης αναμένεται να είναι αποτελεσματικές στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης και εξετάζονται σε τακτική βάση, προκειμένου να διαπιστωθεί πως πράγματι είναι κατά τη διάρκεια των περιόδων στις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνουν χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.13 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι η Εταιρεία θα συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στους «Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Μεταγενέστερα πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.14 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού λοιπά άμεσα κόστη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόστη δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης, σε περίπτωση που αυτό απαιτείται. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο παρακολουθούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.15 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πίστωση, συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Σχετικά με τις μη επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις, η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανάκλα την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος. Οι επισφαλείς απαιτήσεις αξιολογούνται μία προς μία για τον υπολογισμό της σχετικής πρόβλεψης. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, στα «έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

2.16 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Οι δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν τραπεζικές καταθέσεις οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων.

2.17 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, και μειώνονται από το κόστος έκδοσης.

Επαναγορές μετοχών της εταιρείας (ίδιες μετοχές) αναγνωρίζονται στο κόστος και παρουσιάζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση ιδίων μετοχών δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τυχόν διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στη λογιστική αξία και το τίμημα σε περίπτωση επανέκδοσης αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

2.18 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον άλλο, και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν η Εταιρεία έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Η Εταιρεία θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου («covenants»).

2.19 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία.

Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία η Εταιρεία, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές, καθώς και επιπλέον φόροι προηγούμενων χρήσεων. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται στο ποσό το οποίο αναμένεται να ανακτηθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία ισολογισμού και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η Διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και μειώνονται σε περίπτωση που δεν κρίνεται πλέον πιθανόν ότι στις μελλοντικές χρήσεις θα υπάρξει το αναμενόμενο φορολογικό κέρδος προκειμένου να χρησιμοποιηθεί είτε το σύνολο είτε μέρος αυτών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.20 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Η Εταιρεία έχει προγράμματα καθορισμένων εισφορών και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου η Εταιρεία

πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα κρατικό συνταξιοδοτικό ταμείο. Η Εταιρεία δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Όπως προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, οι υπάλληλοι και οι εργατές δικαιούνται κατά τη συνταξιοδότησή τους να λάβουν ποσό καθοριζόμενο με βάση τις αποδοχές τους και το χρόνο εργασίας τους. Τέτοια προγράμματα θεωρούνται προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών το οποίο αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου, αντιπροσωπεύει την αύξηση της σχετικής υποχρέωσης όπως αυτή προκύπτει από την απασχόληση των εργαζόμενων την τρέχουσα περίοδο, τις περικοπές των καθορισμένων παροχών και τους διακανονισμούς.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Οι εργαζόμενοι της Εταιρείας καλύπτονται από ένα από τα πολλά συνταξιοδοτικά προγράμματα που επιχορηγούνται από το Ελληνικό Κράτος και αφορούν τον ιδιωτικό τομέα. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν συνταξιοδοτικές και φαρμακευτικές καλύψεις. Ο κάθε εργαζόμενος υποχρεούται να εισφέρει μέρος του μηνιαίου μισθού του στο πρόγραμμα ενώ παράλληλα και η Εταιρεία καταβάλλει ένα ποσό για τον εργαζόμενο. Κατά το χρόνο συνταξιοδότησης, το ταμείο έχει την υποχρέωση να καταβάλει στους εργαζόμενους τις συνταξιοδοτικές παροχές που τους αναλογούν, δηλαδή η Εταιρεία δεν έχει κάποια σχετική υποχρέωση.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως ή όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν η Εταιρεία δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η Εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Η Εταιρεία ενδέχεται να έχει σε ισχύ προγράμματα αποδοχών βασισμένο σε μετοχικούς τίτλους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού η Εταιρεία αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία πιθανόν να προβεί σε έκδοση νέων μετοχών. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

(δ) Βραχυπρόθεσμες αποδοχές αδειών

Η Εταιρεία αναγνωρίζει το αναμενόμενο κόστος των βραχυπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους με την μορφή πληρωμένων αδειών, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι έχουν θεμελιώσει το σχετικό δικαίωμά τους μέσω της παροχής των υπηρεσιών τους.

2.21 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.22 Προβλέψεις

Προβλέψεις για έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν η Εταιρεία έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν πρόστιμα λόγω τερματισμού συμβάσεων μισθώσεων και αμοιβές λόγω εξόδου από την υπηρεσία εργαζομένων. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

2.23 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Η Εταιρεία εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων της. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς η Εταιρεία έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά της προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρους της Εταιρείας να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί η Εταιρεία σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος: Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Η Εταιρεία αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές της κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί, ή αγοραστεί. Η πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί η Εταιρεία κατά την εξόφληση της υποχρέωσης, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα εκπομπών που ήδη έχουν αγοραστεί και ισούται με την αγοραία, κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη ενδεχόμενου ελλείμματος εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.24 Αναγνώριση εσόδων

(α) Έσοδα από συμβόλαια με πελάτες

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα από πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται έχουν μεταφερθεί στον πελάτη. Η μεταβίβαση αυτή του ελέγχου γίνεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών. Το ύψος του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που η Εταιρεία αναμένει πως θα λάβει ως αντάλλαγμα για την παροχή αυτών των αγαθών ή υπηρεσιών. Οι όροι πληρωμής συνήθως διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος της πώλησης και εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τη φύση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα κανάλια διανομής αλλά και τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη.

Η Εταιρεία εκτιμά επιπλέον εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Η εκτίμηση της Εταιρείας είναι πως στο σύνολο των συναλλαγών πώλησης στις οποίες προβαίνει έχει ρόλο εντολέα.

Οι ανταλλαγές προϊόντων για άλλα αντίστοιχης φύσης και αξίας δεν θεωρούνται πωλήσεις και συνεπώς δεν αναγνωρίζονται στα έσοδα από συμβόλαια με πελάτες. Το καθαρό αποτέλεσμα αυτό των συναλλαγών καταχωρείται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, στη γραμμή Κόστος Πωληθέντων.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική αγορά

Η Εταιρεία αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνει μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένει να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται στην περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, κατά τη διάρκεια της παροχής της υπηρεσίας στον πελάτη σε σχέση πάντα και με το βαθμό ολοκλήρωσης της παροχής της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

Μεταβλητό αντίτιμο

Εάν το αντίτιμο που έχει συμφωνηθεί στα πλαίσια της σύμβασης περιλαμβάνει και μεταβλητό τμήμα, η Εταιρεία αναγνωρίζει το ποσό αυτό σαν έσοδο, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντιλογιστεί στο μέλλον.

Δικαιώματα εκπτώσεων

Η Εταιρεία παρέχει δικαιώματα εκπτώσεων στους πελάτες του βάσει όρων που προσδιορίζονται στις σχετικές συμβάσεις. Τα δικαιώματα για εκπτώσεις με βάση τον όγκο των πωλήσεων, αξιολογούνται από την Εταιρεία, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν αποτελούν ουσιώδη δικαιώματα τα οποία ο πελάτης δεν θα αποκτούσε εάν δεν είχε συνάψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για όλα αυτά τα δικαιώματα ο Όμιλος αξιολογεί την πιθανότητα εξάσκησης τους και στη συνέχεια το μέρος του εσόδου το οποίο αναλογεί στο συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίζεται όταν το δικαίωμα είτε εξασκηθεί είτε λήξει.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου η Εταιρεία κατέληξε ότι οι εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα το οποίο πρέπει να αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου, μέχρι του σημείου που είτε θα εξασκηθεί, είτε θα λήξει. Η Εταιρεία παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογιστικοποιούνται εντός του οικονομικού έτους.

(β) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η

παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

(γ) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.25 Μισθώσεις

Η Εταιρεία προσδιορίζει για κάθε σχετική συμφωνία στην οποία προβαίνει κατά πόσον είναι ή εμπρικλείει συμφωνία μίσθωσης αξιολογώντας την ουσία της. Μια συμφωνία είναι ή εμπρικλείει μίσθωση εάν παρέχει δικαίωμα χρήσης παγίου ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτό το πάγιο ή τα πάγια δεν προσδιορίζονται ξεκάθαρα σε αυτή.

Μισθώσεις στις οποίες η Εταιρεία είναι μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρεία διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Η Εταιρεία δεν έχει χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των ωφελειών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις στις οποίες η Εταιρεία είναι εκμισθωτής

Τα μισθώματα που εισπράττει η Εταιρεία αναγνωρίζονται σαν έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα αντίστοιχα μισθωμένα πάγια περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης βάσει της φύσης τους.

2.26 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία τα μερίσματα ανακοινώθηκαν και η διανομή εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Τα ενδιάμεσα μερίσματα τα οποία έχουν προταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζονται στις υποχρεώσεις κατά το χρόνο πρότασής τους.

2.27 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης

Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης της Εταιρείας προβλέπουν την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου για ζημιά την οποία υπέστη σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του βάσει των συμφωνηθέντων όρων. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης αναγνωρίζονται αρχικά σαν υποχρέωση στην εύλογη αξία τους η οποία προσαρμόζεται για τυχόν έξοδα συναλλαγών τα οποία συνδέονται άμεσα με τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Μεταγενέστερα, η επιμέτρηση της υποχρέωσης γίνεται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα στο ποσό της πρόβλεψης που υπολογίστηκε βάσει του ΔΠΧΑ 9 και του ποσού που είχε αρχικά αναγνωρισθεί, μείον τα συνολικά έσοδα, όπου απαιτείται.

2.28 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη Σημ. 2.1.1 για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1^η Ιανουαρίου 2018.

2.29 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταμετρηθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες της Εταιρείας επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Διύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και δευτερευόντως στην Έρευνα Υδρογονανθράκων. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία της Εταιρείας συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Μετά από μια παρατεταμένη περίοδο οικονομικής ύφεσης την περίοδο 2009-2016, κατά την οποία το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 26%, η ελληνική οικονομία επέστρεψε σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2017, με το ΑΕΠ να καταγράφει άνοδο κατά 1,4%. Βασικοί πυλώνες της μεγέθυνσης της οικονομίας αποτέλεσαν οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και οι επενδύσεις. Η ανοδική πορεία της οικονομίας συνεχίστηκε για έβδομο συνεχόμενο τρίμηνο (για πρώτη φορά μετά την περίοδο 2005-2006), με το πραγματικό ΑΕΠ των πρώτων εννέα μηνών του 2018 να παρουσιάζει αύξηση κατά 2,1%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017, βασιζόμενο κυρίως στις εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και στην ιδιωτική κατανάλωση. Από την άλλη πλευρά, η μείωση στις επενδύσεις και η αύξηση στις εισαγωγές, περιόρισαν την ανοδική πορεία ανάπτυξης.

Η συνολική κατανάλωση καυσίμων για το 2018 μειώθηκε κατά 3,1%, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης στη ζήτηση του πετρελαίου θέρμανσης λόγω των ηπιότερων καιρικών συνθηκών και των υψηλότερων τιμών των πετρελαιοειδών προϊόντων κατά τους τρεις πρώτους μήνες του έτους. Η ζήτηση καυσίμων κίνησης, ωστόσο αυξήθηκε ελαφρώς κατά 0,3%, καθώς η υψηλότερη κατανάλωση πετρελαίου κίνησης σχεδόν εξισορροπήθηκε από τη μειωμένη ζήτηση βενζίνης.

Παρόλη την οικονομική ανάκαμψη που σημειώθηκε το 2017 και το 2018, καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος προσαρμογής και τα θετικά μέτρα ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους που αποφασίστηκαν από το Eurogroup τον Ιούνιο του 2018 η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, όπως το υψηλό δημόσιο χρέος, το μεγάλο απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την υψηλή ανεργία και την αδυναμία περαιτέρω επέκτασης της επενδυτικής βάσης της χώρας, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα και η αντιμετώπισή τους θα καθορίσει τις μελλοντικές αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας. Η Διοίκηση αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες της Εταιρείας στην Ελλάδα.

Έξοδος Μεγάλης Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση: Στο πλαίσιο βέλτιστης διαχείρισης των δανειακών της υποχρεώσεων, η Εταιρεία αντλεί κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές, μέσω ευρω-ομολόγων έκδοσης της θυγατρικής εταιρείας Hellenic Petroleum Finance Plc, που εδρεύει στο Λονδίνο, εισηγμένων στην αγορά του Λουξεμβούργου. Τυχόν αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικά εάν αυτή συμβεί χωρίς συμφωνία μεταξύ ΗΒ και ΕΕ, ενδέχεται να επηρεάσει τόσο τα υφιστάμενα ομόλογα που έχει εκδώσει η ΗΡΦ, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης της Εταιρείας από τις διεθνείς αγορές. Η Εταιρεία παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και εξετάζει εναλλακτικά σενάρια για την διατήρηση της δυνατότητας χρηματοδότησής της από τις διεθνείς αγορές ομολόγων.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες της Εταιρείας είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαιοειδών τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών. Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες της Εταιρείας, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες της Εταιρείας.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Κατά τους τελευταίους 18 μήνες οι τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου άρχισαν να ανακάμπτουν, μετά από τριετή περίοδο συρρίνωσης (Ιούνιος 2014 – Ιούνιος 2017), φτάνοντας τα \$68/bbl κατά μέσο όρο για το τέταρτο τρίμηνο του 2018 και τα \$72/bbl για ολόκληρο το έτος. Ωστόσο το κόστος του αργού πετρελαίου, κυρίως των βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και των ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά της Εταιρείας, συντηρείται σε λογικά επίπεδα, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Όσον αφορά στην απόφαση του προέδρου των ΗΠΑ για την εκ νέου επιβολή των κυρώσεων εναντίον του Ιράν, η Εταιρεία κατάφερε επιτυχώς να αντικαταστήσει το Ιρανικό πετρέλαιο που προμηθευόταν με άλλες εναλλακτικές στην περιοχή, χωρίς ιδιαίτερη επίπτωση στη συνέχεια και στο κόστος της λειτουργίας των διυλιστηρίων (Σημ. 15).

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων: Δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας από το 2011 έως και σήμερα, η Εταιρεία έχει εστιάσει στη διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, στη χρηματοδότηση του επενδυτικού του πλάνου καθώς και στη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Σύμφωνα με τις παραπάνω προτεραιότητες και το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης, η Εταιρεία έχει διατηρήσει μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπόψη την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου, τη διαχείριση των χρηματοροών, καθώς και εμπορικές παραμέτρους. Περίπου 66% του συνολικού δανεισμού, χρηματοδοτείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) «Κίνδυνος ρευστότητας» παρακάτω και στη Σημ. 16, «Δανεισμός».

Διαχείριση κεφαλαίων: Σημαντική επίσης προτεραιότητα της Εταιρείας αποτελεί η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου η Εταιρεία απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €3,6 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 41% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Η Εταιρεία έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) Κίνδυνος αγοράς

i. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Όπως εξηγείται στη σημείωση 2.4, το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- **Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί η Εταιρεία αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκείμενη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων της Εταιρείας προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαιοειδών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμή κτήσης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα αυξανόταν περίπου κατά €1 εκ. κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών/ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθεσίμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.

- **Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος της Εταιρείας σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό η Εταιρεία δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο της Εταιρείας καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- **Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου η Εταιρεία λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που συνδέεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό η Εταιρεία προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για την Εταιρεία.

ii. Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα της Εταιρείας, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβαίνει σε μείωση της έκθεσης στο κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη της Εταιρείας. Η Εταιρεία, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwarddated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

iii. Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει την Εταιρεία σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Ο δανεισμός της Εταιρείας είναι μεταβλητού επιτοκίου. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα της Εταιρείας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €12 εκ..

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

i. Διαχείριση ρίσκου

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την

πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα.

ii. Πιστωτική φερεγγυότητα

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδύναμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τους οίκους αξιολόγησης Standard & Poors and Fitch, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Αξιολόγηση τραπεζών (σε εκ. €)	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
BBB	462	380
BBB-	1	0
CCC	579	-
CCC-	30	432
Συνολικά αποσχολούμενα κεφάλαια	1.072	813

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί η επιτροπή πιστώσεων της Εταιρείας, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους (Σημ.11).

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, η Εταιρεία έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για την Εταιρεία, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), η Εταιρεία προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων της Εταιρείας που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2019, καθώς και οι σχετικές περίοδοι λήξης:

	Α' Εξάμηνο 2019	Β' Εξάμηνο 2019	2019	Δάνειο προς αποπληρωμή	Δάνειο προς αναχρηματοδότηση
(€ εκατ.)					
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	22	22	44	44	-
Δάνειο HPF €317,6 εκατ.	-	280	280	280	-
	22	302	324	324	-

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της πώλησης του μεριδίου της στο μετοχικό κεφάλαιο του ΔΕΣΦΑ (Σημ. 8), η Εταιρεία σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει μέρος των εσόδων ύψους €284 εκατ. για περαιτέρω απομόχλευση.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, όπως αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

	Εντός 1 έτος	Μεταξύ 1 & 2 έτη	Μεταξύ 2 & 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2018				
Δανεισμός	1.025.165	330.522	1.434.674	3.680
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	16.387	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.209.786	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2017				
Δανεισμός	1.559.476	372.000	614.717	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.528.630	-	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης οικονομικής θέσης, καθώς αφορούν συμβατικές μη προεξοφλημένες μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι της Εταιρείας σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή της, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον, να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει ότι πληρούνται οι οικονομικοί όροι των δανειακών συμβάσεων.

Η Εταιρεία για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή της διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μείρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος της.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, η Εταιρεία παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό της με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	ΣΗΜ.	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Σύνολο δανεισμού	16	2.572.948	2.614.530
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα, ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	12	(1.071.585)	(813.251)
Μείον: Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους		(318)	(1.252)
Καθαρός δανεισμός		1.501.045	1.800.027
Ίδια κεφάλαια		2.146.677	1.809.223
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια		3.647.722	3.609.250
Συντελεστής μόχλευσης		41%	50%

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατηγοριοποιημένα στα διάφορα επίπεδα της ιεραρχίας εύλογων αξιών. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1).

Τεχνικές αποτίμησης βασισμένες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά

στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).

Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα προς πώληση	-	-	-	-
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	318	-	-	318
	318	-	-	318
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα προς πώληση	-	66	-	66
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	16.321	-	16.321
	-	16.387	-	16.387

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	11.514	-	11.514
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	1.252	-	-	1.252
	1.252	11.514	-	12.766
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες της αγοράς τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί η Εταιρεία για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματορρών.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί η Εταιρεία κατά το έτος. Για τα έτη 2018 και 2017 δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογή τους αξία, λόγω της βραχυπρόθεσμής διάρκειάς τους:

- Εμπορικές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις
- Δάνεια

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμώνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος, όπως αυτή προσαρμόζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Η Εταιρεία προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

ι. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(α) Φόρος εισοδήματος

Η Εταιρεία υπόκειται σε περιοδικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές. Η διαδικασία προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι πολύπλοκη και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό να γίνουν εκτιμήσεις και να ασκηθεί κρίση. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Σε περίπτωση που τα φορολογικά θέματα δεν έχουν διευθετηθεί με τις τοπικές αρχές, η Διοίκηση λαμβάνει υπόψιν την εμπειρία του παρελθόντος και τη συμβουλή ειδικών σε φορολογικά και νομικά θέματα, προκειμένου να αναλύσει τα συγκεκριμένα γεγονότα και συνθήκες, να ερμηνεύσει τη σχετική φορολογική νομοθεσία, να εκτιμήσει τη θέση των φορολογικών αρχών σε αντίστοιχες υποθέσεις και να αποφασίσει εάν χρειάζεται να αναγνωρίσει σχετικές προβλέψεις, ή να γνωστοποιήσει ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Όταν η Εταιρεία πρέπει να προβεί σε πληρωμές ποσών, προκειμένου να προσφύγει κατά των φορολογικών αρχών και εκτιμά πως είναι πιο πιθανό να κερδίσει στην προσφυγή αυτή από το ενδεχόμενο να χάσει, οι σχετικές πληρωμές καταγράφονται ως απαιτήσεις, αφού οι προκαταβολές αυτές θα χρησιμοποιηθούν για την εξόφληση της υπόθεσης σε περίπτωση αρνητικής έκβασης ή θα επιστραφούν στην Εταιρεία σε περίπτωση θετικής έκβασης. Σε περίπτωση που η Εταιρεία εκτιμά ότι απαιτείται πρόβλεψη σχετικά με την έκβαση μιας αβέβαιης φορολογικής υπόθεσης, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί αφαιρούνται από την εν λόγω πρόβλεψη (Σημ. 11).

Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση κατά την περίοδο οριστικοποίησης του αποτελέσματος.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμψηφισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Η Εταιρεία κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της Εταιρείας.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές της δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν την Εταιρεία να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύμφωνη με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές της υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις

με τους τεχνικούς και νομικούς της συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και τη χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Η Εταιρεία δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές της καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων της Εταιρείας.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό αξίας χρήσης

Τα ανακτήσιμα ποσά των Μονάδων Παραγωγής Ταμειακών Ροών («ΜΠΤΡ») έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης υπολογισμένου προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με το συγκεκριμένο πάγιο. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμού. Αυτοί οι προϋπολογισμοί και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΠΤΡ. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΠΤΡ ή παγίων και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στις Σημ. 6 για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, και 8 για τις επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες όπου και εξηγούνται περαιτέρω.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων καθώς και ορισμένες επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Η Εταιρεία επιλέγει την κατά την κρίση της κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εμπορικών απαιτήσεων

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί πίνακα με τον οποίο υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων της. Ο πίνακας αυτός βασίζεται στην εμπειρία του παρελθόντος αλλά προσαρμόζεται με τρόπο τέτοιο ώστε να αντανακλά προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών αλλά και του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, επικαιροποιούνται τα ιστορικά ποσοστά που χρησιμοποιούνται και αναλύονται οι εκτιμήσεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης.

Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών περιλαμβάνει σημαντικές εκτιμήσεις. Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και των προβλέψεων της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον η εμπειρία του παρελθόντος αλλά και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον.

(ζ) Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Τέτοιες αναλογιστικές παραδοχές είναι το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής και το ποσοστό μισθολογικών αυξήσεων. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων.

Η Εταιρεία καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, η Εταιρεία χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών

ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρατίθεται στη Σημ. 18.

(η) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Η Εταιρεία έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης (Σημ. 31).

(θ) Αποσβέσεις ενσώματων παγίων

Η Εταιρεία περιοδικά ελέγχει την ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων του προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία μπορεί να διαφοροποιείται λόγω διαφόρων παραγόντων όπως οι τεχνολογικές εξελίξεις και τα προγράμματα συντήρησης παγίων, η Εταιρεία μπορεί να λαμβάνει τεχνικές μελέτες και να χρησιμοποιεί εξωτερικές πηγές.

ii. Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών της Εταιρείας

(i) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Η Εταιρεία ελέγχει σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά της στοιχεία (Σημ. 2.10), καθώς και τις επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες. Εάν υπάρξουν ενδείξεις, η Εταιρεία εκτιμά την ανακτήσιμη αξία των παγίων του ή των μονάδων παραγωγής ταμειακών ροών. Για να προσδιοριστεί εάν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις, αλλά και για να καθοριστούν οι μονάδες παραγωγής ταμειακών ροών απαιτείται η άσκηση κρίσης.

5. Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες της Εταιρείας, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικοί τομείς της Εταιρείας είναι:

α) Τομέας Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας:

Η δραστηριότητες του τομέα διύλισης, εφοδιασμού και εμπορίας εστιάζονται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων της Εταιρείας, που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.

β) Τομέας Πετροχημικών

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται κυρίως στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, ΒΟΡΡ φίλμ και διαλυτών. Επίσης, ο τομέας περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών προϊόντων. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλενίου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλένιο που

παράγεται στο διυλιστήριο της Εταιρείας στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλενίου αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής ΒΟΡΡ φιλμ στην Κομοτηνή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των τομέων περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση της Εταιρείας. Πληροφορίες σχετικά με τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018	Σημ.	Διύλιση	Χημικά	Έρευνα & παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες		8.652.986	314.716	-	-	8.967.702
EBITDA		549.868	76.160	(5.067)	(4.476)	616.485
Αποσβέσεις	6,7	(136.071)	(3.686)	(979)	(17)	(140.753)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		413.797	72.474	(6.046)	(4.493)	475.732
Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	25	(92.870)	(1.817)	-	(32.507)	(127.194)
Έσοδα συμμετοχών		-	-	-	318.795	318.795
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	26	2.244	-	-	-	2.244
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		323.171	70.657	(6.046)	281.795	669.577
Φόρος εισοδήματος	27					(146.187)
Καθαρά κέρδη χρήσης						523.390

Το EBITDA υπολογίζεται ως τα Λειτουργικά αποτελέσματα της χρήσης πλέον αποσβέσεων

Πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017	Σημ.	Διύλιση	Χημικά	Έρευνα & παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες		6.966.669	266.931	-	-	7.233.600
EBITDA		660.070	85.452	(3.981)	(4.119)	737.422
Αποσβέσεις		(136.282)	(3.457)	(204)	(58)	(140.001)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		523.788	81.995	(4.185)	(4.177)	597.421
Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	25	(100.491)	(1.840)	-	(37.940)	(140.271)
Έσοδα συμμετοχών		-	-	-	33.724	33.724
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	26	(8.483)	-	-	-	(8.483)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		414.814	80.155	(4.185)	(8.393)	482.391
Φόρος εισοδήματος	27					(136.400)
Καθαρά κέρδη χρήσης						345.991

Το EBITDA υπολογίζεται ως τα Λειτουργικά αποτελέσματα της χρήσης πλέον αποσβέσεων

Η κατηγορία «Έρευνα και Παραγωγή» περιλαμβάνει δαπάνες που συνδέονται με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων σε περιοχές όπου η Εταιρεία κατέχει τα σχετικά δικαιώματα.

Η κατηγορία «Λοιπά» περιλαμβάνει κυρίως τα έσοδα από μερίσματα και μέρος των εξόδων που δεν σχετίζονται άμεσα με τους κύριους λειτουργικούς τομείς της Εταιρείας.

Δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στον ορισμό ή στη βάση μέτρησης του κέρδους ή ζημίας των τομέων σε σχέση με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται τα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες για τις χρήσεις 2018 και 2017, ανά τύπο αγοράς (εσωτερική αγορά, αεροπορία και ναυτιλία, εξαγωγές):

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018	Σημ	Διύληση	Χημικά	Έρευνα & παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά		2.601.183	112.277	-	-	2.713.460
Αεροπορία & Ναυτιλία		1.249.509	-	-	-	1.249.509
Εξαγωγές		4.802.294	202.439	-	-	5.004.733
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες		8.652.986	314.716	-	-	8.967.702
Έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017	Σημ	Διύληση	Χημικά	Έρευνα & παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Εσωτερική αγορά		2.445.379	99.970	-	-	2.545.349
Αεροπορία & Ναυτιλία		966.203	-	-	-	966.203
Εξαγωγές		3.555.087	166.961	-	-	3.722.048
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες		6.966.669	266.931	-	-	7.233.600

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018	Διύληση	Χημικά	Έρευνα & παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Σύνολο ενεργητικού	4.979.937	361.507	2.546	1.032.414	6.376.404
Σύνολο υποχρεώσεων	3.071.172	37.343	17.590	1.103.622	4.229.727
Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017	Διύληση	Χημικά	Έρευνα & παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Σύνολο ενεργητικού	5.000.604	521.652	3.266	671.664	6.197.186
Σύνολο υποχρεώσεων	3.384.430	247.654	14.017	741.862	4.387.963

Δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές στον ορισμό των τομέων ή στην ανάλυση ανά τομέα των συνόλων ενεργητικού και παθητικού σε σχέση με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

6. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	115.396	530.850	3.790.315	15.054	85.947	80.659	4.618.221
Προσθήκες	27.454	33	1.776	330	3.326	115.708	148.627
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	3.676	105.576	114	298	(109.664)	-
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	-	-	(45)	(97)	(280)	(422)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	2.968	-	-	(3.136)	(168)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	142.850	534.559	3.900.635	15.453	89.474	83.287	4.766.258
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	-	200.440	1.624.451	10.470	76.179	-	1.911.540
Αποσβέσεις	-	16.047	116.983	389	2.269	-	135.688
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	-	-	(45)	(97)	-	(142)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	-	216.487	1.741.434	10.814	78.351	-	2.047.086
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	142.850	318.072	2.159.201	4.639	11.123	83.287	2.719.172

Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	142.850	534.559	3.900.635	15.453	89.474	83.287	4.766.258
Προσθήκες	-	74	2.409	18	1.242	93.705	97.448
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	7.295	84.449	112	631	(92.487)	-

Πωλήσεις	-	-	(65)	-	(51)	-	(116)
Απομείωση αξίας/ Διαγραφές	-	-	-	-	-	(850)	(850)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	5.243	-	-	(1.367)	3.876
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	142.850	541.928	3.992.671	15.583	91.296	82.288	4.866.616
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	-	216.487	1.741.434	10.814	78.351	-	2.047.086
Αποσβέσεις	-	15.682	116.963	412	2.352	-	135.409
Πωλήσεις	-	-	(65)	-	(51)	-	(116)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	-	232.169	1.858.332	11.226	80.652	-	2.182.379
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	142.850	309.759	2.134.339	4.357	10.644	82.288	2.684.237

1. Η Εταιρεία δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση δανειακών υποχρεώσεων.
2. Κατά τη χρήση του 2018 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €2,5 εκ. (2017: €2,4εκ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιο δανεισμού 5,11% (2017: 5,34%).
3. Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», περιλαμβάνουν κυρίως την ανακατανομή ανταλλακτικών των μονάδων των διυλιστηρίων από τα αποθέματα στα μηχανήματα και μηχανολογικό εξοπλισμό και τη μεταφορά κόστους προγραμμάτων λογισμικού στα άυλα περιουσιακά στοιχεία.
4. Την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 η Εταιρεία αξιολόγησε κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης των παγίων περιουσιακών της στοιχείων. Βασισμένη στην αξιολόγηση αυτή, η Εταιρεία συμπέρανε ότι δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, επομένως δεν προχώρησε σε διενέργεια ελέγχου απομείωσης. Κατά συνέπεια δεν αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης στα αποτελέσματα της παρούσας χρήσης, ούτε και της συγκρίσιμης περιόδου. Η γραμμή «Απομείωση αξίας/ Διαγραφές» περιλαμβάνει, για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, διαγραφές παγίων από το κόστος και τις συσσωρευμένες αποσβέσεις.
5. Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €135,4 εκ. (2017: €135,7 εκ.) και ασώματων παγίων ύψους €5,3 εκ. (2017: €4,3 εκ.) κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της κατάστασης συνοδικών εισοδημάτων:
  - Κόστος πωληθέντων €126,4 εκ. (2017: €126,3 εκ.),
  - Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €7,4 εκ. (2017: €5,5 εκ.) και
  - Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €7,0 εκ. (2017: €6,3 εκ.)

7. Ασώματες ακινητοποιήσεις

	Λογισμικό	Δικαιώματα & Άδειες	Σύνολο
Κόστος			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	90.340	24.299	114.639
Προσθήκες	1.303	-	1.303
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	3.562	-	3.562
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	95.205	24.299	119.504
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	83.862	24.287	108.149
Αποσβέσεις	4.313	-	4.313
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	88.175	24.287	112.462
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	7.030	12	7.042
Κόστος			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	95.205	24.299	119.504

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

	Λογισμικό	Δικαιώματα & Άδειες	Σύνολο
Προσθήκες	1.330	2.540	3.870
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	(2.540)	(2.540)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	1.367	-	1.367
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	97.902	24.299	122.201
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	88.175	24.287	112.462
Αποσβέσεις	4.932	412	5.344
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	(404)	(404)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	93.107	24.295	117.402
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	4.795	4	4.799

1. Στα «Δικαιώματα και άδειες» περιλαμβάνονται δαπάνες αδειών σχετικές με τις νέες συμβάσεις παραχώρησης δικαιωμάτων έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων στη Δυτική Ελλάδα. Το Σεπτέμβριο 2018 μεταβίβαστηκαν σε άλλες εταιρείες του Ομίλου.
2. Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων, το οποίο παγιοποιήθηκε μέσα στη χρήση από τις «Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα ύλη περιουσιακά στοιχεία. Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα ασώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίηση τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση (Σημ. 6).

8. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έναρξη χρήσης	671.622	655.265
Αύξηση κεφαλαίου /(Επιστροφή) κεφαλαίου στους μετόχους	21.050	(1.688)
Μερική εξαγορά συμμετοχής σε θυγατρική	350.00	21.045
Πώληση θυγατρικών σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(7.000)	-
Απομείωση αξίας επενδύσεων	(3.300)	(3.000)
Τέλος χρήσης	1.032.372	671.622

Στον πίνακα που ακολουθεί αναφέρονται οι συμμετοχές της Εταιρείας:

Επωνυμία	Ποσοστό Συμμετοχής	Χώρα Εγκατάστασης	Κατηγοριοποίηση
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ (ΕΚΟ)	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL (HPI)	100,0%	ΑΥΣΤΡΙΑ	Θυγατρική
ΑΠΟΛΛΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
HELLENIC PETROLEUM FINANCE PLC (HPF)	100,0%	ΑΓΓΛΙΑ	Θυγατρική
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Θυγατρική
GLOBAL ALBANIA ΑΕ	99,9%	ΑΛΒΑΝΙΑ	Θυγατρική
ΔΕΠΑ Α.Ε..	35,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Συνδεδεμένη
Ε.Α.Κ.Α.Α	50,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Συνδεδεμένη

Επωνυμία	Ποσοστό Συμμετοχής	Χώρα Εγκατάστασης	Κατηγοριοποίηση
ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	25,0%	ΕΛΛΑΔΑ	Συνδεδεμένη
ELPEDISON B.V.	5,0%	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	Κοινοπραξία

- α) Στις 24 Νοεμβρίου 2017, η Εταιρεία εξαγόρασε το υπόλοιπο 37% των δικαιωμάτων της μειοψηφίας στην εταιρεία ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε. και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς αποτελείται από ποσό ύψους €16 εκ., το οποίο καταβλήθηκε εντός του 2018 και από ποσό ύψους €5 εκ., το οποίο είναι πληρωτέο εντός περιόδου πέντε ετών από την ημερομηνία απόκτησης των μετοχών.
- β) Η μείωση κεφαλαίου το 2017 προέρχεται από τη ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.
- γ) Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η μετοχική δομή της Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια ΑΒΕΕ (ΕΚΟ) ήταν ως εξής:
- 64,41% ιδιοκτησία της Hellenic Petroleum International AG
  - 35,59% ιδιοκτησία της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Στις 29 Νοεμβρίου 2018, η εταιρεία Hellenic Petroleum International S.A. μεταβίβασε το σύνολο του μεριδίου της στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ (64,41%) στην ΕΛΠΕ Α.Ε., η οποία πλέον κατέχει το 100% των μετοχών της, έναντι τιμήματος €350 εκατ.. Η Εταιρεία συμψήφισε την προκαταβολή που είχε πληρωθεί σε προηγούμενα έτη ύψους €327 εκατ. με το τίμημα της εξαγοράς των μετοχών αυτών (Σημ. 11).

- δ) Στις 24 Μαΐου 2018, η Εταιρεία προέβη στη σύσταση της εταιρείας ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (100% θυγατρική). Το μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρείας ανέρχεται σε €20 εκατ. Στις 14 Νοεμβρίου 2018, η Εταιρεία μεταβίβασε το 100% των μετοχών της ΕΛΠΕ UPSTREAM Α.Ε. στην ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. έναντι τιμήματος €0,9 εκατ. Από τη συναλλαγή προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος €0,1 εκατ. Στις 27 Νοεμβρίου 2018, η Εταιρεία μεταβίβασε το 100% των μετοχών της ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ ΑΕ στην ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. έναντι τιμήματος €6,2 εκατ. Από τη συναλλαγή δεν προέκυψε ενδοομιλικό κέρδος ή ζημία.
- ε) Απομείωση αξίας επενδύσεων

Elpedison B.V.

Η Εταιρεία κατέχει ποσοστό 5% της Elpedison B.V., σε κοινοπραξία με την HPI (45%) και την EDISON International.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύναται να παράξει η εταιρεία. Οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά, ή/ και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών της στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison Α.Ε. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση εκτιμήθηκε σε 7,5%, ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, η Εταιρεία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής της είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Δεδομένου ότι η αβεβαιότητα και οι εξελίξεις στην αγορά και το ρυθμιστικό περιβάλλον παρέμειναν κατά τη διάρκεια του 2018, η Διοίκηση επικαιροποίησε τον έλεγχο απομείωσης της αξίας της επένδυσης στην Elpedison BV στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 7% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, η Εταιρεία αναγνώρισε επιπρόσθετη πρόβλεψη απομείωσης της λογιστικής αξίας της επένδυσης στην Elpedison B.V. κατά €2,3 εκατ. (πρόβλεψη απομείωσης ύψους €18 εκατ. είχε αναγνωριστεί σε προηγούμενα έτη), στον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2018 και στα λοιπά έσοδα/ (έξοδα) καθαρά στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 24).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν μελλοντικά, ιδιαιτέρως σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Ασπροφός Α.Ε.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η Διοίκηση διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας της συμμετοχής της Εταιρείας στην Ασπροφός Α.Ε. (Ασπροφός), σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύναται να παράξει η εταιρεία. Οι επί σειρά ετών ζημιές της εταιρείας και οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά των μηχανολογικών κατασκευών, θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας.

Κατά τη μελέτη απομείωσης, η Ασπροφός θεωρήθηκε ως μία Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση εκτιμήθηκε στο 7%.

Με βάση τη μελέτη απομείωσης, η Εταιρεία αναγνώρισε επιπλέον ζημιά απομείωσης ύψους €3,0 εκ. στη λογιστική αξία της συμμετοχής της στον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2017 και στα λοιπά έσοδα/(έξοδα) καθαρά στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 24).

Η Διοίκηση επικαιροποίησε τον έλεγχο απομείωσης της αξίας της επένδυσης στην Ασπροφός στις 31 Δεκεμβρίου 2018, με προεξοφλητικό επιτόκιο 6%. Με βάση τον έλεγχο αυτό, η Εταιρεία αναγνώρισε επιπρόσθετη ζημιά απομείωσης ύψους €1,0 εκ. (συνολικές προβλέψεις ύψους €10,0 εκ. είχαν αναγνωρισθεί σε προηγούμενα έτη) στη λογιστική αξία της συμμετοχής της στον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2018 και στα λοιπά έσοδα/(έξοδα) καθαρά στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 24).

ε) Πώληση ΔΕΣΦΑ

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς, διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου. Το ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) κατέχει το 65% και η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (ΕΛΠΕ) το 35% του μετοχικού κεφαλαίου.

Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, τα ΕΛΠΕ και το ΤΑΙΠΕΔ συμφώνησαν να ξεκινήσουν από κοινού διαδικασία πώλησης του ποσοστού τους στον Όμιλο ΔΕΠΑ, με στόχο να διαθέσουν το 100% των δραστηριοτήτων εφοδιασμού, εμπορίας και διανομής, καθώς και το 66% της συμμετοχής τους στο δίκτυο μεταφοράς υψηλής πίεσης (ΔΕΣΦΑ Α.Ε., 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε.).

Η διαδικασία πώλησης κατέληξε σε υποβολή δεσμευτικής προσφοράς από την εταιρεία SOCAR (Εθνική εταιρεία πετρελαίου και αερίου του Αζερμπαϊτζάν) για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ, έναντι €400 εκατ., ενώ το τίμημα που αντιστοιχεί στο 35% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, το οποίο θα πωλείτο από την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανερχόταν στα €212 εκατ..

Στις 21 Δεκεμβρίου 2013 υπεγράφη η συμφωνία πώλησης των μετοχών (Share Purchase Agreement), ενώ η ολοκλήρωση της συναλλαγής συμφωνήθηκε να τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 παρήλθε η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρωση όλων των αναβλητικών αιρέσεων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, χωρίς κάτι τέτοιο να έχει επιτευχθεί.

Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥΣΟΙΠ) την 1η Μαρτίου 2017, το Ελληνικό Δημόσιο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την εκκίνηση νέας διαγωνιστικής διαδικασίας για διάθεση ποσοστού 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, ήτοι 31% από το ποσοστό 65% των μετοχών που κατέχει το ΤΑΙΠΕΔ, σε συνδυασμό με το 35% των μετοχών που κατέχει η ΕΛΠΕ και τη λήξη της διαδικασίας πώλησης του ίδιου ποσοστού (66%) των μετοχών του ΔΕΣΦΑ που είχε εκκινήσει το 2012. Επιπροσθέτως, το άρθρο 103 του Ν. 4472/2017 προβλέπει ότι, μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2017 το 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ που κατέχει η ΔΕΠΑ θα πωληθεί μέσω διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας που θα διενεργήσει το ΤΑΙΠΕΔ και το υπόλοιπο (34%) θα μεταβιβαστεί στο Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, η παραπάνω διάταξη προβλέπει ότι με το πέρας του διαγωνισμού ο ΔΕΣΦΑ θα πρέπει να αποτελεί διαχωρισμένο διαχειριστή συστήματος φυσικού αερίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 62 και 63 του ν. 4001/2011 όπως ισχύει, και να πιστοποιηθεί υπό τη μορφή αυτή κατά τα προβλεπόμενα στον ως άνω νόμο και τα άρθρα 9 και 10 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/73/ΕΚ (Full Ownership Unbundled System Operator – FOU).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, κατά τη συνεδρίασή του την 12 Ιουνίου 2017, αξιολόγησε τις στρατηγικές επιλογές σχετικά με την μειοψηφική συμμετοχή της Εταιρείας στον ΔΕΣΦΑ και έκρινε πως είναι προς όφελος της ΕΛΠΕ η από κοινού με το ΤΑΙΠΕΔ πώληση του 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ. Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε σχέδιο Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, του ΤΑΙΠΕΔ και της ΕΛΠΕ το οποίο έχει ως βάση το αντίστοιχο κείμενο του 2012. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την προαναφερθείσα συνεδρίασή του συγκάλεσε και την Έκτακτη Γενική

Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας προκειμένου να λάβει ειδική άδεια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23α του Κ.Ν. 2190/1920 για τη σύναψη του ΜΣ μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, του ΤΑΙΠΕΔ και της ΕΛΠΕ. Το Μνημόνιο Συνεργασίας υπεγράφη από τους τρεις συμβαλλόμενους στις 26 Ιουνίου 2017 και η ειδική άδεια της Γενικής Συνέλευσης παρασχέθηκε εκ των υστέρων στις 6 Ιουλίου 2017, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 23α παρ. 4 του Κ.Ν. 2190/1920. Στις 26 Ιουνίου 2017 δημοσιεύθηκε η Πρόσκληση για την Εκδήλωση Μη Δεσμευτικής Δήλωσης Ενδιαφέροντος. Τέσσερις φορείς εκδήλωσαν ενδιαφέρον και δύο εξ' αυτών ενημερώθηκαν από τους Πωλητές στις 22 Σεπτεμβρίου 2017 ότι προκρίθηκαν στην επόμενη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας (Φάση Δεσμευτικών Προσφορών) και αναγνωρίστηκαν ως Υποψήφιοι Φορείς. Οι δύο Υποψήφιοι Φορείς ήταν αφενός η κοινοπραξία που αποτελείται από τις εταιρείες SNAM S.p.A., FLUXYS S.A., Enagas Internacional S.L.U. και N.V. Nederlandse Gasunie και αφετέρου η εταιρεία Regasificadora del Noroeste S.A.”.

Οι Υποψήφιοι Φορείς υπέβαλαν τις δεσμευτικές προσφορές τους στις 16 Φεβρουαρίου 2018, σε συνέχεια της σχετικής Πρόσκλησης Υποβολής Δεσμευτικών Προσφορών της 10^{ης} Οκτωβρίου 2017.

Στις 29 Μαρτίου 2018, οι δύο Υποψήφιοι Φορείς υπέβαλαν τις βελτιωμένες και οριστικές προσφορές τους. Η κοινοπραξία των SNAM S.p.A., FLUXYS S.A. και Enagas Internacional S.L.U. επιβεβαίωσε την βελτιωμένη και οριστική προσφορά της στις 19 Απριλίου 2018, προσφέροντας το ποσό των €535 εκ. για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ. Η ανωτέρω δεσμευτική προσφορά έγινε δεκτή δυνάμει του ψηφίσματος αρ. 1319 του Διοικητικού Συμβουλίου της 19ης Απριλίου 2018, καθώς και του ψηφίσματος της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας της στις 14ης Μαΐου 2018. Με την απόφαση αριθ. 235 της 25/6/2018, το Ελεγκτικό Συνέδριο ενέκρινε τη συναλλαγή, ενώ στις 13/7/2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε και αυτή την έγκρισή της βάσει του Κανονισμού Συγκεντρώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 20 Ιουλίου 2018, το ΤΑΙΠΕΔ και η ΕΛΠΕ ως πωλητές και η «SENFLUGA Energy Infrastructure Holdings S.A.» (εταιρία ειδικού σκοπού που συστάθηκε από την κοινοπραξία SNAM-Enagas-Fluxys) ως αγοραστής, υπέγραψαν τη Συμφωνία Πώλησης και Αγοράς Μετοχών. Την ίδια ημερομηνία υπεγράφη και η Συμφωνία Μετοχών για την πώληση του ΔΕΣΦΑ μεταξύ της SENFLUGA S.A. και της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Με την ικανοποίηση του συνόλου των προβλεπόμενων όρων της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Μετοχών, η παραπάνω συναλλαγή ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 20 Δεκεμβρίου 2018. Αμέσως πριν την εκτέλεση της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Μετοχών, η ΔΕΠΑ ΑΕ προχώρησε σε μείωση μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών στους μετόχους της, ίση με την αξία πώλησης των μετοχών του ΔΕΣΦΑ (εύλογη αξία). Η αξία του μεριδίου της Εταιρείας ανήλθε στα €284 εκατ, το οποίο ενσωματώθηκε στα αποτελέσματα της Εταιρείας ως διανομή μερίσματος από τη ΔΕΠΑ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Ταυτόχρονα, η Εταιρεία αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ύψους €48 εκατ., για τη διαφορά που προκύπτει ανάμεσα στη φορολογική και λογιστική αξία της εναπομένουσας επένδυσής της στη ΔΕΠΑ. Η Εταιρεία είχε επίσης έσοδα από μερίσματα ποσού €23 εκατ. από τη ΔΕΠΑ. Ως εκ τούτου τα συνολικά έσοδα από μερίσματα από τη ΔΕΠΑ ανέρχονται σε €307 εκατ.

Η αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., ανέρχεται στα €237 εκ.. Ο Όμιλος ΔΕΠΑ, με την παρούσα σύστασή του, συνεχίζει να λογίζεται και να περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, ως επένδυση σε συνδεδεμένη επιχείρηση.

στ) Η Εταιρεία συμμετέχει στις ακόλουθες από κοινού ελεγχόμενες δραστηριότητες με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, άμεσα ή έμμεσα, μέσω θυγατρικών της εταιρειών:

- Calfrac Well Services Ltd – Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ (Ελλάδα, Θρακικό Πέλαγος)
- Edison International SpA – ΕΛΠΕ Πατραϊκός Α.Ε., εταιρεία του Ομίλου (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος)
- Total E&P Greece B.V. – ΕΛΠΕ Δ. Κέρκυρα Α.Ε., εταιρεία του Ομίλου (Ελλάδα, Οικόπεδο 2, Δυτική Κέρκυρα)

9. Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Δάνεια και προκαταβολές	6.518	17.340
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	2.369	2.346
Σύνολο	8.887	19.686

Στα Δάνεια και προκαταβολές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 περιλαμβάνεται τριετές ομολογιακό δάνειο ύψους €3,6 εκατ. προς την ΑΤΕΝ Ενεργειακή Α.Ε., εταιρεία του Ομίλου, με ημερομηνία λήξης το 2023.

Περιλαμβάνονται επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών. Αυτές έχουν προεξοφληθεί με επιτόκιο 7,25% κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 (2017: 7,25%).

Η μείωση οφείλεται σε εμπορικές απαιτήσεις οι οποίες είναι εισπρακτέες εντός του 2019 και, ως εκ τούτου, έχουν μεταφερθεί στους βραχυπρόθεσμους «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις».

10. Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αργό πετρέλαιο	328.010	330.840
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	486.792	559.312
Πετροχημικά	24.400	21.670
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές α΄ ύλης	83.903	79.454
- Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές α΄ ύλης	(29.246)	(27.530)
Σύνολο	893.859	963.746

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλίεται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2018 ανέρχεται σε €7,8 δις (2017: €6,0 δις). Η Εταιρεία αναγνώρισε ζημιά €32,4 εκατ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων της στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (2017: ζημιά €0,04 εκατ.). Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2018 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφόρων μεταβολών των τιμών του αργού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €48 εκατ. (2017: θετική επίδραση €58 εκατ.).

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ανταλλακτικά των μονάδων των διυλιστηρίων αξίας €5,2 εκ. (2017: €3,0 εκατ.) έχουν μεταφερθεί από τα αποθέματα στα πάγια (Σημ. 6).

11. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Πελάτες	449.595	450.922
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(117.170)	(117.305)
Πελάτες	332.425	333.617
Λοιπές απαιτήσεις	349.561	670.606
-Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(14.272)	(20.060)
Λοιπές απαιτήσεις	335.289	650.546
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	12.633	5.738
Σύνολο	680.347	989.901

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης η Εταιρεία χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες της στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν προκαταβολές ύψους €327 εκατ. προς την Hellenic Petroleum International A.G., θυγατρικής εταιρείας, για τη μεταφορά της συμμετοχής της στην Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια ΑΒΕΕ. Στις 29 Νοεμβρίου 2018 η εταιρεία Hellenic Petroleum International S.A. μεταβίβασε το σύνολο του μεριδίου της στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ (64,41%) στην ΕΛΠΕ Α.Ε., η οποία πλέον κατέχει το 100% των μετοχών της εταιρείας, έναντι τιμήματος €350 εκατ. (Σημ. 8).

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ως επί το πλείστον ποσά προκαταβολών σε προμηθευτές και σε εργαζομένους, απαιτήσεων από ΦΠΑ, παρακρατούμενων φόρων, καθώς και φόρων που έχουν καταλογιστεί ως αποτέλεσμα ελέγχων από τις φορολογικές αρχές κατά τα προηγούμενα έτη τα οποία η Εταιρεία αμφισβητεί και για τα οποία έχει ασκήσει ένδικο μέσα. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των ως άνω ένδικων μέσων δεν δύναται να προβλεφθεί και η Εταιρεία έχει κατατάξει τα σχετικά ποσά στο κυκλοφορούν ενεργητικό.

Επίσης για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν και τα ακόλουθα:

- €54 εκ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο Πειραιά αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών (31 Δεκεμβρίου 2017: €54 εκ.). Σε απάντηση αυτής της ενέργειας η Εταιρεία έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ. 31).
- Ομολογιακό δάνειο ύψους €138 εκ. 12μηνης λήξης, προς την 100% θυγατρική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ (Σημ. 33).

Οι λογιστικές αξίες των πελατών αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται το σύνολο των απαιτήσεων από πελάτες:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	244.027	259.024
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	205.568	191.898
Σύνολο υπολοίπων πελατών	449.595	450.922

Η ανάλυση παλαιότητας των ληξιπροθέσμων εμπορικών απαιτήσεων, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Εως 30 ημέρες	62.404	53.235
30 - 90 ημέρες	10.750	6.808
Πάνω από 90 ημέρες	132.414	131.855
Σύνολο ληξιπροθέσμων υπολοίπων πελατών	205.568	191.898

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεών της.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, η Εταιρεία διενεργεί έλεγχο απομείωσης των απαιτήσεων χρησιμοποιώντας πίνακα με βάση τον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων, ως αναφέρεται παραπάνω. Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσημειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Η πρόβλεψη για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανήλθε σε €98.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου (δημοσιευμένο)	117.305	118.186
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής (Σημ. 2)	1.277	-
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	118.582	118.186
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Προσθήκες	430	-
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(1.842)	(881)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	117.170	117.305

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	20.060	17.481
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Προσθήκες	212	4.539
Μεταφορά στην πρόβλεψη για επίδικες υποθέσεις	(6.000)	-
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	-	(1.960)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	14.272	20.060

12. Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	1.070.378	667.599
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.070.378	667.599
Δεσμευμένες καταθέσεις	1.207	145.652
Σύνολο ρευστών διαθεσίμων	1.071.585	813.251

Οι δεσμευμένες καταθέσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σχετίζονται κυρίως με τραπεζικές καταθέσεις ύψους €144 εκ., οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση ισόποσης δανειακής συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς, σχετικά με τη δανειακή Διευκόλυνση Β που έχει συναφθεί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Σημ. 16).

Την 31 Δεκεμβρίου 2017 το ανεξόφλητο υπόλοιπο της δανειακής διευκόλυνσης Β ανερχόταν σε €100 εκατ., ενώ το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου με την Τράπεζα Πειραιώς σε €144 εκατ. Το Φεβρουάριο του 2018 η Εταιρεία τροποποίησε τη δανειακή διευκόλυνση Β, η οποία δεν απαιτεί πλέον εγγύηση. Επομένως το δάνειο της τράπεζας Πειραιώς αποπληρώθηκε, η δεσμευμένη τραπεζική κατάθεση αποδεσμεύτηκε και η σχετική σύμβαση τραπεζικής εγγύησης ακυρώθηκε.

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες» ανερχόταν σε \$889 εκ. (ισοδύναμο σε Ευρώ: €777 εκ.). Το αντίστοιχο ποσό για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ανερχόταν σε \$549 εκ. (ισοδύναμο σε Ευρώ: €458 εκ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Euro	0,02%	0,06%
USD	0,10%	0,10%

13. Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου & 31 Δεκεμβρίου 2017	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2018	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2017: €2,18).

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρείας που πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 2005, ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, με σκοπό τη σύνδεση του αριθμού μετοχών, για τις οποίες παραχωρείται δικαίωμα προαίρεσης σε ανώτατα και ανώτερα στελέχη της Εταιρείας, με την επίτευξη εταιρικών και ατομικών στόχων άμεσα εξαρτώμενων από τα αποτελέσματα της Εταιρείας. Μεταγενέστερες Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις ενέκριναν την παραχώρηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών της Εταιρείας (stock options). Οι Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2014 και το 2015, ενέκριναν αλλαγές στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, ενσωματώνοντας πρόσφατες νομικές και φορολογικές αλλαγές, χωρίς να μεταβάλλεται η επίδραση στα αποτελέσματα ή το όφελος στους συμμετέχοντες.

Δεν υπήρχαν αδιάθετα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Έτος Παραχώρησης	Περίοδος Άσκησης Δικαιωμάτων	Ημερομηνία Λήξεως	Τιμή εξάσκησης €/MTX	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
				31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
2012	2014-18	2018	4,52	-	185.633
Σύνολο				0	185.633

Η κίνηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών και η αναλογούσα μέση σταθμική τιμή εξάσκησης κατά τη διάρκεια του 2018 και του 2017 εμφανίζεται παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2018		31 Δεκεμβρίου 2017	
	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα
Αρχή περιόδου (1η Ιανουαρίου)	4,52	185.633	4,52	1.479.933
Ασκηθέντα	4,52	(172.383)	4,52	(1.294.300)
Έληξαν	4,52	(13.250)	-	-
Τέλος περιόδου (31η Δεκεμβρίου)	-	-	4,52	185.633

Η αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης που έληξαν χωρίς να ασκηθούν κατά το 2018 ήταν €0,007 εκατ. (2017: μηδέν).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, για την εξάσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης η Εταιρεία απέκτησε και στη συνέχεια διέθεσε στους συμμετέχοντες του προγράμματος ίδιες μετοχές συνολικής αξίας €1,2 εκατ. (Σημ. 14).

14. Αποθεματικά

	Τακτ. αποθ/κά	Ειδικά αποθ/κά	Αποθ/κά φορολογ. και αναπτυξ. νομών	Αποθ/κά αντιστάθ. κινδύνου	Αναλογιστικά κέρδη (ζημιές)	Κέρδη / (Ζημιές) αποτίμησης συμμετ. τίτλων	Αποθ/κό παροχών σε συμμετ. τίτλων	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	118.668	86.495	263.146	10.786	(10.087)	-	746	-	469.754
Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	(4.590)	-	-	-	-	(4.590)
Αποχαρ. πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολ. εισοδημάτων	-	-	-	1.979	-	-	-	-	1.979
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορ. παροχών	-	-	-	-	(7.100)	-	-	-	(7.100)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	-	-	-	-	-	-	(653)	-	(653)
Αγορά ιδίων μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	(10.245)	(10.245)
Διόθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	-	-	-	-	-	-	-	9.714	9.714
Μερίσματα	-	-	(106.962)	-	-	-	-	-	(106.962)
Μεταφορές προς/ από αποτελέσματα εις νέον	-	-	8.797	-	-	-	-	-	8.797
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	118.668	86.495	164.981	8.175	(17.187)	-	93	(531)	360.694
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 (δημοσιευμένο)	118.668	86.495	164.981	8.175	(17.187)	-	93	(531)	360.694
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής	-	-	-	-	-	166	-	-	166
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	118.668	86.495	164.981	8.175	(17.187)	166	93	(531)	360.860

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

	Τακτ. αποθ/κά	Ειδικά αποθ/κά	Αποθ/κά φορολογ. και αναπτυξ. νόμων	Αποθ/κά αντιστάθ. κινδύνου	Αναλογιστικά κέρδη (ζημιές)	Κέρδη / (Ζημιές) αποτίμησης συμμετ. τίτλων	Αποθ/κό παροχών σε συμμετ. τίτλων	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Πράξεις αντιστάθ. κινδύνου: - Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθ. κινδύνου	-	-	-	(5.006)	-	-	-	-	(5.006)
Αποχαρ. πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολ. εισοδημάτων	-	-	-	(14.920)	-	-	-	-	(14.920)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορ. παροχών	-	-	-	-	(10.878)	-	-	-	(10.878)
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων	-	-	-	-	-	(675)	-	-	(675)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	-	-	-	-	-	(93)	-	(93)
Αγορά ιδίων μετοχών	13	-	-	-	-	-	-	(683)	(683)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	13	-	-	-	-	-	-	1.214	1.214
Μερίσματα	29	-	-	(76.408)	-	-	-	-	(76.408)
Μεταφορά από αποθεματικό στα αποτελέσματα	-	-	-	(17.318)	-	-	-	-	(17.318)
Μεταφορά σε τακτικό αποθεματικό	26.170	-	-	-	-	-	-	-	26.170
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	144.838	86.495	71.255	(11.751)	(28.065)	(509)	-	-	262.263

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως σε αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών στοιχείων του ενεργητικού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις προηγούμενων χρήσεων.

Αφορολόγητα αποθεματικά και αποθεματικά αναπτυξιακών νόμων

Τα αποθεματικά αυτά αφορούν σε κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο, καθώς και σε αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Σε περίπτωση διανομής τους, ορισμένα από τα κέρδη αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από ορισμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα όπως περιγράφεται στη Σημ.21.

Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Λοιπά αποθεματικά

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει:

(α) Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.

(β) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.

Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές διακρατώνται για το πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών (Σημ. 13). Κατά το 2018, αγοράστηκαν 87.793 μετοχές με συνολικό κόστος €0,7 εκατ., ενώ 157.951 μετοχές δόθηκαν σε υπαλλήλους, οι οποίοι εξάσκησαν τα δικαιώματα που είχαν στην κατοχή τους. Οι μετοχές που εκδίδονται στους συμμετέχοντες του προγράμματος, αναγνωρίζονται με τη μέθοδο FIFO (first-in first-out).

15. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Προμηθευτές	1.075.569	1.417.731
Δεδουλευμένα έσοδα	114.656	84.535
Λοιπές υποχρεώσεις	35.882	51.761
Σύνολο	1.226.107	1.554.027

Η γραμμή “Προμηθευτές” αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊόντα και υπηρεσίες.

Ο λογαριασμός “Προμηθευτές”, στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργού πετρελαίου από το Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την ΝΙΟC. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες της Εταιρείας να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω της μη αποδοχής πληρωμών από το διεθνές τραπεζικό σύστημα προς Ιρανικές τράπεζες και κυβερνητικές εταιρείες, λόγω επιβολής ρητών ή σιωπηρών διεθνών κυρώσεων. Μετά τις 30 Ιουνίου 2012, οι κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά του Ιράν κατέστησαν αδύνατη την πραγματοποίηση πληρωμών προς τη ΝΙΟC (Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 267/2012 της 23 Μαρτίου 2012). Η Εταιρεία είχε ενημερώσει τον προμηθευτή της για τη σχετική καθυστέρηση η οποία οφειλόταν στις ανωτέρω διεθνείς κυρώσεις.

Στις 18 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αποφάσισε (Απόφαση ΚΕΠΠΑ 2015/1863) την άρση των περισσότερων περιορισμών της ΕΕ απέναντι στο Ιράν, λαμβάνοντας υπόψη την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας Ηνωμένων Εθνών (ΑΣΑΗΕ) 2231 (2015) και το Παράρτημα Β της ΑΣΑΗΕ 2231 (2015), καθώς επίσης και την επικύρωση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας του ΟΗΕ αναφορικά με την ορθή υλοποίηση των συμφωνημένων μέτρων σε σχέση με το πυρηνικό ζήτημα. Στις 16 Ιανουαρίου 2016 («Ημέρα Εφαρμογής»), το Συμβούλιο της ΕΕ αποφάσισε (απόφαση ΚΕΠΠΑ 2016/37) την εφαρμογή της απόφασης ΚΕΠΠΑ 2015/1863 με ισχύ από την 16η Ιανουαρίου 2016. Την ίδια ημέρα επήλθε επίσης μερική άρση των περιοριστικών μέτρων που είχαν τεθεί σε εφαρμογή από τις ΗΠΑ αλλά και διεθνώς. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εξελίξεων, στις 22 Ιανουαρίου 2016 τα Ελληνικά Πετρέλαια και η ΝΙΟC κατέληξαν σε συμφωνία-πλαίσιο για την επανέναξη των εμπορικών τους σχέσεων σχετικά με την προμήθεια αργού, καθώς και για τη διευθέτηση των οφειλών.

Στις 8 Μαΐου 2018, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ ανακοίνωσε την απόφασή του να παύσει τη συμμετοχή των Ηνωμένων Πολιτειών στο Κοινό Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης (JCPOA) και να ξεκινήσει εκ νέου την επιβολή, ύστερα από μια περίοδο διακοπής, των αμερικανικών κυρώσεων που σχετίζονται με την πυρηνική ενέργεια και οι οποίες είχαν αρθεί στο πλαίσιο του JCPOA σχετικά με τη σταδιακή ανακούφιση των κυρώσεων προς το Ιράν. Σε συνδυασμό με αυτήν την ανακοίνωση, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ εξέδωσε ένα Προεδρικό Μνημόνιο Εθνικής Ασφάλειας (NSPM), με το οποίο έδωσε εντολή στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών να προετοιμάσουν άμεσα την εκ νέου επιβολή όλων των αμερικανικών κυρώσεων που είχαν αρθεί σε σχέση με το JCPOA και σε καμία περίπτωση μετά από 180 ημέρες από την ημερομηνία του NSPM. Κατά συνέπεια καμιά παραλαβή φορτίων αργού πετρελαίου από το Ιράν ή πληρωμή προς αυτό δεν πραγματοποιήθηκε μετά τις 8 Μαΐου 2018.

Τα δεδουλευμένα έξοδα περιλαμβάνουν κυρίως τόκους, έξοδα μισθοδοσίας και προβλέψεις μη τιμολογημένων εξόδων. Τα δεδουλευμένα έξοδα, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε €54 εκ. (2017: €19 εκατ.).

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 οι λοιπές υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνουν ποσό ύψους €16 εκατ., για την εξαγορά του υπολοίπου των μετοχών της θυγατρικής εταιρείας ΕΛΠΕΤ Βαλκανική Α.Ε. (Σημ. 8).

16. Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	144.112	188.556
Ομολογιακό δάνειο	1.513.486	721.023
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.657.598	909.579
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	870.906	1.660.507
Τρέχον υπόλοιπο τραπεζικού δανεισμού	44.444	44.444
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	915.350	1.704.951
Σύνολο δανείων	2.572.948	2.614.530

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μεταξύ 1 και 2 ετών	267.038	318.944
Μεταξύ 2 και 5 ετών	1.357.560	557.635
Πάνω από 5 έτη	33.000	33.000
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.657.598	909.579

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Τραπεζικός Δανεισμός	Νόμισμα		
		31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Βραχυπρόθεσμος			
- Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	5,17%	4,84%
-Μεταβλητό Libor + περιθώριο	USD	-	-
Μακροπρόθεσμος			
- Μεταβλητό Euribor + Περιθώριο	Ευρώ	3,46%	4,92%
-Μεταβλητό Libor + περιθώριο	USD	5,42%	-

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ευρώ	2.417.888	2.614.530
Δολλάριο Αμερικής	155.060	-
Σύνολο δανείων	2.572.948	2.614.530

Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. από κοινού με τις θυγατρικές της εταιρείες (μαζί ο «Όμιλος») διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιρειών του Ομίλου. Στο πλαίσιο αυτό η Hellenic Petroleum Finance Plc («HPF») ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του

2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

Τα δάνεια της Εταιρείας, στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκατ.):

	Λήξη	31 Δεκεμβρίου 2018 (€ εκατ.)	31 Δεκεμβρίου 2017 (€ εκατ.)
Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	Ιούν. 2023	392	348
Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	Νοέ. 2020	223	284
Ομολογιακό δάνειο €200 εκατ.	Φεβ. 2021	297	200
Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	Μάι. 2018	-	239
Ομολογιακό δάνειο \$250 εκατ.	Ιούν. 2021	155	-
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	Ιούν. 2022	156	200
Δάνειο ΗΡΡ €317,6 εκατ.	Ιουλ. 2019	280	274
Δάνειο ΗΡΡ €367 εκατ.	Οκτ. 2019	447	447
Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	623	623
Σύνολο		2.573	2.615

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων της Εταιρείας που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2019 περιλαμβάνονται στη Σημ. 3 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2018 και 31 Δεκεμβρίου 2017, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως.

Οι σημαντικές κινήσεις κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 αναφέρονται παρακάτω:

Κοινοπρακτικό Δάνειο €400 εκατ.

Τον Ιούλιο του 2014 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο, ύψους €350 εκατ. με την εγγύηση της ΗΡΡ και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2018. Τον Ιούνιο 2018, η Εταιρεία αποπλήρωσε τη δανειακή σύμβαση και την αναχρηματοδότησε συνάπτοντας πενταετές αναχρηματοδοτούμενο κοινοπρακτικό δάνειο ύψους €400 εκατ. με τη συμμετοχή ελληνικών και διεθνών τραπεζών.

Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.

Το Σεπτέμβριο 2015, η Εταιρεία παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού της δανείου ύψους €400 εκατ. από τον Δεκέμβριο 2015 στον Ιούνιο 2016 και στη συνέχεια έως τον Οκτώβριο 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Τον Απρίλιο 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού δανείου μέχρι τον Οκτώβριο 2018, οπότε και αποπλήρωσε το υπόλοιπο του δανείου, ύψους €284 εκατ.. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε το Νοέμβριο 2018 με έκδοση νέου κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ., διετούς διάρκειας, με δυνατότητα επέκτασης για ένα επιπλέον έτος.

Ομολογιακό δάνειο €300 εκ.

Τον Ιανουάριο 2015 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκατ. διάρκειας 3 ετών. Το δάνειο αναχρηματοδοτήθηκε το Φεβρουάριο του 2018, με δάνειο ύψους €300 εκατ. και διάρκεια 3 ετών.

Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €400 εκ.

Τον Μάιο 2016, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο συνολικού ορίου € 400 εκατ., διάρκειας 18 μηνών και με δυνατότητα επιπλέον επέκτασης 6 μηνών. Το δάνειο αποτελείται από 2 μέρη, ένα με δεσμευμένη εκταμίευση ύψους €240 εκατ. και το δεύτερο, ύψους €160 εκατ., χωρίς δέσμευση. Τον Οκτώβριο 2017, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του δανείου για τον Μάιο 2018. Το Μάιο 2018 η Εταιρεία αποπλήρωσε το συνολικό ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου, ύψους €240 εκατ..

Ομολογιακό δάνειο \$250 εκατ.

Τον Ιούνιο 2018 η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε ένα νέο δάνειο ύψους \$250 εκατ. διάρκειας 3 ετών με σκοπό τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων.

Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκατ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκατ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περίοδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιωνόταν πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας (Σημ. 12), μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ΕΤΕ ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι την 30 Σεπτεμβρίου 2018, πραγματοποιήθηκαν συνολικές αποπληρωμές ύψους €244 εκατ. Μέχρι το Φεβρουάριο 2018, η Δανειακή Διευκόλυνση Β περιελάμβανε χρηματοοικονομικούς όρους μεταξύ των οποίων και δείκτες κάλυψης τόκων και μόχλευσης. Το Φεβρουάριο 2018 η Εταιρεία τροποποίησε τους όρους αυτής της σύμβασης με στόχο να εναρμονίσει τους ορισμούς των χρηματοοικονομικών όρων της σύμβασης και τους σχετικούς δείκτες με αυτούς των υπολοίπων δανείων της που προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και Ευρω-ομόλογα.

Δάνειο HPF €317,6 εκ. (Ευρώ-ομόλογο €325 εκ.)

Τον Ιούλιο του 2014, η HPF εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες έχουν την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους €317,6 εκ. με σκοπό τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων.

Δάνειο HPF €367 εκ. (Ευρώ-ομόλογο €450 εκ.)

Τον Οκτώβριο 2016, η HPF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκ. το οποίο έληγε το Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτωβρίου 2016, με ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους €367 εκ., τα οποία χρησιμοποίησε για να χρηματοδοτήσει μέρος του δανείου της ύψους €488 εκ., με λήξη το Μάιο 2017 και την εν γένει χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων.

Τον Ιούλιο 2017, η HPF εξέδωσε νέες ομολογίες ύψους 74,5 εκατ. Ευρώ με σκοπό να ενοποιηθούν και να αποτελέσουν μια ενιαία σειρά με τις ήδη υπάρχουσες ομολογίες της HPF, οι οποίες λήγουν στις 14 Οκτωβρίου 2021. Στη συνέχεια η Εταιρεία αύξησε το ύψος του δανεισμού της.

Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Η Εταιρεία διατηρεί επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Πρόκειται για βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η Εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες της Εταιρείας περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών, ως ακολούθως: "Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/ Συγκρίσιμα Ενοποιημένα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων", "Συγκρίσιμα Ενοποιημένα Κέρδη προ Φόρων και Τόκων /Ενοποιημένοι Καθαροί Τόκοι" και "Ενοποιημένος Καθαρός Δανεισμός/Ενοποιημένη Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων". Η διοίκηση παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

17. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης / (υποχρέωσης) είναι η εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο αρχής έτους	(89.959)	38.839
Αποτελέσματα χρήσης	(72.739)	(132.766)
Κινήσεις στην καθαρή θέση	10.506	3.968
Αναπροσαρμογή καθαρής θέσης (Σημ. 2)	319	-
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	(151.873)	(89.959)

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναφέρεται στις πιο κάτω κατηγορίες:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(197.770)	(205.222)
Αποτίμηση αποθεμάτων	11.182	11.902
Περιβαλλοντολογική πρόβλεψη	18.311	5.420
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	(3.383)	4.352
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	35.705	35.915
Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	10.116	11.646
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	4.002	(3.339)
Πρόβλεψη απομείωσης αξίας κτήσης συμμετοχών	10.989	11.791
Αναβαλλόμενη φορολογία στη διανομή των μετοχών του ΔΕΣΦΑ από τη ΔΕΠΑ	(48.496)	-
Καθαρή δαπάνη τόκων μεταφερόμενη προς συμψηφισμό (υποκεφαλαιοδότηση)	-	37.307
Λοιπές μεταβολές σε σχέση με προβλέψεις και δεδουλ. έξοδα	7.471	269
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	(151.873)	(89.959)

Το 2014, οι διατάξεις του αρ. 49 του Ν. 4172/2013 περί υποκεφαλαιοδότησης εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται ως προς συγκεκριμένο ποσοστό επί του φορολογικού EBITDA της εκάστοτε εταιρείας (60% το 2014, 50% το 2015 και 40% από το 2016 και 30% από το 2017 και στο εξής). Η επίδραση στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας της Εταιρείας, ήταν €37 εκ. (απαίτηση) στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Το ποσό αυτό συμψηφίστηκε με φορολογικά κέρδη το 2018.

18. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πώς τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές της Εταιρείας έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	132.539	104.331
Σύνολο	132.539	104.331
	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Χρεώσεις στη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	19.184	7.349
Σύνολο	19.184	7.349

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Χρεώσεις στη κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	13.210	10.002
Σύνολο	13.210	10.002

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	7.760	6.863
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(2.262)	(1.842)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	5.498	5.021
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	127.041	99.310
Υποχρέωση στη κατάσταση οικονομικής θέσης	32.539	104.331

Τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου.

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	89.817	(1.296)	88.521
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	4.806	-	4.806
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.363	(32)	2.331
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και (κέρδη)/ ζημίες από τακτοποιήσεις	212	-	212
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	7.381	(32)	7.349
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	-	2	2
-(Κέρδη)/Ζημίες από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	5.868	-	5.868
-(Κέρδη)/Ζημίες από εμπειρικές προσαρμογές	4.132	-	4.132
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	10.000	2	10.002
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(935)	(606)	(1.541)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(89)	89	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	106.174	(1.843)	104.331
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	5.515	-	5.515
Χρηματοοικονομικά έξοδα/ (έσοδα)	2.234	(46)	2.188
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και (κέρδη)/ ζημίες από τακτοποιήσεις	11.481	-	11.481
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	19.230	(46)	19.184
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	-	10	10

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
- (Κέρδη)/Ζημίες από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	11.169	-	11.169
- (Κέρδη)/Ζημίες από εμπειρικές προσαρμογές	2.031	-	2.031
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	13.200	10	13.210
Καταβολές παροχών άμεσα από την Εταιρεία/ εισφορές της Εταιρείας στα στοιχεία ενεργητικού	(3.560)	(626)	(4.186)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(243)	243	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	134.801	(2.262)	132.539

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	Μέχρι ενός έτους	Μεταξύ ενός και δύο ετών	Μεταξύ δύο και πέντε ετών	Πάνω από πέντε έτη	Σύνολο
Συνταξιοδοτικές παροχές	4.283	5.042	27.092	242.935	279.352

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2018				31 Δεκεμβρίου 2017			
	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	72	-	72	3%	74	-	74	4%
Ομόλογα								
- Κρατικά ομόλογα	1.053	-	1.053	47%	882	-	882	48%
- Εταιρικά ομόλογα	802	-	802	35%	558	-	558	30%
Επενδυτικά κεφάλαια	140	-	140	6%	123	-	123	7%
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	195	-	195	9%	206	-	206	0
Σύνολο	2.262	-	2.262		1.843	-	1.843	

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,05%	2,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,10% - 1,60%	0,50%
Πληθωρισμός	1,10%	0,60%

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλλαγές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή της παραδοχής	Αύξηση στην υποχρέωση	Μείωση στην υποχρέωση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,50%	-5,00%	5,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,50%	4,04%	-

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα να συμβεί αυτό, καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method)).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €0,6 εκ.. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 17 χρόνια.

19. Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα

Η κίνηση των προβλέψεων για το 2018 και το 2017, έχει ως εξής:

	Νομικές υποθέσεις	Προβλέψεις για περιβαλλοντικές δαπάνες	Προβλέψεις
1 Ιανουαρίου 2017	6.829	-	6.829
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:			
- Προσθήκες	2.269	-	2.269
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(3.040)	-	(3.040)
31 Δεκεμβρίου 2017	6.058	-	6.058
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:			
- Προσθήκες	10.565	15.000	25.565
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(2.509)	-	(2.509)
Διάφορες κινήσεις / Ανακατανομές	10.988	-	10.988
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(2.244)	-	(2.244)
31 Δεκεμβρίου 2018	22.858	15.000	37.858

Τα ποσά που συμπεριλαμβάνονται στην συγκεκριμένη κατηγορία αφορούν σε προβλέψεις για νομικές υποθέσεις και περιβαλλοντική αποκατάσταση. Κατά τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία δημιούργησε πρόβλεψη ύψους €15 εκατ. βάσει του εκτιμώμενου κόστους παροπλισμού εργοστασίου καυστικής σόδας, το οποίο δε βρίσκεται πλέον σε λειτουργία, στη βιομηχανική ζώνη της Θεσσαλονίκης και για την αποκατάσταση εδάφους που θα ακολουθήσει.

20. Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Επιχορηγήσεις	8.171	8.764
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	6.639	6.805
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	14.810	15.569

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στην Εταιρεία αφορούν επιχορηγήσεις για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2018 ανέρχεται σε €0,7 εκατ. (2017: €0,7 εκατ.).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν ως επί το πλείστον διάφορα λειτουργικά έξοδα και κινδύνους προερχόμενα από τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της Εταιρείας. Κυρίως περιλαμβάνει το μακροπρόθεσμο μέρος του τιμήματος για την εξαγορά του υπολοίπου των μετοχών της ΕΛΠΕΤ Βαλκανική Α.Ε., ποσού €5 εκατ. (Σημ. 8).

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2018				31 Δεκεμβρίου 2017			
	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
	ΜΤ'000	Βαρέλια χιλ.	€	€	ΜΤ'000	Βαρέλια χιλ.	€	€
Συμβάσεις ανταλλαγής μελλοντικής τιμής αγαθών	-	2.000	-	66	-	-	-	-
Σύνολο	-	2000	-	66	-	-	-	-

Παράγωγα προς πώληση - Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2018				31 Δεκεμβρίου 2017			
	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
	ΜΤ'000	Βαρέλια χιλ.	€	€	ΜΤ'000	Βαρέλια χιλ.	€	€
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	-	846	-	16.321	-	1.848	11.514	-
	-	846	-	16.321	-	1.848	11.514	-
Σύνολο	-	-	-	16.387	-	-	11.514	-

Μη κυκλοφορούν ενεργητικού

Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	-	-	-
	-	-	-	-

Κυκλοφορούν ενεργητικό

Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	16.387	11.514	-
	-	16.387	11.514	-
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων	-	16.387	11.514	-

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερη των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων κέρδος επί συμβολαίων, τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους ύψους €14.920 μετά φόρων (2017: ζημιά €1.979 μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε ζημιά μετά φόρων €5.006 στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (2017: €4.590 ζημιά μετά φόρων) και περιλαμβάνονται στα Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου (Σημ. 14).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του ισολογισμού ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών όπως απεικονίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

22. Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	7.782.850	6.020.873
Παροχές σε εργαζομένους	211.592	202.704
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	135.409	135.688
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	5.344	4.313
Λοιπά έξοδα	347.544	252.747
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης και διάθεσης	8.482.739	6.616.325

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, στα λοιπά έξοδα περιλαμβάνονται αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ύψους €0,04 εκ., που αφορούν σε υπηρεσίες πέραν του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων (εξαιρουμένων δηλαδή

υπηρεσιών τακτικού ελέγχου και έκδοσης φορολογικού πιστοποιητικού).

Τα έξοδα προσωπικού παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Μισθοδοσία	138.498	141.683
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	34.205	33.913
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων	19.553	8.876
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	19.336	18.232
Σύνολο	211.592	202.704

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής.

23. Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης της Εταιρείας εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίησή τους.

24. Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)

Τα "Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές) αναλύονται ως ακολούθως:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων (Σημ. 30)	675	725
Υπηρεσίες προς τρίτους	4.240	4.172
Έσοδα από ενοίκια	1.429	1.362
Έσοδα από μεταβίβαση δικαιωμάτων έρευνας & παραγωγής υδρογονανθράκων	1.161	-
Αναμενόμενες εισπράξεις από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	1.830	2.022
Συνολικά λοιπά λειτουργικά έσοδα	9.335	8.281
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	(951)	(10.523)
Πρόβλεψη περιβαλλοντικής αποκατάστασης (Σημ. 19)	(15.000)	-
Νομικά έξοδα κατόπιν απόφασης Διαιτησίας	-	(13.679)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	1.437	(814)
Συνολικά λοιπά κέρδη/ (ζημιές)	(5.179)	(16.736)
Απομείωση επένδυσης σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(3.300)	(3.000)
Κέρδη / (Ζημιές) από πώληση συμμετοχών	123	-
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά	(8.356)	(19.735)

Στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) συμπεριλαμβάνονται εκτός των άλλων και έσοδα ή έξοδα που δεν σχετίζονται με τις εμπορικές συναλλαγές της Εταιρείας (π.χ. έσοδα από υπεκμίσθωση γραφείων και παροχή υπηρεσιών προσωπικού προς τις θυγατρικές εταιρείες). Η απομείωση επενδύσεων αφορά στην Elpedison B.V. και στην Ασπροφός, ενώ για το 2017 τα ποσά αφορούν στην Ασπροφός.

25. Χρηματοοικονομικά (έξοδα) / έσοδα – καθαρά

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Έσοδα από τόκους	9.442	12.834
Έξοδα τόκων	(114.400)	(124.025)
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(22.236)	(29.080)
Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) - καθαρά	(127.194)	(140.271)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, τόκοι ύψους €2,5 εκατ. (2016 : €2,4 εκατ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί, όπως αναφέρεται στη Σημ. 6.

26. Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές

Τα κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €2 εκ. (2017: €8 εκατ. ζημιές) προέρχονται από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (ως επί το πλείστον σε Δολάρια ΗΠΑ).

27. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος που αναλογεί στα αποτελέσματα της χρήσης είναι:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Τρέχουσα φορολογική υποχρέωση	(64.656)	(5)
Φόροι προηγούμενων χρήσεων	4.698	(3.629)
Φόρος επί αποθεματικών	(13.490)	-
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 17)	(72.739)	(132.766)
Σύνολο	(146.187)	(136.400)

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2018			31 Δεκεμβρίου 2017		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	(938)	263	(675)	-	-	-
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(27.835)	7.909	(19.926)	(3.678)	1.067	(2.611)
Αναλογιστικές αυξήσεις (ζημιές) σε συνταξιοδοτικά σχέδια καθορισμένου ωφελήματος	(13.212)	2.334	(10.878)	(10.001)	2.901	(7.100)
Λοιπά συνολικά έσοδα	(41.985)	10.506	(31.479)	(13.679)	3.968	(9.711)

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής για τις Ανώνυμες Εταιρείες στην Ελλάδα για το 2018 και το 2017 ανέρχεται σε 29%. Σύμφωνα με το άρθρ. 23 του Ν.4579, που ψηφίσθηκε το Δεκέμβριο του 2018, οι φορολογικοί συντελεστές των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ανά έτος, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η επίπτωση της μεταβολής των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών στα λοιπά συνολικά έσοδα, ανέρχεται σε €1,7 εκατ. ζημιά.

Σύμφωνα με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις, οι έλεγχοι διενεργούνται ως εξής:

Έλεγχος από τους Ορκωτούς Ελεγκτές – Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να λάβουν ετήσια «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης», όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5 και το Νόμο 4174/2013, άρθρο 65α, από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Η έκδοση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης υποκαθιστά, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, τον έλεγχο από τη Δημόσια Αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση. Η Εταιρεία ελέγχθηκε από τους ορκωτούς ελεγκτές και έλαβε Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2017. Για τη χρήση 2018, ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη και η σχετική Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης αναμένεται να χορηγηθεί εντός του τετάρτου τριμήνου του 2019. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η Έκθεση θα είναι με γνώμη χωρίς επιφύλαξη.

Έλεγχος από τις φορολογικές αρχές

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά για τις χρήσεις που έληξαν έως και την 31 Δεκεμβρίου 2011.

Όπως εξηγείται και στη Σημ. 31 και ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγμένων φορολογικών χρήσεων, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018.

Συμφωνία φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	669.577	482.391
Φόρος υπολογισμένος με βάση ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές	(194.177)	(139.893)
Έσοδα που δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος	36.196	9.780
Εξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(6.622)	(7.874)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή	28.196	-
Μεταβολές στο φόρο εισοδήματος προηγούμενων ετών	5.156	1.607
Φόρος επί αποθεματικών	(13.490)	-
Λοιπές κινήσεις	(1.446)	(20)
Φόροι	(146.187)	(136.400)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	42%	30%

28. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της Εταιρίας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών (Σημ. 14). Τα αναπροσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή δεν διαφέρουν σημαντικά από τα βασικά κέρδη ανά μετοχή.

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	1,71	1,13
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	523.390	345.991
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.628.663	305.559.147

29. Μερίσματα

Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 22 Φεβρουαρίου 2018 αποφάσισε όπως προτείνει, προς τη Γενική Συνέλευση, τελικό μέρισμα €0,25 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ.13). Η Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 6 Ιουνίου 2018 ενέκρινε την ως άνω διανομή. Το συνολικό ποσό του μερίσματος ανέρχεται σε €76.408 εκατ. και συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του στις 8 Νοεμβρίου 2018, αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2017, ποσού €0,25 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13). Το συνολικό προμέρισμα ανέρχεται σε €76.408 εκ..

Το ποσό του προμερίσματος για τη χρήση 2018 και του τελικού μερίσματος της χρήσης 2017 (συνολικού ύψους €152,816 εκατ.) συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Η πρόταση προς τη Γενική Συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,50 ανά μετοχή εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Στο τελικό μέρισμα συμπεριλαμβάνεται έκτακτο μέρισμα €0,25 ανά μετοχή το οποίο αφορά σε διανομή μέρους των εσόδων από την πώληση του μεριδίου του Ομίλου στον ΔΕΣΦΑ (Σημ. 8) . Το ποσό του μερίσματος ανέρχεται σε €152.817 και δεν συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις καθώς δεν έχει εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων της Εταιρείας στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος, ή επιπρόσθετου ειδικού μερίσματος, εντός του 2018.

30. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	ΣΗΜ.	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
		31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Κέρδη προ φόρων		669.577	482.391
Προσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,7	140.753	140.001
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίου ενεργητικού	24	(675)	(725)
Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έσοδα) - καθαρά	25	127.194	140.271
Προβλέψεις & διαφορές αποτιμήσεων		67.506	36.736
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	24	951	6.523
(Κέρδη) / Ζημιές από εκποίηση παγίων		(1.161)	280
Συναλλαγματικές ζημιές / (κέρδη)	26	(2.244)	8.483
Έσοδα από μερίσματα		(318.795)	(33.724)
		(683.106)	(780.236)
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης			
Μείωση / (Αύξηση) αποθεμάτων		68.171	(117.608)
Μείωση απαιτήσεων		8.983	57.287
Μείωση υποχρεώσεων		(347.508)	(412.132)
		(270.354)	(472.453)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		412.752	307.783

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Η Εταιρεία έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών της συναλλαγών. Τα πιο σημαντικά ζητήματα παρουσιάζονται στη συνέχεια:

Επιχειρηματικά θέματα

(α) Εκκρεμείς υποθέσεις

Η Εταιρεία εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνήθεις δραστηριότητές της. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα της Εταιρείας ή στη χρηματοοικονομική της θέση πέραν αυτών που ήδη περιλαμβάνονται στις προβλέψεις για νομικές υποθέσεις (Σημ. 19).

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και των προηγούμενων χρήσεων καταλογίστηκαν στην Εταιρεία τέλη και πρόστιμα χρήσης υπεδάφους για τη διέλευση αγωγών από τους εκάστοτε Δήμους. Το συνολικό ποσό που έχει καταλογιστεί ανέρχεται σε €26,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018, ενώ ποσό ύψους €6,4 εκατ. έχει καταβληθεί και έχει καταχωρηθεί ως απαίτηση στην κατάσταση οικονομικής θέσης στις «Λοιπές Απαιτήσεις», όπως απαιτείται προκειμένου η Εταιρεία να προσφύγει κατά των ανωτέρω καταλογισμών. Αναφορικά με τις υποθέσεις αυτές η Εταιρεία έχει ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα και εκτιμά ότι είναι περισσότερο πιθανό να υπάρξει θετική έκβαση για το σύνολο των υποθέσεων αυτών και για τον λόγο αυτό δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις.

(β) Εγγυητικές επιστολές

Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν στο ισόποσο των €969 (31 Δεκεμβρίου 2017: €1.016).

Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

Το φορολογικό πλαίσιο και οι φορολογικές πρακτικές στην Ελλάδα, οι οποίες καθορίζουν τη φορολογική βάση, ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγγενείς αβεβαιότητες, λόγω της πολυπλοκότητάς τους, καθώς και του γεγονότος ότι υπόκεινται σε μεταβολές και εναλλακτικές ερμηνείες από τις αρμόδιες αρχές σε διαφορετικές χρονικές στιγμές αλλήλα και μεταξύ διαφορετικών εταιρειών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρξουν κατηγορίες δαπανών ή χειρισμών διαφόρων ζητημάτων, για τις οποίες μία εταιρεία μπορεί να αξιολογηθεί σε διαφορετική βάση από εκείνη που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια προετοιμασίας της φορολογικής δήλωσης ή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος, οι έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές διενεργούνται κατά μέσο όρο 5-7 χρόνια μετά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Επιπλέον, στις περιπτώσεις όπου ένας φορολογικός έλεγχος οδηγεί σε διαφορετική εκτίμηση από αυτή της εταιρείας και η εταιρεία, μετά από εξέταση δε συμφωνεί με την εκτίμηση του ελέγχου, η διαδικασία επίλυσης του ζητήματος ακολουθεί συνήθως τη δικαστική οδό, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει διάφορες φάσεις και ενδέχεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια προκειμένου να καταλήξει σε οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Μία εταιρεία δύναται να εμπλακεί σε αυτή τη δικαστική διαδικασία εάν και εφόσον καταβάλει προκαταβολικά το 50% του συνολικού φόρου και των χρηματικών προστίμων που έχουν εκτιμηθεί από το φορολογικό έλεγχο.

Όλα τα ανωτέρω οδηγούν σε εγγενείς δυσκολίες αναφορικά με τον προσδιορισμό και τη λογιστική αντιμετώπιση των φορολογικών υποχρεώσεων. Ως αποτέλεσμα, η διοίκηση στοχεύει στον καθορισμό της πολιτικής της βάσει ειδικής νομοθεσίας διαθέσιμη κατά τη στιγμή της λογιστικής αντιμετώπισης μιας συναλλαγής, μέσω λήψης εξειδικευμένων νομικών και φορολογικών συμβουλών σε μεμονωμένες περιπτώσεις, καθώς και αξιοποιώντας την εμπειρία από αποφάσεις προηγούμενων φορολογικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δικαστικών αποφάσεων. Αυτή η διαδικασία θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις αντανακλούν όλες τις σημαντικές φορολογικές και τελωνειακές υποχρεώσεις, όσο το δυνατόν ακριβέστερα και πληρέστερα.

(α) Ανέλεγκτες χρήσεις – Επίδικες φορολογικές υποθέσεις

Όπως εξηγείται και στη Σημ. 27 έχουν ολοκληρωθεί τακτικοί φορολογικοί έλεγχοι έως και τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2011. Οι Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και 31 Δεκεμβρίου 2011, ελήφθησαν τον Δεκέμβριο του 2017 και υπόκεινται σε νομική αμφισβήτηση από την Εταιρεία. Συνοπτικά, οι εκθέσεις αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €22,5 εκ. και πρόστιμα €23,5 εκ. για κονδύλια που αφορούν σε τέλος χαρτοσήμου, διάφορες μη εκπιπόμενες δαπάνες και άλλες προσαρμογές φόρου εισοδήματος. Η εταιρεία, αφού

μελέτησε τις εκθέσεις των φορολογικών ελέγχων, αμφισβητεί τους επιβληθέντες επιπρόσθετους φόρους και πρόστιμα (οι οποίοι υπερβαίνουν τα ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις κανονικές φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας) και έχει προχωρήσει σε όλες τις προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις ενέργειες και ένδικα μέσα προσφυγής κατά αυτών των ποσών. Παρά το γεγονός ότι η Εταιρεία αμφισβητεί την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούται να καταβάλει το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένδικα μέσα. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ενώ τα υπόλοιπα ποσά συμψηφίσθηκαν από τις Αρχές με επιστρεπτέα ποσά φόρων στο σύνολό τους, εντός του 2018. Το σύνολο των ποσών, εμφανίζεται σε λογαριασμούς λοιπών απαιτήσεων, καθώς η Εταιρεία εκτιμά ότι είναι πιθανό πως θα δικαιωθεί.

Όσον αφορά τα πρόστιμα, η έκθεση αξιώνει ποσό ίσο με το 120% του αρχικού φόρου, αντί του προβλεπόμενου 50%. Το ποσό αυτό αμφισβητείται επίσης νομικά από την Εταιρεία.

Επί του παρόντος, βρίσκεται σε εξέλιξη φορολογικός έλεγχος για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Η Διοίκηση πιστεύει ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις είτε από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους, είτε από την έκβαση των επίδικων υποθέσεων πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει οποιοσδήποτε προκαταβολές σχετικές με φόρους και πρόστιμα, που αφορούν σε παλαιότερες διαφορές με τις φορολογικές αρχές, στις λοιπές απαιτήσεις (Σημ. 11), στο βαθμό εκτιμά ότι τα ποσά αυτά θα είναι τελικώς ανακτήσιμα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, για τις χρήσεις 2011 έως και τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, η Εταιρεία, έλαβε από τους τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, όπως προβλέπεται από το Ν.2238/1994, άρθ. 82, παρ. 5 και το Ν. 4174/2013, άρθρο 65Α.

(β) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων

Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ακροαματική διαδικασία.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημ. 11). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη. Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορεί να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

32. Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

α) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2018 αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού €22 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €20), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διυλιστηρίων.

β) Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Η Εταιρεία μισθώνει γραφεία και κτίρια στο πλαίσιο συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης. Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών μισθωμάτων στο πλαίσιο των προαναφερθέντων συμβάσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Εντός του επόμενου έτους	4.625	4.871
Μετά 1 έτος και έως 5 έτη	5.506	10.124
Μετά 5 ετών	-	-
Σύνολο	10.131	14.995

γ) Ενέγγυες πιστώσεις

Η Εταιρεία είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, η Εταιρεία δεν υποχρεούται να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

33. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας της Εταιρείας.

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Εταιρείες ομίλου	2.971.811	2.522.184
Συνδεδεμένες εταιρείες	597.133	780.031
Κοινοπραξίες	621	434
Σύνολο	3.569.565	3.302.649
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Εταιρείες ομίλου	58.972	56.408
Συνδεδεμένες εταιρείες	764.274	841.513
Κοινοπραξίες	15.973	10.954
Σύνολο	839.219	908.875

Στα λοιπά έσοδα/(έξοδα) & λοιπά κέρδη/(ζημιές)-καθαρά για το 2018 συμπεριλαμβάνονται λοιπά έσοδα από θυγατρικές εταιρείες ποσού €4,1 εκατ. (2017: €4,0 εκατ.).

Στην κατάσταση οικονομικής θέσης συμπεριλαμβάνονται υπόλοιπα που προκύπτουν από αγορές/πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών κατά τη συνήθη λειτουργία της επιχείρησης.

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Υπόλοιπο προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Εταιρείες ομίλου	27.107	37.726
Συνδεδεμένες εταιρείες	11.797	3.094
Κοινοπραξίες	1.316	1.677
Σύνολο	40.220	42.497
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Εταιρείες ομίλου	100.380	458.313
Συνδεδεμένες εταιρείες	32.381	34.144
Κοινοπραξίες	141	30
Σύνολο	132.902	492.487

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

α) Θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια (Σημ. 8)

β) Συνδεδεμένες Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)

- Elpedison B.V.
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P. Holdco

Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elpedison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν στο ισοποσο των €83 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €88 εκατ.).

γ) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με την Εταιρεία λόγω της κοινής συμμετοχής του Δημοσίου και με τα οποία η Εταιρεία έχει σημαντικές συναλλαγές και υπόλοιπα:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις

Κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών €130εκ. (2017: €190 εκατ.),
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών €51 εκατ. (2017: €43 εκατ.),
- Απαιτήσεις €7 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €26 εκ.),
- Υποχρεώσεις €10 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €5 εκ.).

δ) Η Εταιρεία διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω ανήλθαν σε:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αμοιβές	4.246	4.055
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.264	1.170
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	1.661	-
Σύνολο	7.171	5.225

ε) Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. έχει χορηγήσει δάνεια σε θυγατρικές της εταιρείες (Σημ. 9 και 11). Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 το υπόλοιπο των δανείων αυτών ανέρχεται σε €141 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €138 εκ.). Τα συνολικά έσοδα τόκων για το 2018 ανήλθαν σε €7 εκ. (2017: €10 εκ.). Τα δάνεια είναι κυμαινόμενου επιτοκίου και το μέσο επιτόκιο δανεισμού ήταν 5,20% (2016: 6,33%).

Η Εταιρεία επίσης έχει λάβει δάνεια από θυγατρικές της εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων ανέρχεται σε €760 εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (31 Δεκεμβρίου 2017: €754 εκ.). Τα συνολικά έσοδα τόκων για το 2018 ανήλθαν σε €42 εκ. (2017: €48 εκ.). Τα δάνεια είναι κυμαινόμενου επιτοκίου και το μέσο επιτόκιο δανεισμού για το 2016 ήταν 5,40% (2017: 6,10%).

34. Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού και πριν τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων.

BRONTO SKYLIFT® F 37 HDT^{ER}

78

SOFTEN
KG
200

2. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Εισαγωγή.....	160
A.	Η Εταιρεία και ο Όμιλος	160
A.1	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ (Μητρική Εταιρεία).....	160
A.2	Κύριοι Τομείς Δραστηριότητας του Ομίλου.....	161
B.	Σημαντικά Γεγονότα της Χρήσης 2018.....	164
B.1	Επιχειρησιακό Περιβάλλον	164
	α) Παγκόσμια Οικονομία.....	164
	β) Χρηματοοικονομικοί δείκτες.....	164
	γ) Περιβάλλον Πετρελαιοειδών Αγοράς.....	165
	δ) Ελληνική Οικονομία.....	168
B.2	Επιχειρησιακές Εξελίξεις.....	168
Γ.	Ανασκόπηση ανά Κλάδο Δραστηριότητας – Επιδόσεις και Χρηματοοικονομική Θέση	170
Δ.	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	172
Δ.1	Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης.....	173
Δ.2	Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.....	173
Δ.3	Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης Επιπλέον των Προβλέψεων του Νόμου	174
Δ.4	Κύρια Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων σε Σχέση με τη Διαδικασία Σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και Χρηματοοικονομικών Αναφορών.....	175
Δ.5	Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς	178
Δ.6	Η Γενική Συνέλευση και τα Δικαιώματα των Μετόχων.....	178
Δ.7	Σύνθεση & Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικών Οργάνων και Επιτροπών της Εταιρείας....	179
Ε.	Βασικοί Στρατηγικοί Στόχοι και Προοπτικές	184
ΣΤ.	Κυριότεροι Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες για την Επόμενη Χρήση	185
ΣΤ.1	Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου.....	185
ΣΤ.2	Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου	187
Ζ.	Επιλεγμένοι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης.....	187
Η.	Μη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση	189
H.1	Υγεία, Ασφάλεια, Περιβάλλον	189
H.2	Εργασιακά και κοινωνικά θέματα	191
H.3	Ηθική και Διαφάνεια - Κώδικας Δεοντολογίας.....	192

Θ. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη	192
Ι. Πληροφορίες για τα Χρηματοοικονομικά Μέσα	194
ΙΑ. Σημαντικά Γεγονότα που Συνέβησαν από τη Λήξη της Χρήσης μέχρι την Ημερομηνία Υποβολής της Παρούσας Έκθεσης	194
ΙΒ. Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί των πληροφοριών της παρ.7 άρθρου 4 Ν.3556/2007 (σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007)	194
Παράρτημα	197
Δομή Ομίλου	199
Βιογραφικά Μελών ΔΣ	200

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ επί των Ενοποιημένων και Ατομικών Οικονομικών Καταστάσεων για τη Χρήση από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018

Εισαγωγή

Κύριοι Μέτοχοι,

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στη χρονική περίοδο των δώδεκα μηνών της κλειόμενης χρήσεως (1.1.2018–31.12.2018). Η έκθεση συντάχθηκε και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του Κωδικοποιημένου Νόμου (Κ.Ν.)2190/1920 όπως ίσχυε έως 31 Δεκεμβρίου 2018, του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 και της απόφασης 7/448/11.10.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Οι Ενοποιημένες και Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην παρούσα έκθεση περιέχονται συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου (ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ) και της μητρικής Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., περιγραφή των σημαντικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά την τρέχουσα οικονομική χρήση, περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων για την επόμενη χρήση, παράθεση των σημαντικών συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρείας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα τους μέρη, παράθεση στοιχείων και εκτιμήσεων ποιοτικού χαρακτήρα για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την επόμενη χρήση, καθώς και παρουσίαση των σημαντικότερων μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών που έχουν αντίκτυπο στην Εταιρεία.

A. Η Εταιρεία και ο Όμιλος

Ο Όμιλος αποτελείται από 47 εταιρείες συμπεριλαμβανομένης και της εισηγμένης στα Χρηματιστήρια Αθηνών και Λονδίνου Μητρικής Εταιρείας. Η κατάσταση των θυγατρικών εταιρειών, το αντικείμενο τους, το ποσοστό ιδιοκτησίας και η μέθοδος ενοποίησης παρουσιάζονται στους σχετικούς πίνακες του Παραρτήματος της παρούσας έκθεσης. Η τρέχουσα νομική μορφή του Ομίλου είναι αποτέλεσμα της αρχικής συγχώνευσης στο πλαίσιο της εισαγωγής της Μητρικής Εταιρείας στο χρηματιστήριο, που έλαβε χώρα το 1998 και των μετέπειτα εταιρικών συναλλαγών (εξαγορές και συγχωνεύσεις).

Η επιχειρηματική δομή που εφαρμόζεται στον Όμιλο, η οποία καθορίζει επίσης και την οργανωτική δομή, έχει ιδιαίτερη σημασία για τους σκοπούς διοίκησης του Ομίλου καθώς και για την καλύτερη παρακολούθηση των δραστηριοτήτων του. Συγκεκριμένα όλες οι δραστηριότητες του Ομίλου κατατάσσονται στους κύριους κλάδους (Στρατηγικές Επιχειρησιακές Μονάδες) όπως απεικονίζεται πιο κάτω:

- Διύλιση, Εφοδιασμός και Εμπορία
- Λιανική Εμπορία πετρελαιοειδών, στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- Παραγωγή και Εμπορία Πετροχημικών
- Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων
- Παραγωγή (από συμβατικές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) & Εμπορία Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικό Αέριο

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει δραστηριότητα και σε άλλους τομείς οι οποίοι παρά το γεγονός ότι είναι στρατηγικής σημασίας (πχ Τεχνικές Υπηρεσίες) δεν αποτελούν σημαντικό ποσοστό των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου.

A.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ (Μητρική Εταιρεία)

Η Μητρική Εταιρεία είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο Αθηνών και παράλληλα οι μετοχές της διαπραγματεύονται μέσω GDRs (Global Depository Receipts) στο χρηματιστήριο του Λονδίνου, ενώ τα ομόλογά της είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Η μετοχική της σύνθεση στις 31.12.2018 ήταν:

Ρανευρωπαϊκή Πετρέλαια και Βιομηχανία ΑΕ: 45,47%

Ελληνικό Δημόσιο (ΤΑΙΠΕΔ): 35,48%

Θεσμικοί και ιδιώτες επενδυτές: 19,05%

Α.2 Κύριοι Τομείς Δραστηριότητας του Ομίλου

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα του κλάδου της ενέργειας, καθιστώντας τον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έναν από τους πιο σημαντικούς ενεργειακούς ομίλους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Τα βασικά σημεία ανά δραστηριότητα συνοψίζονται παρακάτω:

α) Κλάδος Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας

Ο κλάδος διύλισης, εφοδιασμού και εμπορίας αποτελεί τον πυρήνα των δραστηριοτήτων του Ομίλου και τη βασική πηγή εσόδων και κερδοφορίας.

Δραστηριότητες στην Ελλάδα

Η δραστηριότητα στην Ελλάδα εστιάζεται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων του Ομίλου που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.

Το κάθε διυλιστήριο έχει διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως περιγράφονται στον πιο κάτω πίνακα, τα οποία καθορίζουν την απόδοση και την κερδοφορία του:

Διυλιστήριο	Ημερήσια Δυναμικότητα Διύλισης (Kbpd)	Ετήσια Δυναμικότητα Διύλισης (MT εκ.)	Τύπος Διυλιστηρίου	Δείκτης Συνθετότητας Nelson
Ασπρόπυργος	148	7,5	Cracking (FCC)	9,7
Ελευσίνα	106	5,3	Hydrocracking	12
Θεσσαλονίκη	90	4,5	Hydroskimming	5,8

Το 2018, η παραγωγή του κλάδου διύλισης σημείωσε επιπλέον αύξηση και ανήλθε στα 15,5 εκατ. τόνους, λόγω της αυξημένης παραγωγής στα διυλιστήρια Ελευσίνας και Ασπρόπυργου. Η αυξημένη παραγωγή οδήγησε σε αύξηση κατά 4% των συνολικών πωλήσεων, στα 16,5 εκατ. τόνους, με τις εξαγωγές 9,4 εκατ. τόνους, στα υψηλότερα επίπεδα ιστορικά, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 57% των συνολικών πωλήσεων, επιβεβαιώνοντας τη θέση του Ομίλου ως ενός από τους πλέον εξωστρεφείς στην περιοχή. Η αριστοποίηση στον εφοδιασμό πρώτων υλών και οι επιδόσεις των διυλιστηρίων, οδήγησαν σε επίτευξη υψηλού συνολικού περιθωρίου, ξεπερνώντας σημαντικά τα ενδεικτικά.

Η λειτουργία των διυλιστηρίων σύμφωνα με τον προγραμματισμό οδήγησε την απόδοση μεσαίων κλάσμάτων (ντίζελ, τζετ), στο 51%, ενώ η παραγωγή βενζίνης ανήλθε σε 22%. Συνολικά το ποσοστό παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας ανήλθε στο 84%, από τα πλέον υψηλά στον Ευρωπαϊκό κλάδο διύλισης, ενώ το μαζούτ περιορίστηκε στο 12%, αναδεικνύοντας την ανταγωνιστικότητα της παραγωγικής μας βάσης, μετά τις σημαντικές επενδύσεις της πενταετίας 2007-2012, ειδικά εν όψει των νέων προδιαγραφών για ναυτιλιακά καύσιμα (IMO/MARPOL).

Η κερδοφορία του κλάδου Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα λόγω αυξημένων πωλήσεων και επίδοσης των διυλιστηρίων, παρά την υποχώρηση των ενδεικτικών περιθωρίων διύλισης στη Μεσόγειο σε σχέση με το 2017 και την ισχυροποίηση του ευρώ κατά μέσο όρο το 2018. Η σημαντική πτώση των διεθνών τιμών αργού πετρελαίου κατά το τέλος του έτους, λόγω της ανησυχίας για υπερπροσφορά αργού πετρελαίου παγκοσμίως, σχεδόν εξισορρόπησε την άνοδο που σημειώθηκε νωρίτερα στο 2018 και επηρέασε την αποτίμηση αποθεμάτων, που ήταν βασικός παράγοντας διαμόρφωσης των Δημοσιευμένων αποτελεσμάτων έναντι των Συγκρίσιμων.

Εφοδιασμός – Προμήθεια Αργού Πετρελαίου

Οι προμήθειες αργού πετρελαίου συντονίζονται κεντρικά και καλύπτονται μέσω συμβάσεων διάρκειας (term-contracts) καθώς και με μεμονωμένες αγορές (spot). Η προσφορά αργού πετρελαίου αυξήθηκε το 2018 κυρίως λόγω αυξημένης παραγωγής σε ΗΠΑ και άλλες χώρες μη-μέλη του ΟΠΕΚ, αντισταθμισμένη εν μέρει από τις κυρώσεις στο Ιράν από τις ΗΠΑ, που επηρέασαν αρνητικά την περιοχή της Μεσογείου. Παρ' όλα αυτά, παρουσιάστηκαν σημαντικές ευκαιρίες στη δομή τιμολόγησης διαφόρων τύπων αργού στην περιοχή και η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ τις αξιοποίησε κυρίως λόγω βελτιωμένης χρηματοοικονομικής ρευστότητας. Έτσι, το μίγμα εφοδιασμού πρώτων υλών προσαρμόστηκε αντανakλώντας

την ελκυστικότητα συγκεκριμένων τύπων αργών σε σχέση με άλλα αλλιά και την επιβολή κυρώσεων στο Ιράν από τις ΗΠΑ, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο εφοδιασμός αργών από Ιράκ (30%), Καζακστάν (19%) και Ρωσία (10%), με μείωση του ποσοστού από Ιράν στο 11%, ενώ η συνεισφορά από Σαουδική Αραβία ανήλθε στο 6%. Αναφορικά με τα αργά της Β. Αφρικής, η προμήθεια από Λιβύη ανήλθε στο 7% και από Αίγυπτο στο 5%.

Η δυνατότητα πρόσβασης αλλιά και η ευελιξία των διυλιστηρίων του Ομίλου να επεξεργαστούν μια μεγάλη ποικιλία αργών και άλλων πρώτων υλών, αποτελούν ένα από τα βασικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του Ομίλου, που αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικό, τόσο για την κερδοφορία, όσο και για τη δυνατότητα ανταπόκρισης του σε απότομες μειώσεις προσφοράς συγκεκριμένων τύπων αργού, διασφαλίζοντας έτσι την ομαλή τροφοδοσία των αγορών που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Πωλήσεις Διυλιστηρίων (Πωλήσεις Χονδρικής Εμπορίας)

Οι πωλήσεις καυσίμων διενεργούνται από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ προς τις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων και η θυγατρική του Ομίλου ΕΚΟ ΑΒΕΕ, καθώς και προς συγκεκριμένους ειδικούς πελάτες, ενώ άνω του 50%-60% της παραγωγής εξάγεται. Όλα τα προϊόντα διύλισης του Ομίλου καλύπτουν τις Ευρωπαϊκές προδιαγραφές (Euro VI).

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Η δραστηριότητα στο εξωτερικό αφορά στις εγκαταστάσεις ΟΚΤΑ στα Σκόπια, που συνδέονται μέσω αγωγού με το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης για μεταφορά προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (ντίζελ). Η τοποθεσία της ΟΚΤΑ προσδίδει σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τη διάθεση προϊόντων στην εσωτερική αγορά των Σκοπίων, μέσω εμπορικών εταιρειών και εξαγωγών σε γειτονικές αγορές των Βαλκανίων.

β) Κλάδος Λιανικής Εμπορίας

Ο κλάδος εμπορίας διαχωρίζεται στις δραστηριότητες στην Ελλάδα μέσω της θυγατρικής ΕΚΟ ΑΒΕΕ και στις δραστηριότητες στο εξωτερικό.

Δραστηριότητες στο Εσωτερικό

Στην Ελλάδα, ο Όμιλος με τη θυγατρική εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ, διαθέτει το πληρέστερο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων με τα εμπορικά σήματα ΕΚΟ και ΒΡ το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 1.738 πρατήρια, εκ των οποίων 231 είναι ιδιοκτητούμενα.

Η εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ, διαθέτει το πληρέστερο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων με 15 εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διανομής καυσίμων, 23 σταθμούς ανεφοδιασμού αεροσκαφών στα κυριότερα αεροδρόμια, 2 εμφιαλωτήρια υγραερίου και μία μονάδα παραγωγής και συσκευασίας λιπαντικών.

Το μερίδιο αγοράς των σημάτων ΕΚΟ και ΒΡ, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Εταιρείας, βελτιώθηκε το 2018 στα περισσότερα προϊόντα. Στα καύσιμα κίνησης το συνολικό μερίδιο αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη και τους βιομηχανικούς πελάτες, διαμορφώνεται στο 32%, ενώ διατηρείται η ηγετική θέση της ΕΚΟ στα καύσιμα Αεροπορίας και Ναυτιλίας, με σημαντική αύξηση των πωλήσεων καυσίμων Αεροπορίας κυρίως λόγω της αυξημένης τουριστικής κίνησης.

Ο Όμιλος έχει συμφωνία με την ΒΡ plc για την αποκλειστική χρήση των εμπορικών σημάτων της ΒΡ για καύσιμα εδάφους στην Ελλάδα μέχρι το τέλος του 2020, με δυνατότητα περαιτέρω ανανέωσης έως το τέλος του 2025.

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στο εξωτερικό μέσω των θυγατρικών του εταιρειών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και την πΓΔΜ. Συνολικά το δίκτυο πρατηρίων αριθμεί 306 πρατήρια, συμπεριλαμβανομένων των 26 πρατηρίων που φέρουν το σήμα ΟΚΤΑ στην πΓΔΜ. Στην Κύπρο και το Μαυροβούνιο οι τοπικές θυγατρικές, οι οποίες προέρχονται από εξαγορά προ-υπάρχουσας εταιρείας, κατέχουν ηγετική θέση στις αγορές τους. Στη Βουλγαρία και τη Σερβία, όπου οι δραστηριότητες ξεκίνησαν με ίδρυση νέας εταιρείας, οι θυγατρικές του Ομίλου συγκαταλέγονται στις πρώτες πέντε εταιρείες του κλάδου τους.

γ) Κλάδος Πετροχημικών

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, ΒΟΡΡ φιλμ και διαλυτών. Επίσης, ο κλάδος περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών προϊόντων.

Με βάση τη συμμετοχή στα οικονομικά μεγέθη, η αλυσίδα προϊόντων προπυλениού - πολυπροπυλениού - BOPP αποτελεί τη βασική δραστηριότητα των πετροχημικών. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλениού που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλениό που παράγεται στο διυλιστήριο του ομίλου στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλениού αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής BOPP φιλμ στην Κομοτηνή.

Το 65% του όγκου πωλήσεων χημικών εξάγεται στις αγορές της Τουρκίας, της Ιταλίας, της Βαλκανικής και της Ιβηρικής χερσονήσου για χρήση ως πρώτες ύλες στις τοπικές βιομηχανίες.

δ) Κλάδος Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον τομέα της έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων. Οι κύριες δραστηριότητες επικεντρώνονται στην Ελλάδα και αναφέρονται παρακάτω:

Συμμετοχή με ποσοστό 25% σε κοινοπραξία με την εταιρεία Calfrac Well Services Ltd (75%) στην ερευνητική περιοχή της Παραχώρησης Θρακικού Πελάγους, στο Β. Αιγαίο, συνολικής έκτασης περίπου 1.600 τετ. χλμ.. Στην περιοχή εκτελούνται εσωτερικές γεωλογικές μελέτες.

Ο Όμιλος συμμετέχει ως διαχειριστής 50%, μέσω της ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ, σε διεθνές επιχειρηματικό σχήμα με την EDISON International SpA (50%) στη Σύμβαση Μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο στη θαλάσσια περιοχή Πατραϊκού Κόλπου (δυτικά), συνολικής έκτασης 1.419 τετ. χλμ.. Κατά την πρώτη ερευνητική φάση, πραγματοποιήθηκαν ερευνητικές εργασίες που υπερκάλυψαν τις ελάχιστες συμβατικές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος στο πλαίσιο διεθνών διαγωνισμών κατέχει δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε δύο χερσαίες περιοχές «Άρτα – Πρέβεζα» και «ΒΔ Πελοπόννησος».

Επιπλέον, ο Όμιλος με το διεθνές επιχειρηματικό σχήμα Total 50% (Operator) και Edison (25%) κατέχει δικαιώματα έρευνας και παραγωγής (25%) για τη θαλάσσια περιοχή Block 2, Δυτικά της Κέρκυρας. Για τη θαλάσσια περιοχή Block 10, στον Κυπαρισσιακό κόλπο, η ΕΛΠΕ έχει προχωρήσει στη μονογραφή του κειμένου της Σύμβασης Μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο και αναμένεται η κύρωσή της Σύμβασης από το Ελληνικό Κοινοβούλιο. Στη θαλάσσια περιοχή Block 1, Βόρεια της Κέρκυρας, όπου η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει υποβάλει προσφορά, αναμένεται η ανακήρυξη της σε Προτιμητέο Ανάδοχο.

Το επιχειρηματικό σχήμα των εταιρειών Total (40%, Operator), ExxonMobil (40%) και ΕΛΠΕ (20%), αναμένει την κύρωση των συμβάσεων μίσθωσης από το Ελληνικό Κοινοβούλιο για τις θαλάσσιες περιοχές της Κρήτης, «Δυτικά Κρήτης» και «Νοτιοδυτικά Κρήτης». Αντίστοιχα, το επιχειρηματικό σχήμα των εταιρειών Repsol (50%, Operator) – ΕΛ.ΠΕ. (50%) αναμένει στο επόμενο διάστημα την κύρωση της Σύμβασης από το Ελληνικό Δημόσιο για παραχώρηση δικαιωμάτων έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή της Δυτικής Ελλάδας, «Ιόνιο».

ε) Ηλεκτρική Ενέργεια και Φυσικό Αέριο

Ηλεκτρική Ενέργεια

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Η Elpedison B.V. συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 75,78% (η Elpedison A.E. προήλθε από την απορρόφηση της Elpedison Energy A.E. από την Elpedison Power A.E.). Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας συμπληρώνεται από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ (22,74%) και τη ΧΑΛΚΟΡ (1,48%).

Η ELPEDISON A.E. είναι σήμερα ο δεύτερος σε μέγεθος ανεξάρτητος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα με συνολική εγκατεστημένη ισχύ 810 MW τεχνολογίας συνδυασμένου κύκλου με Φυσικό Αέριο (μονάδα 390 MW στη Θεσσαλονίκη σε λειτουργία από το 2005, μονάδα 420 MW στη Θίσβη Βοιωτίας σε λειτουργία από το 2010).

Στον τομέα προμήθειας, το 2018 η ELPEDISON A.E. συμπεριλαμβάνεται στους μεγαλύτερους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας με πωλήσεις 1.710 GWh και μερίδιο λιανικής αγοράς 3,5% περίπου, σε πελάτες υψηλής, μέσης και χαμηλής τάσης. Εντός του 2018, η ELPEDISON A.E. εισήλθε στην απελευθερωμένη αγορά προμήθειας Φυσικού Αερίου, διευρύνοντας το πελατολόγιό της, κυρίως στις περιοχές της Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας.

Φυσικό Αέριο

Στον τομέα του Φυσικού Αερίου ο Όμιλος συμμετέχει μέσω της ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% ΤΑΙ-ΠΕΔ). Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στην προμήθεια Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα (μέσω αγωγών και της εγκατά-

στασης αεριοποίησης Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου στη Ρεβυθούσα) και στην εμπορία Φυσικού Αερίου σε μεγάλους καταναλωτές όπως ηλεκτροπαραγωγοί και βιομηχανίες. Η ΔΕΣΦΑ, θυγατρική εταιρεία της ΔΕΠΑ έως τον Δεκέμβριο του 2018, διαχειρίζεται και αναπτύσσει το Εθνικό Σύστημα μεταφοράς Φυσικού Αερίου. Η ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στην παροχή αερίου μέσω της ΕΠΑ Αττικής, που διαθέτει αέριο στους μεσαίους και μικρότερους καταναλωτές, καθώς και στη διανομή χαμηλής πίεσης μέσω των Εταιρειών Διανομής Αερίου (ΕΔΑ), μετά το διαχωρισμό των δραστηριοτήτων μεταφοράς και προμήθειας. Η ΔΕΠΑ συμμετέχει επίσης σε διασυνοριακά έργα μεταφοράς φυσικού αερίου.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας μετασχηματισμού της ΔΕΠΑ και αναδιάρθρωση της θέσης της στη λιανική αγορά, κατά το 2018, η ΔΕΠΑ υλοποίησε αντίστοιχες συναλλαγές, στις ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ και ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΖΕΝΙΘ), καθώς και ΕΔΑ ΑΤΤΙΚΗΣ. Συγκεκριμένα η ΔΕΠΑ προχώρησε στην πώληση στην Ιταλική Eni Gas e Luce ποσοστού 51% του μετοχικού κεφαλαίου της ΖΕΝΙΘ προς €57 εκατ. και αγορά από την Attiki Gas BV (Shell) ποσοστού 49% του μετοχικού κεφαλαίου των ΕΠΑ και ΕΔΑ Αττικής προς €39 εκατ. και €111 εκατ. αντίστοιχα. Οι συναλλαγές ολοκληρώθηκαν εντός του Β' Εξαμήνου 2018. Επίσης, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, ολοκληρώθηκε και η πώληση του 66% της ΔΕΣΦΑ σε επιχειρηματικό σχήμα αποτελούμενο από τις Ευρωπαϊκές εταιρείες Snam S.p.A., Enagas και Fluxys, έναντι ποσού €535 εκατ. (μερίδιο της ΕΛΠΕ επί των εσόδων συναλλαγής: €283,7 εκατ.).

B. Σημαντικά Γεγονότα της Χρήσης 2018

B.1 Επιχειρησιακό Περιβάλλον

α) Παγκόσμια Οικονομία¹

Το 2018 ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα (εκτίμηση 2,9%) ελαφρώς μειωμένος σε σχέση με πέρυσι (3% το 2017) λόγω αύξησης εμπορικής και βιομηχανικής δραστηριότητας. Τα ποσοστά ανεργίας συνέχισαν να μειώνονται και για πολλές χώρες εντοπίζονται στα χαμηλότερα επίπεδα από το ξεκίνημα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ των προηγμένων οικονομιών μειώθηκε οριακά κατά 0,1% στο 2,2% και αντίστοιχα των αναδυόμενων οικονομιών από 4,3% το 2017 σε 4,2% το 2018. Οι παράγοντες που επηρέασαν το ρυθμό ανάπτυξης είναι οι εμπορικές εντάσεις, η αύξηση του κόστους δανεισμού, τόσο για τις αναπτυγμένες όσο και για τις αναδυόμενες οικονομίες, καθώς και οι παγκόσμιες γεωπολιτικές εξελίξεις – κυρώσεις ΗΠΑ προς Ιράν.

Αναφορικά με την οικονομία της Ευρωζώνης, ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε σημαντικά, εκτιμώμενος σε 1,9%, χαμηλότερα των προσδοκιών και μειωμένος κατά 0,5% σε σχέση με το 2017. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές παρουσίασαν ήπια επιβράδυνση λόγω ισχυρού ευρώ και μειωμένης ζήτησης. Στην Ιταλία, η ανησυχία για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και οι πολιτικές εξελίξεις αύξησαν σημαντικά το κόστος δανεισμού της χώρας.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, το 2018 ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται σε 2,9%, υψηλότερα τόσο των προβλέψεων όσο και του 2017, υποστηριζόμενος κυρίως από τη δημοσιονομική πολιτική και την εσωτερική ζήτηση, με το ποσοστό ανεργίας στα χαμηλότερα επίπεδα 50 ετών. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ συνέχισε να εξομαλύνει τη νομισματική πολιτική και το 2018, αυξάνοντας ακόμη περισσότερο τα επιτόκια.

Αναφορικά με τις αναδυόμενες οικονομίες, η ανάπτυξη στην Κίνα η οποία παραμένει ισχυρή, εκτιμάται ότι έφθασε στο 6,5% το 2018 (μειωμένη κατά 0,4% σε σχέση με το 2017), καθώς η βιομηχανική παραγωγή και οι εξαγωγές μειώθηκαν επηρεαζόμενες από τις εμπορικές εντάσεις, κυρίως με τις ΗΠΑ και επιβράδυνση σε επιμέρους οικονομίες. Στην Τουρκία, η οικονομική δραστηριότητα το 2018 εμφανίζει ραγδαία μείωση (3,5% σε σχέση με 7,4% το 2017), αντανakλώντας την κρίση δημόσιου χρέους, την αυξημένη πολιτική αβεβαιότητα και τη μείωση εμπιστοσύνης που οδήγησαν σε σημαντική υποτίμηση του νομίσματος.

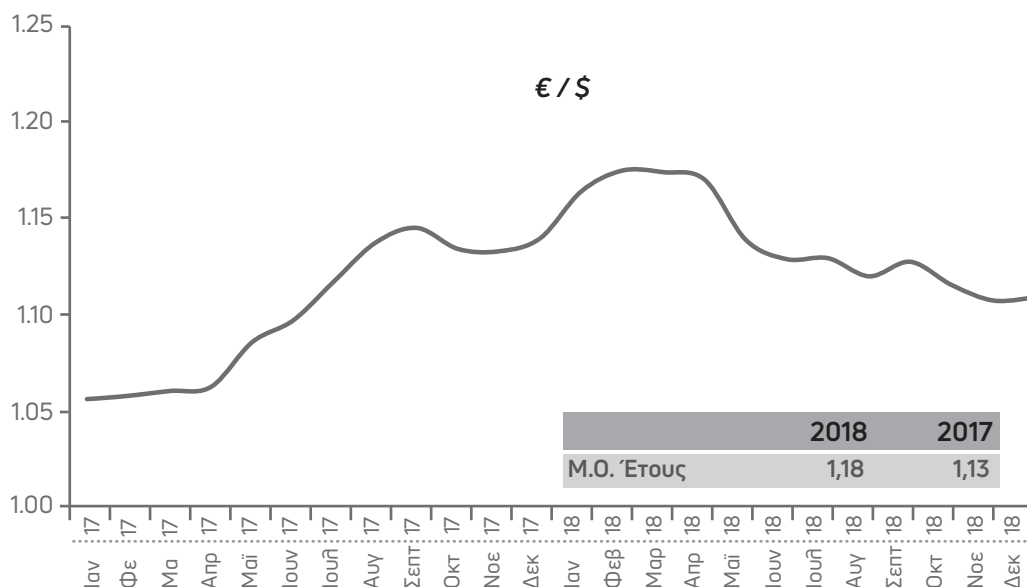
β) Χρηματοοικονομικοί δείκτες

Το 2018, η συναλλαγματική ισοτιμία EUR / USD κυμάνθηκε κατά μέσο όρο στο 1,18 έναντι 1,13 το 2017. Οι κύριοι παράγοντες ισορροποίησης του ευρώ σε σχέση με το 2017, ήταν κυρίως η συνεχιζόμενη διαφοροποίηση νομισματικής πολιτικής μεταξύ ΗΠΑ και Ευρωζώνης, καθώς και πολιτικές εξελίξεις στην Ευρώπη (Ιταλία, Brexit).

Συναλλαγματική ισοτιμία (€/ΰ)

1 Πηγή: World Bank, World Economic Outlook Update, Ιανουάριος 2019

Συναλλαγματική ισοτιμία (€/€)

γ) Περιβάλλον Πετρελαιοϊκής Αγοράς^{2 3}

Η παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου το 2018 εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 1,5 εκατ. βαρέλια ημερησίως στα 98,79 εκατ. βαρέλια. Το 2019, η παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου αναμένεται να αυξηθεί κατά 1,29 εκατ. βαρέλια ημερησίως ξεπερνώντας τα 100 εκατ. βαρέλια. Η ζήτηση τόσο στις ευρωπαϊκές όσο και στις ασιατικές χώρες μέλη του ΟΟΣΑ επηρεάστηκε από τις υψηλές τιμές πετρελαίου και την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Αντίθετα, η ζήτηση από τη Βόρεια Αμερική ήταν ισχυρή, υποστηριζόμενη από την επέκταση της βιομηχανικής δραστηριότητας (αύξηση δυναμικότητας των πετροχημικών εγκαταστάσεων) καθώς και την οικονομική ανάπτυξη.

Η παγκόσμια παραγωγή πετρελαίου το 2018 αυξήθηκε κυρίως λόγω αύξησης παραγωγής από χώρες εκτός ΟΠΕΚ κατά 2,50 εκατ. βαρέλια ημερησίως, με τις ΗΠΑ, Καναδά, Ρωσία και Καζακιστάν να αποτελούν τις κύριες χώρες που συνέβαλαν στην αύξηση, γεγονός που αντισταθμίστηκε εν μέρει από τη μειωμένη παραγωγή από τις χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ κατά 1,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως σε σχέση με το 2017.

Έπειτα από σχετική απόφαση του ΟΠΕΚ από τον Ιανουάριο του 2019, τα μέλη του θα προχωρήσουν σε μείωση της συνολικής παραγωγής κατά 1,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως, με στόχο τη σταθεροποίηση των τιμών. Η αύξηση προσφοράς αναμένεται να προέλθει από χώρες εκτός ΟΠΕΚ και το 2019.

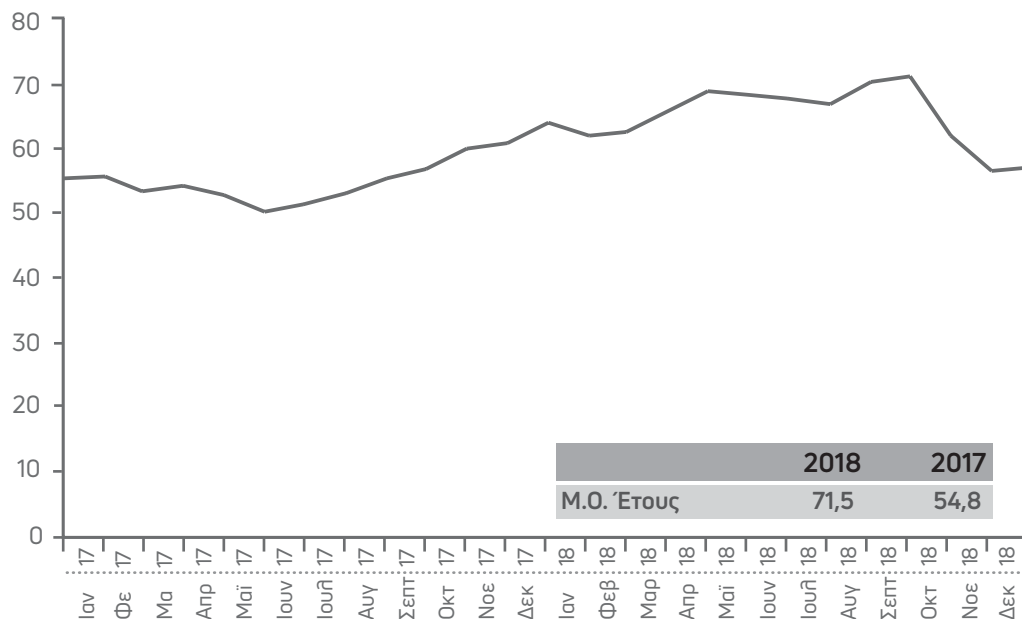
Η μέση τιμή του αργού πετρελαίου Brent (Platt's Dated) για το 2018 διαμορφώθηκε στα \$72 ανά βαρέλι, αυξημένη κατά 29% από το 2017, με διακυμάνσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με την τιμή να ξεπερνά τα \$80 ανά βαρέλι στην αρχή του 4ου τριμήνου αλλά σημαντική πτώση κάτω από τα \$50 ανά βαρέλι στο τέλος του έτους. Η αύξηση παραγωγής από τις ΗΠΑ, οι γεωπολιτικές εξελίξεις (εντάσεις στη Μέση Ανατολή, επαναφορά κυρώσεων κατά του Ιράν από τις ΗΠΑ), ο έλεγχος της παραγωγής από τον ΟΠΕΚ και το μακροοικονομικό περιβάλλον, ήταν οι κύριοι παράγοντες διαμόρφωσης των διεθνών τιμών κατά το 2018.

Όσον αφορά το διαφορικό αργών πετρελαίου τύπου Brent με WTI (Brent-WTI spread) διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο για το 2018 στα \$6,8/bbl, σημαντικά αυξημένο σε σχέση με το 2017 λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης της παραγωγής στις ΗΠΑ. Το διαφορικό Brent με το Ural (Brent-Ural spread) αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά \$0,2/bbl το 2018, φτάνοντας στο \$1,2/bbl, με σημαντική μεταβλητότητα λόγω διακυμάνσεων στην προσφορά του αργού υψηλού θείου στην περιοχή.

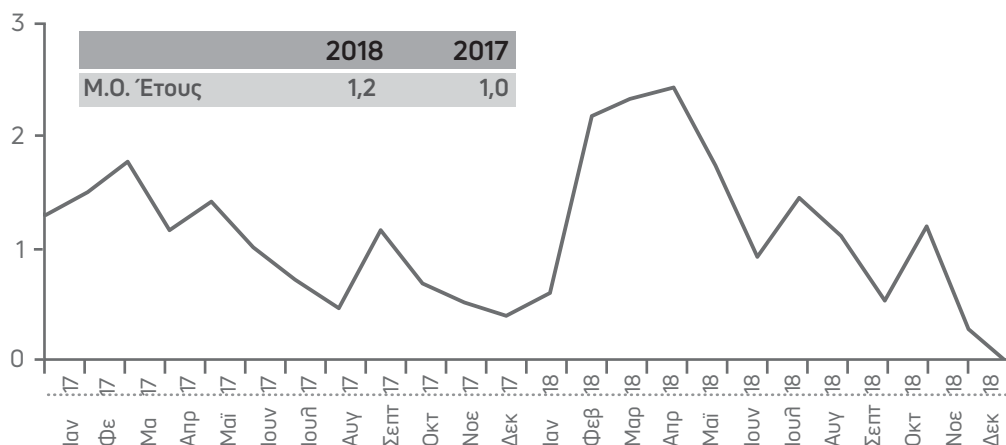
2 Πηγή: ΟΠΕΚ, "Monthly Oil Market Report", Δεκέμβριος 2018

3 IEA, Oil Market Report: Δεκέμβριος 2018

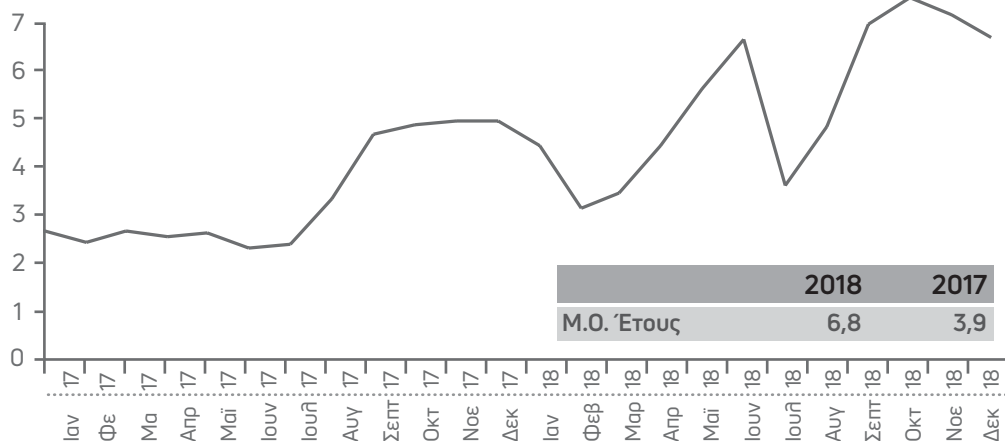
Εξέλιξη τιμής αργού πετρελαίου Brent (\$/bbl)

Διαφορικό Αργού (Brent- Urals spread, \$/ bbl)

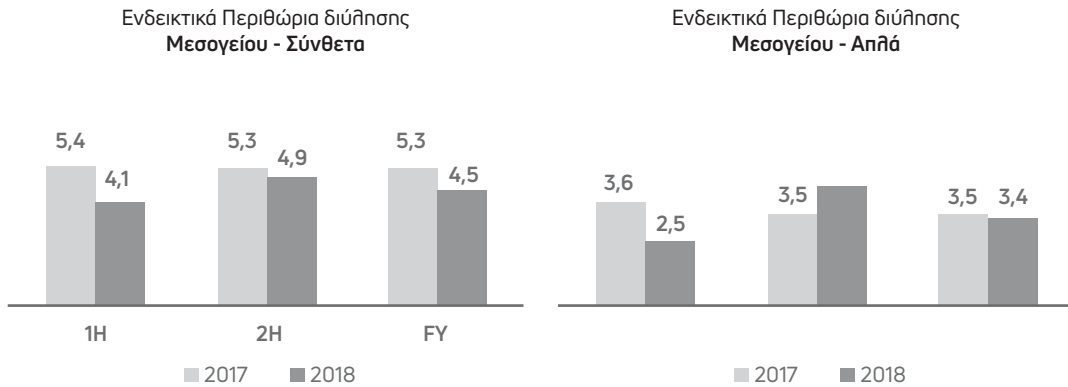

Διαφορικό Αργού (Brent- WTI spread, \$/ bbl)

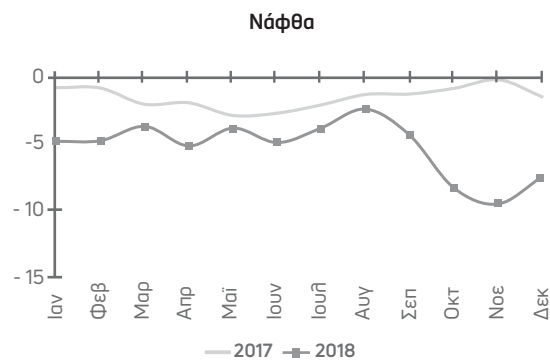
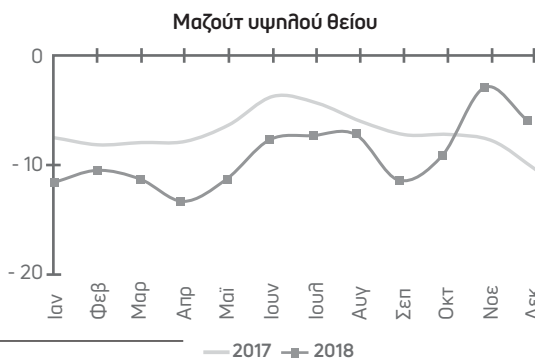
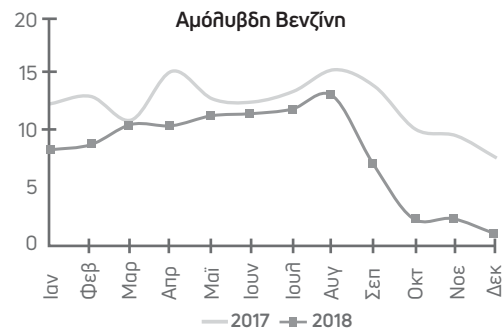
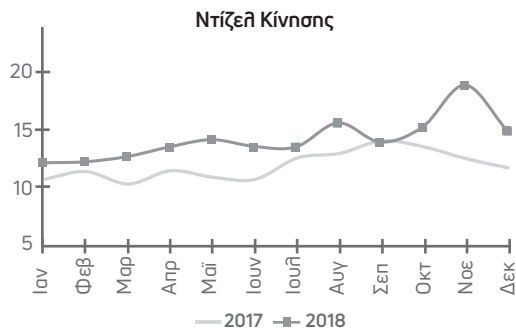
Περιθώρια Διύλησης

Τα ενδεικτικά περιθώρια διύλησης για τα διυλιστήρια της Μεσογείου⁴ ήταν ασθενέστερα για το 2018, λόγω των ισοζυγίων προσφοράς/ζήτησης επιμέρους προϊόντων και αργών τύπου urals, που διαμορφώνουν τα ενδεικτικά περιθώρια, όπως αυτά αναλύονται παρακάτω. Συγκεκριμένα, το περιθώριο σύνθετων διυλιστηρίων Μεσογείου ανήλθε κατά μέσο όρο για το 2018 στα \$4,5/bbl, \$0,8/bbl χαμηλότερα σε σχέση με το 2017 και το αντίστοιχο απλών διυλιστηρίων Hydroskimming στα \$3,4/bbl, οριακά μειωμένο κατά \$0,1/bbl σε σχέση με πέρυσι.

Διεθνή περιθώρια προϊόντων πετρελαίου (\$/bbl)

Τα περιθώρια των περισσότερων επί μέρους προϊόντων ήταν μειωμένα σε σχέση με το 2017, με εξαίρεση το ντίζελ, το οποίο σημείωσε σημαντική αύξηση (+23%) λόγω αύξησης της ζήτησης και ταυτόχρονα μειωμένης διαθεσιμότητας βαρέων τύπου αργού ειδικότερα στη Μεσόγειο. Τα περιθώρια ελαφρών κλασμάτων ήταν μειωμένα καθ'όλη τη διάρκεια του έτους, με πτώση το τελευταίο τετράμηνο, στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων ετών, λόγω υπερπροσφοράς και μειωμένης ζήτησης, με την αμόλυβδη βενζίνη στο τέλος του τέταρτου τριμήνου να υποχωρεί σε \$2,8/bbl κατά μέσο όρο (ΜΟ έτους \$8,1/bbl).

4 Πηγή: Reuters, Ιανουάριος 2019

δ) Ελληνική Οικονομία

Σε συνέχεια της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας το 2017, ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας επιταχύνθηκε το 2018 (εκτίμηση αύξησης άνω του 2%), με το ΑΕΠ να καταγράφει άνοδο 2,7% κατά το πρώτο εννεάμηνο σε τρέχουσες τιμές, κυρίως λόγω αύξησης εξαγωγών και της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η οικονομική ανάπτυξη, η ολοκλήρωση του προγράμματος προσαρμογής και η ενίσχυση της ρευστότητας των τραπεζών, βελτίωσαν το κλίμα εμπιστοσύνης και επέτρεψαν την άρση των περισσότερων περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων. Επιπλέον η αύξηση της απασχόλησης και η μείωση του ποσοστού ανεργίας βελτίωσαν περαιτέρω τις προοπτικές της οικονομίας.

Σε ό,τι αφορά στις αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων, αυτές παρέμειναν σε υψηλά επίπεδα με αυξημένη μεταβλητότητα, λόγω των πολιτικών και μακροοικονομικών εξελίξεων σε οικονομίες στην περιοχή (κυρίως Ιταλία και Τουρκία) αλλά και λόγω αβεβαιότητας αναφορικά με την υψηλή φορολόγηση, το ρυθμό αύξησης των μισθών καθώς και καθυστερήσεις υλοποίησης μεταρρυθμίσεων και ιδιωτικοποιήσεων τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

Η εγχώρια ζήτηση καυσίμων το 2018 ανήλθε σε 6,7 εκατ. τόνους, σύμφωνα με τα αρχικά επίσημα στοιχεία, σημειώνοντας μείωση 3% σε σχέση με το 2017, κυρίως λόγω μείωσης 17% στην κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης. Η ζήτηση για καύσιμα κίνησης παρέμεινε σταθερή, με το ντίζελ να σημειώνει αύξηση 3%, αντισταθμίζοντας αντίστοιχες απώλειες 2% στη βενζίνη.

B.2 Επιχειρησιακές Εξελίξεις**α) Οικονομικά μεγέθη**

Τα βασικά οικονομικά και λειτουργικά μεγέθη του Ομίλου για το 2018 παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες:

Λειτουργικά Στοιχεία	2018	2017
Όγκος πωλήσεων διύλισης (εκατ. Μετρ. τόνοι)	16.49	15.90
Όγκος πωλήσεων εμπορίας (εκατ. Μετρ. τόνοι)	4.96	5.17
Παραγωγή διυλιστηρίων (εκατ. Μετρ. τόνοι)	15.48	15.04
Συνολικός αριθμός εργαζομένων στον Όμιλο	3.481	3.409

Στοιχεία Αποτελεσμάτων (εκ. €)	2018	2017
Κύκλος εργασιών	9.769	7.995
Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA ⁵	711	851
(Κέρδη)/Ζημίες από Απόθεμα	-48	-59
Άλλα μη λειτουργικά στοιχεία ⁵	67	41
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA ⁵	730	834
Δημοσιευμένα καθαρά κέρδη/(ζημίες)	215	384
Συγκρίσιμα καθαρά κέρδη/(ζημίες) ⁵	296	372

Η λειτουργική κερδοφορία του Ομίλου σημείωσε μείωση το 2018, με τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA να ανέρχονται στα €730εκ. (2017: €834εκ.), λόγω επιδείνωσης του διεθνούς περιβάλλοντος διύλισης, με υποχώρηση των ενδεικτικών περιθωρίων διύλισης και ενδυνάμωση του ευρώ σε σχέση με το δολάριο, που αντισταθμίστηκαν εν μέρει από την αριστοποίηση εφοδιασμού, τις ισχυρές λειτουργικές επιδόσεις σε όλες τις δραστηριότητες και της αύξησης παραγωγής και πωλήσεων.

Η παραγωγή των διυλιστηρίων του Ομίλου σημείωσε άνοδο 3%, στα 15,5 εκ. τόνους, οδηγώντας σε αύξηση πωλήσεων, που ανήλθαν στα 16,5 εκ. τόνους (+4%), με τις εξαγωγές να ανέρχονται σε επίπεδα ρεκόρ των 9,4 εκ. τόνων, (+12%).

Σε επίπεδο Συγκρίσιμων Καθαρών Κερδών (όπως ορίζεται στο κεφάλαιο Z), η αρνητική επίπτωση του περιβάλλοντος μετριάστηκε σε σχέση με τα κέρδη EBITDA από τη μείωση των χρηματοοικονομικών εξόδων. Τα δημοσιευμένα Καθαρά Κέρδη επηρεάστηκαν από μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία όπως προβλέψεις και απομειώσεις περιουσιακών στοιχείων

5 Οι επιλεγμένοι εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης αναφέρονται στο κεφάλαιο Z

καθώς και τη λογιστική απεικόνιση της πώλησης της ΔΕΣΦΑ κατά ΔΠΧΠ και ανήλθαν στα €215 εκατ..

Επιλεγμένα Στοιχεία Οικονομικών Καταστάσεων (εκ. €)	2018	2017
Συνολικό ενεργητικό	6.997	7.160
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.395	2.372
Απασχολούμενα κεφάλαια	3.854	4.173
Καθαρός δανεισμός	1.459	1.800
Καθαρές χρηματοροές (Λειτουργικές & Επενδυτικές χρηματοροές)	642	258
Επενδύσεις	158	209
% Δανεισμού επί των απασχολούμενων κεφαλαίων - Debt Gearing	38%	43%

β) Η Μετοχή

Το 2018, ο Γενικός Δείκτης του Χ.Α.Α παρουσίασε πτωτική πορεία, υποχωρώντας κατά -23,6% σε σχέση με το 2017, επηρεασμένος τόσο από τις εξελίξεις στον τραπεζικό κλάδο, ο δείκτης του οποίου σημείωσε σημαντικές απώλειες, τις εγχώριες πολιτικές εξελίξεις, αλλά και από το ασταθές διεθνές περιβάλλον, τόσο στην Ευρώπη (πολιτική κρίση στην Ιταλία, Brexit), αλλά και παγκοσμίως (εμπορικές εντάσεις μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας). Η μετοχή της ΕΛΠΕ κατέγραψε μικρή υποχώρηση της τάξεως του -3%, υπεραποδίδοντας του Γενικού Δείκτη ΧΑΑ. Η τιμή της μετοχής έκλεισε στα €7,38, με ετήσιο μέσο όγκο συναλλαγών στα 94 χιλ. τεμάχια/ημέρα και μέση τιμή στα €7,57.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 8 Νοεμβρίου 2018 τη διανομή προμερίσματος ύψους €0,25/μετοχή, ενώ πρότεινε προς τη Γενική Συνέλευση τη διανομή τελικού μερίσματος €0,50/μετοχή, εκ των οποίων €0,25/μετοχή αφορούν σε έκτακτη διανομή από τα έσοδα πώλησης μεριδίου στη ΔΕΣΦΑ, διαμορφώνοντας το συνολικό προτεινόμενο μέρισμα της χρήσης 2018 στα €0,75/μετοχή.

γ) Κύριες Εξελίξεις

Οι σημαντικότερες επιχειρηματικές εξελίξεις ήταν:

- Διατήρηση υψηλής κερδοφορίας του κλάδου διύλισης λόγω βελτιωμένων επιδόσεων διυλιστηρίων και εκμετάλλευσης ευκαιριών στην τιμολόγηση αργών στην περιοχή, παρά την υποχώρηση των ενδεικτικών περιθωρίων και της ισχυροποίησης του ευρώ.
- Αύξηση παραγωγής στα 15,5 εκατ. τόνους και πωλήσεων στα 16,5, με κύριο μοχλό την αύξηση των εξαγωγών σε ιστορικά υψηλά επίπεδα.
- Επιτυχής υλοποίηση του χρηματοοικονομικού σχεδιασμού του Ομίλου με αναχρηματοδότηση τραπεζικών δανείων ύψους €900 εκατ. περίπου, βελτίωση των εμπορικών όρων, επιμήκυνση του μέσου όρου ωρίμανσης των δανειακών υποχρεώσεων και μείωση του κόστους, που συνολικά για το έτος υποχώρησε κατά 12%, στα €146 εκατ..
- Ολοκλήρωση της διαδικασίας πώλησης της συμμετοχής του Ομίλου (35%) στη ΔΕΣΦΑ από κοινού με το ΤΑΙΠΕΔ και είσπραξη του τιμήματος ύψους €284 εκατ., που θα διατεθεί κυρίως για επιτάχυνση της απομόχλυνσης αλλά και την καταβολή έκτακτου μερίσματος.
- Μείωση Καθαρού Δανεισμού σαν αποτέλεσμα των παραπάνω, στα €1,46 δισ., με το Συντελεστή Μόχλευσης στο 38%, το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 9 ετών, εντός των στόχων της στρατηγικής του Ομίλου.

Γ. Ανασκόπηση ανά Κλάδο Δραστηριότητας – Επιδόσεις και Χρηματοοικονομική Θέση

Οι βασικές εξελίξεις και οι οικονομικοί δείκτες για τις κύριες δραστηριότητες του Ομίλου είχαν ως εξής:

α) Κλάδος Εφοδιασμού, Εμπορίας και Διύλισης

Αποτελέσματα και βασικοί λειτουργικοί δείκτες:

Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)	2018	2017
Πωλήσεις	8.682	7.001
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA ⁵	548	639
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000)	16.490	15.896
Διεθνή Περιθώρια διύλισης σύνθετων διυλιστηρίων (FCC)	\$4,9/βαρ.	\$5,9/βαρ.
Δείκτης ασφαλείας - AIF	2.6	5.9

Τα κύρια σημεία στον κλάδο Εφοδιασμού, Εμπορίας και Διύλισης για το 2018 ήταν:

- Η ανάκαμψη των διεθνών τιμών αργού πετρελαίου, συνεχίστηκε και το 2018, ειδικά στο πρώτο εννέαμηνο, λόγω της συμφωνίας για μείωση της παραγωγής πετρελαίου από χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ και της Ρωσίας καθώς και των γεωπολιτικών εξελίξεων, με τις τιμές αργού Brent στα \$71,5/βαρέλι κατά μέσο όρο το 2018, σε σχέση με \$54,8/βαρέλι το 2017.
- Υποχώρηση των περιθωρίων διύλισης, ειδικά για τους σύνθετους τύπους διυλιστηρίων FCC, καθώς όλα τα επιμέρους περιθώρια προϊόντων, κυρίως των ελαφρών κλασμάτων κινήθηκαν πτωτικά με εξαίρεση το ντίζελ.
- Αύξηση παραγωγής των διυλιστηρίων του Ομίλου στα 15,5 εκατ. τόνους λόγω αυξημένου βαθμού λειτουργίας κυρίως στο διυλιστήριο Ελευσίνας και αριστοποίηση εφοδιασμού πρώτων υλών, με εκμετάλλευση των ευκαιριών στην αγορά της Μεσογείου.
- Αύξηση εξαγωγών κατά 12% στα 9,4 εκατ. τόνους, με τις συνολικές πωλήσεις στα 16,5 εκατ. τόνους (+3%).

β) Κλάδος Λιανικής Εμπορίας

Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)	2018	2017
Πωλήσεις	3.329	2.912
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA ⁵	93	107
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000) – Σύνολο	4.955	5.165
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000) – Ελληνικά δίκτυα	3.902	4.058
Αριθμός πρατηρίων- Ελλάδα	1.739	1.760
Αριθμός πρατηρίων- εξωτερικό	280	277

Στη Λιανική Εμπορία Εσωτερικού τα κύρια σημεία για το 2018 ήταν:

- Αύξηση πωλήσεων των καυσίμων κίνησης στο δίκτυο πρατηρίων με περαιτέρω ενίσχυση των διαφοροποιημένων καυσίμων (βενζίνη 100 οκτανίων και ενισχυμένο πετρέλαιο κίνησης).
- Βελτίωση του μεριδίου αγοράς των καυσίμων κίνησης το οποίο αθροιστικά για τα δύο brands (EKO & BP) ξεπέρασε το 32%.
- Έμφαση στην ανάπτυξη των ιδιολειτουργούμενων πρατηρίων, που πλέον ξεπερνούν τα 230 καθώς και της γκάμας των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρέχονται μέσα από τα σημεία πώλησης.
- Αύξηση πωλήσεων λιπαντικών και υγραερίων κυρίως μέσω του δικτύου πρατηρίων.

- Σημαντική αύξηση πωλήσεων στον κλάδο Αεροπορίας κυρίως λόγω της αυξημένης τουριστικής κίνησης και διατήρηση της ηγετικής θέσης στον κλάδο Ναυτιλίας.

Στη Λιανική Εμπορία Εξωτερικού τα κύρια σημεία για το 2018 ήταν:

- Αυξημένος ανταγωνισμός σε συνδυασμό με μειωμένα περιθώρια στις περισσότερες εταιρείες του Ομίλου στο εξωτερικό και αυξημένα λειτουργικά έξοδα οδήγησαν σε πτώση της κερδοφορίας σε σχέση με πέρυσι. Η αυξημένη ζήτηση σε επιμέρους προϊόντα και αγορές, η αύξηση των πρατηρίων του δικτύου λιανικής αλλά και οι συνεχείς ενέργειες marketing, οδήγησαν σε αύξηση των πωλήσεων σε ορισμένες από τις εταιρείες του εξωτερικού του Ομίλου. Ταυτόχρονα, συνεχίζεται η επένδυση σε νέα πρατήρια και η διαδικασία βελτιστοποίησης της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Στην Κύπρο, τα βελτιωμένα περιθώρια λιανικής, καθώς και η αύξηση του δικτύου COMO πρατηρίων, σε συνδυασμό με αυξημένη ζήτηση σε αεροπορικές πωλήσεις και νέες συνεργασίες με πελάτες χονδρικής (C+) οδήγησαν στη βελτίωση της κερδοφορίας.
- Στη Βουλγαρία υπήρξε διεύρυνση του δικτύου και αυξημένα κέρδη από τις πωλήσεις στα NFR, αλλά μειωμένη κερδοφορία λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού και των αυξημένων λειτουργικών εξόδων.
- Στο Μαυροβούνιο, οι συνολικές πωλήσεις αυξήθηκαν λόγω υψηλότερων όγκων αεροπορικών καυσίμων και πελατών χονδρικής. Οι επενδύσεις εστιάστηκαν στη διεύρυνση του δικτύου λιανικής και την ανακατασκευή των υπάρχοντων πρατηρίων. Η χαμηλότερη κερδοφορία σε σχέση με πέρυσι οφείλεται σε χαμηλότερα περιθώρια.
- Η ΕΚΟ Σερβίας σημείωσε μειωμένη κερδοφορία σε σχέση με πέρυσι λόγω υποχώρησης των περιθωρίων λιανικής στην αγορά και λόγω αυξημένων λειτουργικών εξόδων, παρά την αύξηση πωλήσεων χονδρικής και της συνεισφοράς NFR.

γ) Κλάδος Πετροχημικών

Αποτελέσματα και βασικοί λειτουργικοί δείκτες:

Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)	2018	2017
Πωλήσεις	315	267
Συγκρίσιμα Κέρδη EBITDA ⁵	100	95
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες Πωλήσεων (ΜΤ '000) –Σύνολο	279	243
Διεθνή Περιθώρια πολυπροπυλενίου (€/ΜΤ)	481	477

Τα κύρια σημεία για το 2018 ήταν:

- Το 2018 η κερδοφορία στον κλάδο των πετροχημικών διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα, καταγράφοντας EBITDA της τάξεως των €100 εκατ..
- Η παραγωγή πολυπροπυλενίου ανήλθε σε 243 ΜΤ'000 και αποτελεί τη μέγιστη ιστορικά όπως και η παραγωγή προπυλενίου από το διυλιστήριο Ασπροπύργου (199 ΜΤ'000), οι οποίες σε συνδυασμό με την ενισχυμένη καθετοποίηση μεταξύ των μονάδων, συνετέλεσαν στη διατήρηση της κερδοφορίας των πετροχημικών στα υψηλά επίπεδα των τεσσάρων τελευταίων ετών.
- Σε περιβάλλον ιδιαίτερα ανταγωνιστικό και ευμετάβλητο, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ κατόρθωσε να αξιοποιήσει πλήρως τις παραγωγικές της μονάδες με βελτιωμένες επιδόσεις.

δ) Κλάδος Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων

Στην περιοχή του Δ. Πατράϊκού Κόλπου, κατά τη διάρκεια της 1ης τριετούς Ερευνητικής Φάσης, η Εταιρεία ως διαχειριστής του επιχειρηματικού σχήματος ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ (50%) και Edison (50%) πραγματοποίησε ερευνητικές εργασίες οι οποίες εξαιτίας του ενδιαφέροντος της περιοχής υπερκάλυψαν τις ελάχιστες συμβατικές υποχρεώσεις. Έγιναν δισδιάστατες (2D) θαλάσσιες σεισμικές καταγραφές μήκους 325χλμ και τρισδιάστατες (3D) θαλάσσιες σεισμικές καταγραφές συνολικού μήκους 1.822 τετ. χλμ. καθώς και επανεπεξεργασία δεδομένων στις υπάρχουσες σεισμικές γραμμές συνολικού μήκους 2.000

χλμ. Στις 3 Απριλίου 2018, η παραχώρηση εισήλθε στη 2η Φάση της Ερευνητικής Περιόδου, διετούς διάρκειας, όπου ο Ανάδοχος υποχρεούται στην εκτέλεση μίας ερευνητικής γεώτρησης.

Στις 16/03/2018 κυρώθηκαν από το Ελληνικό Κοινοβούλιο στην ΕΛΠΕ ΑΕ, οι Συμβάσεις Μίσθωσης για την παραχώρηση δικαιωμάτων Έρευνας και Παραγωγής υδρογονανθράκων για τις περιοχές «Άρτα-Πρέβεζα» και «ΒΔ Πελοπόννησος». Η 1η Ερευνητική Φάση, τριετούς διάρκειας, βρίσκεται σε εξέλιξη για κάθε μια από τις δύο παραχωρήσεις ενώ έχουν ξεκινήσει περιβαλλοντικές και γεωλογικές μελέτες. Επιπρόσθετα, για την περιοχή «Άρτα – Πρέβεζα» προγραμματίζονται το αμέσως επόμενο διάστημα να ξεκινήσουν οι δισδιάστατες (2D) σεισμικές καταγραφές.

Στις 15/03/2018 κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο η Σύμβαση Μίσθωσης για τη θαλάσσια περιοχή Block 2, Δυτικά της Κέρκυρας, στην οποία η ΕΛΠΕ συμμετέχει με 25% στα πλαίσια διεθνούς επιχειρηματικού σχήματος με την Total (50%, Operator) και την Edison (25%), ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη γεωλογικές και περιβαλλοντικές μελέτες, στο πλαίσιο των συμβατικών υποχρεώσεων της 1ης Ερευνητικής Φάσης. Στις 27 Σεπτεμβρίου 2018, η ΕΛΠΕ προχώρησε στη μονογραφή του κειμένου της Σύμβασης Μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο για τη θαλάσσια περιοχή Block 10, στον Κυπαρισιακό Κόλπο και αναμένεται η κύρωσή της από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, προκειμένου να ξεκινήσει η 1η Φάση της Ερευνητικής Περιόδου.

Την 27η Σεπτεμβρίου 2018, το επιχειρηματικό σχήμα των εταιρειών Total (40%, Operator), ExxonMobil (40%) και ΕΛΠΕ (20%), προχώρησε στη μονογραφή του κειμένου των Συμβάσεων Μίσθωσης για τις θαλάσσιες περιοχές της Κρήτης, «Δυτικά Κρήτης» και «Νοτιοδυτικά Κρήτης» με το Ελληνικό Δημόσιο. Τέλος, την 21η Νοεμβρίου 2018, το επιχειρηματικό σχήμα των εταιρειών Repsol (50%, Operator) – ΕΛΠΕ (50%) προέβη στη μονογραφή του κειμένου της Σύμβασης Μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο για παραχώρηση δικαιωμάτων έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή της Δυτικής Ελλάδας, «Ιόνιο».

ε) Δραστηριότητες Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου

Οι δραστηριότητες στους κλάδους της ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου αφορούν τις συμμετοχές του Ομίλου στις ELPEDISON BV (50% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 50% EDISON) και ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου - ΤΑΙΠΕΔ) αντίστοιχα. Η συμμετοχή των παραπάνω εταιρειών στα αποτελέσματα του Ομίλου, σύμφωνα με τις προσωρινές οικονομικές τους καταστάσεις, εξαιρουμένης της επίπτωσης των συναλλαγών ΔΕΣΦΑ και Ζενίθ στα αποτελέσματα του Ομίλου ΔΕΠΑ, ανήλθε συνολικά σε €30 εκατ. το 2018.

Τα αποτελέσματα της ELPEDISON Α.Ε. υποχώρησαν σε σχέση με το 2017, με τα κέρδη EBITDA να ανέρχονται στα €22 εκατ., καθώς τα περιθώρια κερδοφορίας κινήθηκαν σε χαμηλά επίπεδα, τόσο στην παραγωγή, όσο και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας.

Στον κλάδο παραγωγής ηλεκτρισμού, το υψηλότερο κόστος Φυσικού Αερίου, καθώς και η σημαντική αύξηση των τιμών δικαιωμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), είχαν αρνητική επίδραση. Επίσης, σημαντικό αντίκτυπο είχε και η καθυστέρηση στην εφαρμογή ενός νέου «Μεταβατικού Μηχανισμού Αποζημίωσης Ευελιξίας», σε συνέχεια του προηγούμενου Μηχανισμού, η λειτουργία του οποίου ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο 2017. Ο νέος μηχανισμός τέθηκε σε λειτουργία κατά το Δ' Τρίμηνο 2018.

Αναφορικά με τον κλάδο προμήθειας ηλεκτρισμού, τα περιθώρια επηρεάστηκαν αρνητικά, λόγω του έντονου ανταγωνισμού στη λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και της χρέωσης προμηθευτή για την κάλυψη του ελλείματος του Ειδικού Λογαριασμού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Επίσης, οι δημοπρασίες τύπου NOME δεν έχουν συμβάλει τα αναμενόμενα προς την κατεύθυνση της πρόσβασης στους ιδιώτες προμηθευτές σε ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλότερου κόστους.

Η εγχώρια κατανάλωση Φυσικού Αερίου κατά το 2018 παρουσίασε οριακή μείωση κατά 2% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του περυσινού έτους (εγχώρια κατανάλωση 2018 στα 4,6 bcm), κυρίως λόγω μειωμένης ζήτησης από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.

Στο περιβάλλον αυτό, η ένταση του ανταγωνισμού έχει επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματα του Ομίλου ΔΕΠΑ, με τη συνεισφορά του στα αποτελέσματα του Ομίλου ΕΛΠΕ για το 2018 να ανέρχεται σε €35 εκατ. (εξαιρουμένης της επίπτωσης των συναλλαγών ΔΕΣΦΑ και Ζενίθ).

Δ. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Γενικά

Η Εταιρική Διακυβέρνηση αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών με βάση το οποίο επιδιώκεται η επαρκής οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση και έλεγχος μιας επιχείρησης, με μακροπρόθεσμο στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας της και τη διαφύλαξη των έννομων συμφερόντων όλων όσων συνδέονται με αυτήν.

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων, όπως ο Νόμος 3016/2002, που επιβάλλει τη συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών στα ΔΣ των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών, τη θέσπιση και τη λειτουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου και την υιοθέτηση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας. Επιπλέον, ένα πλήθος άλλων νομοθετικών πράξεων ενσωμάτωσαν στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο τις ευρωπαϊκές οδηγίες εταιρικού δικαίου, δημιουργώντας νέους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, όπως ο Νόμος 3693/2008, που επιβάλλει τη σύσταση επιτροπών ελέγχου, καθώς και σημαντικές υποχρεώσεις γνωστοποίησης, όσον αφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και τη διακυβέρνηση μιας εταιρείας, ο Νόμος 3884/2010 που αφορά σε δικαιώματα των μετόχων και πρόσθετες εταιρικές υποχρεώσεις γνωστοποιήσεων προς τους μετόχους στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Γενικής τους Συνέλευσης και ο Νόμος 3873/2010, που ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2006/46/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περί ετησίων και ενοποιημένων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών, ο Νόμος 4403/2016 που ενσωμάτωσε στην ελληνική νομοθεσία τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ και της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ αναφορικά με «τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους». Τέλος, στην Ελλάδα, όπως εξάλλου και στις περισσότερες άλλες χώρες, ο νόμος περί ανωνύμων εταιρειών (Κ.Ν.2190/1920, τον οποίο τροποποιούν πολλές από τις παραπάνω διατάξεις) περιλαμβάνει τους βασικούς κανόνες διακυβέρνησής τους. Τον ανωτέρω νόμο αντικατέστησε ο ν. 4548/2018 προς τις διατάξεις του οποίου η Εταιρεία οφείλει να προσαρμόσει το Καταστατικό της εντός του 2019.

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί ειδικό τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 43ββ του Κ.Ν.2190/1920, όπως ισχύει σήμερα.

Δ.1 Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) για τις Εισηγμένες Εταιρείες (καλούμενος εφεξής «Κώδικας»). Ο Κώδικας αυτός βρίσκεται στον ιστότοπο του ΕΣΕΔ, στην κάτωθι ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.helex.gr/el/esed>

Εκτός του ιστότοπου του ΕΣΕΔ, ο Κώδικας είναι διαθέσιμος σε όλο το προσωπικό μέσω του εταιρικού εσωτερικού ιστότοπου καθώς και σε έντυπη μορφή στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών Ομίλου και στη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Ομίλου.

Η Εταιρεία συμμορφώθηκε κατά τη διάρκεια του 2018 με τις διατάξεις του ανωτέρω Κώδικα με τις αποκλίσεις που αναφέρονται κατωτέρω στην παράγραφο Δ.2., ενώ προτίθεται να υιοθετήσει κατάλληλες πολιτικές και προτάσεις προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τις υπάρχουσες αποκλίσεις σε σχέση με τις διατάξεις του Κώδικα.

Η Εταιρεία, επιπροσθέτως των διατάξεων του Κώδικα, συμμορφώθηκε κατά τη διάρκεια του 2018 με όλες τις σχετικές διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας (ήτοι του Κ. Ν.2190/1920 όπως ισχύει σήμερα και του Ν. 3016/2002).

Δ.2 Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία, κατά περίπτωση, αποκλίνει ή δεν εφαρμόζει στο σύνολό τους ορισμένες διατάξεις του Κώδικα (επισημαίνονται με *πλάγια γράμματα*).

- Αναφορικά με το μέγεθος και τη σύνθεση του ΔΣ:
  - Με βάση τη μετοχική σύνθεση της Εταιρείας έχουν διαμορφωθεί συγκεκριμένοι κανόνες διορισμού και αντικατάστασης των μελών του ΔΣ οι οποίες αναφέρονται ρητά στο Καταστατικό της Εταιρείας, σύμφωνα και με τις ισχύουσες διατάξεις του Ν.3429/2005. Το «Ελληνικό Δημόσιο» διορίζει επτά (7) μέλη από το σύνολο των δεκατριών (13) μελών του ΔΣ εφόσον διατηρεί άμεσα ή έμμεσα, μέσω του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, τουλάχιστον το ποσοστό του 35% των μετοχών. Η μέτοχος "Pan-European Oil and Industrial Holdings SA" και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις διορίζουν δύο (2) μέλη του ΔΣ με την προϋπόθεση ότι κατέχουν τουλάχιστον ποσοστό 16,654% του συνόλου των μετά ψήφου μετοχών της Εταιρείας. Στο ΔΣ συμμετέχουν υποχρεωτικά δύο (2) μέλη εκπρόσωποι των εργαζομένων που εκλέγονται από τους εργαζόμενους στην Εταιρεία και δύο (2) μέλη εκπρόσωποι των μετόχων της μειοψηφίας που εκλέγονται από την Ειδική Γενική Συνέλευση των υπολοίπων μετόχων (δηλαδή των μετόχων εκτός του Ελληνικού Δημοσίου και της Pan-European Oil and Industrial Holdings SA ή και συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων). *A.II (2.3, 2.4 & 2.8)*
- Αναφορικά με το ρόλο και τις απαιτούμενες ιδιότητες του Προέδρου του ΔΣ:
  - Στην παρούσα σύνθεση του ΔΣ, τα καθήκοντα του Προέδρου ΔΣ και του Διευθύνοντος Συμβούλου ασκούνται από το ίδιο πρόσωπο. Δεν έχει διοριστεί Αντιπρόεδρος του ΔΣ. *A.III (3.1 & 3.3)*

- Αναφορικά με την ανάδειξη υποψηφίων μελών του ΔΣ:
  - Για το θέμα της ανάδειξης υποψηφίων μελών του ΔΣ ισχύουν όλα όσα αναφέρονται για τους κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών ΔΣ, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Η θητεία του ΔΣ ορίζεται πενταετής (5ετής), παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. Α.V (5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8).
- Αναφορικά με την εν γένει λειτουργία και αξιολόγηση του ΔΣ:
  - Εκτός από την αξιολόγηση του ΔΣ μέσω της Έκθεσης Πεπραγμένων του από την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, το ΔΣ παρακολουθεί και επανεξετάζει την υλοποίηση των αποφάσεών του σε ετήσια βάση. Εξετάζεται η καταρχήν υιοθέτηση διαδικασίας αυτοαξιολόγησης της λειτουργίας του ΔΣ για το έτος 2019 και, στη συνέχεια, η αξιολόγηση της απόδοσής του από εξωτερικό σύμβουλο για το έτος 2020. Α.VII (7.1 & 7.2).
- Αναφορικά με το επίπεδο και τη διάρθρωση των αμοιβών:
  - Οι εν γένει αμοιβές του Προέδρου του ΔΣ, του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου καθώς και των μελών του ΔΣ, εκτελεστικών και μη, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του ΔΣ και στις επιτροπές αυτού, εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών & Σχεδιασμού Διαδοχής του ΔΣ. Γ.I (1.4).
  - Η λειτουργία της Επιτροπής Αμοιβών & Σχεδιασμού Διαδοχής του ΔΣ δεν έχει συγκεκριμένο κανονισμό λειτουργίας, διέπεται από τους κανόνες λειτουργίας των συλλογικών οργάνων (Πρόσκληση του Προέδρου της, Ημερησία Διάταξη, Τήρηση Πρακτικών κλπ.). Γ.I (1.6, 1.7, 1.8, 1.9).
  - Η Εταιρεία δημοσιοποιεί τις συνολικές αποζημιώσεις των μελών του ΔΣ για τη συμμετοχή τους σε αυτό και στις Επιτροπές του ΔΣ καθώς και τις συνολικές αμοιβές – πλην των ανωτέρω αποζημιώσεων - που καταβάλλονται στα Εκτελεστικά Μέλη του ΔΣ Γ.I (1.11). Η Εταιρεία θα θεσπίσει πολιτική αμοιβών προκειμένου να υποβληθεί προς έγκριση στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων του έτους 2019, σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου 4548/2018.
- Αναφορικά με τη Γενική Συνέλευση των μετόχων:
  - Η Εταιρεία συμμορφώνεται με όλες τις διατάξεις του Ν.3884/2010 και συνακόλουθα των αντιστοίχων προβλέψεων του Κώδικα, με την επιφύλαξη των όσων ανωτέρω αναφέρονται σχετικά με την εκλογή των μελών του ΔΣ. Δ.II (1.1).
  - Όσον αφορά στην εφαρμογή της ειδικής πρακτικής της ηλεκτρονικής ψήφου ή της ψήφου δι' αλληλογραφίας, δεν είναι δυνατή προς το παρόν, καθώς εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης, όπως προβλέπεται στο Ν.3884/2010. Δ.II (1.2).

Δ.3 Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης Επιπλέον των Προβλέψεων του Νόμου

Η Εταιρεία μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής ενός δομημένου και επαρκούς συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης, έχει εφαρμόσει συγκεκριμένες πρακτικές καλής εταιρικής διακυβέρνησης κάποιες από τις οποίες είναι επιπλέον των προβλεπόμενων από την ισχύουσα νομοθεσία.

Συγκεκριμένα, η Εταιρεία εφαρμόζει τις ακόλουθες επιπλέον πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, οι οποίες σχετίζονται στο σύνολό τους με το μέγεθος, τη σύνθεση, τα καθήκοντα και την εν γένει λειτουργία του ΔΣ:

- Λόγω της φύσης και του σκοπού της Εταιρείας, της πολυπλοκότητας των θεμάτων και της απαραίτητης νομικής υποστήριξης του Ομίλου, ο οποίος περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων και θυγατρικών εταιρειών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, το ΔΣ -ο αριθμός των μελών του οποίου είναι δεκατρία (13), δηλαδή δέκα (10) περισσότερα από το ελάχιστο που προβλέπεται από το νόμο- για την υποβολή του έργου του, έχει συστήσει επιτροπές, οι οποίες αποτελούνται από μέλη του, με συμβουλευτικές, εποπτικές ή και εγκριτικές αρμοδιότητες. Αυτές οι επιτροπές αναφέρονται επιγραμματικά πιο κάτω (αναλυτική αναφορά σε αυτές θα γίνει στην παράγραφο «Λοιπές Επιτροπές του ΔΣ», στο τέλος της Δήλωσης):
  - i. Επιτροπή Ελέγχου
  - ii. Επιτροπή Προμηθειών Πετρελαιοειδών
  - iii. Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού

- iv. Επιτροπή Εργασιακών Θεμάτων
- v. Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής
- Επιπλέον των ανωτέρω επιτροπών του ΔΣ, έχουν συσταθεί και λειτουργούν στην Εταιρεία επιτροπές, με συμβουλευτικό και συντονιστικό χαρακτήρα, οι οποίες απαρτίζονται από υψηλόβαθμα στελέχη της Εταιρείας και έχουν ως σκοπό την υποβοήθηση του έργου της Διοίκησης, οι κυριότερες των οποίων είναι οι ακόλουθες:
  - i. Εκτελεστική Επιτροπή Ομίλου
  - ii. Επιτροπή Βιομηχανικών Δραστηριοτήτων
  - iii. Επιτροπή Εγχώριας και Διεθνούς Εμπορίας
  - iv. Επιτροπή Εφοδιασμού και Πωλήσεων Πετρελαιοειδών
  - v. Επιτροπή Πιστώσεων Ομίλου
  - vi. Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδύσεων
  - vii. Επιτροπή Δραστηριοτήτων Ηλεκτρισμού, Φυσικού Αερίου και ΑΠΕ
  - viii. Επιτροπή Δραστηριοτήτων Έρευνας & Παραγωγής Υδρογονανθράκων
- Το ΔΣ έχει υιοθετήσει διατάξεις στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας περί απαγόρευσης χρηματιστηριακών συναλλαγών του Προέδρου του ΔΣ, του Διευθύνοντος Συμβούλου και των μελών του ΔΣ, εφόσον έχουν την ιδιότητα Προέδρου ΔΣ ή Διευθύνοντα Συμβούλου συνδεδεμένης επιχείρησης. Επίσης, έχει υιοθετήσει Διαδικασία Παρακολούθησης και Δημόσιας Γνωστοποίησης Σημαντικών Συμμετοχών και Συναλλαγών επί μετοχών της εταιρείας, καθώς και διαδικασία Παρακολούθησης και Δημόσιας Γνωστοποίησης Συναλλαγών και Οικονομικών Δραστηριοτήτων με τους βασικούς πελάτες και προμηθευτές της Εταιρείας.

Από το 2011, η Εταιρεία υιοθέτησε Κώδικα Δεοντολογίας και συνέστησε Υπηρεσία Κανονιστικής Συμμόρφωσης στην οποία έχει ανατεθεί η παρακολούθηση της εφαρμογής του εν λόγω κώδικα.

Κατά τη διάρκεια του 2018,

- i. υιοθετήθηκε Πολιτική Ανταγωνισμού και Προγράμματος Συμμόρφωσης η οποία αποτελεί σημαντική συμπλήρωση του κανονιστικού πλαισίου αυτορρύθμισης του Ομίλου, και
- ii. εγκρίθηκε η Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του Ομίλου σε συμμόρφωση προς το ισχύον εθνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο και ειδικότερα στον Ευρωπαϊκό Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων Χαρακτήρα (GDPR).

Η Εταιρεία προτίθεται να υιοθετήσει εντός του 2019 πολιτική πρόληψης σύγκρουσης συμφερόντων η οποία θα αποτελέσει μέρος του Κώδικα Δεοντολογίας. Επίσης βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία αξιολόγησης και αναθεώρησης του Κώδικα Δεοντολογίας.

Δ.4 Κύρια Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων σε Σχέση με τη Διαδικασία Σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και Χρηματοοικονομικών Αναφορών

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και των χρηματοοικονομικών αναφορών, περιλαμβάνει δικλίδες ασφαλείας και ελεγκτικούς μηχανισμούς σε διάφορα επίπεδα εντός του Οργανισμού, που περιγράφονται στη συνέχεια:

α) Δικλίδες ασφαλείας σε εταιρικό επίπεδο

Αναγνώριση, αξιολόγηση, μέτρηση και διαχείριση κινδύνων:

Το εύρος, το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του Ομίλου απαιτεί ένα σύνθετο σύστημα μεθοδικής προσέγγισης και αντιμετώπισης των κινδύνων το οποίο εφαρμόζεται από όλες τις εταιρείες του Ομίλου.

Η πρόληψη και διαχείριση κινδύνων αποτελεί βασικό πυρήνα της στρατηγικής του Ομίλου.

Η αναγνώριση και αξιολόγηση των κινδύνων γίνεται κυρίως κατά τη φάση κατάρτισης του στρατηγικού σχεδιασμού και του ετήσιου επιχειρηματικού προγράμματος. Τα οφέλη και οι ευκαιρίες εξετάζονται τόσο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, αλλά και σε σχέση με τους πολλούς και διαφορετικούς ενδιαφερόμενους (stakeholders) που είναι δυνατόν να επηρεαστούν.

Τα θέματα που εξετάζονται ποικίλουν ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και της βιομηχανίας και περιλαμβάνουν ενδεικτικά, πολιτικές εξελίξεις στις αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ή που αποτελούν σημαντικές πηγές πρώτων υλών, αλληλαγές τεχνολογίας, αλληλαγές στη νομοθεσία, μακροοικονομικούς δείκτες και ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Σχεδιασμός και παρακολούθηση / Προϋπολογισμός:

Η πορεία της εταιρείας παρακολουθείται μέσω λεπτομερούς προϋπολογισμού ανά κλάδο δραστηριότητας και συγκεκριμένη αγορά. Ο προϋπολογισμός αναπροσαρμόζεται σε τακτά διαστήματα για να συμπεριλάβει τις αλλαγές στην εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες, όπως το διεθνές περιβάλλον διύλισης, οι τιμές αργού πετρελαίου και η ισοτιμία ευρώ – δολαρίου. Η Διοίκηση παρακολουθεί την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου μέσω τακτικών αναφορών, συγκρίσεων με τον προϋπολογισμό καθώς και συναντήσεων της Διοικητικής Ομάδας.

Επάρκεια Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου:

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου απαρτίζεται από τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τα καθήκοντα που έχει σχεδιάσει και εφαρμόσει η Διοίκηση του Ομίλου με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων, τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης και τη συμμόρφωση με Νόμους και κανονισμούς.

Η ανεξάρτητη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, μέσω της διεξαγωγής περιοδικών αξιολογήσεων, διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες αναγνώρισης και διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζονται από τη Διοίκηση είναι επαρκείς, ότι το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά και ότι η παρεχόμενη πληροφόρηση προς το ΔΣ αναφορικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, είναι αξιόπιστη και ποιοτική.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου συντάσσει βραχυπρόθεσμο (ετήσιο), καθώς και κυλιόμενο μεσοπρόθεσμο (τριετές) Πλάνο Ελέγχων βασιζόμενη σε διενεργηθείσα για τον σκοπό αυτό αξιολόγηση κινδύνων, καθώς και σε θέματα που έχουν επισημανθεί από την Επιτροπή Ελέγχου και τη Διοίκηση. Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελεί το εποπτικό όργανο της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλει τριμηνιαίες αναφορές στην Επιτροπή Ελέγχου, ώστε να είναι εφικτή η συστηματική παρακολούθηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι αναφορές της Διοίκησης και της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, παρέχουν αξιολόγηση των σημαντικών κινδύνων και της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ως προς τη διαχείρισή τους. Μέσω των αναφορών κοινοποιούνται οι αδυναμίες που τυχόν εντοπίζονται, οι επιπτώσεις που είχαν ή μπορεί να έχουν, καθώς και οι ενέργειες της Διοίκησης για τη διόρθωση αυτών. Τα αποτελέσματα των ελέγχων και η παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνημένων ενεργειών βελτίωσης λαμβάνονται υπόψη στο Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων της Εταιρείας.

Προς διασφάλιση της ανεξαρτησίας του Τακτικού Ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, το ΔΣ ακολουθεί συγκεκριμένη πολιτική για τη διαμόρφωση εισήγησης προς τη Γενική Συνέλευση ως προς την εκλογή Τακτικού Ελεγκτή. Ενδεικτικά, η πολιτική αυτή προβλέπει μεταξύ άλλων την επιλογή την ίδιας εταιρείας ορκωτών ελεγκτών για όλο τον Όμιλο, καθώς επίσης και για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και εκθέσεων φορολογικής συμμόρφωσης. Τέλος, εκλέγεται ορκωτός ελεγκτής αναγνωρισμένου διεθνούς κύρους, με ταυτόχρονη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του.

Ρόλοι και ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου:

Ο ρόλος, οι αρμοδιότητες και οι σχετικές ευθύνες του ΔΣ περιγράφονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας που είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ.

Πρόληψη και καταστολή της χρηματοοικονομικής απάτης:

Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων οι περιοχές οι οποίες θεωρούνται υψηλού κινδύνου για χρηματοοικονομική απάτη παρακολουθούνται με τα κατάλληλα Συστήματα Ελέγχου και υφίστανται αναλόγως αυξημένες δικλίδες ασφαλείας. Ενδεικτικά, αναφέρεται η ύπαρξη λεπτομερών οργανογραμμάτων, κανονισμών λειτουργίας (προμηθειών, επενδύσεων, αγοράς πετρελαιοειδών, πιστώσεων, διαχείρισης διαθεσίμων) καθώς και λεπτομερών διαδικασιών και εγκριτικών ορίων. Επιπλέον των ελεγκτικών μηχανισμών που εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, όλες οι δραστηριότητες της εταιρείας υπόκεινται σε έλεγχο από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται στο ΔΣ του Ομίλου.

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας:

Η Εταιρεία έχει συντάξει σχετικό Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, που είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ. Μέσα στο πλαίσιο του Κανονισμού ορίζονται και οι αρμοδιότητες και ευθύνες των βασικών θέσεων εργασίας, προάγοντας έτσι τον επαρκή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων εντός της Εταιρείας.

Κώδικας Δεοντολογίας Ομίλου:

Η Εταιρεία στο πλαίσιο της θεμελιώδους υποχρέωσης ορθής εταιρικής διακυβέρνησης, έχει καταρτίσει και υιοθετήσει από το 2011, Κώδικα Δεοντολογίας, ο οποίος είναι εγκεκριμένος από το ΔΣ της Εταιρείας. Ο Κώδικας Δεοντολογίας συνοψίζει τις αρχές σύμφωνα με τις οποίες κάθε άτομο, εργαζόμενος ή τρίτος, που συμμετέχει στη λειτουργία του Ομίλου και κάθε συλλογικό του όργανο, πρέπει να ενεργεί και να πράττει εντός του πλαισίου των καθηκόντων του. Για το λόγο αυτό ο Κώδικας αποτελεί πρακτικό οδηγό στην καθημερινή εργασία όλων των εργαζομένων του Ομίλου, αλλά και των τρίτων που συνεργάζονται με αυτόν.

β) *Δικλίδες ασφαλείας στα πληροφοριακά συστήματα*

Η Διεύθυνση Πληροφορικής Ομίλου φέρει την ευθύνη του καθορισμού της στρατηγικής σε θέματα τεχνολογίας και πληροφορικής και της εκπαίδευσης του προσωπικού για την κάλυψη των όποιων αναγκών μπορεί να υπάρξουν. Επιπροσθέτως, είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη των εφαρμογών μέσω της τήρησης και ενημέρωσης των εγχειριδίων χρήσης του λογισμικού, σε συνεργασία, όπου απαιτείται, με εξωτερικούς συνεργάτες.

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει ένα επαρκές πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων της, το οποίο ορίζεται από επιμέρους ελεγκτικούς μηχανισμούς, πολιτικές και διαδικασίες. Μεταξύ αυτών είναι η ύπαρξη γραπτών περιγραφών των ρόλων και αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Πληροφορικής Ομίλου καθώς και στρατηγικού σχεδίου πληροφοριακών συστημάτων (IT Strategic Plan). Επίσης, προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία για τη διασφάλιση από τυχόν προβλήματα στα συστήματα του Ομίλου μέσω της ύπαρξης εναλλακτικών συστημάτων σε περίπτωση καταστροφής (Disaster Recovery Sites) καθώς και της ολοκλήρωσης προγράμματος Business Continuity που βρίσκεται σε εξέλιξη. Τέλος, έχουν καθοριστεί συγκεκριμένα δικαιώματα εισόδου (Access Rights) στα διάφορα πληροφοριακά συστήματα για όλους τους εργαζομένους ανάλογα με τη θέση και το ρόλο που κατέχουν, ενώ τηρείται επίσης και σχετικό αρχείο εισόδου (entry log) στα συστήματα της Εταιρείας.

γ) *Δικλίδες ασφαλείας διαδικασίας σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών*

Ως μέρος των διαδικασιών σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, υφίστανται και λειτουργούν συγκεκριμένες δικλίδες ασφαλείας, οι οποίες σχετίζονται με τη χρήση εργαλείων και μεθοδολογιών κοινώς αποδεκτών βάσει των διεθνών πρακτικών. Οι βασικότερες περιοχές στις οποίες λειτουργούν δικλίδες ασφαλείας που σχετίζονται με την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών αναφορών και οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας είναι οι εξής:

Οργάνωση – Κατανομή Αρμοδιοτήτων

- Η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών τόσο στην ανώτερη Διοίκηση της εταιρείας όσο και στα μεσαία και κατώτερα στελέχη της, διασφαλίζει την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, με παράλληλη διαφύλαξη του απαιτούμενου διαχωρισμού αρμοδιοτήτων (segregation of duties).
- Κατάλληλη στελέχωση των οικονομικών υπηρεσιών με άτομα που διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική γνώση και εμπειρία για τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται.

Διαδικασίες λογιστικής παρακολούθησης και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

- Ύπαρξη ενιαίων πολιτικών και τρόπου παρακολούθησης των λογιστηρίων κοινοποιημένων στις θυγατρικές του Ομίλου, οι οποίες περιέχουν ορισμούς, αρχές λογιστικής που χρησιμοποιούνται από την Εταιρεία και τις θυγατρικές της, οδηγίες για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών και της ενοποίησης.
- Αυτόματοι έλεγχοι και επαληθεύσεις που διενεργούνται μεταξύ των διαφόρων συστημάτων πληροφόρησης, ενώ απαιτείται ειδική έγκριση λογιστικών χειρισμών μη επαναλαμβανόμενων συναλλαγών.

Διαδικασίες διαφύλαξης περιουσιακών στοιχείων

- Ύπαρξη δικλίδων ασφαλείας για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα αποθέματα, τα χρηματικά διαθέσιμα - επιταγές και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας, όπως ενδεικτικά η φυσική ασφάλεια ταμείου ή αποθηκών και η απογραφή και σύγκριση των καταμετρημένων ποσοτήτων με αυτές των λογιστικών βιβλίων.
- Πρόγραμμα μηνιαίων φυσικών απογραφών για την επιβεβαίωση των υπολοίπων των φυσικών και των λογιστικών αποθηκών και ύπαρξη αναλυτικού εγχειριδίου για τη διενέργεια των απογραφών.

Εγκριτικά όρια συναλλαγών

- Υπαρξη κανονισμού επιπέδων έγκρισης (Chart of Authorities), στον οποίο απεικονίζονται οι εκχωρηθείσες εξουσίες στα διάφορα στελέχη της εταιρείας για διενέργεια συγκεκριμένων συναλλαγών ή πράξεων (π.χ. πληρωμές, εισπράξεις, δικαιοπραξίες, κλπ.).

Δ.5 Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς.

Η γνωστοποίηση των απαιτούμενων πληροφοριών περιλαμβάνεται στο μέρος Ι της παρούσας Έκθεσης.

Δ.6 Η Γενική Συνέλευση και τα Δικαιώματα των Μετόχων

Ενδεικτικά, η λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, ο ρόλος, οι αρμοδιότητες, η σύγκληση, η συμμετοχή, η συνήθης και εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των συμμετεχόντων, το Προεδρείο και η Ημερησία Διάταξη περιγράφονται στο Καταστατικό της Εταιρείας, όπως αυτό έχει επικαιροποιηθεί με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/1920, ως τροποποιηθείς ισχύει (με την ενσωμάτωση του Ν.3884/2010 σχετικά με τα δικαιώματα μειοψηφίας).

Στη Γενική Συνέλευση δικαιούνται να συμμετέχουν όλοι οι μέτοχοι, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν στην κυριότητά τους μετοχές της Εταιρείας κατά την ημέρα καταγραφής, ήτοι κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης.

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας γίνεται μέσω ηλεκτρονικής σύνδεσης της Εταιρείας με τα αρχεία του αποθετηρίου (Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.).

Η συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση δεν προϋποθέτει τη δέσμευση των μετοχών του δικαιούχου ούτε την τήρηση άλλης διαδικασίας, που να περιορίζει τη δυνατότητα πώλησης και μεταβίβασης των μετοχών κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας καταγραφής και της ημερομηνίας της Γενικής Συνέλευσης.

Οι μέτοχοι δικαιούνται να παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ενός ή περισσότερων αντιπροσώπων, μετόχων ή μη.

Κάθε μέτοχος μπορεί να διορίζει μέχρι τρεις (3) αντιπροσώπους. Ωστόσο, αν ο μέτοχος κατέχει μετοχές της Εταιρείας, οι οποίες εμφανίζονται σε περισσότερους του ενός λογαριασμούς αξιών, ο περιορισμός αυτός δεν εμποδίζει τον μέτοχο να ορίζει διαφορετικούς αντιπροσώπους για τις μετοχές που εμφανίζονται στον κάθε λογαριασμό αξιών.

Αντιπρόσωπος που ενεργεί για περισσότερους μετόχους μπορεί να ψηφίζει διαφορετικά για κάθε μέτοχο.

Τα νομικά πρόσωπα μετέχουν στη Γενική Συνέλευση ορίζοντας ως εκπροσώπους τους μέχρι τρία (3) φυσικά πρόσωπα.

Οι αντιπρόσωποι διορίζονται ή ανακαλούνται με γνωστοποίηση προς την Εταιρεία τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.

Τα έντυπα αντιπροσώπωσης είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Εταιρείας. Τα εν λόγω έντυπα παρέχουν τη δυνατότητα στους μετόχους να εξουσιοδοτούν τους αντιπροσώπους τους είτε να ψηφίσουν υπέρ, είτε κατά είτε να απέχουν από την ψηφοφορία, ξεχωριστά για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης.

Η Εταιρεία διασφαλίζει ότι όλοι οι έγκυροι διορισμοί αντιπροσώπων που παραλαμβάνονται για τη Γενική Συνέλευση καταγράφονται και υπολογίζονται κατάλληλα.

Οι αντιπρόσωποι των μετόχων υποχρεούνται να γνωστοποιούν στην Εταιρεία, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, κάθε πληροφορία ή γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει σύγκρουση με τα δικαιώματα των μετόχων που εκπροσωπούν.

Η Διεύθυνση Σχέσεων με Επενδυτές έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και διαχείρισης των σχέσεων της Εταιρείας με τους μετόχους της και το επενδυτικό κοινό και μεριμνά για την έγκυρη, έγκαιρη και ισότιμη ενημέρωση των επενδυτών και των οικονομικών αναλυτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η Εταιρεία, ως έχουσα μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο, υποχρεούται να δημοσιεύει ανακοινώσεις σε συμμόρφωση προς τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κατάχρηση της αγοράς ("MAR"), τους ελληνικούς νόμους 4443/2016 και 3556/2007 και τις αποφάσεις της Ελληνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Η δημοσίευση των ανωτέρω πληροφοριών γίνεται με τρόπο που διασφαλίζει την ταχεία και ισότιμη πρόσβαση σε αυτές από το επενδυτικό κοινό.

Όλες οι σχετικές δημοσιεύσεις/ανακοινώσεις είναι διαθέσιμες στους ιστότοπους του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Εταιρείας και κοινοποιούνται στην Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Δ.7 Σύνθεση & Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικών Οργάνων και Επιτροπών της Εταιρείας

Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)

Γενικά

Η Εταιρεία διοικείται από ΔΣ αποτελούμενο από δεκατρία (13) μέλη και η θητεία του είναι πενταετής (5ετής), λήγουσα στις 17/4/2023 παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. Τα μέλη του σημερινού ΔΣ είναι:

- Ευστάθιος Τσοτσόρος, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος (ανάληψη καθηκόντων Διευθύνοντος Συμβούλου από 17.4.2018), Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου
- Ανδρέας Σιάμισις, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκπρόσωπος της Paneuropean Oil and Industrial Holdings
- Γεώργιος Αλεξόπουλος, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου
- Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας, Εκπρόσωπος της Paneuropean Oil and Industrial Holdings
- Γεώργιος Γρηγορίου, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου
- Δημήτριος Κοντοφάκας, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου
- Βασίλειος Κουνέλης, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου
- Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 17.4.2018)
- Χρήστος Τσίτσικας, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 29.11.2018)
- Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος, Εκπρόσωπος των εργαζομένων
- Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, Εκπρόσωπος των εργαζομένων (από 6.6.2018)
- Θεόδωρος Πανταλάκης, Ανεξάρτητο μέλος ΔΣ, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας
- Σπυρίδων Παντελιάς, Ανεξάρτητο μέλος ΔΣ, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας

Επίσης κατά τη διάρκεια του 2018:

ο κ. Γρηγόριος Στεργιούλης διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος και Εκτελεστικό Μέλος του ΔΣ έως τις 17/04/2018,

ο κ. Ιωάννης Ψυχογιός, Εκτελεστικό Μέλος του ΔΣ έως τις 29.11.2018, και

ο κ. Παναγιώτης Οφθαλμίδης – Μέλος του ΔΣ ως εκπρόσωπος των εργαζομένων έως τις 06/06/2018.

Οι κύριοι Ευστάθιος Τσοτσόρος, Ανδρέας Σιάμισις και Γεώργιος Αλεξόπουλος είναι εκτελεστικά μέλη του ΔΣ.

Το μέγεθος και η σύνθεση του ΔΣ περιγράφονται αναλυτικά στο Δ.2 της παρούσας έκθεσης. Το ΔΣ συνεδρίασε είκοσι εννέα (29) φορές μέσα στο έτος 2018 και στις συνεδριάσεις παρέστη το σύνολο των μελών του, είτε αυτοπροσώπως, είτε δια αντιπροσώπου.

Ρόλοι και αρμοδιότητες του ΔΣ

Το ΔΣ είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρείας και κατά κύριο λόγο διαμορφώνει τη στρατηγική της Εταιρείας και εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση της περιουσίας της. Η σύνθεση και οι ιδιότητες των μελών του ΔΣ καθορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας. Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον των μελών του ΔΣ είναι η διαρκής επιδίωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος.

Για την επίτευξη των εταιρικών στόχων και την απρόσκοπτη λειτουργία της Εταιρείας, το ΔΣ μπορεί να εκχωρεί μέρος των αρμοδιοτήτων του, εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη διαχείριση, διοίκηση ή διεύθυνση των υποθέσεων ή την εκπροσώπηση της Εταιρείας στην Εκτελεστική Επιτροπή, στον Πρόεδρο του ΔΣ & Διευθύνοντα Σύμβουλο, στον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο, σε ένα ή περισσότερα μέλη (εκτελεστικά και μη), στους Διευθυντές ή σε υπαλλήλους της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτο πρόσωπο στο οποίο έχουν ανατεθεί από το ΔΣ αρμοδιότητές του, απαγορεύεται να επιδιώκουν ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτος στον οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητές του, οφείλουν έγκαιρα να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ τα ίδια συμφέροντα τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της Εταιρείας που εμπίπτουν στα καθήκοντά

τους, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, που ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

- Το ΔΣ ενδεικτικά, αποφασίζει και εγκρίνει τα εξής:
  - i. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Εταιρείας και του Ομίλου.
  - ii. Το Ετήσιο Επιχειρησιακό Σχέδιο και Προϋπολογισμό της Εταιρείας και του Ομίλου.
  - iii. Κάθε αναγκαία αλλαγή στα παραπάνω.
  - iv. Την έκδοση κοινών ομολογιακών δανείων.
  - v. Την Ετήσια Έκθεση των συναλλαγών της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις.
  - vi. Τον Ετήσιο και εξαμηνιαίο Οικονομικό Απολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών καταστάσεων, της Εταιρείας και του Ομίλου.
  - vii. Την ίδρυση ή συμμετοχή σε εταιρεία ή κοινοπραξία, την εξαγορά εταιρείας και την ίδρυση ή κατάργηση εγκαταστάσεων, ύψους για κάθε περίπτωση άνω του 1 εκ. Ευρώ.
  - viii. Τις συμφωνίες συμμετοχής σε κοινοπραξίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.
  - ix. Την οριστική διακοπή λειτουργίας εργοστασίου.
  - x. Τους κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας και τις τροποποιήσεις τους.
  - xi. Τη βασική οργανωτική δομή της Εταιρείας και τις τροποποιήσεις της.
  - xii. Το διορισμό/ ανάκληση των Γενικών Διευθυντών.
  - xiii. Την Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΣΣΕ).
  - xiv. Τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.
  - xv. Τον καθορισμό της πολιτικής αμοιβών των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας.
  - xvi. Τις διαδικασίες πρόσληψης των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας και της αξιολόγησης της απόδοσής τους.
  - xvii. Ό,τι άλλο προβλέπεται από τους ισχύοντες κανονισμούς της Εταιρείας.

Εκτελεστικά και μη μέλη του ΔΣ

Το ΔΣ κατά την εκάστοτε συγκρότηση του σε σώμα, ορίζει την ιδιότητα και τις αρμοδιότητες των μελών του ως εκτελεστικών και μη. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του.

Η Εταιρεία υιοθετώντας τη βασική αρχή της εταιρικής διακυβέρνησης που είναι ο σαφής προσδιορισμός και η κατανομή διοικητικών ευθυνών και αρμοδιοτήτων μεταξύ των εκτελεστικών μελών του ΔΣ ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις στις αρμοδιότητες που τους αναθέτει το ΔΣ, προχώρησε στην κατανομή διοικητικών ευθυνών και αρμοδιοτήτων μεταξύ του Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου και του Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου.

Πρόεδρος ΔΣ & Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος αποτελεί το ανώτερο εκτελεστικό όργανο της Εταιρείας, είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτής και, εκτός από την ευθύνη για τη σύγκληση, προεδρία, διεύθυνση των συνεδριάσεων, τήρηση των πρακτικών και υπογραφή των σχετικών αποφάσεων και την εν γένει λειτουργία του ΔΣ που προβλέπεται από το Καταστατικό της Εταιρείας και το νόμο, έχει την ευθύνη:

- Της Γενικής Διεύθυνσης Διυλιστηρίων
- Της Γενικής Διεύθυνσης Εφοδιασμού & Πωλήσεων Πετρελαιοειδών
- Της Διεύθυνσης Διεθνούς Εμπορίας
- Της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού & Διοικητικών Υπηρεσιών Ομίλου
- Της Γενικής Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών Ομίλου.

- Της Διεύθυνσης Εταιρικών Σχέσεων Ομίλου.
- Της Διεύθυνσης Υγιεινής, Ασφάλειας, Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης
- Της ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.

Στον Πρόεδρο & Διευθύνοντα Σύμβουλο αναφέρεται ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και διοικητικά η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου.

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος αναπληρώνει τον Πρόεδρο & Διευθύνοντα Σύμβουλο σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του και έχει την ευθύνη:

- Της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών Ομίλου και των Οικονομικών Διευθύνσεων των εταιρειών του Ομίλου
- Της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού & Νέων Δραστηριοτήτων Ομίλου
- Της Διεύθυνσης Προμηθειών Ομίλου
- Της Διεύθυνσης Πληροφορικής & Συστημάτων Ομίλου

Τα σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών του ΔΣ παρατίθενται στο Παράρτημα της παρούσας έκθεσης.

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας και αποτελείται από τρία (3) μη εκτελεστικά και στην πλειονότητά τους ανεξάρτητα μέλη του ΔΣ. Τα μέλη της σημερινής Επιτροπής Ελέγχου εξελέγησαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας της 6ης Ιουνίου 2018 και είναι: Σπυρίδων Παντελιάς, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Πρόεδρος της Επιτροπής, Θεόδωρος Πανταλάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, μέλος της Επιτροπής και Βασίλειος Κουνέλης, μη εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, μέλος της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Ελέγχου, όπως ορίζεται στο άρθρο 44 του 4449/2017, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Παρακολουθεί τη διαδικασία και τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας. Στο πλαίσιο αυτό, ενημερώνει το ΔΣ υποβάλλοντας σχετική αναφορά για τα θέματα που προέκυψαν από τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου επεξηγώντας αναλυτικά:
  - α) Τη συμβολή του υποχρεωτικού ελέγχου στην ποιότητα και ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή στην ακρίβεια, πληρότητα και ορθότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων, που εγκρίνει το ΔΣ και δημοσιοποιείται.
  - β) Το ρόλο της στην υπό (α) ανωτέρω διαδικασία, δηλαδή καταγραφή των ενεργειών που προέβη η Επιτροπή Ελέγχου κατά τη διαδικασία διεξαγωγής του υποχρεωτικού ελέγχου.
2. Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί τη διαδικασία σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή τους μηχανισμούς και τα συστήματα παραγωγής, τη ροή και τη διάχυση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παράγουν οι εμπλεκόμενες οργανωτικές μονάδες της Εταιρείας. Η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο με τις διαπιστώσεις της και υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης της διαδικασίας, εφόσον κριθεί σκόπιμο.
3. Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συνόλου των πολιτικών, διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας της Εταιρείας αναφορικά αφενός με το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου και αφετέρου με την εκτίμηση και τη διαχείριση κινδύνων, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ως προς τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου, η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί και επιθεωρεί την ορθή λειτουργία της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου και αξιολογεί το έργο, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητά της, χωρίς ωστόσο, να επηρεάζει την ανεξαρτησία της. Επίσης, επισκοπεί τη δημοσιοποιηθείσα πληροφόρηση ως προς τον εσωτερικό έλεγχο και τους κυριότερους κινδύνους και αβεβαιότητες της Εταιρείας, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο με τις διαπιστώσεις της και υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης, εφόσον κριθεί σκόπιμο.
4. Επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με το Ν.4449/2017 (άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27), καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οντότητα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού.

5. Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Κατά την διάρκεια του 2018, επικαιροποιήθηκε ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου και υιοθετήθηκε Πολιτική Προεγκρίσεων της παροχής επιτρεπόμενων μη ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ανεξάρτητο ελεγκτή του Ομίλου ΕΛΠΕ σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου (Ν. 4449/2017 και Κανονισμός (ΕΕ) 537/2014).

Η Επιτροπή Ελέγχου ασκώντας τις αρμοδιότητές της πραγματοποίησε ένδεκα (11) συνεδριάσεις κατά τη διάρκεια του έτους:

Εισηγήθηκε προς το ΔΣ, από κοινού με την Επιτροπή Χρηματοοικονομικών και Οικονομικού Σχεδιασμού του ΔΣ, την έγκριση της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του 2017, της εξαμηνιαίας έκθεσης και των ενδιάμεσων ανακοινώσεων για τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας.

Παρακολούθησε την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και ενέκρινε τον σχεδιασμό εσωτερικών ελέγχων του έτους 2018.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή έλαβε όλες τις εκθέσεις του εσωτερικού ελέγχου ενώ πραγματοποίησε τακτικές συναντήσεις με τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου προκειμένου, εκτός των εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου, να συζητηθούν λειτουργικά και οργανωτικά θέματα. Στην Επιτροπή υποβλήθηκαν, κατά την διάρκεια του έτους, τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου με τα σημαντικότερα ευρήματα, για τις οποίες ενημερώθηκε το ΔΣ συμπεριλαμβανομένων των σημαντικότερων ευρημάτων και του τρόπου αντιμετώπισής τους.

Η Επιτροπή Ελέγχου πραγματοποίησε τρεις ξεχωριστές συνεδριάσεις, στις 21 Φεβρουαρίου, στις 30 Αυγούστου και στις 14 Δεκεμβρίου, με τους εξωτερικούς ορκωτούς ελεγκτές της Εταιρείας. Η Επιτροπή Ελέγχου αξιολογώντας την εμπειρία και τις γνώσεις της ομάδας ελέγχου της Ernst & Young (E&Y) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαδικασία ελέγχου που εφαρμόστηκε από τους εξωτερικούς ελεγκτές ήταν αποτελεσματική και διαπίστωσε την αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία τους.

Δεδομένου ότι η E&Y έχει αναλάβει, μετά από σχετική διαγωνιστική διαδικασία, τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας το 2017 και η εμπειρία από τον πρώτο έλεγχο ήταν ικανοποιητική, η Επιτροπή Ελέγχου εισήχθησε την επανεκλογή της E&Y ως ελεγκτικής εταιρείας για τον έλεγχο του οικονομικού έτους 2018 (2ο συνεχόμενο έτος).

Κατόπιν ομόφωνης απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο της εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου, η επανεκλογή της E&Y για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου κατά το οικονομικό έτος 2018 εγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 6ης Ιουνίου 2018.

Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής

- Η Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής της Εταιρείας στη σημερινή της σύνθεση αποτελείται από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ, με Πρόεδρό της ανεξάρτητο-μη εκτελεστικό μέλος (Θεόδωρος Πανταλάκης, Πρόεδρος, Θεόδωρος Βάρδας, μέλος, Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος, μέλος). Πραγματοποίησε πέντε (5) συνεδριάσεις εντός του 2018 και παρέστησαν όλα τα μέλη της.
- Η Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
- Προτείνει τις αρχές, καθώς και την ακολουθητέα εκάστοτε πολιτική αμοιβών και παροχών της Εταιρείας σε στελέχη Διευθυντικού επιπέδου, στις οποίες θα βασίζονται οι αποφάσεις του Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου.
- Προτείνει στον Πρόεδρο & Διευθύνοντα Σύμβουλο, το σύνολο των αμοιβών (σταθερών και μεταβλητών – περιλαμβανομένων και των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών) των εκτελεστικών μελών του ΔΣ, ως και των στελεχών Διευθυντικού επιπέδου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Εισηγείται στο ΔΣ και δι' αυτού στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, το σύνολο των αμοιβών του Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου.
- Φροντίζει για την ανά πάσα στιγμή ύπαρξη κατάλληλης διαδοχής των Γενικών Διευθυντών και των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις προς το ΔΣ.

Λοιπές Επιτροπές του ΔΣ

Το έργο του ΔΣ, στο παραπάνω πλαίσιο ενίσχυσης των δομών εταιρικής διακυβέρνησης, συνεπικουρείται και από άλλες Επιτροπές, που ορίζονται με απόφασή του. Συγκεκριμένα, οι ισχύουσες επιτροπές είναι οι εξής:

Η Επιτροπή Προμηθειών Πετρελαιοειδών, η οποία αποτελείται από πέντε (5) μέλη του ΔΣ, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι εκτελεστικά μέλη (Γεώργιος Γρηγορίου, Πρόεδρος, Ανδρέας Σιάμισις, μέλος, Γεώργιος Αλεξόπουλος, μέλος, Θεόδωρος Βάρδας, μέλος, Δημήτριος Κοντοφάκας, μέλος). Έργο της Επιτροπής Προμηθειών Πετρελαιοειδών είναι:

- η κατακύρωση διαγωνισμών και έγκριση προμηθειών πετρελαιοειδών, μετά από ομόφωνη απόφαση των μελών, για την αγορά, πώληση και μεταφορά αργού πετρελαίου και προϊόντων αυτού (άνω των 100 εκατ. Ευρώ)
- η έγκριση του πλαισίου συνεργασίας σε περιπτώσεις προμήθειας αργού πετρελαίου απευθείας από κρατικό οργανισμό πετρελαιοπαραγωγού χώρας που καθορίζει μονομερώς τις τιμές πώλησης
- η εγγραφή πελατών/ προμηθευτών στους Πίνακες Πελατών/Προμηθευτών της Εταιρείας
- Η Επιτροπή Προμηθειών Πετρελαιοειδών πραγματοποίησε δεκαπέντε (15) συνεδριάσεις εντός του 2018 και παρέστησαν όλα τα μέλη της.

Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού, η οποία αποτελείται από τρία (3) εκτελεστικά μέλη και δύο (2) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ (Θεόδωρος Πανταλάκης Πρόεδρος, Ανδρέας Σιάμισις, μέλος, Ευστάθιος Τσοτσόρος, μέλος, Γεώργιος Αλεξόπουλος, μέλος και Χρήστος Τσίτσικας μέλος). Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού πραγματοποίησε τέσσερις (4) συνεδριάσεις εντός του 2018, στις οποίες παρέστησαν όλα τα μέλη της. Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού υποβόησε τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Ομίλου αναφορικά με θέματα:

- Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού
- Ασφαλιστικών καλύψεων και
- Οικονομικών αποτελεσμάτων του Ομίλου

λειτουργώντας συμπληρωματικά ως προς το τελευταίο με την Επιτροπή Ελέγχου και εξετάζοντας σε μεγαλύτερη ανάλυση θέματα σημαντικά για τον Όμιλο, τα οποία επηρεάζουν τα οικονομικά μεγέθη και την πορεία του.

Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού, λόγω του αντικειμένου της, συνήθως συνεδριάζει σε κοινή συνεδρίαση με την Επιτροπή Ελέγχου.

Η Επιτροπή Εργασιακών Θεμάτων, η οποία αποτελείται από δύο (2) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ (Βασίλειος Κουνέλης, Πρόεδρος και Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος, μέλος) και τον Πρόεδρο του πλέον αντιπροσωπευτικού σωματείου των εργαζομένων ή τον αναπληρωτή του, πραγματοποίησε τρεις (3) συνεδριάσεις εντός του 2018. Συστάθηκε σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Εργασίας της Εταιρείας και είναι αρμόδια να αποφαινείται ως δευτεροβάθμιο όργανο ελέγχου για κάθε έφεση που ασκείται κατά των πειθαρχικών ποινών που επιβάλλονται από το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο της Εταιρείας.

Εκτελεστική Επιτροπή

Στην Εταιρεία λειτουργεί Εκτελεστική Επιτροπή, της οποίας η σύνθεση, οι αρμοδιότητες και λειτουργία έχουν καθορισθεί με σειρά αποφάσεων του ΔΣ, οι πιο πρόσφατες από τις οποίες είναι οι υπ' αριθμ. 1309/10α/20.12.2017 και 1337/2/29.11.2018.

Αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής Ομίλου:

Η Εκτελεστική Επιτροπή Ομίλου έχει τόσο συμβουλευτικό και εισηγητικό χαρακτήρα, όσο και εκτελεστικό, στο βαθμό που θα της ανατίθενται συγκεκριμένες εκτελεστικές αρμοδιότητες από το ΔΣ. Επεξεργάζεται και διαμορφώνει θέματα στρατηγικού χαρακτήρα εφ' όλων των τομέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του Ομίλου και των θυγατρικών εταιρειών του, εσωτερικού και εξωτερικού.

Ειδικότερα, εξετάζει και εγκρίνει κατ' αρχήν το επιχειρησιακό σχέδιο κάθε επιχειρησιακής μονάδας, το οποίο θα έχει επεξεργαστεί από την οικεία Επιτροπή Διοίκησης, παρακολουθεί την υλοποίησή του, τις τυχόν αποκλίσεις του, την πρόοδο των εργασιών, καθώς και τα συνολικά οικονομικά και λειτουργικά αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Επιπρόσθετα, θέτει προτεραιότητες επιχειρησιακών δράσεων, επεξεργάζεται και διαμορφώνει πολιτικές διαχείρισης θεμάτων στο πλαίσιο θέσεων και προτάσεων της Διοίκησης της Εταιρείας. Επίσης, εγκρίνει και συντονίζει τα σχέδια δράσης των επιμέρους επιχειρηματικών μονάδων του Ομίλου. Η Εκτελεστική Επιτροπή λαμβάνει πρωτοβουλίες επεξεργασίας θεμάτων, πολιτικών και/ή διαδικασιών ή -όπου απαιτείται- διαμορφώνει προτάσεις και εισηγήσεις προς το ΔΣ της Εταιρείας, με πρωτοβουλία του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου της.

Ενδεικτικά (και όχι περιοριστικά) οι κύριες αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής Ομίλου είναι:

- Διαμόρφωση της στρατηγικής ανάπτυξης του Ομίλου, δηλαδή της μητρικής εταιρείας ΕΛΠΕ Α.Ε. και των

θυγατρικών εταιρειών του εσωτερικού και του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων και των συμμετοχών στους τομείς της παραγωγής και εμπορίας ηλεκτρισμού, καθώς και της εμπορίας φυσικού αερίου, η οποία υποβάλλεται προς έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΠΕ Α.Ε..

- Ετήσιο και Πενταετές Επιχειρησιακό Σχέδιο Ομίλου: επεξεργασία, διαμόρφωση, παρακολούθηση, αναθεώρηση και υποβολή τους προς έγκριση στο ΔΣ.
- Μηνιαία παρακολούθηση εργασιών και οικονομικών αποτελεσμάτων του Ομίλου, εκτέλεσης προϋπολογισμού, διαχείρισης χρηματοοικονομικών.
- Τριμηνιαία παρακολούθηση εργασιών και οικονομικών αποτελεσμάτων των θυγατρικών εταιρειών Ελλάδας και εξωτερικού.
- Επεξεργασία πολιτικής ανθρωπίνου δυναμικού, η υλοποίηση της οποίας μετά από την έγκρισή της από τη Διοίκηση της ΕΛΠΕ Α.Ε., υπάγεται στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού.
- Εξαμηνιαία παρακολούθηση εξελίξεων Ευρωπαϊκής και Ελληνικής νομοθεσίας που αφορά τον τομέα της ενέργειας.
- Διαμόρφωση της επικοινωνιακής στρατηγικής και παρακολούθηση της εικόνας και της φήμης της εταιρείας.
- Ενημέρωση επί των σημαντικότερων νομικών εκκρεμοτήτων και διαμόρφωση προτάσεων προς τη Διοίκηση για το χειρισμό τους από πλευράς ουσίας.

Σύνθεση Εκτελεστικής Επιτροπής Ομίλου:

1. Πρόεδρος: ο Πρόεδρος ΔΣ & Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας, Ευστάθιος Τσοτσόρογος
2. Αντιπρόεδρος: ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας & Γενικός Διευθυντής Οικονομικών, Ανδρέας Σιάμισις, ο οποίος θα αναπληρώνει τον Πρόεδρο σε κάθε περίπτωση απουσίας ή οιοσδήποτε κωλύματός του,
3. Γενικός Διευθυντής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Νέων Δραστηριοτήτων Ομίλου και εκτελεστικό μέλος του ΔΣ, Γεώργιος Αλεξόπουλος,
4. Γενικός Διευθυντής Διυλιστηρίων, ο οποίος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος θα αναπληρώνεται από τους Αναπληρωτές Γενικούς Διευθυντές
5. Γενικός Διευθυντής Εφοδιασμού & Πωλήσεων Πετρελαιοειδών, Κωνσταντίνος Πανάς,
6. Γενικός Διευθυντής Εμπορίας και Διευθύνων Σύμβουλος ΕΚΟ ΑΒΕΕ, Ρομπέρτο Καραχάννας,
7. Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού & Διοικητικών Υπηρεσιών Ομίλου, Σταματία Ψυλλάκη,
8. Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών Ομίλου, Ιωάννης Αψούρης.

Γραμματέας της Εκτελεστικής Επιτροπής Ομίλου έχει οριστεί ο κ. Ιωάννης Αψούρης, Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών Ομίλου.

Σε κάθε περίπτωση, δύνανται να παρίστανται στην Εκτελεστική Επιτροπή Ομίλου στελέχη Διευθυντικού επιπέδου της Εταιρείας ή/και του Ομίλου, κατά περίπτωση και αναλόγως με τα θέματα προς συζήτηση, μετά από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου της.

Ε. Βασικοί Στρατηγικοί Στόχοι και Προοπτικές

Η στρατηγική του Ομίλου έχει διαμορφωθεί με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη εστιάζοντας στους παρακάτω βασικούς άξονες:

- τις αρχές της ασφαλείας και όσο το δυνατόν φιλικότερης προς το περιβάλλον λειτουργίας των μονάδων και προδιαγραφών των προϊόντων,
- την προσθήκη αξίας για τους μετόχους,
- την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την καλή συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες.

Με βάση τις παραπάνω προτεραιότητες, ο κάθε τομέας δραστηριότητας του Ομίλου έχει ορίσει τους κύριους στόχους για το έτος 2019.

Διύλιση, Εφοδιασμός και Εμπορία

Εντός του 2018, ο κλάδος Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας διατήρησε τη συνεισφορά του στη λειτουργική κερδοφορία του Ομίλου σε υψηλά επίπεδα, παρά την επιδείνωση του διεθνούς περιβάλλοντος διύλισης, λόγω των ισχυρών λειτουργικών επιδόσεων, όλων των διυλιστηρίων και την αύξηση της παραγωγής

Για το 2019, η στρατηγική του Ομίλου ΕΛΠΕ στοχεύει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της διύλισης και την αύξηση της εξωστρέφειας, κυρίως μέσω:

- Έμφασης στην Ασφάλεια, επικεντρώνοντας στην εκπαίδευση, την εφαρμογή προτύπων και τη βελτίωση διαδικασιών
- Αριστοποίησης της λειτουργικής απόδοσης με την εκμετάλλευση συνεργειών μεταξύ των διυλιστηρίων του Ομίλου και τη βελτίωση της απόδοσης των μονάδων μετατροπής και των ενεργειακών επιδόσεων των διυλιστηρίων
- Διατήρησης υψηλής εξαγωγικής δραστηριότητας
- Εκμετάλλευσης ευκαιριών για βελτιστοποίηση λειτουργίας στο πλαίσιο του προγράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού του Ομίλου

Εγχώρια Λιανική Εμπορία

Το επιχειρηματικό πρόγραμμα της Λιανικής Εμπορίας για την επόμενη πενταετία περιλαμβάνει ένα πλαίσιο δράσεων που στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την προσαρμογή στις σύγχρονες απαιτήσεις των πελατών και τις προκλήσεις του οικονομικού περιβάλλοντος. Παράλληλα, η ενεργειακή αποδοτικότητα και η ψηφιακή μετεξέλιξη αποτελούν βασικούς πυλώνες του προγράμματος καλύπτοντας το σύνολο των δραστηριοτήτων της Εμπορίας.

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Η συνέχιση της ανάπτυξης στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης παραμένει στρατηγικής σημασίας. Στις προτεραιότητες του Ομίλου περιλαμβάνεται η διατήρηση της ηγετικής θέσης στις αγορές της Κύπρου και του Μαυροβουνίου, η ενίσχυση της κερδοφορίας της εμπορικής δραστηριότητας της ΟΚΤΑ, καθώς και η συνέχιση της ανάπτυξης στις αγορές της Βουλγαρίας και της Σερβίας μέσω της ανάπτυξης του δικτύου πρατηρίων και της αριστοποίησης της εφοδιαστικής αλυσίδας.

ΣΤ. Κυριότεροι Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες για την Επόμενη Χρήση

Οι σημαντικότεροι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι για την επόμενη χρήση αναλύονται παρακάτω σε ειδικά θέματα. Συνολικά όμως παραμένει ως σημαντικός κίνδυνος η πορεία της παγκόσμιας οικονομίας και πώς θα επηρεάσει τις εξελίξεις στην ευρωπαϊκή βιομηχανία διύλισης, καθώς και τις διακυμάνσεις στις τιμές αργού και προϊόντων, αλλά και την ισοτιμία ευρώ/δολλαρίου. Τα διάφορα σενάρια και οι τρόποι αντιμετώπισης τους δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν στο σύνολο τους, αλλά ο Όμιλος παρακολουθεί στενά και προσαρμόζει τη λειτουργία και τον προγραμματισμό του ανάλογα με τις εκάστοτε εξελίξεις.

ΣΤ.1 Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Παράγοντες Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται στον κλάδο Διύλισης πετρελαίου και δευτερευόντως στους κλάδους πετροχημικών, εμπορίας προϊόντων πετρελαίου, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων καθώς και παραγωγής & εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους διακύμανσης της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές, μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, κίνδυνο ταμειακών ροών και κίνδυνο μεταβολών εύλογης αξίας από μεταβολές επιτοκίων. Συμβαδίζοντας με διεθνείς πρακτικές και μέσα στο πλαίσιο της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και τη μετρίαση οιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό.

Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων διεκπεραιώνεται από την Υπηρεσία Διαχείρισης Εμπορικών Κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των Εμπορικών και Οικονομικών Διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, στο πλαίσιο των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το ΔΣ.

Αναλύονται κατωτέρω οι σημαντικότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες.

α) Κίνδυνος Αγοράς

(i) Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Η βιομηχανία διύλισης λειτουργεί διεθνώς με βάση το δολάριο, μεταφράζοντας όλες τις συναλλαγές σε τοπικό νόμισμα, ενώ τα λειτουργικά έξοδα εκφράζονται κατά κύριο λόγο σε ευρώ. Σαν αποτέλεσμα, οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι εκτεθειμένες κυρίως στον κίνδυνο από τη διακύμανση της ισοτιμίας δολαρίου με ευρώ. Η ενδυνάμωση του δολαρίου σε σχέση με το ευρώ επιδρά θετικά στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου ενώ αντίθετα, σε περίπτωση υποτίμησης του, τόσο τα αποτελέσματα αλλιά και στοιχεία του ισολογισμού (αποθέματα, επενδύσεις, απαιτήσεις, υποχρεώσεις σε δολάρια) θα αποτιμηθούν σε χαμηλότερα επίπεδα.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων και περιθωρίων διύλισης

Η βασική δραστηριότητα του Ομίλου ως εταιρείας διύλισης δημιουργεί δύο ειδών κινδύνους έκθεσης σε μεταβολές τιμών προϊόντων: έκθεση σε μεταβολές στις απόλυτες τιμές αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων, οι οποίες επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων και έκθεση σε μεταβολές στα περιθώρια διύλισης οι οποίες επηρεάζουν τις ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης των απόλυτων τιμών αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης στον κίνδυνο αναφέρεται σε πώση των τιμών και καθορίζεται από την αποτίμηση των αποθεμάτων στο τέλος κάθε περιόδου καθώς η πολιτική του Ομίλου είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Οι μεταβολές τιμών αργού πετρελαίου και προϊόντων, επηρεάζουν επιπλέον και το ύψος κεφαλαίου κίνησης, καθώς οι υψηλότερες τιμές αυξάνουν τις ανάγκες χρηματοδότησης.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με τη διακύμανση των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς (Platts) αργού και πετρελαιοειδών προϊόντων, οι οποίες διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση, ανάλογα με την εξέλιξη προσφοράς και ζήτησης αργού και πετρελαιοειδών προϊόντων τόσο σε περιφερειακό, για την αγορά της Μεσογείου, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στην κερδοφορία και τις ταμειακές ροές του Ομίλου.

Ο Όμιλος αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους της έκθεσης σε κινδύνους από διακύμανση των τιμών αργού, προϊόντων και περιθωρίων, ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες στην αγορά.

(iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολής εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο κίνδυνος για τις ταμειακές ροές από τη μεταβολή των επιτοκίων προκύπτει κυρίως από το επίπεδο δανεισμού του Ομίλου με κυμαινόμενο επιτόκιο. Επιπλέον, λόγω του μακροπρόθεσμου ορίζοντα που έχουν οι επενδύσεις στους κλάδους που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, σημαντικές αυξήσεις των επιτοκίων πιθανόν να δημιουργούν μεταβολές στις εύλογες αξίες των επενδύσεων αυτών μέσω αύξησης του επιτοκίου προεξόφλησης.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων εμπορικών υπολοίπων πελατών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Όλοι οι πελάτες αξιολογούνται από τη Διεύθυνση Πιστωτικού Ελέγχου, σε συνεργασία, όπου απαιτείται, με εξωτερικούς οίκους αξιολόγησης για την πιστοληπτική τους ικανότητα.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και της συναλλακτικής συμπεριφοράς των πελατών τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, έχει αναπτυχθεί ολοκληρωμένο μηχανογραφικό σύστημα παρακολούθησης της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο ενώ βρίσκεται σε αποτελεσματική λειτουργία κεντρική μονάδα διαχείρισης διακανονισμών οφειλών εμπορικών πελατών. Τέλος, σημαντικό ρόλο διατελεί η Επιτροπή Πιστώσεων Ομίλου, καθώς η λειτουργία της εξασφαλίζει την αποτελεσματική διοίκηση του πιστωτικού κινδύνου των υποθέσεων εμπορικών οφειλών των εταιρειών του Ομίλου.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων

του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης μέσω πιστωτικών γραμμών και άλλων εργαλείων χρηματοδότησης.

ΣΤ.2 Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου ως προς τη διαχείριση κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του, να διατηρήσει ιδανική κατανομή κεφαλαίου μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος κεφαλαίου και να αυξήσει τη συνολική του αξία.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Επιπλέον, ο Όμιλος διαχειρίζεται τις δανειακές του υποχρεώσεις ώστε να διαφοροποιεί τις πηγές χρηματοδότησής του (ομολογιακά δάνεια, πιστωτικές γραμμές, ομόλογα, άλλα), επιτυγχάνοντας την καλύτερη δυνατή κατανομή, λαμβάνοντας υπόψη σειρά παραγόντων, συμπεριλαμβανομένου του κόστους και της ωρίμανσης.

Στο πλαίσιο βέλτιστης διαχείρισης των δανειακών του υποχρεώσεων, ο Όμιλος αντλεί κεφάλαια από τις διεθνείς αγορές, μέσω ευρω-ομολόγων έκδοσης της θυγατρικής του εταιρείας HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc, που εδρεύει στο Λονδίνο, εισηγμένων στην αγορά του Λουξεμβούργου. Τυχόν αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικά εάν αυτή συμβεί χωρίς συμφωνία μεταξύ ΗΒ και ΕΕ, ενδέχεται να επηρεάσει τόσο τα υφιστάμενα ομόλογα που έχει εκδώσει η ΗΡΡ, καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησης του Ομίλου από τις διεθνείς αγορές. Ο Όμιλος παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και εξετάζει εναλλακτικά σενάρια για την διατήρηση της δυνατότητας χρηματοδότησής του από τις διεθνείς αγορές ομολόγων.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί τα κεφάλαιά του με βάση τον συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια.

Ο μακροπρόθεσμος στόχος είναι η διατήρηση του συντελεστή δανειακής μόχλευσης μεταξύ 35% - 40% καθώς οι έντονες διακυμάνσεις στις τιμές αργού πετρελαίου μπορούν να επηρεάσουν αντίστοιχα τον συνολικό δανεισμό. Μετά από ένα διάστημα όπου ο συντελεστής μόχλευσης κυμάνθηκε σε υψηλότερα επίπεδα, σε σχέση με τον παραπάνω στόχο (περίπου 45%) λόγω της άντλησης κεφαλαίων μέσω δανεισμού με σκοπό τη χρηματοδότηση των έργων αναβάθμισης των διυλιστηρίων, ο Όμιλος, υλοποιώντας τη στρατηγική του, προχώρησε σε σταδιακή αποκλιμάκωση των επιπέδων δανεισμού του στα επίπεδα των στόχων του χρηματοοικονομικού του προγραμματισμού και την εν γένει μείωση του χρηματοοικονομικού ρίσκου του ισολογισμού του.

Ζ. Επιλεγμένοι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης

Η παρούσα Έκθεση περιλαμβάνει οικονομικά μεγέθη ιστορικής χρηματοοικονομικής απόδοσης, χρηματοοικονομικής θέσης ή ταμειακών ροών, τα οποία δεν ορίζονται ή δεν προσδιορίζονται στα Δ.Π.Χ.Α. ("Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς" / "IFRS"). Ο Όμιλος θεωρεί ότι αυτά τα μεγέθη είναι σχετικά και αξιόπιστα για την αξιολόγηση της οικονομικής απόδοσης και της θέσης του Ομίλου, ωστόσο δεν υποκαθιστούν τα χρηματοοικονομικά μεγέθη σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. και πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τις δημοσιευμένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Παρουσίαση και Επεξήγηση Χρήσης Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης

Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA κατά Δ.Π.Χ.Α. (IFRS Reported EBITDA)

Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA κατά Δ.Π.Χ.Α., ορίζονται ως τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων όπως εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. ("Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA κατά Δ.Π.Χ.Α") και υπολογίζονται επαναπροσθέτοντας τις αποσβέσεις στα λειτουργικά κέρδη (ζημίες).

Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA (Adjusted EBITDA)

Τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA (Adjusted EBITDA) κατά Δ.Π.Χ.Α. ορίζονται ως τα Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA κατά Δ.Π.Χ.Α., προσαρμοσμένα με την επίδραση: α) αποτίμησης των αποθεμάτων (που ορίζεται ως η επίδραση της διακύμανσης των τιμών των αποθεμάτων αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου στο μικτό περιθώριο) στον κλάδο Διύλισης, Εφοδισμού και Εμπορίας και β) των μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων (ενδεικτικά περιλαμβάνουν έξοδα πρόωρης συνταξιοδότησης, απομείωση αξίας μη στρατηγικών περιουσιακών στοιχείων και άλλα μη επαναλαμβανόμενα και μη λειτουργικά έξοδα) σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική στον κλάδο διύλισης.

Τα Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA κατά Δ.Π.Χ.Α. χρησιμεύουν ως ένδειξη για το ύψος των λειτουργικών ταμειακών ροών (πριν από τυχόν επενδυτικές δαπάνες) σε ένα περιβάλλον με σταθερές τιμές πετρελαίου και προϊόντων.

Τα Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA κατά Δ.Π.Χ.Α. και Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA κατά Δ.Π.Χ.Α. είναι δείκτες της ικανότητας δημιουργίας ταμειακών ροών του Ομίλου. Η Διοίκηση του Ομίλου χρησιμοποιεί τους ως άνω εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης ως σημαντικό παράγοντα για τον προσδιορισμό της επίδοσης κερδοφορίας του Ομίλου και της δημιουργίας λειτουργικών ταμειακών ροών τόσο για σκοπούς σχεδιασμού όσο και για την αξιολόγηση παρελθούσας απόδοσης.

Συγκρίσιμα Καθαρά Κέρδη (Adjusted Net Income)

Συγκρίσιμα Καθαρά Κέρδη ορίζονται ως τα Δημοσιευμένα Καθαρά Κέρδη σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. όπως προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, προσαρμοσμένα με την επίδραση αποτίμησης αποθεμάτων (μετά φόρων), υπολογιζόμενη ως κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση Αποθέματος επί (1 - φορολογικός συντελεστής στην Ελλάδα) – αφαιρούμενων άλλων μετά φόρων μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Τα Συγκρίσιμα Καθαρά Κέρδη παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση επειδή θεωρείται από τον Όμιλο και βάσει διεθνών πρακτικών του κλάδου που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, ως ένα από τα βασικά μέτρα αξιολόγησης της οικονομικής απόδοσής του.

Καθαρός Δανεισμός (Net Debt)

Ως Καθαρός Δανεισμός υπολογίζεται ο συνολικός δανεισμός (συμπεριλαμβανομένων των «βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δανείων» όπως παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου εξαιρουμένου του χρέους από συγγενείς επιχειρήσεις), μείον «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα μετρητών» και «Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους», όπως αυτά απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Απασχολούμενο Κεφάλαιο (Capital Employed)

Απασχολούμενο Κεφάλαιο υπολογίζεται ως το «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων» όπως εμφανίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης των σχετικών οικονομικών καταστάσεων συν «Καθαρό Χρέος» όπως υπολογίζεται παραπάνω.

Συμφωνία Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης με τις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τον τρόπο συμφωνίας των επιλεγμένων εναλλακτικών δεικτών μέτρησης, που παρουσιάζονται στην παρούσα Έκθεση, με τα αντίστοιχα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου της αντίστοιχης περιόδου.

Υπολογισμός EBITDA, Συγκρίσιμου EBITDA, Συγκρίσιμων Καθαρών κερδών		
εκατ. €	2018	2017
Λειτουργικό Κέρδος	514,1	661,8
Αποσβέσεις	197,2	189,3
EBITDA	711,4	851,1
Κέρδη/(Ζημιές) από απόθεμα	-47,9	-58,5
Άλλα, μη λειτουργικά, στοιχεία*	66,5	41,1
Συγκρίσιμα EBITDA	730,0	833,6
Καθαρά κέρδη περιόδου	214,8	383,9
Κέρδη/(Ζημιές) από απόθεμα μετά από φόρους	-34,0	-41,5
Άλλα, μη λειτουργικά, στοιχεία μετά από φόρους**	47,2	29,2
Άλλα, μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία ***	67,7	0,0
Συγκρίσιμα καθαρά κέρδη περιόδου	295,7	371,6

Υπολογισμός Καθαρού Δανεισμού, Απασχολούμενων Κεφαλαίων και Συντελεστή Μόχλευσης		
εκατ. €	2018	2017
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	1.627,2	920,2
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	1.108,8	1.900,3

Υπολογισμός Καθαρού Δανεισμού, Απασχολούμενων Κεφαλαίων και Συντελεστή Μόχλευσης		
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	1.276.4	1.018.9
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	0.6	1.9
Καθαρός Δανεισμός	1.459.0	1.799.7
Ίδια Κεφάλαια	2.394.7	2.371.6
Απασχολούμενα Κεφάλαια	3.854.3	4.173.2
Συντελεστής Μόχλευσης (Ίδια Κεφάλαια / Απασχολούμενα Κεφάλαια)	38%	43%

* Κυρίως περιλαμβάνονται, α) για το 2018, €30εκ. για προβλέψεις αποτίμησης δικαιωμάτων ρύπων CO₂, που αφορούν την επίπτωση της μεταβολής τιμών στο υφιστάμενο έλλειμμα στην αρχή του έτους, €19εκ. για προσαρμογή αποτίμησης στοιχείων ισολογισμού, €15εκ. για προβλέψεις που αφορούν μη λειτουργικά πάγια, €8εκ. για έκτακτα έξοδα και €5εκ. για άλλα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία β) για το 2017, €14εκ. για έκτακτα έξοδα σχετικά με νομικές υποθέσεις, €18εκ. για προσαρμογή αποτίμησης στοιχείων ισολογισμού και €9εκ. για άλλα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία.

** Περιλαμβάνει όλα τα μη λειτουργικά στοιχεία προσαρμοσμένα για την ισχύουσα φορολογική επιβάρυνση

*** Επίπτωση από τη λογιστική απεικόνιση της πώλησης της ΔΕΣΦΑ (απομείωση της αξίας €45,8εκ. και αναβαλλόμενη φορολογία €48,5εκ.), αντισταθμισμένα εν μέρει από τα έκτακτα κέρδη από την πώληση της ΕΠΑ Θεσσαλονίκης (Ομίλος ΔΕΠΑ) ύψους €9,5εκ. και τη μείωση της υποχρέωσης αναβαλλόμενης φορολογίας ύψους €17,1εκ..

Η. Μη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει υιοθετήσει τη στρατηγική του για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε όλες του τις δραστηριότητες και έχει δεσμευτεί μέσα από την αντίστοιχη Πολιτική. Τα κύρια σημεία της στρατηγικής αυτής επιλογής συνοψίζονται στην ασφαλή και χωρίς ατυχήματα, οικονομικά βιώσιμη λειτουργία, με σεβασμό στο περιβάλλον και την κοινωνία. Ο Όμιλος δημοσιοποιεί τον ετήσιο Απολογισμό Βιώσιμης Ανάπτυξης & Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ο οποίος δημιουργείται για την προώθηση και την καλύτερη επικοινωνία και ενημέρωση των κοινωνικών του εταίρων (stakeholders) παρουσιάζοντας την επιχειρηματική επίδοση του Ομίλου από τρεις διαφορετικές οπτικές γωνίες: την οικονομική, την περιβαλλοντική και την κοινωνική.

Η.1 Υγεία, Ασφάλεια, Περιβάλλον

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει ενσωματώσει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον στρατηγικό σχεδιασμό του και έχει δεσμευτεί μέσα από την αντίστοιχη Πολιτική για την Υγεία, την Ασφάλεια, το Περιβάλλον και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, που στοχεύει στην ασφαλή και χωρίς ατυχήματα, οικονομικά βιώσιμη λειτουργία, με σεβασμό στο περιβάλλον και την κοινωνία σύμφωνα με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDGs – Sustainable Development Goals).

Για τον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ η Υγεία και η Ασφάλεια, σε όλες τις δραστηριότητές του, αποτελεί τη σημαντικότερη προτεραιότητα. Για το λόγο αυτό, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για τους εργαζόμενους, τους συνεργάτες και τους επισκέπτες σε όλους τους χώρους εργασίας σε ευθυγράμμιση με το Στόχο για Καλή Υγεία (SDG 3).

Ο Όμιλος επενδύει συνεχώς στον τομέα υγείας και ασφάλειας για να εξασφαλίσει συμμόρφωση με τα αυστηρότερα κριτήρια σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ενδεικτικά το 2018 επενδύθηκαν περίπου €14 εκ. για βελτιώσεις ασφαλείας για τις εγκαταστάσεις του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

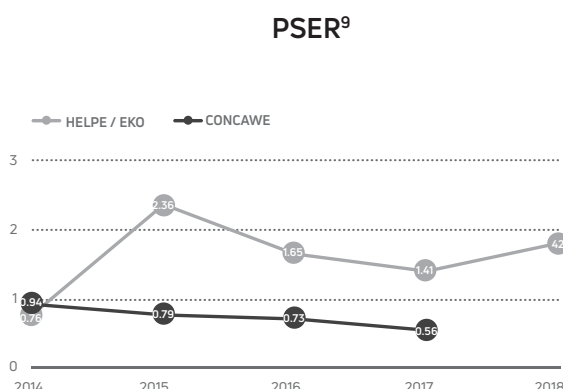
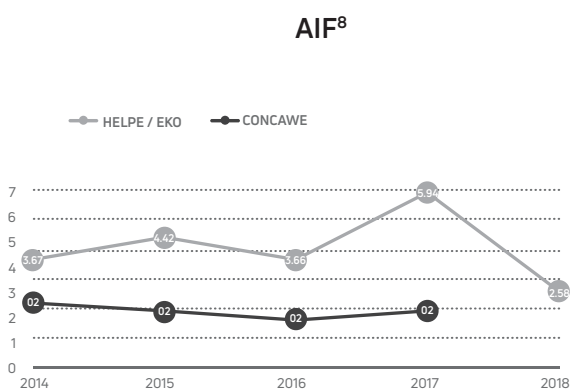
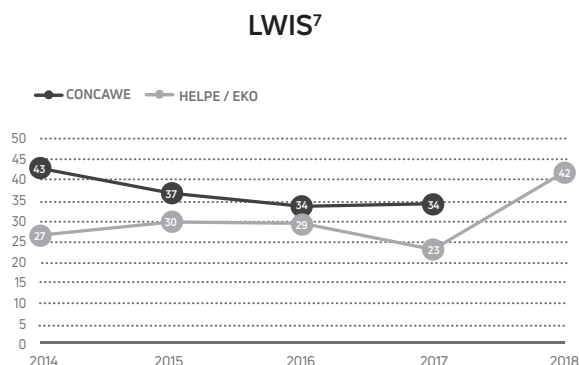
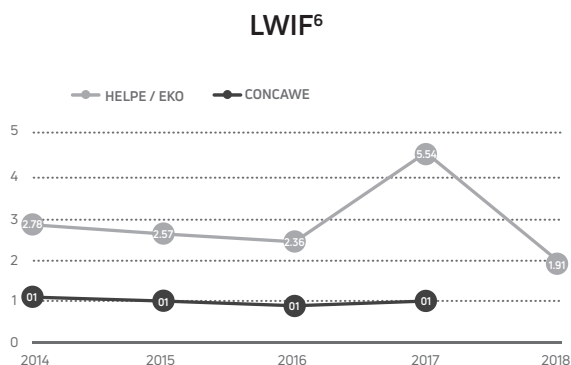
Όλες οι εγκαταστάσεις του Ομίλου θέτουν στόχους για έλεγχο και βελτίωση της επίδοσης στον τομέα της Υγείας και της Ασφάλειας, με τακτικό περιοδικό απολογισμό έναντι των στόχων.

Το 2018 συνεχίστηκε το πρόγραμμα Ολιστικής Ασφάλειας στα τρία διυλιστήρια του Ομίλου με την αναθεώρηση και βελτίωση σημαντικών ομιλικών διαδικασιών αναφορικά με τα Συστήματα Ασφάλειας και τη λειτουργία τους.

Το 2018 παρατηρήθηκε σημαντική μείωση των συμβάντων σε σχέση με το 2017, ενώ επιτεύχθηκε ο στόχος που είχε τεθεί σχετικά με την αναφορά και διερεύνηση των παρ' ολίγον συμβάντων, που αποτελεί προ-δραστικό δείκτη ασφαλείας, σε όλες τις εγκαταστάσεις του Ομίλου.

Συνολικά, εντός του 2018, επί συνόλου 8.917.070 ανθρωποωρών σημειώθηκαν 17 ατυχήματα απουσίας από την εργασία

σε προσωπικό και εργολάβους, που απασχολήθηκαν είτε στα διυλιστήρια και χημικά της ΕΛΠΕ είτε στην εμπορική εταιρεία ΕΚΟ. Παρακάτω ακολουθούν διαγράμματα πορείας βασικών δεικτών επίδοσης (ΚΡΙ) ασφάλειας.

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ως παραγωγός ενεργειακών προϊόντων αλλά και σημαντικός καταναλωτής, αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις στον τομέα της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής. Συγκεκριμένα, μέσω της υλοποίησης της στρατηγικής του για βιώσιμη ανάπτυξη επιδιώκει την επίτευξη βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων βελτίωσης των ενεργειακών επιδόσεων και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σε συμφωνία και με τους σχετικούς διεθνείς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ για Καθαρή Ενέργεια (SDG 7) και για το Κλίμα (SDG 12). Ενδεικτικά αναφέρονται οι δημοσιευμένοι στόχοι για μείωση του αποτυπώματος άνθρακα του Ομίλου κατά 250.000 τόνους CO₂ έως το 2025 μέσω επενδύσεων σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και η μείωση του δείκτη εκπομπών CO₂/tn τροφοδοσίας αργού πετρελαίου κατά 5% έως το 2020 στα διυλιστήρια του Ομίλου.

Παράλληλα, ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, αντιμετωπίζει σειρά κινδύνων στις καθημερινές του δραστηριότητες, αναφορικά με τη χρήση επικίνδυνων και εύφλεκτων ουσιών και τεχνικών προκλήσεων σε εγκαταστάσεις παραγωγής και διακίνησης πετρελαιοειδών ιδιαίτερης πολυπλοκότητας και σημαντικού μεγέθους. Αδυναμία διαχείρισης των παραπάνω κινδύνων θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία και οικονομική θέση του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων διοικητικών κυρώσεων, ή/και αδυναμία διεξαγωγής των δραστηριοτήτων.

6 Lost workday injury frequency: Αριθμός ατυχημάτων απουσίας (LWIs)/ 1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

7 Lost workday injury severity: Χαμένες ανθρωποημέρες λόγω LWI/ αριθμός ατυχημάτων απουσίας (LWIs)

8 All injury frequency: Άθροισμα θανατηφόρων + LWI + περιοριστικής ικανότητας + ιατρικής περίθαλψης/1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

9 Process Safety Event Rate: Αριθμός συμβάντων ασφάλειας διεργασιών/1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

Όσον αφορά τον έλεγχο κινδύνων που σχετίζονται με θέματα ασφάλειας και περιβάλλοντος, ο Όμιλος χρησιμοποιεί σειρά διαδικασιών. Επιπλέον συμμετέχει ενεργά σε διεθνείς οργανώσεις για μέτρηση και σύγκριση σημαντικών δεικτών με την Ευρωπαϊκή πετρελαϊκή και χημική βιομηχανία, καθώς και τη μεταφορά και ενσωμάτωση βέλτιστων πρακτικών, για τη βελτίωση των επιδόσεων του Ομίλου σε θέματα υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος.

Επιπλέον, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ αξιολογεί τακτικά την τήρηση των σχετικών διαδικασιών περιβαλλοντικής διαχείρισης σε κάθε εγκατάσταση, τόσο μέσω εσωτερικών επιθεωρήσεων από καταρτισμένο και έμπειρο προσωπικό, αλλά και μέσω ελέγχων από ανεξάρτητους διαπιστευμένους εξωτερικούς φορείς πιστοποίησης. Παράλληλα, παρακολουθεί την εξέλιξη των περιβαλλοντικών και ενεργειακών δεικτών (KPIs), οι οποίοι περιλαμβάνονται στις περιοδικές αναφορές του Ομίλου και στα κριτήρια αξιολόγησης της απόδοσης των στελεχών.

Ο Όμιλος στοχεύει τόσο στη μείωση των αέριων εκπομπών όσο και των παραγόμενων αποβλήτων μέσω συγκεκριμένων δράσεων, όπως η μεγιστοποίηση της χρήσης αέριων καυσίμων, η χρήση καυσίμων υψηλότερων περιβαλλοντικών προδιαγραφών και η εφαρμογή προηγμένων τεχνολογιών στην παραγωγική διεργασία. Για το 2018, συνεχίστηκαν οι δράσεις βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος με έργα όπως η εγκατάσταση καυστήρων χαμηλών εκπομπών οξειδίων του αζώτου (Low NOx), μονάδων ανάκτησης πτητικών οργανικών ενώσεων στις λιμενικές εγκαταστάσεις Ασπροπούργου και Ελευσίνας καθώς και πρόσθετης μονάδας ανάκτησης θείου από τα καυσαέρια στο διυλιστήριο Θεσσαλονίκης.

Αναφορικά με τη διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων και σε συμφωνία με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και το Στόχο για Υπεύθυνη Παραγωγή και Κατανάλωση (SDG 12), πρωταρχικό στόχο αποτελεί η μείωση της παραγωγής τους στη πηγή, η μεγιστοποίηση της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίηση στην παραγωγική διαδικασία για όσα ρεύματα αποβλήτων είναι αυτό εφικτό και στη συνέχεια, η διαχείρισή τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Στόχος είναι η σημαντική μείωση των αποβλήτων που θα οδηγούνται προς τελική διάθεση – ταφή και η σταθεροποίηση τους σε ποσοστά το πολύ έως 15% μέχρι το 2030.

Τα τρία διυλιστήρια του Ομίλου στην Ελλάδα συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου (EU-ETS). Για την περίοδο 2013-2020 (3η φάση εμπορίας δικαιωμάτων), το κόστος συμμόρφωσης έχει αυξηθεί σημαντικά, παρόλα τα έργα εξοικονόμησης ενέργειας, λόγω της μειούμενης κατανομής δικαιωμάτων από χρόνο σε χρόνο, αλλά και τη σημαντική αύξηση της τιμής των δικαιωμάτων το 2018. Επιπροσθέτως, με βάση τις πρόσφατες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για εφαρμογή μηχανισμού αποθέματος δικαιωμάτων (Market Stability Reserve) και την αναδιάρθρωση του EU-ETS για την περίοδο 2021-2030, αναμένεται σημαντική αύξηση της τιμής των δικαιωμάτων (€/tn) η οποία θα επηρεάσει άμεσα και το μελλοντικό κόστος συμμόρφωσης, τόσο άμεσα όσο και έμμεσα μέσω κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που επίσης επιβαρύνεται από αντίστοιχο κόστος.

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει από το 2016 τον Ελληνικό Κώδικα Βιωσιμότητας και συμμετέχει ενεργά στο διάλογο για τη βιώσιμη ανάπτυξη, συνεισφέροντας με δράσεις και επενδύσεις στους 17 στόχους που έχουν τεθεί από το ΟΗΕ με ορίζοντα το 2030.

Η.2 Εργασιακά και κοινωνικά θέματα

Ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται ο Όμιλος, απαιτεί εξειδικευμένες δεξιότητες, εκπαίδευση και εμπειρία. Κατά συνέπεια η δυνατότητα προσέλκυσης και διατήρησης του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού είναι σημαντικός παράγοντας για την απρόσκοπτη λειτουργία του Ομίλου.

Τυχόν αδυναμία εύρεσης και απασχόλησης ικανού προσωπικού, ειδικά μέσης και ανώτερης διοικητικής βαθμίδας και υψηλής εξειδίκευσης θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη λειτουργία και οικονομική κατάσταση του Ομίλου.

Η παροχή ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, που επιπλέον παρακινεί τους εργαζόμενους και τους αντιμετωπίζει με σεβασμό, δίνοντας ίσες ευκαιρίες σε όλους, είναι προτεραιότητα του Ομίλου.

Οι σχέσεις με τους εργαζόμενους βασίζονται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης. Τόσο η ένταξη όσο και η πορεία κάθε εργαζόμενου εντός Ομίλου, κρίνονται με βάση τα προσόντα, την απόδοση και τις φιλοδοξίες του, χωρίς καμία διάκριση.

Η εσωτερική λειτουργία των επιχειρηματικών μονάδων του Ομίλου γίνεται με βάση συγκεκριμένες αρχές και κανόνες, ώστε να υπάρχει συνέπεια και συνέχεια, βασικά δομικά στοιχεία που εγγυώνται μια επιτυχημένη και αναπτυξιακή πορεία. Στο πλαίσιο αυτό, ο Κώδικας Δεοντολογίας συνοψίζει τις αρχές που διέπουν την εσωτερική λειτουργία των Εταιρειών του Ομίλου και καθορίζουν τον τρόπο λειτουργίας του, ενώ ο Εσωτερικός Κανονισμός Εργασίας καθορίζει τους κανόνες που διέπουν γενικά τις εργασιακές σχέσεις μεταξύ της Εταιρείας και του προσωπικού της.

Όπως αναφέρθηκε, η ασφάλεια των εγκαταστάσεων του Ομίλου είναι από τις πλέον σημαντικές προτεραιότητες. Στον τομέα της διαχείρισης του επαγγελματικού κινδύνου δίνεται έμφαση στην πρόληψη, ώστε να προβλέπονται και να ελέγ-

χονται όλοι οι πιθανοί κίνδυνοι υγείας και ασφάλειας, σύμφωνα με τα κριτήρια της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.3850/2010), τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς κώδικες και τις καλές πρακτικές.

Επιπλέον, η διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων και η εξασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας αποτελούν βασικές αξίες της Εταιρείας και αποκρυσταλλώνονται μέσω της «Διαδικασίας Επίβλεψης Υγείας Εργαζομένων». Πραγματοποιούνται περιοδικές ιατρικές εξετάσεις των εργαζομένων σε συνδυασμό με τη θέση εργασίας τους, την ηλικιακή ομάδα και το φύλο.

Η εκπαίδευση των εργαζομένων αποτελεί άλλη μια περιοχική έμφαση, ώστε ο κάθε εργαζόμενος να κατανοήσει τους στρατηγικούς στόχους του Ομίλου, να προσδιορίσει αποτελεσματικότερα το ρόλο του και να εξελίξει τις δεξιότητές του.

Ο Όμιλος παρακολουθεί τη σχετική εργατική νομοθεσία (εθνική, ευρωπαϊκή, ILO), συμπεριλαμβανομένων των αναφορών σχετικά με την εργασία ανηλίκων, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τις συνθήκες εργασίας και είναι σε πλήρη συμφωνία με τις συλλογικές και σχετικές διεθνείς συμβάσεις.

Ο Όμιλος δεσμεύεται και εφαρμόζει τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και ευθυγραμμίζεται με τα διεθνή πρότυπα περί Απολογισμού Βιωσιμότητας, τα κριτήρια CoP του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ, τα GRI Standards του Global Reporting Initiative, συμπεριλαμβανομένου του ειδικού συμπληρώματος δεικτών για τον πετρελαιοκλήδο, Oil and Gas Sector Supplement. Η αξιοπιστία των παρεχόμενων πληροφοριών διασφαλίζεται από τρίτο ανεξάρτητο φορέα. Παράλληλα εφαρμόζεται η ανάλυση ουσιαστικότητας των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του Ομίλου, με τη συμμετοχή τόσο εσωτερικών όσο και εξωτερικών ενδιαφερομένων μερών.

Ειδικότερα, για την κατηγορία των κοινωνικών εταίρων που αφορούν τόσο την ευρύτερη κοινωνία όσο και τις τοπικές κοινωνίες, η συνεργασία μας είναι διαρκής, πολυδιάστατη και ουσιαστική. Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει ο Όμιλος είναι συνδεδεμένες με τις ανάγκες κάθε περιοχής και αφορούν την κοινωνία, το περιβάλλον και την τοπική οικονομία και οι οποίες διαμορφώνονται μέσα από ανοικτό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη, μέσω διεξαγωγής ερευνών και προσδιορισμού των ουσιαστικών θεμάτων, ερευνών κοινής γνώμης, δημόσιες συζητήσεις και διαβουλεύσεις. Τα αποτελέσματα αυτών των πρακτικών αξιολογούνται και οι δράσεις επαναπροσδιορίζονται ώστε να λαμβάνονται υπόψη και να ικανοποιούνται οι ανάγκες και οι προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών.

Η προσφορά του Ομίλου και η υπεύθυνη στάση προς το κοινωνικό σύνολο, σε συνεργασία με φορείς, ιδρύματα, εθελοντικές οργανώσεις, ΜΚΟ κατευθύνεται σε 5 βασικούς άξονες: Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες & Υγεία, Νέα Γενιά & Εκπαιδευτική Κοινότητα, Βιώσιμες Πόλεις & Περιβάλλον, Πολιτισμός, Αθλητισμός.

Η.3 Ηθική και Διαφάνεια - Κώδικας Δεοντολογίας

Ο Κώδικας Δεοντολογίας συνοψίζει τις αρχές που διέπουν την εσωτερική λειτουργία του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και οι οποίες καθορίζουν τον τρόπο λειτουργίας του για την επίτευξη των επιχειρηματικών του στόχων. Έτσι υπηρετούνται με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων μερών, ελαχιστοποιώντας επιπλέον κινδύνους αναφορικά με συμμόρφωση αλλά και την καλή φήμη του Ομίλου. Στον κώδικα συνοψίζονται οι αρχές, σύμφωνα με τις οποίες κάθε άτομο που συμμετέχει στην παραγωγική λειτουργία των Εταιρειών του Ομίλου και όλων των συλλογικών του οργάνων, πρέπει να ενεργεί και να πράττει εντός του πλαισίου των καθηκόντων του, αποτελώντας οδηγό για όλους, είτε εργαζομένων είτε τρίτων που συνεργάζονται με τον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ.

Η διαδικασία αποδοχής και επαναβεβαίωσης της δέσμευσης γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού & Διοικητικών Υπηρεσιών Ομίλου και ο Κώδικας είναι μεταφρασμένος σε όλες τις γλώσσες των χωρών που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, καθώς και στα Αγγλικά.

Από την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας το 2011, έχει λάβει χώρα συστηματική εκπαίδευση και επιμόρφωση των στελεχών και των εργαζομένων των εταιρειών του Ομίλου στο περιεχόμενο του Κώδικα και τον τρόπο λειτουργίας του.

Θ. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι Εταιρείες που αποτελούν τον Όμιλο πραγματοποίησαν κατά τη χρήση 2018 συναλλαγές με την Μητρική Εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ αλλά και μεταξύ τους, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Ως συνδεδεμένες επιχειρήσεις νοούνται αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 42ε παρ. 5 του Κ.Ν.2190/1920.

Οι εμπορικές συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα στη διάρκεια της χρήσης 2018, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Οι όροι συναλλαγών ήταν σύμφωνοι με τους ισχύοντες εταιρικούς κανονισμούς (προμηθειών, έργων κλπ) όπως έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Όμιλος δεν συμμετείχε σε καμία συναλλαγή ασυνήθους φύσης ή περιεχομένου και δεν αποσκοπεί να συμμετάσχει σε τέτοιου είδους συναλλαγές στο μέλλον.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

- α) Συνδεδεμένες Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:
- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
  - Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
  - Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
  - Elpedison B.V.
  - ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
  - D.M.E.P HOLDCO

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	597.852	780.852
Κοινοπραξίες	754	6.532
Σύνολο	598.606	787.384
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	764.979	842.978
Κοινοπραξίες	18.813	13.062
Σύνολο	783.792	856.040
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	11.912	3.182
Κοινοπραξίες	1.387	1.886
Σύνολο	13.300	5.068
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	36.041	37.133
Κοινοπραξίες	150	101
Σύνολο	36.191	37.234

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elpedison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν στο ισόποσο των €83 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €88 εκ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €350 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €417 εκ.)
- Αγορές του Ομίλου €51 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €43 εκ.)
- Απαιτήσεις €41 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €61 εκ.)

Υποχρεώσεις €11 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2017: €5 εκ.).

γ) Ο Όμιλος διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
Αμοιβές	4.522	4.131
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	67	92
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	1.661	0
Σύνολο	6.250	4.223

Οι καταληκτικές ημερομηνίες άσκησης καθώς και οι αντίστοιχες τιμές εξάσκησης για τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών που διακρατώνται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τους Γενικούς Διευθυντές αναλύονται παρακάτω:

Έτος Παραχώρησης	Ημερομηνία Λήξεως	Τιμή εξάσκησης €/ΜΤΧ	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
			31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
2012	2018	4,52	-	166.948
			-	
Σύνολο				166.948

Ι. Πληροφορίες για τα Χρηματοοικονομικά Μέσα

Η φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου δημιουργεί έκθεση σε σημαντικούς κινδύνους που προέρχονται κυρίως από το ευμετάβλητο και δύσκολο προβλέψιμο διεθνές περιβάλλον διύλισης καθώς και την διαρκώς αυξανόμενη αστάθεια που παρουσιάζουν οι διεθνείς χρηματαγορές.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων, όπως περιγράφεται με λεπτομέρεια στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις, ο Όμιλος προβαίνει όπου είναι δυνατόν και εξυπηρετεί τα συμφέροντά του σε συναλλαγές αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικά παράγωγα. Το είδος των συναλλαγών αυτών διαχωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες:

Βραχυπρόθεσμες Συναλλαγές

Η πρώτη κατηγορία αφορά βραχυπρόθεσμες κινήσεις διαχείρισης και αντιστάθμισης κινδύνου που επηρεάζουν την κερδοφορία κυρίως των επομένων 6-12 μηνών, τα αποτελέσματα των οποίων αποτιμώνται κάθε τρίμηνο και συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα ή έξοδα της περιόδου.

Μακροπρόθεσμες Συναλλαγές

Η δεύτερη κατηγορία αφορά πιο μακροπρόθεσμες συναλλαγές οι οποίες καλύπτουν στρατηγικής σημασίας θέματα όπως επενδύσεις και οι οποίες απεικονίζονται στα αποτελέσματα του Ομίλου με βάση τα προβλεπόμενα από το ΔΠΧΠ 32 και το ΔΠΧΑ 9 για Λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων.

ΙΑ. Σημαντικά Γεγονότα που Συνέβησαν από τη Λήξη της Χρήσης μέχρι την Ημερομηνία Υποβολής της Παρούσας Έκθεσης

Δεν συνέβησαν σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης και μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης.

ΙΒ. Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί των πληροφοριών της παρ.7 άρθρου 4 Ν.3556/2007 (σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007)

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, Επεξηγηματική Έκθεση επί των πληροφοριών της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 4 Ν.3556/2007 καθώς και επί των πληροφοριών ως ακολούθως:

α) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Με την τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας το 2013, η οποία έλαβε χώρα σε εκτέλεση των διατάξεων της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) της 07.9.2012, η οποία κυρώθηκε δυνάμει του Ν.4092/08.11.2012 (ΦΕΚ Α' 220) καταργήθηκε το υποχρεωτικό, ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο κεφάλαιο της (35%) και πλέον δεν υπάρχουν περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της.

β) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11 του Ν.3556/2007

Οι μέτοχοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο από 2% του συνολικού αριθμού των μετοχών της εταιρείας κατά την 31.12.2018 παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα:

ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ (31.12.2018)			
Μέτοχος	Αριθμός Μετοχών	% Συμμετοχής	Δικαιώματα Ψήφου
Pan-European Oil & Industrial Holdings S.A.	138.971.359	45,47	138.971.359
Ελληνικό Δημόσιο (ΤΑΙΠΕΔ)	108.430.304	35,48	108.430.304
Ευρύ Επενδυτικό Κοινό	58.233.522	19,05	58.233.522
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΟΧΩΝ	305.635.185	100	305.635.185

γ) Τίτλοι (περιλαμβανομένων μετοχών) παρέχοντες ειδικά δικαιώματα ελέγχου και περιγραφή αυτών

Δεν υφίστανται τίτλοι (περιλαμβανομένων μετοχών) της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

δ) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού της Εταιρείας μόνο οι μέτοχοι μειοψηφίας (δηλαδή όλοι οι μέτοχοι εκτός του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου Α.Ε. («ΤΑΙΠΕΔ»), της Pan-European Oil and Industrial Holdings S.A. ή/και των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων) δικαιούνται ψήφου στην Ειδική Γενική Συνέλευση για εκλογή των δύο μελών του ΔΣ που εκπροσωπούν τους μετόχους μειοψηφίας.

ε) Συμφωνίες μετόχων γνωστές στην Εταιρεία, που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου

Υπάρχει η από 30/5/2003 συμφωνία μετόχων μεταξύ της μετόχου Pan-European Oil and Industrial Holdings S.A. και του Ελληνικού Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), η οποία προβλέπει περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών από τους συμβαλλομένους σε αυτήν. Η Εταιρεία δεν συμβάλλεται στην εν λόγω συμφωνία μετόχων.

στ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών ΔΣ και τροποποίησης καταστατικού

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2 (α) του Καταστατικού το Ελληνικό Δημόσιο διορίζει 7 μέλη από το σύνολο των 13 μελών του ΔΣ εφόσον διατηρεί, άμεσα ή έμμεσα μέσω του ΤΑΙΠΕΔ, τουλάχιστον 35% του ποσοστού της εταιρείας. Με την τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας το 2013 καταργήθηκε το υποχρεωτικό, ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο κεφάλαιο της εταιρείας (35%) και πλέον, το σύνολο των διατάξεων του Καταστατικού της Εταιρείας δύναται να τροποποιείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, χωρίς καμία εξαίρεση.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2(β) του Καταστατικού, η μέτοχος Pan-European Oil and Industrial Holdings S.A. και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις διορίζουν (2) μέλη του ΔΣ με την προϋπόθεση ότι κατέχουν τουλάχιστον ποσοστό 16,654% του συνόλου των μετά ψήφου μετοχών της Εταιρείας.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ.2(γ) του Καταστατικού, στο ΔΣ συμμετέχουν υποχρεωτικά 2 μέλη εκπρόσωποι των εργαζομένων που εκλέγονται από τους εργαζόμενους στην Εταιρεία με άμεση και καθολική ψηφοφορία και με το σύστημα της απλής αναλογικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ.2(δ) του Καταστατικού, στο ΔΣ συμμετέχουν 2 μέλη εκπρόσωποι των μετόχων της μειοψηφίας που εκλέγονται από την Ειδική Γενική Συνέλευση των υπολοίπων μετόχων μειοψηφίας, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού.

ζ) Αρμοδιότητα του ΔΣ ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Υπάρχει η δυνατότητα (άρθρο 6 παρ.2 του Καταστατικού της Εταιρείας) εκχώρησης στο Διοικητικό Συμβούλιο από τη Γενική Συνέλευση της αρμοδιότητας να αυξάνει το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1β του Κ.Ν. 2190/1920 πλην, όμως, τέτοια απόφαση δεν έχει ληφθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας έχει εγκρίνει Πρόγραμμα Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης

Αγοράς Μετοχών σε στελέχη της Εταιρείας για τα έτη 2005–2007 (ως έτη αναφοράς) (το «Πρόγραμμα»). Το Πρόγραμμα τροποποιήθηκε με μεταγενέστερες αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων με τελευταίες αυτές των ετών 2014 και 2015.

Ειδικότερα:

Η Τακτική Γενική Συνέλευση του 2015 (25.06.2015), η οποία τροποποίησε την απόφαση της προηγούμενης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 30.6.2014, αποφάσισε την ανάθεση στο Διοικητικό Συμβούλιο του καθορισμού κατά την ελεύθερη κρίση του χρόνου άσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης και της άσκησης των εν λόγω δικαιωμάτων με έναν από τους ακόλουθους τρεις εναλλακτικούς τρόπους:

Διάθεση στους δικαιούχους του Προγράμματος νέων μετοχών, που θα προκύψουν από αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

Αγορά από την Εταιρεία και διάθεση στους δικαιούχους του Προγράμματος ιδίων μετοχών της.

Η Γενική αυτή Συνέλευση καθόρισε ως ανώτατο αριθμό μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν από την Εταιρεία τις 3.600.000 μετοχές, ως ανώτατη τιμή αγοράς για την απόκτησή τους τα 15 ευρώ ανά μετοχή και ως κατώτατη την ονομαστική αξία της μετοχής. Επίσης, ενέκρινε τη χορήγηση δανείων ή εγγυήσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας που είναι δικαιούχοι, προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους προαίρεσης. Στη συνέχεια η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 6.7.2017 παρέτεινε τη χρονική διάρκεια της χορηγηθείσας από την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2015 έγκρισης για την απόκτηση από την Εταιρεία μετοχών της, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 16 του Κ.Ν.2190/1920, έως και την 5.12.2018 που είναι και η ημερομηνία λήξης του Προγράμματος.

Κατ'εφαρμογή των ανωτέρω, μέχρι τη λήξη του Προγράμματος η Εταιρεία έχει προβεί στην αγορά 1.372.449 κοινών ιδίων μετοχών της. Συνολικά μέχρι σήμερα διατέθηκαν 1.372.449 κοινές μετοχές της Εταιρείας σε 78 δικαιούχους του Προγράμματος, έναντι εξάσκησης 1.466.683 δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 0,4491% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

Σήμερα η Εταιρεία, κατ'εφαρμογή και σε συνέχεια των ανωτέρω κατέχει μηδέν (0) κοινές μετοχές, οι οποίες αποτελούν και το συνολικό αριθμό ιδίων μετοχών που κατέχει.

Εκτός των ανωτέρω, δεν έχει ληφθεί απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία να εκχωρεί στο Διοικητικό Συμβούλιο ή σε ορισμένα μέλη του αρμοδιότητα να αποκτούν ίδιες μετοχές μέχρι ποσοστού 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου υπό τους όρους και προϋποθέσεις που η απόφαση αυτή (της Γενικής Συνέλευσης) ορίζει, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και διαδικασίες του ως άνω άρθρου 16 του Κ.Ν.2190/1920.

η) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών

Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

θ) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή με το προσωπικό οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου 2019

Κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ευστάθιος Τασσορός
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος

Ανδρέας Σιάμισης
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος &
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου

Γεώργιος Αλεξόπουλος
Γενικός Διευθυντής Στρατηγικού
Σχεδιασμού & Νέων Δραστηριοτήτων
Ομίλου και Εκτελεστικό Μέλος του ΔΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Δομή Ομίλου**

Εταιρεία	Σχέση	%	Δραστηριότητες
ΕΛΠΕ Α.Ε.	Μητρική εταιρεία		
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε...	100	Εμπορία Πετρ/δών
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Β.Ε.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Παραγωγή / εμπορία ΒΟΡΡ φιλήμ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Υπηρεσίες Engineering τομέα ενέργειας
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL SA	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Holding εταιρία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Πλοιοκτίτριες Εταιρίες
ΑΠΟΛΛΩΝ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Πλοιοκτίτριες Εταιρίες
ΕΛ.ΠΕ.Τ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Κατασκευή & λειτουργία αγωγού αργού
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΛΠΕ – ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	51	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΛΠΕ – ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	51	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	100	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΑΤΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	100	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Υπηρεσίες χρηματοδότησης & άλλων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	49	Ανέγερση, λειτουργία, εκμετάλλευση εγκατ/σεων αποθήκευσης υγρών καυσίμων
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Ίδρυση & λειτουργία πρατηρίων υγρών καυσίμων & υγραερίων στην Ελλάδα
ΕΚΟ ΔΗΜΗΤΡΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου

Εταιρεία	Σχέση	%	Δραστηριότητες
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΗΡΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρ/δών στην Κύπρο.
SUPERLUBE LTD	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Κύπρος Α.Ε.	100	Παραγωγή και διανομή λιπαντικών
RAM OIL LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρ/δών στην Κύπρο
YUGEN LTD	Μέτοχος η RAMOIL LTD	100	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρ/δών στην Κύπρο
GLOBAL ALBANIA SA	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	99,96	Εισαγωγή & εμπορία πετρ/δών στην Αλβανία
JUGOPETROL AD	Μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	54,35	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρ/δών στο Μαυροβούνιο
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (Holdings) LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Holding εταιρεία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (Holdings) LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Holding εταιρεία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
ΕΛ.ΠΕ. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΤΙΚΗ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στις εταιρείες Ομίλου στο εξωτερικό
ΕΚΟ BULGARIA EAD	Μοναδικός μέτοχος η Hellenic Petroleum Bulgaria (Holdings) LTD	100	Εμπορία πετρ/δών στη Βουλγαρία
ΕΚΟ-SERBIA AD	Μοναδικός μέτοχος η Hellenic Petroleum Serbia (Holdings) LTD	100	Εμπορία πετρ/δών στη Σερβία
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY AD	Μέτοχος η ΕΛ.ΠΕ.Τ. ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ	81,51	Διύληση αργού, εισαγωγή & εμπορία πετρ/δών στα Σκόπια
ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛ.ΠΕ.Τ. ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ	80	Λειτουργία & εκμετάλλευση του αγωγού μεταφοράς αργού Θεσ/νίκης-Σκόπια (ΟΚΤΑ)
ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Holding εταιρεία για επενδύσεις Ομίλου στον τομέα της Έρευνας και Παραγωγής υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ ΑΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων

Εταιρεία	Σχέση	%	Δραστηριότητες
ΕΛΠΕ UPSTREAM ΑΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ ΑΡΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑ ΑΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Α.Ε	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ ΔΥΤΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ Α.Ε	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΠΕ Ε&Π ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	100	Έρευνα και Παραγωγή υδρογονανθράκων

ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΟΠΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις	Σχέση	%	Δραστηριότητα
ΔΕΠΑ ΑΕ	Μέτοχος: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	35	Εισαγωγή και προμήθεια Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	Μέτοχος: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	50	Ασπρόπυργος – Αγωγός αερολιμένα Αθηνών, Σπάτα
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ ΑΕ	Μέτοχος: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	25	Αγωγός Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολη
DMER HOLD CO	Μέτοχος: HPI SA	48	Προμήθεια υπηρεσιών διαχείρισης και αποθήκευσης πετρελαιοειδών
ΣΑΦΚΟ ΑΕ	Μέτοχος: ΕΚΟ ΑΒΕΕ	33.3	Εφοδιασμός καυσίμων Αεροδρομίου

Κοινοπραξίες	Σχέση	%	Δραστηριότητα
Elpedison BV	Μέτοχος: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ Μέτοχος: HPI SA	5 45	Παραγωγή, εμπορία και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας
STPC (ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ, Calfrac Well Services Ltd)	Μέτοχος: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	25	Δικαιώματα παραχώρησης για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στο Θρακικό πέλαγος
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ, Edison International SpA	Μέτοχος: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ, ως Διαχειριστής της κοινοπραξίας	50	Συμφωνία μίσθωσης με το Ελληνικό Κράτος για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου

Βιογραφικά Μελών ΔΣ

Ευστάθιος Τσοτσόρος, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Είναι διπλωματούχος Ηλεκτρολόγος - Μηχανολόγος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, πτυχιούχος Οικονομολόγος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ομότιμος καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, με αντικείμενο την Οικονομική Ανάπτυξη και τον Κοινωνικό Μετασχηματισμό. Διετέλεσε μέλος του Συμβουλίου και της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου και Διευθυντής του προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, καθώς και του Κέντρου Οικονομικών και Κοινωνικών Ερευνών του τμήματος Κοινωνιολογίας.

Διαθέτει ιδιαίτερα σημαντική και μακρόχρονη εμπειρία σε επιτελικές θέσεις ευθύνης του Δημόσιου και του Ιδιωτικού τομέα, όπως επίσης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έχει διατελέσει, Διευθυντής της Δ.Ε.Η., μέλος του ΔΣ και Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων, Αντιπρόεδρος και Γεν. Διευθυντής του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου & Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας, μέλος του ΔΣ και Διευθύνων Σύμβουλος επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα και Ιδρυτής, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του ραδιοτηλεοπτικού Ομίλου Alpha. Επίσης, υπήρξε σύμβουλος του Υπουργού Ενέργειας, του Δημάρχου Αθηναίων, του Προέδρου του ΤΕΕ και Πρόεδρος της Επιτροπής Προγραμματικών Συμφωνιών και Αναπτυξιακών Συμβάσεων.

Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα και στην εκπόνηση τεχνικοοικονομικών μελετών, σημαντικών επενδυτικών έργων, καθώς επίσης και εθνικών και περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Έργα του έχουν εκδώσει τα Μορφωτικά Ιδρύματα της Εθνικής, της Εμπορικής και της Τράπεζας Πειραιώς, καθώς επίσης το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και οι Εκδόσεις Παπαζήση.

Ανδρέας Σιάμισις, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος & Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου, Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Σπούδασε Οικονομικά, με εξειδίκευση στην Οικονομετρία στο Πανεπιστήμιο του Essex Αγγλίας και είναι μέλος (F.C.A.) του Institute of Chartered Accountants in England and Wales.

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του το 1989 στην εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών και Συμβούλων KPMG στο Λονδίνο με εξειδίκευση στον τραπεζικό κλάδο και σε οργάνωση και στρατηγική μεγάλων πολυεθνικών ομίλων. Από το 1993 έως το 1999 εργάστηκε ως διευθυντικό στέλεχος του ομίλου τροφίμων και ποτών DIAGEO σε Ευρωπαϊκές αγορές, με θέσεις ευθύνης σε χρηματοοικονομικά και στρατηγική. Στην Ελλάδα, είχε τη θέση του Οικονομικού Διευθυντή στην εταιρεία "METAXA" μέχρι το 1998 και στη συνέχεια ανέλαβε ως Regional Finance and Business Development Director, με ευθύνη για τις περιοχές της Μέσης Ανατολής και Β. Αφρικής της εταιρείας Pillsbury του ίδιου ομίλου.

Το διάστημα 2000 έως 2002 εργάστηκε ως Chief Financial Officer και Chief Restructuring Officer σε εισηγμένη εταιρεία συμφερόντων Ομίλου ΛΕΒΕΝΤΗ, ενώ το 2003 προσλήφθηκε ως Γενικός Διευθυντής Οικονομικών & Πληροφορικής στην ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε.

Μετά τη συγχώνευση της ΠΕΤΡΟΛΑ στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ το 2004, ανέλαβε ως Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ομίλου, ενώ από το 2014 έως το 2015 ήταν Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου, θέση που ανέλαβε ξανά τον Ιούνιο 2017. Δραστηριοποιείται σε διάφορες επιτροπές του ICAEW στην Ελλάδα και το εξωτερικό, είναι μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου και διαφόρων θεματικών επιτροπών στο ΣΕΒ.

Γεώργιος Αλεξόπουλος, Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Ως Γενικός Διευθυντής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Συμμετοχών του Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ είναι υπεύθυνος για τον στρατηγικό σχεδιασμό, την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, την εκπροσώπηση σε διεθνείς οργανισμούς καθώς και τη διαχείριση των στρατηγικών έργων και συμμετοχών του Ομίλου ΕΛΠΕ (ΔΕΠΑ/ΔΕΣΦΑ και Elpedison). Συμμετέχει στο ΔΣ του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Διυλιστηρίων (European Petroleum Refiners Association) ως τακτικό ή αναπληρωματικό μέλος από το 2012. Είναι στέλεχος του Ομίλου ΕΛΠΕ από το 2007.

Κατείχε τη θέση του Διευθυντή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης σε διεθνή όμιλο επιχειρήσεων (SETE S.A.) με έδρα τη Γενεύη της Ελβετίας από το 1998 μέχρι το 2006, έχοντας παράλληλα την ευθύνη παρακολούθησης του ενεργειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου.

Προηγουμένως διατέλεσε στέλεχος, σε διάφορες τεχνικές και επιτελικές θέσεις, των εταιρειών Stone & Webster, Molten Metal Technology, Merck, Dow Corning, Dow Chemical στις Η.Π.Α., μεταξύ 1993 και 1997.

Είναι κάτοχος πτυχίου MBA (1998) από το Harvard Business School και πτυχίων M.Sc. (1993) and B.Sc. (1992) in Chemical Engineering από το Massachusetts Institute of Technology (MIT).

Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας, Μν Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Ο κ. Θεόδωρος- Αχιλλέας Βάρδας είναι από το 2003 μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.. Είναι επίσης Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΟ ΑΒΕΕ, θυγατρικής εταιρείας εμπορίας του Ομίλου ΕΛΠΕ.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1950. Είναι Χημικός Μηχανικός του Ομοσπονδιακού Πολυτεχνείου Ζυρίχης, Ελβετίας, με Διδακτορικό τίτλο σπουδών (Ph.D) από το τμήμα Systems Engineering της Σχολής Χημικών Μηχανικών του ίδιου Πολυτεχνείου. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του το 1979 στον Όμιλο ΛΑΤΣΗ, όπου αρχικά εργάστηκε σε επιτελικές θέσεις ευθύνης και από το 1981 ως Γενικός Διευθυντής Εφοδιασμού & Εμπορίας Πετρελαιοειδών. Παράλληλα, από το 1988 έως το 2003 διετέλεσε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε..

Από τον Οκτώβριο του 2003, μετά τη συγχώνευση της ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε. με την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. και έως το τέλος του 2016, διετέλεσε Σύμβουλος Διοίκησης της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε..

Έχει επίσης διατελέσει μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων των εταιρειών ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ Α.Β.Ε.Ε.(1999 - 2003), ΔΕΠΑ Α.Ε. (2004-2016), ELPEDISON BV (2008-2016).

Είναι έγγαμος και πατέρας δύο τέκνων.

Γεώργιος Γρηγορίου, Μν Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Χημικός Μηχανικός, απόφοιτος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με μεταπτυχιακές σπουδές (Master of Science) στη Χημική Μηχανική-Φυσικές & Χημικές Διεργασίες από το Πανεπιστήμιο Columbia, Η.Π.Α.

Το 1984 εντάχθηκε στον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (στις πρώην ΔΕΠ-ΕΚΥ και ΔΕΠ) σε διάφορες θέσεις ευθύνης, αρχικά στον τομέα της έρευνας υδρογονανθράκων και μετέπειτα στον εφοδιασμό & την εμπορία πετρελαιοειδών, αναλαμβάνοντας το 2010 τη θέση του Διευθυντή Συντονισμού Διακινήσεων. Αποχώρησε από τον Όμιλο ΕΛ.Π.Ε. το 2011.

Δημήτριος Κοντοφάκας, Μν Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Είναι πτυχιούχος του τμήματος Οικονομικών Επιστημών του πανεπιστημίου Αθηνών. Επί σειρά ετών έως το 1993, διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος Επιχειρήσεων Εξαγωγικού Εμπορίου, ενώ από το 1993 έως το 1998 ανέλαβε επιτελικές θέσεις ευθύνης σε Ομίλους με επιχειρήσεις ΜΜΕ όπως αυτή του Οικονομικού Διευθυντή και του Διευθύνοντα Σύμβουλου σε θυγατρικές του Ομίλου Μπόμποθα και στον Όμιλο Ανδρουλιδάκη.

Από το 1998 έως και σήμερα διατελεί Οικονομικός Διευθυντής σε Όμιλο εταιρειών αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων και είναι υπεύθυνος για την οικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των έργων της εταιρείας. Η επιχειρηματική του δραστηριότητα επεκτείνεται στη διαχείριση κατασκευαστικής εταιρείας ιδιωτικών έργων ενώ συμμετέχει σε ΔΣ εταιρείας περιβαλλοντικών μελετών με ειδίκευση στα στερεά απόβλητα. Από το 2015 έως σήμερα είναι ειδικός σύμβουλος σε θέματα επενδύσεων και διεθνών οικονομικών σχέσεων στο γραφείο του αντιπροέδρου της κυβέρνησης και από το 2016 είναι ο συντονιστής του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής.

Βασίλειος Κουνέλης, Μν Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Είναι πτυχιούχος του τμήματος Νομικής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με μεταπτυχιακές σπουδές εγκληματολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο, με μακρά εμπειρία μαχόμενης δικηγορίας στους περισσότερους κλάδους δικαίου και τακτικό μέλος της Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού, του άρθρου 77 του Ν.2725. Έχει διατελέσει Νομικός σύμβουλος του Media Desk Hellas, μέλος των Επιτροπών Συνταγματικών Δικαιωμάτων και Περιβάλλοντος του Δ.Σ.Α. και τακτικό μέλος της Επιτροπής Συνεργασίας των 12 (μεγαλύτερων) επιστημονικών φορέων για το περιβάλλον, ως εκπρόσωπος του Δ.Σ.Α.. Είναι ιδρυτικό μέλος της περιβαλλοντικής οργάνωσης ΓΗ και νόμιμος εκπρόσωπος της περιβαλλοντικής οργάνωσης Αεί Μαίναλον. Έχει εργαστεί ως επιστημονικός συνεργάτης σε θέματα κοινωνικού αποκλεισμού του Δημάρχου Χαλανδρίου και διατελέσει δημοτικός σύμβουλος του Δήμου Χαλανδρίου. Βιβλία, άρθρα και συνεντεύξεις του έχουν δημοσιευτεί από τις εκδόσεις Ωκεανίδα, τα Τετράδια Εγκληματολογίας, τη Νέα Εστία, τον Αναγνώστη, το TVXS, καθώς και από τα περισσότερα ελληνικά έντυπα και ραδιοτηλεοπτικά μέσα, όπως και την ουκρανική τηλεόραση.

Λουδοβίκος Κωτσονόπουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος

Σπούδασε Πολιτική Επιστήμη και Ιστορία στο Πανεπιστήμιο του Warwick και στο Πάντειο Πανεπιστήμιο όπου και εκπόνησε διδακτορική διατριβή στη θεωρία του κοινωνικού κράτους, με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών. Έχει διδάξει Θεωρία Κράτους και Κοινωνική Πολιτική στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και Πελοποννήσου, ενώ έχει εργαστεί ως ερευνητής στο Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ. Από το 2015 και ύστερα έχει διατελέσει σύμβουλος του Υπουργού Οικονομίας με κύριους τομείς ευθύνης τις μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και την εκπόνηση της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής, καθώς επίσης και σύμβουλος του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με κύριους τομείς ευθύνης την αγορά φυσικού αερίου και πετρελαιοειδών και τις διεθνείς σχέσεις στον τομέα της ενέργειας.

Χρήστος Τσίτσικας, Μη Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Σπούδασε Οικονομικά στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το University College London (UCL). Εκπόνησε την διδακτορική του διατριβή στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ως υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, με θέμα τις επιπτώσεις της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης στην δυναμική του χρέους, το διεθνές εμπόριο και την εξειδίκευση στην παραγωγή. Έχει διδάξει Μακροοικονομική, Διεθνή Οικονομική και Διεθνές Εμπόριο στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ έχει εργαστεί ως ερευνητικός σύμβουλος σε ερευνητικά προγράμματα με έμφαση στη διαμόρφωση πολιτικών σε τομείς όπως οι σύγχρονες τεχνολογίες και η ενέργεια, καθώς και την εκτίμηση των οικονομικών συνεπειών αυτών. Από το 2015 και ύστερα είναι υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης και έχει εργαστεί σε θέματα όπως τον σχεδιασμό και εφαρμογή οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών και τη διαχείριση των συμμετοχών του Ελληνικού Δημοσίου σε ανώνυμες εταιρείες.

Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος, Εκπρόσωπος των εργαζομένων

Αποφοίτησε από τη Μέση Τεχνική Σχολή Ηλεκτρονικών το 1984. Από το 1981 εργάστηκε αρχικά στην ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ και μετά τη συγχώνευση, στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. στο τμήμα Ηλεκτρολογικού και Οργάνων στις Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις Ελεούσινας. Από το 2004 είναι μέλος του ΔΣ του Πανελληνίου Σωματείου Εργαζομένων ΕΛΠΕ. Τον Φεβρουάριο του 2013 εκλέχτηκε ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στο ΔΣ της Εταιρείας.

Γιώργος Παπακωνσταντίνου, Εκπρόσωπος εργαζομένων

Μηχανολόγος Μηχανικός, Απόφοιτος Πολυτεχνικού Ινστιτούτου Cluj-Napoca Ρουμανίας, με Μάστερ στην Τεχνολογία Κατασκευής Μηχανών.

Από το 1985, εργάζεται στην ΕΛΠΕ, (ΕΚΟ μέχρι το 1997), στις Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις Θεσσαλονίκης, ως Μηχανικός Έργων Συντήρησης, Νέων και Μεγάλων Έργων, συμμετέχοντας σε δεκάδες Γενικές Συντηρήσεις στο Διυλιστήριο της Θεσσαλονίκης, καθώς και στον σχεδιασμό και υλοποίηση έργων αναβάθμισης και νέων μονάδων στις Β.Ε.Θ. (Δίκτυα, Δεξαμενισμό, Συστήματα Πυρασφαλείας, Μονάδα Επεξεργασίας Ελαιώδους Λάσπης, Σταθμός Φόρτωσης Βυτιοφόρων Αυτοκινήτων, Μονάδα Ισομερισμού, κλπ.).

Δραστηριοποιήθηκε ενεργά στο Σωματείο Εργαζομένων, όπου εκλέγεται στο Δ.Σ. του Σωματείου σε διάφορες θέσεις ευθύνης από το 1997 έως και σήμερα. Είναι επίσης εκλεγμένο μέλος στη Διοίκηση της ΓΣΕΕ, καθώς και στο Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Θεσσαλονίκης.

Θεόδωρος Πανταλάκης, Ανεξάρτητο μέλος, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας

Είναι κάτοχος πτυχίου της Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς, του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Από το 1980 έως το 1991 εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων & Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΕΤΕΒΑ), παράλληλα δε, την περίοδο 1983-1985 ήταν συνεργάτης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Κωστή Βαϊτσου και την περίοδο 1985-1988 ήταν Διευθυντής του Γραφείου του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Θεόδωρου Καρατζά. Από το 1991 έως το 1996 ήταν Βοηθός Γενικός Διευθυντής στον Όμιλο Interamerican. Από τον Μάρτιο του 1996 έως τον Απρίλιο του 2004 κατείχε τη θέση του Υποδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ συγχρόνως ήταν Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος ή Μέλος ΔΣ θυγατρικών εταιρειών της Εθνικής Τράπεζας. Υπήρξε, επίσης, Αντιπρόεδρος του Χρηματιστηρίου Αθηνών, Πρόεδρος του Κεντρικού Αποθετηρίου, Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών κ.ά.. Τον Μάιο του 2004 ανέλαβε Αντιπρόεδρος ΔΣ της Τράπεζας Πειραιώς και από τον Ιανουάριο 2009 έως τον Δεκέμβριο 2009 ήταν Αντιπρόεδρος και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου. Συγχρόνως ήταν Πρόεδρος ή μέλος ΔΣ θυγατρικών και συγγενών εταιρειών του Ομίλου της Πειραιώς.

Από τον Δεκέμβριο του 2009 μέχρι τον Ιούλιο του 2012 διετέλεσε Πρόεδρος του ΔΣ – Διοικητής της Αγροτικής Τράπεζας

της Ελλάδος (ΑΤΕ). Κατά την ίδια περίοδο διετέλεσε Πρόεδρος ή μέλος ΔΣ θυγατρικών εταιρειών της ΑΤΕ. Επίσης διετέλεσε μέλος του ΔΣ και του Προεδρείου της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Από τον Αύγουστο του 2012 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2016 διετέλεσε Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος της Απολλώνιος Κύκλος ΑΕ, Αντιπρόεδρος της Ένωσης ΑΕ και ΕΠΕ, Στέλεχος της ΔΕΜΚΟ ΑΕ, Μέλος ΔΣ στους ομίλους ΕΛΛΑΚΤΩΡ, ΕΛΠΕ και στις εταιρείες Retail World και MAD DOG ΑΕ.

Σήμερα είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Attica Bank, Αντιπρόεδρος της Ένωσης ΑΕ και ΕΠΕ, μέλος ΔΣ των Ομίλων ΕΛΛΑΚΤΩΡ (Αττική Οδός, Άνεμος, REDS) και ΕΛΠΕ.

Σπυρίδων Παντελιάς, Ανεξάρτητο μέλος, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας

Είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος και Μάστερ στις Οικονομικές Επιστήμες του Πανεπιστημίου Washington στο St. Louis, καθώς και Πτυχίου Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τραπεζικός με πολυετή εμπειρία στον χρηματοπιστωτικό χώρο. Κατέχει τη θέση του Συντονιστή Μίκρο και Μάκρο-Προληπτικής Εποπτείας και του Διευθυντή Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στην Τράπεζα της Ελλάδος όπου εργάζεται από τις αρχές του 2012. Έχει διατελέσει Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος ΔΣ του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου (2009-2011), Γενικός Διευθυντής Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου – Επικεφαλής των δραστηριοτήτων επενδυτικής τραπεζικής, διαχείρισης περιουσίας και χρηματιστηριακών εργασιών (2007-2009). Το διάστημα 2005-2007 κατείχε τη θέση του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή στην Εμπορική Bank, το 2002-2004 του Γενικού Διευθυντή στην EFG Telesis Finance και το 2000-2002 του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή στη Γενική Τράπεζα. Έχει επίσης εργασθεί στην Εθνική Τράπεζα, στην Ένωση Ελληνικών Τραπεζών και στο Reuters News Agency.

**3. Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και ενός
Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου για αληθινή απεικόνιση
των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης**

**Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και ενός Μέλους
του Διοικητικού Συμβουλίου για αληθινή απεικόνιση
των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης
(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν.3556/2007)**

Σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 2 (γ) του Νόμου 3556/2007 δηλώνουμε ότι εξ' όσων γνωρίζουμε :

- α. Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις που καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. για τη χρήση 2018 καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- β. Η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου 2019

Ευστάθιος Τσοτσόρος
Πρόεδρος και
Διευθύνων Σύμβουλος

Ανδρέας Σιάμισις
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου

Γεώργιος Αλεξόπουλος
Γενικός Διευθυντής Στρατηγικού
Σχεδιασμού & Νέων Δραστηριοτήτων
Ομίλου και Εκτελεστικό Μέλος του ΔΣ

4. Έκθεση Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων και της Ετήσιας Έκθεσης ΔΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.
Έκθεση Ελέγχου επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε, οι οποίες αποτελούνται από την ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, και τις ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από τον Όμιλο καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις άλλες δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις αυτές και τον προαναφερόμενο Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σ' αυτό το πλαίσιο περιγράφουμε ακολούθως πως ο έλεγχός μας αντιμετώπισε το κάθε θέμα.

Έχουμε εκπληρώσει τα καθήκοντα που περιγράφονται στο τμήμα «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων» της έκθεσής μας, περιλαμβανομένων αυτών που σχετίζονται με τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Ως εκ τούτου, ο έλεγχός μας περιέλαβε τη διενέργεια διαδικασιών που σχεδιάστηκαν ώστε ν' ανταποκρίνονται στους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών μας διαδικασιών, περιλαμβανομένων των διαδικασιών που διενεργήθηκαν επί των κατωτέρω θεμάτων, παρέχουν τη βάση για τη γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ ΘΕΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΜΑΣ

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος είχε αναγνωρίσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία ύψους €3,3 δισεκατομμύρια, καθώς και επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες ύψους €390 εκατομμύρια.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, μια εταιρεία απαιτείται να αξιολογεί κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Η αξιολόγηση για το εάν υφίστανται ενδείξεις που μπορεί να οδηγήσουν σε απομείωση ενός περιουσιακού στοιχείου απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ύπαρξης ενδείξεων που μπορεί να οδηγήσουν σε απομείωση των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, ο Όμιλος μεταξύ άλλων λαμβάνει υπόψη του σημαντικές συναλλαγές όπως ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, θυγατρικών εταιριών και λοιπές αλλαγές που επηρεάζουν το επιχειρηματικό μοντέλο των εταιρειών αυτών.

Εξωτερικοί παράγοντες όπως το επίπεδο των περιθωρίων διύλισης στη Μεσόγειο και η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου, επηρεάζουν τις δραστηριότητες και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου και θα μπορούσαν να έχουν σημαντική επίδραση στην ανακτήσιμη αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του, συμπεριλαμβανομένων των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων των τομέων της διύλισης και της εμπορίας, καθώς και των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες.

Λόγω της φύσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων, η εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών, για σκοπούς προσδιορισμού της ανακτήσιμης αξίας, μεταξύ άλλων, εξαρτάται από τις παραδοχές της διοίκησης για τις προοπτικές των τιμών πετρελαίου, φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τα επόμενα 4-5 χρόνια. Άλλα βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ανακτήσιμων αξιών είναι τα προεξοφλητικά επιτόκια, οι αναμενόμενοι όγκοι παραγωγής και οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες.

Δεδομένης της σημαντικότητας των υπολοίπων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες) στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, του βαθμού υποκειμενικότητας στις παραδοχές στις οποίες βασίζεται η ανάλυση απομείωσης, και των σημαντικών κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από τη διοίκηση, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη λογιστική του πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση απομείωσης των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.11, 4, 6 και 8 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες :

- Αξιολογήσαμε την εκτίμηση της διοίκησης για το κατά πόσον υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Μεταξύ άλλων, συγκρίναμε την πραγματοποιηθείσα απόδοση σε σχέση με αυτή που είχε προϋπολογισθεί και εκτιμήσαμε την ιστορική ακρίβεια των προϋπολογισμών και των προβλήσεων της διοίκησης.
- Για περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης, αξιολογήσαμε, με τη συνδρομή εξειδικευμένων στελεχών μας σε θέματα αποτιμήσεων: (i) τις παραδοχές και μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για να προσδιοριστεί η ανακτήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων για τα οποία διενεργήθηκαν έλεγχοι απομείωσης και (ii) το επίπεδο στο οποίο προσδιορίστηκε η ανακτήσιμη αξία (περιουσιακό στοιχείο ή μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών).
- Συγκρίναμε τις βασικές παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για την εκτίμηση των προβλεπόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, με στοιχεία της αγοράς. Επισκοπήσαμε τον υπολογισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου και την τελική αξία, αξιολογώντας εξωτερικά διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και τις διενεργηθείσες αναλύσεις ευαισθησίας επί των σημαντικότερων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν.
- Στο βαθμό που ο Όμιλος χρησιμοποίησε εξειδικευμένα στελέχη για τον έλεγχο απομείωσης περιουσιακών στοιχείων, προβήκαμε σε αξιολόγηση της επαγγελματικής εμπειρίας, και της αντικειμενικότητάς τους.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων του Ομίλου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ανακτησιμότητα εμπορικών απαιτήσεων

Στις εμπορικές απαιτήσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 που παρουσιάζονται στη σημείωση 11 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, περιλαμβάνεται ποσό ύψους €349 εκατομμυρίων σχετιζόμενο με δραστηριότητες εμπορίας του Ομίλου στην Ελλάδα, έναντι του οποίου έχει σχηματιστεί πρόβλεψη απομείωσης ύψους €138 εκατομμυρίων.

Εφαρμόζοντας από 1 Ιανουαρίου 2019, το νέο λογιστικό πρότυπο ΔΠΧΑ 9, η διοίκηση αξιολογεί την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου, και προβαίνει σε εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης απομείωσης, για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Η διοίκηση αξιολογεί την απαιτούμενη πρόβλεψη απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την εμπειρία της σχετικά με τις εισπρακτικές τάσεις στον πετρελαιοκλάδο, τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες καθώς και τις εξασφαλίσεις και εγγυήσεις που έχουν αποκτηθεί από συγκεκριμένους πελάτες.

Η αξιολόγηση της απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης από τη διοίκηση όταν αξιολογείται η δυνατότητα του πελάτη να εξοφλήσει, ο αναμενόμενος χρόνος είσπραξης, η αξία των κατεχόμενων εγγυήσεων, καθώς και εκτιμήσεις για τις μελλοντικές συνθήκες αγοράς. Ως εκ τούτου, αξιολογήσαμε ότι η ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων αποτελεί ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τις εμπορικές απαιτήσεις, τους συναφείς κινδύνους όπως ο πιστωτικός κίνδυνος και η ενθλιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.1(β) και 11 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, ενώ η σημείωση 4 γνωστοποιεί τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις του Ομίλου.

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ ΘΕΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΜΑΣ

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Λάβαμε επιστολές επιβεβαίωσης τρίτων για ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα εμπορικών απαιτήσεων και όπου απαιτήθηκε διενεργήσαμε διαδικασίες επιβεβαίωσης υπολοίπων της 31 Δεκεμβρίου 2018 επισκοπώντας εισπράξεις που πραγματοποιηθήκαν έναντι των υπολοίπων αυτών μεταγενέστερα της ημερομηνίας των οικονομικών καταστάσεων.
- Κατανοήσαμε τη διαδικασία του Ομίλου ως προς την παρακολούθηση των εμπορικών απαιτήσεων, και των παραγόντων που λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση της πρόβλεψης απομείωσης των απαιτήσεων αυτών. Αξιολογήσαμε εάν η διαδικασία ευθυγραμμίζεται με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα.
- Αξιολογήσαμε την πολιτική και τις βασικές παραδοχές του Ομίλου που χρησιμοποιήθηκαν για την αναγνώριση πρόβλεψης απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων, περιλαμβανομένης και της αποτίμησης των εγγυήσεων που έχουν ληφθεί από τους πελάτες.
- Επισκοπήσαμε πρακτικά της επιτροπής παρακολούθησης πιστώσεων πελατών, λάβαμε και αξιολογήσαμε επιστολές νομικών συμβούλων ως προς τη συνάφεια σε σχέση με τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων.
- Αξιολογήσαμε τις επιπτώσεις από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 στην κλειόμενη χρήση, η οποία οδήγησε σε αντίστοιχη προσαρμογή της λογιστικής πολιτικής του Ομίλου για την αντιμετώπιση των ζημιών απομείωσης για τις εμπορικές απαιτήσεις.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων του Ομίλου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ
ΘΕΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΜΑΣ**Αβέβαιες φορολογικές θέσεις**

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 31 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος έχει ορισμένες ανοικτές εκκρεμοδικίες που αφορούν κυρίως σε φορολογικούς ελέγχους από τις ελληνικές φορολογικές αρχές. Επιπλέον, οι φορολογικές αρχές διατηρούν το δικαίωμα για μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους. Η λογιστική αντιμετώπιση αυτών των αβέβαιων φορολογικών θέσεων απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης από τη διοίκηση κυρίως για να αξιολογηθεί εάν οι αβέβαιες αυτές φορολογικές θέσεις αντιμετωπίζονται ως ενδεχόμενη υποχρέωση ή ως πρόβλεψη.

Λόγω του σύνθετου και μεταβαλλόμενου φορολογικού περιβάλλοντος και του χρόνου που απαιτείται για την τελική έκβαση σε περιπτώσεις που η εταιρεία καταφεύγει δικαστικώς, απαιτείται σημαντικός βαθμός κρίσης από τη διοίκηση για την αξιολόγηση των αβέβαιων φορολογικών θέσεων, ως εκ τούτου, αξιολογήσαμε τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου για τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 27 και 31 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, ενώ οι σημειώσεις 2.20 και 4 αναφέρονται στις λογιστικές πολιτικές, σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις του Ομίλου.

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Εξειδικευμένα στελέχη μας σε φορολογικά θέματα μας συνέδραμαν στην αξιολόγηση της αντιμετώπισης των εκκρεμών φορολογικών θεμάτων.
- Αξιολογήσαμε τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις εξετάζοντας τις εκθέσεις που εξέδωσαν οι φορολογικές αρχές μετά από τους φορολογικούς ελέγχους που ολοκληρώθηκαν το 2017, και κατανοώντας τη θέση και τα ερείσματα του Ομίλου στα πλαίσια της έφεσής του.
- Με τη βοήθεια εξειδικευμένων στελεχών μας σε φορολογικά θέματα αξιολογήσαμε την τρέχουσα κατάσταση των ανοικτών φορολογικών ελέγχων και των σχετικών νομικών υποθέσεων λαμβάνοντας υπόψη γνωματεύσεις δικηγόρων (εσωτερικών και εξωτερικών) που είχε λάβει η διοίκηση όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο.
- Με βάση τα ανωτέρω, σε συνεργασία με τα εξειδικευμένα στελέχη μας, αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης για τις εκκρεμείς φορολογικές και σχετικές νομικές υποθέσεις.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων του Ομίλου στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνουν την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην " Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων ", και τις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά του ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για τον Όμιλο και το περιβάλλον του, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου του Ομίλου, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής

Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 22 των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές του Ομίλου με την από 23 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο δύο ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης.

Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου 2019

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Χριστίανα Παναγίδου

ΑΜ ΣΟΕΛ: 62141

ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ)

Ορκωτοί Ελεγκτές – Λογιστές Α.Ε.

Χειμάρρας 8B

15125 Μαρούσι, Ελλάδα

A.M. ΣΟΕΛ 107

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.
Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ("Εταιρεία"), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, και τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις άλλες δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις αυτές και τον προαναφερμένο Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σ' αυτό το πλαίσιο περιγράφουμε ακολούθως πως ο έλεγχός μας αντιμετώπισε το κάθε θέμα.

Έχουμε εκπληρώσει τα καθήκοντα που περιγράφονται στο τμήμα «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων» της έκθεσής μας, περιλαμβανομένων αυτών που σχετίζονται με τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Ως εκ τούτου, ο έλεγχός μας περιέλαβε τη διενέργεια διαδικασιών που σχεδιάστηκαν ώστε ν' ανταποκρίνονται στους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος των οικονομικών καταστάσεων. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών μας διαδικασιών, περιλαμβανομένων των διαδικασιών που διενεργήθηκαν επί των κατωτέρω θεμάτων, παρέχουν τη βάση για τη γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία είχε αναγνωρίσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία ύψους €2,7 δισεκατομμύρια, καθώς και επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες ύψους €1 δισεκατομμύρια.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, μια εταιρεία απαιτείται να αξιολογήσει κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Η αξιολόγηση για το εάν υφίστανται ενδείξεις που μπορεί να οδηγήσουν σε απομείωση ενός περιουσιακού στοιχείου απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ύπαρξης ενδείξεων που μπορεί να οδηγήσουν σε απομείωση των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες, και κοινοπραξίες, η Εταιρεία μεταξύ άλλων λαμβάνει υπόψη της σημαντικές συναλλαγές όπως ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, θυγατρικών εταιριών και λοιπές αλλαγές που επηρεάζουν το επιχειρηματικό μοντέλο των εταιριών αυτών.

Εξωτερικοί παράγοντες, όπως το επίπεδο των περιθωρίων διύλισης στη Μεσόγειο και η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου, επηρεάζουν τις δραστηριότητες και τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και θα μπορούσαν να έχουν σημαντική επίδραση στην ανακτήσιμη αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων της, συμπεριλαμβανομένων των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων των τομέων της διύλισης και της εμπορίας, καθώς και των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες.

Λόγω της φύσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων, η εκτίμηση μελλοντικών ταμιακών ροών, για σκοπούς προσδιορισμού της ανακτήσιμης αξίας, μεταξύ άλλων, εξαρτάται από τις παραδοχές της διοίκησης για τις προοπτικές των τιμών πετρελαίου, φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τα επόμενα 4-5 χρόνια. Άλλα βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ανακτήσιμων αξιών είναι τα προεξοφλητικά επιτόκια, οι αναμενόμενοι όγκοι παραγωγής και οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες.

Δεδομένης της σημαντικότητας των υπολοίπων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες) στην εταιρική κατάσταση οικονομικής θέσης, του βαθμού υποκειμενικότητας στις παραδοχές στις οποίες βασίζεται η ανάλυση απομείωσης, και των σημαντικών κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από τη διοίκηση, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις της Εταιρείας σχετικά με τη λογιστική της πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση απομείωσης των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.10, 4, 6 και 8 των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων.

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ ΘΕΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΜΑΣ

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Αξιολογήσαμε την εκτίμηση της διοίκησης για το κατά πόσον υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Μεταξύ άλλων, συγκρίναμε την πραγματοποιηθείσα απόδοση σε σχέση με αυτή που είχε προϋπολογισθεί και εκτιμήσαμε την ιστορική ακρίβεια των προϋπολογισμών και των προβλέψεων της διοίκησης.
- Για περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης, αξιολογήσαμε, με τη συνδρομή εξειδικευμένων στελεχών μας σε θέματα αποτιμήσεων: (i) τις παραδοχές και μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για να προσδιορισθεί η ανακτήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων για τα οποία διενεργήθηκαν έλεγχοι απομείωσης και (ii) το επίπεδο στο οποίο προσδιορίστηκε η ανακτήσιμη αξία (περιουσιακό στοιχείο ή μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών).
- Συγκρίναμε τις βασικές παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για την εκτίμηση των προβλεπόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, με στοιχεία της αγοράς. Επισκοπήσαμε τον υπολογισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου και την τελική αξία, αξιολογώντας εξωτερικά διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και τις διενεργηθείσες αναλύσεις ευαισθησίας επί των σημαντικότερων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν.
- Στο βαθμό που η Εταιρεία χρησιμοποίησε εξειδικευμένα στελέχη για τον έλεγχο απομείωσης περιουσιακών στοιχείων, προβήκαμε σε αξιολόγηση της επαγγελματικής εμπειρίας, και της αντικειμενικότητάς τους.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων της Εταιρείας στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αβέβαιες φορολογικές θέσεις

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 31 των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία έχει ορισμένες ανοικτές εκκρεμοδικίες που αφορούν κυρίως σε φορολογικούς ελέγχους από τις ελληνικές φορολογικές αρχές. Επιπλέον, οι φορολογικές αρχές διατηρούν το δικαίωμα για μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους. Η λογιστική αντιμετώπιση αυτών των αβέβαιων φορολογικών θέσεων απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης από τη διοίκηση κυρίως για να αξιολογηθεί εάν οι αβέβαιες αυτές φορολογικές θέσεις αντιμετωπίζονται ως ενδεχόμενη υποχρέωση ή ως πρόβλεψη.

Λόγω του σύνθετου και μεταβαλλόμενου φορολογικού περιβάλλοντος και του χρόνου που απαιτείται για την τελική έκβαση σε περιπτώσεις που η εταιρεία καταφεύγει δικαστικώς, απαιτείται σημαντικός βαθμός κρίσης από τη διοίκηση για την αξιολόγηση των αβέβαιων φορολογικών θέσεων, ως εκ τούτου αξιολογήσαμε τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις της Εταιρείας για τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 27 και 31 των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων, ενώ οι σημειώσεις 2.19 και 4 αναφέρονται στις λογιστικές πολιτικές, σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Εταιρείας.

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟ ΘΕΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΜΑΣ

Η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Εξειδικευμένα στελέχη μας σε φορολογικά θέματα μας συνέδραμαν στην αξιολόγηση της αντιμετώπισης των εκκρεμών φορολογικών θεμάτων.
- Αξιολογήσαμε τις αβέβαιες φορολογικές θέσεις εξετάζοντας τις εκθέσεις που εξέδωσαν οι φορολογικές αρχές μετά από τους φορολογικούς ελέγχους που ολοκληρώθηκαν το 2017, και κατανοώντας τη θέση και τα ερείσματα της Εταιρείας στα πλαίσια της έφεσής της.
- Με τη βοήθεια εξειδικευμένων στελεχών μας σε φορολογικά θέματα αξιολογήσαμε την τρέχουσα κατάσταση των ανοικτών φορολογικών ελέγχων και των σχετικών νομικών υποθέσεων λαμβάνοντας υπόψη γνωματεύσεις δικηγόρων (εσωτερικών και εξωτερικών) που είχε λάβει η διοίκηση, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο.
- Με βάση τα ανωτέρω, σε συνεργασία με τα εξειδικευμένα στελέχη μας, αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης για τις εκκρεμείς φορολογικές και σχετικές νομικές υποθέσεις.
- Επιπλέον, αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων της Εταιρείας στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνουν την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, και τις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης

αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της τις μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 22 των συνημμένων εταιρικών οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 23 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο δύο ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης.

Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου 2019

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
Χριστίνα Παναγίδου
ΑΜ ΣΟΕΛ: 62141

ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ)
Ορκωτοί Ελεγκτές – Λογιστές Α.Ε.
Χειμάρρας 8B
15125 Μαρούσι, Ελλάδα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 107

**5. Πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία απόφασης
7/448/11.10.07 ΔΣ Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς**

5.1 Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν 3401/2005

Σύμφωνα με την απόφαση 7/448/11.01.2007 άρθρο 1 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και τη διάταξη του άρθρου 10 του Ν3401/2005 η εταιρεία ενημερώνει το επενδυτικό κοινό για τις ακόλουθες ανακοινώσεις, οι οποίες εξεδόθησαν προς τις αρμόδιες εποπτικές αρχές του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018.

Το πλήρες κείμενο των ανακοινώσεων αυτών βρίσκεται στην ιστοσελίδα της εταιρείας στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.helpe.gr.

Α) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

22.02.18	Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ χρήσης 2017
31.05.18	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ Α' τριμήνου 2018
30.08.18	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ Α' εξαμήνου / Β' τριμήνου 2018
08.11.18	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ εννεάμηνου / Γ' τριμήνου 2018

Β) ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

22.02.18	Δελτίο τύπου για τα ετήσια οικονομικά αποτελέσματα χρήσεως 2017
31.05.18	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του Α' τριμήνου χρήσεως 2018
30.08.18	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του Α' εξαμήνου/ Β' τριμήνου χρήσεως 2018
08.11.18	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του εννεάμηνου/ Γ' τριμήνου χρήσεως 2018

Γ) ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ / ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ / ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

20.04.18	Πρόσκληση των μετόχων σε Έκτακτη Γενική Συνέλευση στις 14.5.2018
14.05.18	Αποφάσεις Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 14.05.18
15.05.18	Πρόσκληση στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση στις 6.06.2018
16.05.18	Πρόσκληση των μετόχων μειοψηφίας στην Ειδική Γενική Συνέλευση στις 6.06.2018
06.06.18	Ανακοίνωση για την καταβολή Μερισματος 2017
07.06.18	Αποφάσεις Ειδικής Γενικής Συνέλευσης μετόχων μειοψηφίας της 6.06.2018
08.06.18	Αποφάσεις Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 6.06.2018
08.11.18	Ανακοίνωση για την καταβολή Προμερισματος χρήσης 2018

Δ) ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ – ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ

12.04.18	Ανακοίνωση αλλαγής σύνθεσης Διοικητικού Συμβουλίου
17.04.18	Ανακοίνωση Συγκρότησης Διοικητικού Συμβουλίου
07.06.18	Ανακοίνωση Συγκρότησης Διοικητικού Συμβουλίου σε Σώμα
30.11.18	Γνωστοποίηση αλλαγής σύνθεσης Διοικητικού Συμβουλίου

Ε) ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

03.01.18 – 07.12.18	Ανακοινώσεις Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας Ν.3556/2007

<https://www.helpe.gr/investor-relations/corporate-governance/regulated-information/tradeacknowledgements/>

ΣΤ) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

02.03.18 - 04.12.18	Γνωστοποιήσεις αγοράς ιδίων μετοχών
02.03.18 - 04.12.18	Διάθεση ιδίων μετοχών στο πλαίσιο Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

<https://www.helpe.gr/investor-relations/corporate-governance/regulated-information/treasury-stock->

Ζ) ΔΙΑΦΟΡΑ

22.02.18	Οικονομικό Ημερολόγιο 2018
20.03.18	Απάντηση σε επιστολή Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς – Ενημέρωση επενδυτικού κοινού
29.03.18	Ανακοίνωση - Διαδικασία πώλησης ΔΕΣΦΑ
30.03.18	Οικονομικό Ημερολόγιο 2018 (Ορθή Επανάληψη)
04.04.18	Ενημέρωση επενδυτικού κοινού – Συμφωνία βασικών μετόχων
17.04.18	Ανακοίνωση - Διαδικασία πώλησης ΔΕΣΦΑ
18.04.18	Ενημέρωση επενδυτικού κοινού – Έναρξη διαγωνιστικής διαδικασίας ΤΑΙΠΕΔ
19.04.18	Ανακοίνωση – Αποδοχή προσφοράς ΔΕΣΦΑ
27.06.18	Ολοκλήρωση διαδικασίας αναχρηματοδότησης ύψους €900 εκατ.
23.07.18	Ανακοίνωση - Υπογραφή συμφωνίας πώλησης ΔΕΣΦΑ
08.11.18	Οικονομικό Ημερολόγιο 2018 (Τροποποίηση)
20.12.18	Ανακοίνωση – Ολοκλήρωση διαδικασίας πώλησης ΔΕΣΦΑ
21.12.18	Ανακοίνωση – Διάθεση εσόδων πώλησης ΔΕΣΦΑ

5.2 Συνοπτικά Οικονομικά στοιχεία – Δημοσίευση στον τύπο

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α. Ε.

Γ.Ε.ΜΗ 000296601000 (ΑΡ.Μ.Α.Ε 2443/06/Β/86/23)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018 ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

(ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ Κ.Ν. 2190/20, ΑΡΘΡΟ 135 ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΤΑΣΣΟΥΝ ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΛΠ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ και της μητρικής Εταιρείας. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στην διεύθυνση διαδικτύου της εταιρείας, όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ:		
Διεύθυνση			
Έδρα Εταιρείας:	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΤΣΟΤΣΟΡΟΣ Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος (από 17/04/2018)	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (από 06/06/2018)	ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΚΩΤΣΟΝΟΠΟΥΛΟΣ (από 17/04/2018)
ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8Α 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ	ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗΣ Διευθύνων Σύμβουλος (από 17/04/2018)	ΘΕΟΔΩΡΟΣ-ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΒΑΡΔΑΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΝΤΟΦΑΚΑΣ
	ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΑΜΙΣΙΗΣ - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΥΝΕΛΗΣ
	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ	ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΙΤΣΙΚΑΣ (από 29/11/2018)
	ΙΩΑΝΝΗΣ ΨΥΧΟΓΥΙΟΣ (εως 29/11/2018)	ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΝΤΕΛΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΟΦΘΑΛΜΙΔΗΣ (εως 29/11/2018)
		ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	

Διεύθυνση διαδικτύου:

<http://www.helpe.gr>

Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετησίων οικονομικών καταστάσεων

28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019

Ορκωτός ελεγκτής λογιστής:

Χριστίνα Παναγίδου, (ΑΜ ΣΟΕΛ 62141)

Ελεγκτική εταιρεία:

ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) Α.Ε., ΑΜ ΣΟΕΛ 107

Τύπος έκθεσης ελέγχου:

ΜΕ ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	3.268.928	3.311.893	2.684.237	2.719.172
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	105.617	105.684	4.799	7.042
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	528.122	862.616	1.041.259	691.308
Αποθέματα	993.031	1.056.393	893.859	963.746
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	821.598	791.205	680.347	989.901
Περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	3.133	-	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	-	11.514	-	11.514
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	1.276.366	1.018.913	1.071.585	813.251
Επενδύσεις σε συμμετοχικού τίτλους	634	1.857	318	1.252
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	6.997.429	7.160.075	6.376.404	6.197.186
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	666.285	666.285	666.285	666.285
Μετοχικό Κεφάλαιο - Υπέρ το άρτιο	353.796	353.796	353.796	353.796
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	1.310.691	1.288.578	1.126.596	789.142
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής	2.330.772	2.308.659	2.146.677	1.809.223

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	63.959	62.915	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.394.731	2.371.574	2.146.677	1.809.223
Έντοκα δάνεια	1.627.171	920.234	1.657.598	909.579
Προβλήψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	420.148	299.938	337.080	215.917
Βραχυπρόθεσμα έντοκα δάνεια	1.108.785	1.900.269	915.350	1.704.951
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.446.594	1.668.060	1.319.699	1.557.516
Σύνολο υποχρεώσεων	4.602.698	4.788.501	4.229.727	4.387.963
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	6.997.429	7.160.075	6.376.404	6.197.186

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2017 - 31/12/2017	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2017 - 31/12/2017
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες	9.769.155	7.994.690	8.967.702	7.233.600
Μικτά κέρδη	999.386	1.087.492	680.006	758.145
Λειτουργικό αποτέλεσμα	514.212	661.783	475.732	597.421
Κέρδη προ φόρων	368.930	519.785	669.577	482.391
Φόρος εισοδήματος	(154.218)	(135.862)	(146.187)	(136.400)
Καθαρά κέρδη έτους	214.712	383.923	523.390	345.991
Κέρδη / (ζημιές) αποδοτέα σε:				
Ιδιοκτήτες μητρικής	211.614	381.372		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.098	2.551		
	214.712	383.923		
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές) καθαρά από φορολογία	(32.666)	(13.111)	(31.479)	(9.711)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	182.046	370.812	491.911	336.280
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα) / έσοδα αποδοτέα σε:				
Ιδιοκτήτες μητρικής	178.958	368.989		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.088	1.823		
	182.046	370.812		
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	0.69	1.25	1.71	1.13
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA)	711.395	851.059	616.485	737.422

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο καθαρής θέσης έναρξης χρήσης 1/1/2018 (δημοσιευμένο) & 1/1/2017	2.371.574	2.141.635	1.809.223	1.590.150
Επίδραση αλληλαγής λογιστικής πολιτικής	(3.303)	-	(958)	-
Σύνολο καθαρής θέσης έναρξης χρήσης 1/1/2018 (αναπρ) & 1/1/2017	2.368.271	2.141.635	1.808.265	1.590.150

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα έτους μετά από φόρους	182.046	370.812	491.911	336.280
Διανεμηθέντα μερίσματα στους μετόχους της μητρικής	(152.816)	(106.962)	(152.816)	(106.962)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(2.061)	(2.561)	-	-
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	17	76	-	-
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	(1.214)	(9.714)	(1.214)	(9.714)
Αγορά ιδίων μετοχών	(683)	(10.245)	(683)	(10.245)
Μεταφορά ληφθείσας επιχορήγησης σε αφορολόγητο αποθεματικό	80	-	-	-
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	1.214	9.714	1.214	9.714
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων	(123)	(136)	-	-
Εξαγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	-	(21.045)	-	-
Σύνολο καθαρής θέσης λήξης χρήσης	2.394.731	2.371.574	2.146.677	1.809.223

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2017 - 31/12/2017	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2017 - 31/12/2017
Λειτουργικές δραστηριότητες				
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες)	368.930	519.785	669.577	482.391
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων & άυλων περιουσιακών στοιχείων	197.183	189.276	140.753	140.001
Απομείωση αξίας παγίων & άυλων περιουσιακών στοιχείων	3.734	2.689	-	-
Αποσβέσεις Επιχορηγήσεων παγίου ενεργητικού	(965)	(878)	(675)	(725)
χρηματοοικονομικά έξοδα	149.532	169.653	136.636	153.105
χρηματοοικονομικά έσοδα	(3.827)	(4.600)	(9.442)	(12.834)
Κέρδη από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	1.771	(31.228)	-	-
Προβλέψεις και διαφορές αποτιμήσεων	89.103	55.594	67.506	36.736
Συναλλαγματικές (κέρδη) / ζημιές	(2.194)	8.173	(2.244)	8.483
Έσοδα από μερίσματα	-	-	(318.795)	(33.724)
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	454	6.272	951	6.523
Κέρδη/ (ζημιές) από εκποίηση παγίων	(246)	1.685	(1.161)	280
	803.475	916.421	683.106	780.236
Πλέον / μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες				
(Αύξηση)/Μείωση αποθεμάτων	61.582	(116.523)	68.171	(117.608)
(Αύξηση)/Μείωση απαιτήσεων	(17.694)	62.948	8.983	57.287
Αύξηση/(Μείωση) υποχρεώσεων	(339.516)	(409.535)	(347.508)	(412.132)
Μείον:				
Καταβεβλημένοι Φόροι	(4.918)	(10.375)	2.224	(20)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	502.929	442.936	414.976	307.763

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2017 - 31/12/2017	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2017 - 31/12/2017
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(156.713)	(208.732)	(101.318)	(149.930)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	277	30	-	-
Καταβολή τιμήματος εξαγοράς μη ελεγχουσών συμμετοχών θυγατρικής	(1.298)	-	7.000	-
Έσοδα από πώληση θυγατρικών, καθαρά από χρηματικά διαθέσιμα	(16.000)	-	(39.000)	-
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις	299	110	-	-
Εισπραχθέντες τόκοι	3.827	4.600	9.442	12.834
Μερίσματα εισπραχθέντα	307.735	19.346	318.795	33.724
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις - καθαρές	-	(147)	(21.054)	1.584
Εισπράξεις από πώληση επένδυσων σε συμμετοχικούς τίτλους	265	8	-	-
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	138.392	(184.785)	173.865	(101.788)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(14.755)	(160.830)	(131.965)	(162.494)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας	(148.767)	(104.115)	(148.767)	(104.116)
Δάνεια προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	(3.600)	-
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μειοψηφίας	(2.061)	(2.561)	-	-
Μεταβολή δεσμεύσεων καταθέσεων	144.445	11.873	144.445	11.873
Απόκτηση ιδίων μετοχών	(683)	(10.245)	(683)	(10.245)
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	17	76	-	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	409.694	288.00	440.748	283.606
Εξοφλήσεις δανείων	(506.358)	(322.622)	(491.303)	(279.775)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(244.468)	(300.424)	(191.125)	(261.151)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου	396.853	(42.273)	397.716	(55.176)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	873.261	924.055	667.599	731.258
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.046	(8.521)	5.063	(8.483)
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	396.853	(42.273)	397.716	(55.176)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	1.275.160	873.261	1.070.378	667.599

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. τη σημείωση Αρ. 34 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου αναφέρονται αναλυτικά οι εταιρείες που περιλαμβάνονται στον Όμιλο και όλες οι σχετικές πληροφορίες.
2. Δεν υπάρχουν μετοχές της Εταιρείας, οι οποίες κατέχονται είτε από την μητρική είτε από θυγατρικές επιχειρήσεις στη λήξη της τρέχουσας χρήσης.
3. Όσον αφορά στους φορολογικούς ελέγχους που διενεργούνται από Ορκωτούς Ελεγκτές/Λογιστές, όλες οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχουν λάβει Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2017. Όσον αφορά στους φορολογικούς ελέγχους που διενεργούνται από τις Φορολογικές Αρχές, οι έλεγχοι έχουν ολοκληρωθεί ως εξής: α) για την Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ έως και τη χρήση του 2011 β) για την πρώην Ελληνικά Καύσιμα ΑΕ έως και τη χρήση του 2011 γ) για την ΕΚΟ έως και τη χρήση του 2010, ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγχμένων φορολογικών χρήσεων, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στη σημείωση Αρ.27 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.
4. Οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και των θυγατρικών της για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από τη Διεθνή Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»), όπως αναλυτικά αναφέρεται στη σημείωση Αρ. 2.1 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου. Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταμετρηθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσας χρήσης.
5. Όπως αναλυτικότερα αναφέρεται στη σημείωση Αρ. 31 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, λόγω του μεγέθους και του πλήθους των ασκούμενων δραστηριοτήτων, υφίσταται σε διάφορα στάδια της δικαστικής διαδικασίας σημαντικός αριθμός εκκρεμών δικών, υπέρ ή κατά των εταιρειών του Ομίλου. Η Διοίκηση εκτιμά, ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιβαρύνσεις πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.
6. Κατά την δωδεκάμηνη περίοδο που έληξε 31η Δεκεμβρίου 2018, οι σημαντικότερες εξελίξεις σχετικά με την πώληση του ΔΕΣΦΑ, περιγράφονται ως εξής: Στις 29 Μαρτίου 2018, οι δύο Υποψήφιοι Φορείς υπέβαλαν τις βελτιωμένες και οριστικές προσφορές τους. Η κοινοπραξία των SNAM S.p.A., FLUXYS S.A. και Enagas Internacional S.L.U. επιβεβαίωσε την βελτιωμένη και οριστική προσφορά της στις 19 Απριλίου 2018, προσφέροντας το ποσό των €535 εκ. για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ. Η ανωτέρω δεσμευτική προσφορά έγινε δεκτή δυνάμει του ψηφίσματος αρ. 1319 του Διοικητικού Συμβουλίου της 19ης Απριλίου 2018, καθώς και του ψηφίσματος της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας της στις 14ης Μαΐου 2018. Με την απόφαση αριθ. 235 της 25/6/2018, το Ελεγκτικό Συνέδριο ενέκρινε τη συναλλαγή, ενώ στις 13/7/2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε και αυτή την έγκρισή της βάσει του Κανονισμού Συγκεντρώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις 20 Ιουλίου 2018, το ΤΑΙΠΕΔ και η ΕΛΠΕ ως πωλητές και η "SENFLUGA Energy Infrastructure Holdings S.A." (εταιρία ειδικού σκοπού που συστάθηκε από την κοινοπραξία SNAM-Enagas-Fluxys) ως αγοραστής, υπέγραψαν τη Συμφωνία Πώλησης και Αγοράς Μετοχών. Την ίδια ημερομηνία υπεγράφη και η Συμφωνία Μετοχών για την πώληση του ΔΕΣΦΑ μεταξύ της SENFLUGA S.A. και της Ελληνικής Δημοκρατίας. Με την ικανοποίηση του συνόλου των προβλεπόμενων όρων της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Μετοχών, η παραπάνω συναλλαγή ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 20 Δεκεμβρίου 2018. Αμέσως πριν από την εκτέλεση της Συμφωνίας Πώλησης και Αγοράς Μετοχών, η ΔΕΠΑ Α.Ε. προχώρησε σε διανομή των ετοχών της στον ΔΕΣΦΑ (σε εύλογη αξία) στους μετόχους της, μέσω μείωσης του μετοχικού της κεφαλαίου. Η αξία του μεριδίου της ΕΛΠΕ Α.Ε. στον ΔΕΣΦΑ ανήλθε σε €284 εκατ. και ήταν ίση με την αξία πώλησης των μετοχών. Με βάση αυτό το ποσό, ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €46 εκατ., μέσω μεριδίου των κερδών/ζημιών από την επένδυση στη ΔΕΠΑ. Επιπρόσθετα, το εισπραχθέν ποσό των €284 εκατ., ενσωματώθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου ως διανομή μερίσματος από τον Όμιλο ΔΕΠΑ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Ο Όμιλος ενοποιεί τον Όμιλο της ΔΕΠΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και η αξία της συμμετοχής στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την 31η Δεκεμβρίου 2018, η οποία αντικατοπτρίζει το 35% στον Όμιλο ΔΕΠΑ, ανέρχεται στα €348 εκ. Επιπρόσθετα, η αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανέρχεται στα €237 εκ. (Αρ. 8 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου).
7. Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού την 31/12/2018 εντός Ελλάδος: Εταιρεία: 2.053, Όμιλος: 2.846

10. Το ποσό των προβλέψεων που έχουν διενεργηθεί είναι:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
α) για επίδικες υποθέσεις	28.945	22.858
β) για φορολογικές εκκρεμότητες	2.401	0
γ) για μελλοντικές αποχωρήσεις προσωπικού	163.514	132.539
δ) για λοιπές προβλέψεις δαπανών	75.199	75.199

11. Τα λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους του Ομίλου και της μητρικής εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μεταβολές αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων στην εύλογη αξία	(695)	6	(675)	-
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(745)	752	-	-
Μείωση αξίας γης	-	(1.669)	-	-
Αναλογιστικά ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(11.012)	(9.589)	(10.878)	(7.100)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	(5.006)	(4.590)	(5.006)	(4.590)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	(14.920)	1.979	(14.920)	1.979
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(288)	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	(32.666)	(13.111)	(31.479)	(9.711)

12. Οι σωρρευτικές συναλλαγές του Ομίλου και της μητρικής εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη (σε χιλ.Ευρώ) αναφέρονται στο πιο κάτω πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Έσοδα	948.160	3.699.439
Έξοδα	834.546	889.806
Απαιτήσεις	77.456	140.253
Υποχρεώσεις	23.840	50.702
Συναλλαγές και αμοιβές Δ/κων στελεχών και μελών Διοίκησης	6.250	7.171
Απαιτήσεις/υποχρεώσεις Δ/κων στελεχών και μελών Διοίκησης	-	-

Αθήνα, 22 Φεβρουαρίου 2018

Ο Πρόεδρος Δ.Σ.
& Διευθύνων Σύμβουλος
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Ν. ΤΣΟΤΣΟΡΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 075524

Ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος &
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου
ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΙΑΜΙΣΙΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΑ 010147

Ο Διευθυντής Λογιστικής
ΣΤΕΦΑΝΟΣ Η. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 553436

5.3 Διαδικτυακός Τόπος

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας σε ενοποιημένη και μη βάση, η Έκθεση Ελέγχου του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή και οι Εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι καταχωρημένες στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.helpe.gr.

Οι οικονομικές καταστάσεις των ενοποιούμενων εταιρειών της ΕΚΟ Α.Β.Ε.Ε. είναι καταχωρημένες στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.eko.gr.

Στην ιστοσελίδα του ιστότοπου της ΕΛΠΕ <https://www.helpe.gr/investor-relations/quarterly-results/financial-statements/financial-statements-of-subsidiary-companies/>, είναι αναρτημένη λίστα με τις θυγατρικές εταιρείες, οι οποίες ενοποιούνται πλήρως στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και διαθέτουν ιστότοπο μέσω του οποίου είναι δυνατή η πρόσβαση στις οικονομικές καταστάσεις τους. Οι οικονομικές καταστάσεις των υπολοίπων θυγατρικών εταιρειών, είναι αναρτημένες στην παραπάνω διεύθυνση.

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8Α, 151 25 - ΜΑΡΟΥΣΙ

T: 210 63 02 000, F: 210 63 02 510, 210 63 02 511

email: info@helpe.gr | ir@helpe.gr

www.helpe.gr

